

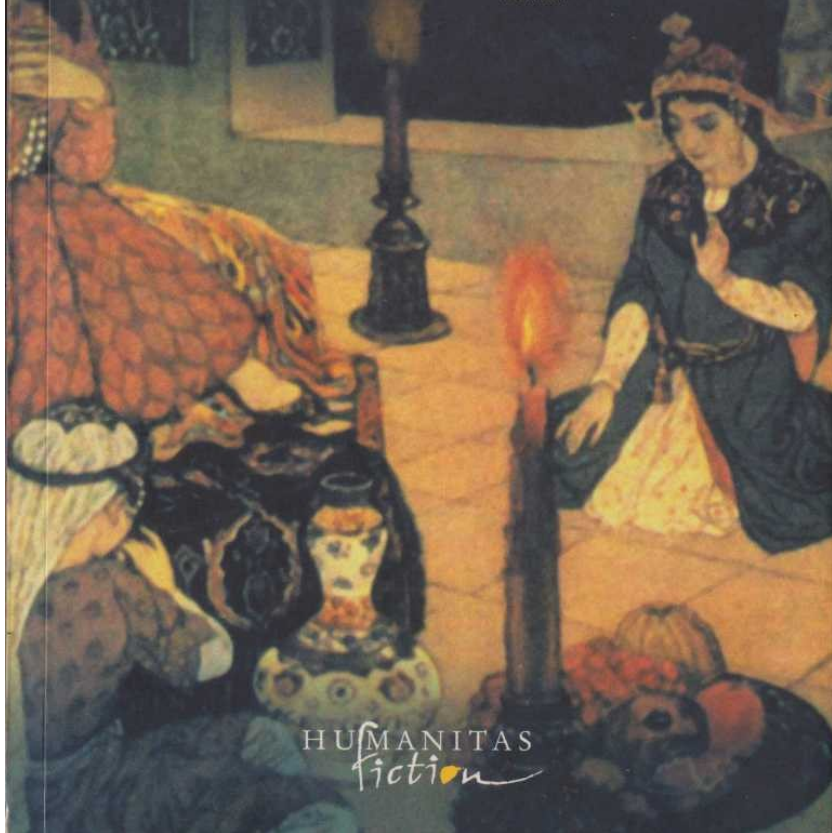

Raftul
Denisei

Naghib Mahfuz

O mie și una de nopți și zile

roman

HUMANITAS
fiction

NAGHIB MAHFUZ

O mie și una de nopți și zile

Traducere din arabă (Egipt) și note de

MIHAI PĂTRU

Suntem în a o mie doua noapte arabă.

Vizirul Dandan tocmai a aflat că șireata sa fică, Șeherezada, a reușit să-și salveze viața. Puterile magice ale poveștii au izbutit, ca întotdeauna, să purifice conștiința umană. Dar oare cât durează efectul acestui miraculos antidot? se întreabă cu tristețe Șeherezada, îndoindu-se de perfecta curățenie morală a soțului său. Viitorul nu se anunță deloc senin, mai ales că dincolo de zidurile palatului e o lume la fel de frământată și de mânată de ambiții, unde pericolele se ivesc la fiecare pas.

Întâmplări stranii avându-i ca protagoniști pe unii dintre supușii sultanului Șahriyar îi iau prin surprindere pe oamenii care, odată cu miraculoasa transformare a acestuia, se considerau în sfârșit în afară de orice primejdie. Va reuși Șeherezada să convertească din nou instinctele violente ale sultanului în blândețe înțeleaptă și dorința lui de răzbunare în iubire de semeni?

HUMANITAS

Coperta de

IONUȚ BROȘTIANU

Şahriyar¹

Redactor

ANDREEA RĂSUCEANU

NAGUIB MAHFOUZ

LAYALY ALF LAYLA

© 1982 by Naguib Mahfouz

First published in Arabic în 1982 as *Layaly alf Layla*. Translated into Romanian by arrangement with American University in Cairo Press.

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta
versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti,
România tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74

www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. /fax 021/311
23 30

C.P.C.E.

— CP 14, Bucureşti e-mail: cpphumanitas.ro
www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

1 Nota traducătorului: Deoarece în textul arab numele proprii ocupă un loc important am optat pentru o transcriere fonetică aproximativă şi adaptată specificului limbii române.

MAHFUZ, NAGHIB

O mie și una de nopți și zile / Naghib Mahfuz;
trad.: Mihai Patru.

— București: Humanitas Fiction, 2008

ISBN 978 - 973 - 689 - 277 - 6

I. Pătru, Mihai (trad.)

821.411.21 - 31135.1

După rugăciunea din zori, când întunericul începu să bată în retragere în fața suvoiului năvalnic de lumină, vizirul Dandan fu chemat să se înfățișeze la sultanul Șahriyar.

Neliniștea se pogorî îndată asupra lui. Inima bătrânului începu să-i zvâcnească în piept și, în timp ce se îmbrăca, își spunea cu voce șoptită:

— Acum ți se hotărăște soarta... soarta ta, Șeherezada!

Străbătu cărarea ce urca pe munte călare pe un catâr bătrân. Calea îi era deschisă de o ceată de călăreți în fruntea cărora se afla un bărbat cu o torță în mână. În aer stăruiau umezeala și o răcoare plăcută. Cât durase vremea poveștilor, trei ani, se zbătuse între teamă și nădejde, moarte și speranță.

Aceste istorioare izbutiseră să prelungească viața Șeherezadei cu încă trei ani. Dar, ca orice lucru,

și poveștile au un sfârșit, iar acest sfârșit sosise cu o zi în urmă. Oare ce-ți va fi hărăzit destinul, preaiubita mea copilă?!

Pătrunse în palatul ridicat pe vârful muntelui. Chelarul îl conduse spre un balcon ferit care dădea către o grădină întinsă. Lumina unei singure lămpi îl învăluia pe Șahriyar.

Avea capul dezgolit și un păr foarte bogat și negru. Ochii îi străluceau, luminându-i chipul prelung, iar barba stufoasă îi cădea în valuri peste coșul pieptului. Dandan sărută pământul din fața lui și, deși se cunoșteau de atâta amar de vreme, se simți cuprins de spaimă în fața unui om a cărui viață fusese plină de fapte de cruzime și spurcată de vărsarea sângelui nevinovat.

La un semn al sultanului lampa se stinse. Întunericul puse stăpânire peste toate, iar siluetele arborilor ce împrăstiau felurite miresme abia se mai întrezăreau.

— Să se facă întuneric ca să pot vedea revărsarea zorilor, murmură sultanul.

Dandan îi luă spusele drept un semn de bun augur.

— Înălțimea Voastră, să vă bucurați, cu voia lui

Dumnezeu, de tot ce e mai bun din noapte și zi...

Se lăsă o tăcere grea. Dandan nu reuși să deslușească pe chipul sultanului dacă era mulțumit ori mâniat, până când acesta nu rosti abia șoptit:

— Dorința noastră este ca Șeherezada să rămână aici și să ne devină soție.

Dandan sări în picioare și se aplecă și sărută mâna sultanului plin de mulțumire, cu ochii în lacrimi, cuprins de o emoție adâncă.

— Fie ca voia Domnului să vă țină de-a pururi sultanul nostru!

— Dreptatea, spuse sultanul, ca și cum tocmai și-ar fi amintit de victimele sale, are căi potrivnice, precum sabia și iertarea. Înțelepciunea lui Dumnezeu este una.

— Domnul să vă călăuzească pașii către înțelepciune, înălțimea Voastră!

— Poveștile ei sunt curată magie albă, spuse sultanul cu încântare, și deschid calea spre lumi care îndeamnă la cugetare.

Fericirea vizirului nu mai cunoștea margini.

— Mi-a dăruit un fiu, iar furtunile care îmi tulburau sufletul s-au liniștit ca prin farmec, spuse el.

— Înălțimea Voastră să aibă parte de fericire pe

lumea asta și pe lumea cealaltă...

— Fericire, zise tăios sultanul.

Pe Dandan îl îmboldi o presimțire rea. Și cântecul cocoșilor se auzi.

— Cursul vieții este el însuși cel mai de neînțeles lucru din viață, rosti sultanul ca pentru sine.

Dar tulburarea din voce îi pierise când spuse:

— Privește!

Dandan se uită spre linia orizontului și văzu cum era învăluită de o fericire divină.

Șeherezada

Dandan ceru îngăduință să-și întâlnească fata, pe Șeherezada. O roabă îl conduse în camera trandafirilor unde covorul și draperiile aveau culoarea rozelor, iar divanele și pernele păreau a fi îmbibate cu vin porfiriu. Acolo îl întâmpinară

Șeherezada și sora ei, Duniyazad.

— Fericirea mă covârșește astăzi, slavă lui Dumnezeu.

Domnul lumilor, spuse vizirul.

Șeherezada îl pofti să se așeze alături de ea, în vreme ce

Duniyazad se făcu nevăzută în alcovul ei.

— Am fost salvată de la un destin sângeros prin

mila lui

Dumnezeu.

Dar abia purcese bărbatul să-și bălmăjească mulțumirile, că Șeherezada continuă cu amărăciune:

— Dumnezeu să le aibă în paza lui pe fecioarele nevinovate!

— Ce înțeleaptă și ce curajoasă te dovedești, fiica mea.

— Dar, tu știi, tată, cât sunt de nefericită! spuse ea abia șoptit.

— Fii cu grijă, fata mea, gândurile se însuflețesc în palate și prind glas!

— Am ales să mă sacrific pentru a stăvili puhoiul de sânge, zise ea cu durere.

— Dumnezeu își are căile lui, murmură el.

— Iar diavolul pe cei care ise-nchină, rosti Șeherezada cu mânie.

— Dar sultanul te iubește, Șeherezada, stăruie el.

— Dorința de putere și iubirea nu pot sălășlui într-o singură inimă. El se iubește doar pe sine!

— Dar dragostea poate săvârși ea însăși minuni.

— De câte ori se apropie de mine adu-mec mirosul sângelui.

— Sultanul nu este precum ceilalți muritori.

— Dar o crimă rămâne o crimă... Câte fecioare a ucis!

Câți credincioși și oameni cu frica lui Dumnezeu a omorât!

Nu au rămas în împărăție decât fățarnici.

— N-am pus niciodată la îndoială voia lui Dumnezeu, spuse Dandan cu tristețe.

— Cât despre mine, eu știu că viața mea trebuie să stea sub semnul răbdării, așa cum m-a învățat marele șeic.

— Așa discipol, așa ucenic, răspunse Dandan zâmbind.

Șeicul

Șeicul Abdullah Al-Balkhi locuia într-o casă modestă, în partea veche a orașului. Privirea lui visătoare se cuibărise în multe dintre inimile ucenicilor mai vechi ori mai noi și pătrunsese adânc în sufletele discipolilor săi.

Pentru el a se dăruia cu desăvârșire nu era decât primul pas, căci el era șeicul Căii celei Drepte, cel care atinsese iubirea și mulțumirea supremă. Când părăsi odaia de meditație și se îndreptă spre camera în care își primea oaspeții, îi ieși în cale Zubeida, singura lui fiică, o copilă încă fragedă.

— Tată, orașul e în sărbătoare! spuse ea fericită.

— Nu a sosit încă doctorul Abdelqader Al-Mahini? întrebă el, fără a lua în seamă spusele fetei.

— Poate că tocmai se îndreaptă-ncoace, tată. Orașul e în sărbătoare căci sultanul a primit ca Șeherezada să-i fie soție și a oprit vărsarea de sânge.

Nimic nu putea să-l smulgă pe șeic din pacea lui sufletească. Mulțumirea din inima lui nu scădea, dar nici nu creștea. Zubeida îi era fiică, dar și ucenic, și era încă la început de drum. La auzul unor bătăi în ușă părăsi încăperea spunând:

— Ți-a sosit prietenul în vizita lui obișnuită.

Doctorul Abdelqader Al-Mahini intră în casă, iar cei doi se îmbrățișară. Se așeză pe saltea, alături de prietenul său.

Cum le era obiceiul, începură să-și împărtășească secretele la lumina lămpii așezată într-o firidă.

— Fără îndoială că ți-a ajuns la urechi vestea cea fericită, spuse doctorul.

— Știu doar ce îmi e dat să știu, răspunse șeicul cu un zâmbet.

— Oamenii vorbesc cu cinste de Șeherezada, amintind că ție ți se cuvin cel dintâi laudele.

— Laudele se cuvin doar Celui Iubit, zise cu

mânie șeicul.

— Și eu sunt credincios, dar cercetez lucrurile de la începutul lor și nu trec cu vederea nici roadele. De nu ți-ar fi fost discipol de când era doar o copilă, orice ai spune tu, Șeherezada nu ar fi cunoscut atâtea istorii care să-l bucure pe sultan, abătându-i gândul de la vărsarea de sânge.

— Bunul meu prieten, făcu șeicul, nu ți-ar fi socotit un păcat dacă nu ai mai gândi atât de mult.

— Dar asta îl îmbogățește pe om.

— Iar mintea însăși ne arată granițele ei.

— Sunt credincioși cei care socotesc că mintea nu are margini.

— Pe mulți n-am izbutit să-i aduc pe Calea cea Dreaptă, iar tu ești în fruntea lor.

— Oamenii sunt doar niște biete făpturi, învățătorule, au nevoie de o călăuză pe drumul vieții.

— De multe ori un suflet bun mântuiește o lume întreagă, spuse șeicul cu încredere în glas.

— Ali As-Saluli este ispravnicul mahalalei, rosti doctorul cu mânie, cum poate fi izbăvită mahalaua de răul pe care-l face?

— Cei care se străduiesc sunt de mai multe feluri, spuse șeicul cu tristețe.

— Eu sunt doctor și mă interesează ce poate să lecuiască lumea în care trăim.

Șeicul îl bătu cu blândețe pe mână, iar doctorul zâmbi și urmă:

— Iar tu ești însăși bunătatea-ntruchipată și-ai fost binecuvântat de sus.

— Îi mulțumesc lui Dumnezeu că nicio bucurie nu mă tulbură și nicio tristețe nu mă atinge.

— Cât despre mine, prietene drag, eu sunt trist. Și tot mai tare mă-ntristez ori de câte ori îmi amintesc de cei cu frica lui Dumnezeu care au murit pentru că au spus adevărul și s-au ridicat împotriva vărsării de sânge și a prăduirii avuțiilor.

— Cât de puternice sunt legăturile ce ne-nlănțuie de avutul lumesc!

— Adevărații credincioși și oamenii drepecți au murit, rosti cu regret Abdelqader. Cetatea mea, cât îți deplâng soarta amară! Astăzi doar nemernicii au pus stăpânire pe tine.

Învățătorule, de ce doar animalele bolnave au rămas în staul?

— Nesfârșit e numărul celor care iubesc lucrurile mărunte!

Zvonul de surle și trâmbițe izbucni din

măruntaiele mahalalei și, răzbind până la ei, le dădu de veste că poporul sărbătorește vestea cea fericită. Atunci, doctorul hotărî să pornească spre Cafeneaua Emirilor.

Cafeneaua Emirilor

Cafeneaua Emirilor se găsea pe partea dreaptă a mării străzi unde se aflau prăvăliile negustorilor, pe la mijlocul ei. Era o clădire pătrată, cu o curte mare. Intrarea se făcea din ulița cea mare, ferestrele dădeau spre mahalalele învecinate.

De jur-împrejur se aflau divane pentru mușteriii de seamă, iar în mijloc erau întinse saltele pentru oamenii de rând. Cu toții erau îmbiați cu băuturi calde sau reci, după anotimp, alături de cele mai alese feluri de droguri și hașiș. Noaptea, cafeneaua era frecventată de mulți oameni de seamă din oraș precum: Sanaan Al-Jamali și fiul său Fadil, Hamadan Tanișa.

Karam Al-Asil, maestrul Sahlul, Ibrahim spițerul și fiul său

Hasan, Jalil postăvarul, Nur Ad Din și Șarului cocoșatul, dar și de oameni simpli ca Rajab hamalul și prietenul său

Sindbad, Ujr bărbierul și fiul său Aladdin,

Ibrahim sacagiul și Maaruf pantofarul.

Bucuria îi cuprinsese pe toți cei din cafenea în noaptea aceasta fericită și îndată li se alăturară și doctorul Abdelqader

Al-Mahini, Ibrahim spițerul, Karam Al-Asil, bogătașul, și maestrul Sahlul, negustorul de vechituri. În noaptea aceasta, se lepădară de frica ce le intrase adânc în oase și fiecare părinte se liniști că frumoasele-i fecioare sunt în afară de primejdie, bucurându-se la gândul unui somn lipsit de vise tulburate de arătări înfricoșătoare.

— Să rostim cu toții Al-Fatiha² pentru sufletele celor ce nu mai sunt, răsunară glasurile tuturor.

— Pentru fecioarele și bărbații cu frica lui Dumnezeu care au fost uciși!

— S-a sfârșit cu lacrimile!

— Slavă și mulțumiri lui Dumnezeu, Domnul lumilor.

— Viața lungă Șeherezadei, mărgăritarul femeilor.

— Mulțumim pentru frumoasele-i povești.

— Domnul și-a arătat mila față de noi!

Voia bună și vorba continuară până ce glasul

² Al-Fatiha sau Deschizătoarea este prima sură din Coran.

ului al lui

Rajab cărăușul se făcu auzit:

— Sindbad, ești nebun?

— Ce a putut să-l înnebunească în seara asta fericită, întrebă Ujr, iscoditor din fire, așa cum făcea de fiecare dată.

— Se pare că își urăște munca și se simte rob în acest oraș.

De mâine, nu vrea să mai fie hamal!

— Dorește cumva să aibă în mâini destinul întregii mahalale?

— A mers la căpitanul unui vas și s-a ținut de capul lui să-l ia cu el.

— Într-adevăr, nebun e cel ce renunță la bunăstarea de care se bucură pe uscat pentru a alerga după cea necunoscută pe mare, grăi Ibrahim sacagiul.

— De multă vreme vietățile din apă sunt hrană pentru om, spuse Maaruf pantofarul.

— M-am săturat de străzile și mahalalele cunoscute, spuse

Sindbad. M-am plictisit să car mobilă și poveri fără să nutresc nădejdea vreunei schimbări. Acolo este o altă viață.

Râul se varsă în mare, iar aceasta intră într-o

lume necunoscută care scoate la iveală insule, munți, animale, îngeri și diavoli. E acolo o chemare minunată căreia nu i te poți împotrivi. Mi-am spus atunci: „Sindbad, încearcă-ți norocul și aruncă-te fără preget în brațele necunoscutului...

— Să ai parte de o călătorie binecuvântată, spuse Nur

Ad Din, vânzătorul de parfumuri.

— O urare de bine din partea unui prieten din copilărie, spuse și Sindbad.

— Hamalule, te amesteci cu fruntașii? întrebă Ujr bărbierul, zeflemitor.

— Am stat alături în moschee și am fost ucenicii învățătorului Abdullah Al-Balkhi, rosti și Nur Ad Din.

— Ca mulți alții, am fost mulțumit că ne-a inițiat în arta cititului și în tainele credinței, zise Sindbad.

— Chiar dacă tu pleci, uscatul n-o să se prefacă-ntr-unul mai mic și nici marea nu o să crească, continuă Ujr ironic.

La auzul acestor vorbe, doctorul Abdelqader Al-Mahini grăi:

— Mergi în paza lui Dumnezeu și ai grijă! Și să așterni pe hârtie lucrurile nemaivăzute care ți se vor întâmpla.

Este porunca pe care ne-o dă Dumnezeu. Când pornești în călătorie?

— Măine-dimineată, rosti Sindbad cu greutate. Dumnezeu să vă aibă în pază!

— Sindbad, despărțirea de tine îmi mănnește sufletul, spuse prietenul său, Rajab hamalul.

Sanaan Al-Jamali

1

Trecerea orelor spunându-și cuvântul, simți un ghiont în stomac și se trezi. Privind afară prin fereastra de lângă pat, zări orașul învăluit în întuneric. În orașul cufundat în somn nu se mai auzea nici urmă de zgomot sau mișcare; o tăcere plină de liniște cosmică învăluia totul. Sanaan se îndepărtă de trupul cald al lui Umm As-Saad și puse tălpile jos, lăsându-le să se cufunde în puful covorului adus din

Persia. Întinse mâna după sfeșnic și dădu de ceva tare.

— Ce e asta? sări speriat.

Auzi dintr-odată un sunet ciudat, cum nu mai cunoscuse niciodată. Nu era un sunet scos de om și nici de animal. Simțurile i-o luară razna, de parc-ar fi izbucnit afară împânzind întreg orașul.

— Ala e capul meu, pe care ai pus piciorul,

chiorule, se făcu auzit glasul, plin de mânie.

Frica îl lăsă pe Sanaan fără grai. Se prăbuși la pământ, fără nicio fărâmbă de îndrăzneală. Era un om fără mari însușiri, afară de talentul de a vinde și a se tocmi.

— Făptură netrebnică, mă calci pe cap!

— Cine ești? Întrebă Sanaan cu glas tremurat.

— Eu sunt Qamqam.

— Qamqam?!

— Unul dintre spiritele orașului.

Pierit de frică, Sanaan nu mai putu rosti o vorbă.

— M-ai rănit și trebuie să-ți primești pedeapsa!

Cum lui Sanaan îi înghețaseră cuvintele pe buze, Qamqam grăi în continuare:

— Fățarnicule, ieri te-am auzit spunând că e adevărat că am murit. Și-acum ai făcut pe tine de frică?

— Cruță-mă, am de crescut o familie! îl imploră în cele din urmă Sanaan.

— Pedeapsa mea va pogorî numai asupra ta.

— Nu m-am gândit nicio clipă să-ți stric liniștea!

— Ce fapte de nimic sunteți! Voi oamenii, nu vreți decât să ne înrobiți și-așa să vă-mpliniți dorințele josnice.

Nu vă ajunge că-i faceți robi pe cei mai slabi decât voi?

— Îți jur că...

— Nu am încredere în cuvântul unui negustor, îi tăie vorba Qamqam.

— Îți cer îndurare și iertare!

— De ce îmi ceri așa ceva?

— Ești mărinimos, spuse Sanaan temător.

— Nu încerca să mă înșeli așa cum faci cu mușteriii tăi.

— Fă-o pentru numele lui Dumnezeu!

— Nu există nici milă și nici iertare fără preț.

În ochii lui Sanaan se aprinse scânteia unei speranțe.

— Îți voi face întru totul pe plac, rosti Sanaan cu ardoare.

— Așa să fie?

— Mă voi strădui cu toată ființa mea, grăi Sanaan.

— Omoară-l pe Ali As-Saluli, spuse Qamqam cu o liniște înfricoșătoare.

Veselia lui Sanaan pieri fără urmă, înghițită de o dezamăgire neașteptată. Fu ca și cum o marfă adusă în pofida tuturor primejdiilor de peste mări și țări s-ar

fi dovedit fără căutare.

— Să-l omor pe Ali As-Saluli, ispravnicul mahalalei? grăi

Sanaan îngrozit.

— Pe nimeni altul!

— Dar e ispravnic, iar locuința lui, Casa Fericirii, e mereu străjuită. Eu nu sunt decât un biet negustor!

— Atunci nu o să vezi nici milă, nici iertare! țipă Qamqam.

— Stăpâne, de ce nu-l omori chiar tu?

— Mi-a făcut farmece, spuse furios Qamqam, și se slujește de mine ca să-și atingă scopurile cu care nu sunt de acord.

— Dar tu ești mai puternic decât toate farmecele.

— Noi încă trebuie să ne supunem unor legi anume. Și lasă vorba! Ai de ales: te prinzi să-l ucizi sau nu!

— Dar alte dorințe nu ai? Întrebă Sanaan grăbit. Am grămezi de bani, mărfuri din India și China...

— Nu mai pierde vremea fără rost, prostănacule...

Teama îl învălui din nou pe Sanaan și rosti cu disperare în glas:

— Voi face precum ți-e voia.

— Fii cu băgare de seamă, dacă încerci să mă tragi pe sfoară...

— Mă plec în fața sorții mele!

— Iar eu te voi găsi și-n gaură de șarpe, chiar de-ai să fugi pe muntele Qaf³!

La auzul acestor din urmă vorbe, Sanaan simți cum o durere ascuțită îi săgetează brațul și lăsă să-i scape un urlet din toți rărunchii.

2

Auzind vorbele lui Umm As-Saad, Sanaan deschise ochii.

— Ce te-a făcut să dormi până la ora asta?

Aprinse sfeșnicul, iar Sanaan prinse a se uita în jur cu uimire. Dacă visase, de ce i se păruse totul mai aievea decât acum, la deșteptare? Dar se deșteptase, fără îndoială, și la gândul ăsta se sperie de moarte. Cu toate astea, gândul salvării îi încolțise în minte și era copleșit de liniște și recunoștință. Lumea se reîntorsese la orânduirea de odinioară după ce se cufundase în haos, iar acum se bucură de dulceața vieții, după ce scăpase de chinurile iadului.

— Dumnezeu să mă apere de blestematul de

³ Muntele Qaf sau domeniul Necunoscutului Divin este locul unde trăiește pasărea Simurgh, o vietate fabuloasă, pe jumătate fenix, pe jumătate vultur, simbol al puterii în mitologia persană.

diavol!

Suspină el.

Umm As-Saad îi aruncă o privire în vreme ce își îndrepta șuvițele de păr răvășite sub batic. Somnul îi răpise frumusețea chipului cuprins acum de o paloare bolnăvicioasă.

— Slavă lui Dumnezeu care m-a scăpat de la grea primejdie!

— Domnul să ne aibă în pază!

— Am avut un vis îngrozitor, Umm As-Saad!

— Cu voia lui Dumnezeu, totul o să fie bine.

Îl sprijini până la baie și aprinse o lampă din firidă, iar el o urmă grăind:

— Am petrecut o bună parte din noapte cu un ifrit.

— Cum? Tu care ești un bărbat cu frica lui Dumnezeu?!

— Am să-i povestesc totul șeicului Abdullah Al-Balkhi.

Du-te acum liniștită, că vreau să mă pregătesc pentru rugăciune!

În timp ce-și îndeplinea ritualul de purificare, spălându-și brațul stâng, se opri tremurând.

— Dumnezeule!

Privi cu uimire la rana ca o mușcătură. Nu era o vedenie!

În locul unde rămăseseră urmele de colți dăduse sângele.

— Nu e cu putință așa ceva!

Înspăimântat, se duse într-un suflet la bucătărie unde

Umm As-Saad, care aprindea focul, îl întrebă:

— Te-ai îmbăiat pentru rugăciune?

— Uită-te! îi spuse întinzând brațul spre ea.

— Cine te-a mușcat? îl întrebă femeia nevenindu-i să-și creadă ochilor.

— Nu știu!

— Dar ai dormit foarte bine, îi zise Umm As-Saad cuprinsă de tulburare.

— Nu știu ce s-a petrecut!

— Dacă s-a întâmplat ziua...

— Nu s-a petrecut ziua! îi tăie vorba Sanaan.

Își aruncară unul altuia priviri înfricoșate, tulburate de gânduri ascunse.

— Povestește-mi ce-ai visat, spuse Umm As-Saad îngrozită.

— Ți-am zis că era un ifrit, vorbi el cu întristare, dar n-a fost decât un vis...

Se uitară din nou unul la altul, cu îngrijorare.

— Să nu mai spui la nimeni, grăi Umm As-Saad.

Sanaan pătrunse îndată taina temerilor ei, care erau întocmai cu ale lui. De-ar fi suflat cumva o vorbă despre ifrit, cine știe ce s-ar fi ales de bunul său nume de negustor, ori de cel al fiicei lui Husniya și al fiului său Fadil. Visul putea aduce mare năpastă pe capul lor. Dar, de fapt, nu era încredințat de nimic.

— Visul e doar un vis, spuse Umm As-Saad. Doar Dumnezeu cunoaște taina rănii tale!

— Să nu dăm uitării acest lucru, rosti el cu deznădejde.

— Important acum este să-ți doftoricești neîntârziat rana, așa că mergi iute la prietenul tău Ibrahim spițerul.

— Cum putea oare afla care era adevărul? Era atât de chinuit de neliniști, încât fierbea și dădea pe afară de nervi.

Simțea că lucrurile aveau să se înrăutățească, în vreme ce toată ființa lui clocotea de furie și indignare, ca și cum era creat din nou sub o formă care nu se potrivea deloc cu bunătatea ce-i stătuse-n fire până atunci. Nu mai răbda privirea femeii. Ura cum se uita la el, îi ura până și gândurile.

Simți o dorință să nimicească tot ce găsea în jur. Neputându-se stăpâni, îi aruncă o privire furioasă, ca și cum ea ar fi purtat vina suferinței prin care trecea el. Apoi îi întoarse spatele și plecă, în vreme ce ea spuse în șoaptă:

— Acesta nu este Sanaan cel pe care-l cunosc eu!

În odaia mare, dădu peste Fadil și Husniya. O lumină tulbure se revărsa printre zăbrelele de la ferestre. Pe chipurile lor se putea citi că-i tulburase felul în care ridicase glasul.

Furia îi crescuseră încă și mai tare și strigă la ei fără pricină, cum nu se mai întâmplase vreodată:

— Pieriți din fața mea!

Trânti ușa de la odaia lui și prinse să-și privească cu luare-aminte brațul. Fără să se înfricoșeze, Fadil i se alătură:

— Nădăjduiesc că ești bine, tată! spuse băiatul.

— Lasă-mă-n pace, îi răspunse el arțăgos.

— Te-a mușcat un câine?

— Cine-a zis asta?

— Mama...

Băgă de seamă înțelepciunea de care făcuse dovadă Umm

As-Saad spunându-le copiilor acest lucru și se

bucură, dar asta nu-l făcu să se însenineze.

— Nu este nimic. Sunt bine, dar vreau să fiu lăsat singur.

— Trebuie să te duci la spițer...

— Nu am nevoie să-mi amintească nimeni de asta, răspunse el supărat.

Afară, Fadil îi spuse Husniyei:

— Cum s-a mai schimbat tata!

3

Pentru prima dată în viața lui, Sanaan Al-Jamali plecă de acasă fără să-și facă întâi rugăciunea. Se îndreptă fără zăbavă spre prăvălia lui Ibrahim spițerul, prietenul lui vechi și vecin cu el pe strada negustorilor. Când acesta îi văzu brațul, spuse minunându-se:

— Ce câine e acesta? De fapt, sunt atâția câini ai nimănui...

Prinse să aleagă niște ierburi și îi spuse:

— Am un leac care nu dă greș niciodată.

Puse ierburile la fiert până se făcură o pastă lipicioasă.

Spălă rana cu apă de trandafiri, o acoperi cu pasta aceea, întinzând-o cu o lingură de lemn, după care îi legă brațul cu o bucată de damasc și îngână:

— Să dea Dumnezeu să se vindece!

Dar Sanaan spuse fără să vrea:

— Sau să se întâmple ce vrea diavolul...

Ibrahim spițerul privi cu băgare de seamă la chipul prietenului său, încercând să priceapă ce voise să spună, uimit de cât de deosebit părea la fire.

— Nu lăsa o rană neînsemnată să îți schimbe felul blând de a fi.

Ieșind din prăvălie, Sanaan spuse cu o față melancolică:

— Ibrahim, nu te încrede în lumea asta!

Cât de tulburat era! Parcă se spălase cu zeama în care fierseseră ardei usturați. Soarele ardea puternic, neîndurător, iar chipurile oamenilor păreau mohorâte.

Fadil ajunsese înaintea lui la prăvălie și îl întâmpină cu un zâmbet larg, fapt ce nu izbuti decât să-i sporească proasta stare sufletească. Blestemă căldura, cu toate că era cunoscut pentru faptul că nu-l supăra niciun fel de vreme. Nu dădea binețe nimănui și abia răspundea la salutul altora. Niciun cuvânt și niciun chip nu reușeau să-l învioreze. Nu râse la nicio vorbă hazlie. Nu băgă în seamă nici trecerea unui cortegiu funerar. Niciun chip caraghios nu-l mai făcu să râdă.

Qe se întâmplase? Fadil își dădu silința mai mult ca de obicei, punându-se între tatăl lui și mușterii, cei mai mulți întrebându-l în șoaptă:

— Ce are tatăl tău astăzi?

— Este într-o stare proastă, spuse flăcăul încurcat. Dumnezeu să vă aibă în pază!

4

Nu trecu multă vreme și vestea despre starea lui ajunse și la urechile mușteriiilor din Cafeneaua Emirilor. Își făcu loc printre ei cu o privire abătută. Stătea tăcut sau nu lua cuvântul decât când se vorbea despre lucruri neînsemnate.

Nu-și mai găsi obișnuitele-i vorbe de duh și, întristat, părăsi cafeneaua.

— L-a mușcat un câine, spuse Ibrahim spițerul.

— Tocmai l-am pierdut, adăugă Jalil postăvarul.

— Dar negoțul lui este înfloritor, spuse Karam Al-Asii, bogătașul cel cu față de maimuță.

— Banii n-au niciun preț când ești bolnav, spuse doctorul

Abdelqader Al-Mahini.

Ujr bărbierul, singurul dintre cei ce stăteau pe saltele care uneori se băga în vorba celor fruntași, spuse ca un filosof:

— Ce e omul? Mușcătura unui câine sau înțepătura unei albine, și...

— Tata se simte bine, îi strigă Fadil Sanaan. E doar puțin abătut. O să-și revină în simțiri înainte de răsăritul soarelui.

Dar Sanaan se scufundă și mai adânc în starea aceasta pe care nu mai izbuti s-o înfrâneze. Într-o noapte, înghiți mai multe narcotice și părăsi cafeneaua plin de vigoare și pregătit să dea piept cu necunoscutul. Nedorind să meargă acasă, păși împleticindu-se prin întuneric, cu mintea furată de dorințe nebunești. Nădăjduia să se petreacă ceva care să-i împrăstie starea aceasta neastâmpărată de încordare și să-i ostoiască chinurile. Își aminti de femeile din familia lui, care trecuseră de mult pe lumea cealaltă. Le văzu cu ochii minții despuiate, șezând în chipuri care îl întărâtară și îi păru rău că nu-și făcuse de cap cu niciuna dintre ele. Trecu pe lângă fundătura unde sălășluia șeicul Abdullah Al-Balkhi și, pentru o clipă, se gândi să-i facă o vizită și să îi mărturisească prin ce trecea. Dar grăbi pasul mai departe. În lumina unui felinar ce atârna de înaltul uneia dintre porțile caselor, zări o copilă de vreo zece ani, care mergea ducând în brațe un vas mare de fier.

Se grăbi spre ea, tăindu-i calea și o întrebă:

— Unde te duci tu, păpușă?

— Mă întorc la mama, răspunse aceasta cu nevinovăție.

Se îndepărtă prin întuneric până când nu o mai zări și o ademeni:

— Haide să-ți arăt ceva frumos.

O ridică în brațe, în vreme ce apa în care pluteau murăturile din vas îi împrășcă haina de mătase. O duse sub scările școlii. Fata se arată nedumerită de această duioșie neașteptată și nu părea să se simtă deloc în largul ei.

— Mă așteaptă mama, spuse neliniștită.

Dar el îi trezea curiozitatea la fel cum îi inspira frică.

Cum îi amintea, datorită vârstei lui, de tatăl ei, copila simți un soi de încredere amestecată cu o îngrijorare necunoscută.

I se părea că o așteaptă un vis nemaivăzut. Scoase un țipăt care-i alungă lui Sanaan și ultima părere de rău și îi deșteptă în întunericul minții năluci înfricoșătoare. Imediat îi acoperi gura cu mâna. Își veni brusc în fire, de parcă primise o palmă.

— Nu plânge! șopti el. Să nu-ți fie frică!

Deznădejdea îl cuprinse într-atât, încât stâlpii pe care se sprijinea lumea se năruiră. Din această ruină fără ieșire auzi niște pași apropiindu-se. Imediat îi cuprinse gâtul firav cu două mâini care îi erau străine. Precum un animal de pradă care alunecă, se prăbuși în gol. Își dădu seama că totul se sfârșise și auzi o voce strigând:

— Basima! Fetița mea! Basima!

— Nu am de ales, își spuse în culmea deznădejdi.

Acum îi era limpede că pașii se apropiau de ascunzătoarea lui. Se ivi lumina încețoșată a unui felinar. Pe de o parte îl îmboldea gândul să iasă cu trupul fetei, dar o prezență grea puse stăpânire pe ființa lui năruită și amintirea visului îl invadează. Auzi același glas din urmă cu două zile întrebându-l:

— Așa ne-a fost învoiala?

— Exiști cu adevărat deci, nu ești un vis înșelător! spuse

Sanaan lăsându-se în voia glasului.

— Fără îndoială că ți-ai pierdut mințile!

— Așa o fi, dar vina o porți doar tu!

— Nu ți-am cerut niciodată să săvârșești vreo fărădelege, rosti vocea înfuriată.

— Nu e vreme de stat la palavre, izbăvește-mă ca să pot îndeplini fapta asupra căreia ne-am înțeles.

— Pentru asta am și venit, dar tu nu pricepi nimic.

Simți că se mișcă în gol într-o lume cuprinsă de o tăcere profundă până când glasul se auzi din nou.

— Nimeni nu-ți va da de urmă. Deschide ochii și te vei găsi în fața ușii casei tale. Intră liniștit, eu voi aștepta...

Străduindu-se din toate puterile, Sanaan redeveni stăpân pe sine. Umm As-Saad nu simți că era din ce în ce mai rău.

Ascunzându-se în întunericul din spatele pleoapelor, Sanaan începu să cugete la fapta săvârșită. El era cineva, ucigașul care o siluise pe fetiță altcineva. În sufletul lui zăceau monștri despre care nu știa nimic. Acum, mântuit de propriul său trecut și văzându-și toată nădejdea îngropată, își lăsă sufletul la voia întâmplării. Nu mai dormea, dar nicio mișcare nu trăda acest lucru. La revărsatul zorilor, un bocet îi ajunse la ureche. Umm As-Saad lipsi o oră după care se întoarse spunând:

— Dumnezeu să fie cu tine, mamă a Basimei!

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, coborându-și

privirea.

— Tată al lui Fadil, ce s-a întâmplat oare cu oamenii?!

Copila a fost siluită și omorâtă sub scările școlii. Dumnezeu, era doar o copilă! în adâncul unor oameni zac cele mai crude fiare sălbatice.

Își aplecă fruntea până ce barba îi atinse pieptul și îngână:

— Dumnezeu să mă ferească de diavolul cel blestemat!

— Aceste fiare sălbatice nu-l cunosc nici pe Dumnezeu, nici pe Profet.

Femeia izbucni în lacrimi, iar el începu să se întrebe:

„Oare ifritul a fost de vină? Oare drogurile? Sau Sanaan

Al-Jamali?”

6

Spiritele se încinseseră în toată mahalaua. Omorul se afla pe buzele tuturor locuitorilor din cartierul negustorilor.

— Rana nu s-a lecuit de-a binelea, dar ești în afară de orice primejdie, îi spuse Ibrahim spițerul în vreme ce îi pregătea din nou doctoria. Ai auzit de

omor? continuă el în timp ce îi oblojea brațul cu o fâșie de bumbac.

— Dumnezeu să mă aibă în pază, spuse Sanaan cu neliniște în suflet.

— Ucigașul nu e făptură omenească. Fiii noștri se însoară de îndată ce ating vârsta bărbăției, niciunul nu avea de ce să facă așa ceva!

— Nu încape îndoială că este un nebun.

— Sau unul dintre cerșetorii care nu au averea trebuincioasă pentru însurătoare. Au umplut străzile ca niște câini rătăciți!

— Multă lume spune lucrul ăsta.

— Dar Ali As-Saluli? Ce face el ca ispravnic?

La auzul numelui se cutremură, amintindu-și de învoiala care îi stăruia ca un paloș deasupra capului și continuă să vorbească fără să dea semne de tulburare:

— Prins cu învârtelile lui. Își numără plocoanele și agoniseala necinstită.

— Ajutorul pe care ni l-a oferit nouă, negustorilor, nu poate fi dat uitării, dar ar trebui să-și amintească că îndatorirea lui este să vegheze ca lucrurile să rămână așa cum sunt pentru noi.

— Ibrahim, să nu te încrezi în lumea asta! spuse Sanaan ieșind.

Ispravnicul Ali As-Saluli află de la ajutorul lui, Batișa

Marjan, ce vorbeau oamenii despre siguranța mahalalei. Se temea ca nu cumva vorbele astea să ajungă la urechile vizirului Dandan care, la rândul lui, să le spună mai departe sultanului. Așa că îl chemă pe aga Jamasa Al-Bulți și îi spuse:

— A ajuns și la urechile tale ce se vorbește acum, când sunt eu ispravnic, despre siguranța mahalalei?

Cu toate că de-acum cunoștea tainele și fărădelegile săvârșite de șeful său, Al-Bulți nu se pierdu cu firea și zise:

— Iertare, ispravnice, firește că nu am trecut cu vederea așa ceva și am trimis iscoade, dar ucigașul nu a lăsat nicio urmă. Nu am dat nici măcar peste un martor. Chiar eu am descusut zeci și zeci de cerșetori și vagabonzi, dar avem de-a face cu un omor înconjurat de mister cum nu mi-a mai fost dat să văd vreodată.

— Ești un prost! se oțărî la el As-Saluli. Întemnițează toți cerșetorii și vagabonzii! Doar cunoști foarte bine ce anume îi face pe oameni să mărturisească adevărul!

— Nu mai avem închisori unde să-i ducem,
răspunse

Jamasa îngrijorat.

— Despre ce închisori vorbești, omule? Vrei să
sărăcești vistieria pentru hrana lor? spuse ispravnicul
înfuriindu-se.

Du-i sub cerul liber! Cheamă gărzile și fă bine și
adu ucigașul înaintea mea înainte de căderea nopții!

8

Oamenii agăi se năpustiră asupra ruinelor și îi
arestară pe toți cerșetorii și vagabonzii mânându-i în
pâlcuri afară, sub cerul liber. Nu se plânse nimeni, dar
nici nu mărturisiră.

Toată lumea fu scoasă de acolo și nici bătrânii nu
fură trecuți cu vederea. Supuși la cele mai cumplite
torturi, ajunseră să îi implore pe Dumnezeu și pe
Profet să-i scape.

Sanaan Al-Jamali urmărea veștile cu îngrijorare.
Fără îndoială el era ucigașul care nu fusese prins, ba
chiar i se arăta cinstea cuvenită, în vreme ce sute de
nevinovați erau schingiuiți pentru fapta lui
îngrozitoare. Oare cum ajunsese el pricina acestor
suferințe cumplite? Și pe deasupra era așteptat de un
necunoscut, cineva nepăsător la toate câte se

petrecuseră, în vreme ce el era copleșit de durere și simțea că nu mai are nicio scăpare. Vechiul Sanaan murise și fusese dat uitării, iar din trecerea lui prin această lume nu mai rămăsese decât un cuget tulburat măcinat de amintiri deșarte.

Freemătul care cuprinsese ulița negustorilor ajunsese până la el. Ispravnicul Ali As-Saluli străbătea ulița în fruntea călăreților, amintindu-le oamenilor de puterea și vigilența stăpânirii, tulburând astfel liniștea mahalalei. Pe măsură ce înainta, răspundea în stânga și-n dreapta la urările negustorilor. El era cel pe care ar fi trebuit să-l omoare. Gândul acesta îi umplu inima de frică și ură. Iată taina chinului său!

El fusese cel ales să-l descătușeze pe ifrit de sub puterea magiei negre. Doar ifritul era de vină! Eliberarea lui era pricina celor ce urmau să i se întâmple ispravnicului. Privirile îi rătăceau în gol, chipul îi împietri, iar barba și trupul îi încremeniră.

Când ispravnicul trecu prin dreptul prăvăliei lui Ibrahim spițerul, acesta îi ieși în întâmpinare și își strânsese mâinile călduros. Mai apoi, când trecu prin fața prăvăliei lui Sanaan, se întâmplă să-i întâlnească privirea și ispravnicul îi zâmbi.

Sanaan nu mai avu scăpare și trebui să se

îndrepte spre el și să-i strângă mâna.

— Cu voia lui Dumnezeu, ne vom întâlni curând,
îi spuse

As-Saluli.

Sanaan Al-Jamali se întoarse în prăvălie întrebându-se ce voise să spună. Îl chema la o întâlnire? Dar de ce? I se deschisese oare o cale cum nici nu se aștepta? Un tremur îl cuprinse și-l scutură din cap până-n picioare.

— Cu voia lui Dumnezeu, ne vom întâlni curând,
își spuse de mai multe ori, cuprins de nedumerire.

9

În noaptea aceea, pe când se pregătea să adoarmă, i se năzări că o altă făptură veghea deasupra lui.

— Mănânci, bei, dormi, și pe mine mă lași în așteptare, se auzi un glas plin de batjocură.

— Dar nu e lucru ușor ce mi-ai cerut! Cei puternici ca tine nu pricep astfel de opreliști, spuse Sanaan.

— Dar e mai ușor decât să omori o copilă!

— Ce pierdere de vreme! Și eu care am crezut în toată vremea asta că mă aflu printre cei mai buni.

— Eu nu mă las înșelat de feluritele părelnicii.

— Nu erau doar niște părelnicii.

— Ai uitat lucruri care-ar face orice om de bine să plângă de rușine.

— Doar Dumnezeu este fără de greșală, continuă Sanaan încurcat.

— Nu pot lăsa deoparte însușirile tale bune, pentru care te-am ales să duci la capăt treaba asta.

— Dacă nu dădeai buzna în viața mea nu omoram pe nimeni!

— Nu minți! Îi tăie ifritul vorba. Tu ești singurul vinovat pentru nelegiuirea săvârșită!

— Nu mai pricep o iotă din ce spui!

— Adevărul e că te-am cântărit greșit și te-am găsit mai bun decât ești.

— Ce bine-ar fi să mă lași în pace!

— Sunt un ifrit credincios. Mi-am zis în sinea mea că omul ăsta e mai mult bun decât rău, chiar dacă are legături îndoielnice cu aga și nu se dă în lături de la a-și trage foloasele de pe urma vreunui răstimp de scumpeturi. Cu toate acestea, este cel mai cinstit negustor! Dă de pomană, își îndeplinește îndatoririle față de cele sfinte și e milostiv cu cei sărmani. De asta te-am ales pe tine ca să fii mântuit, să scapi mahalaua de capul fărădelegilor, dar și pe

tine de sufletul tău păcătos. Însă în loc să duci la bun sfârșit slujba asta atât de limpede, te-ai pierdut și ai înfăptuit cel mai mârșav dintre păcate.

Sanaan se ridică și oftă din greu.

— Mai este încă o porțiță de scăpare, mormăi el.

— Și omorul? întrebă el neajutorat.

— În viață vine mereu vremea să cugeți și să te căiești.

— Omul trăiește într-o fortăreață de nepătruns, spuse

Sanaan cu umbra unei nădejdi în glas.

— O să te cheme la el. Fii pregătit!

Sanaan căzu pe gânduri și apoi întrebă:

— După ce toate astea vor lua sfârșit, făgăduiești că mă vei izbăvi?

— Nu te-am ales decât pentru salvare.

De atâta osteneală, Sanaan se cufundă într-un somn adânc.

Pe când se pregătea să meargă la cafenea, Umm As-Saad îi spuse:

— Un trimis al ispravnicului te așteaptă în odaia de primire.

Îl găsi pe ajutorul ispravnicului așteptându-l. Batișa Marjan avea ochii sticloși și o barbă scurtă.

— Ispravnicul vrea să i te înfățișezi îndată!

Inima îi bătea de să-i spargă pieptul. A priceput că mergea să înfăptuiască cea mai cumplită ticăloșie pe care o cunoscuse mahalaua vreodată. Îl chinuia gândul că Batișa Marjan ar fi putut cunoaște împrejurările ce-l aduseseră în casa lui, dar se încrezu în făgăduiala lui Qamqam și îi spuse bărbatului:

— Așteaptă-mă aici până mă îmbrac.

— O voi lua înainte, ca să nu trezesc bănuieli.

Așadar bărbatul dorea ca întâlnirea lor să se petreacă în taină, fapt ce îi făcea misia mai ușoară. Începu să se parfumeze cu mosc, în vreme ce Umm As-Saad îl urmărea cu privirea. Era cuprinsă de aceeași neliniște ce nu-i mai dăduse pace încă din noaptea în care Sanaan avusese acel vis. I se părea că trăia alături de alt bărbat și că Sanaan cel de dinainte se pierduse undeva în întuneric, iar gândul ăsta o chinuia.

Fără ca ea să bage de seamă, Sanaan își vârî în buzunar un pumnal cu mâner din argint pur pe care-l primise în dar din

India.

grădina palatului. Nimic nu amintea de rangul ce-l avea: purta o jalabie⁴

largă albă și avea capul dezgolit. În fața lui se afla o masă încărcată de carafe, pahare și tot felul de fructe uscate și zaharicale care făcea ca totul să pară primitiv. Se așează pe o pernă alături de el, cerându-i lui Batișa Marjan să nu plece.

— Bine ai venit, Sanaan, om de bine și negustor însemnat!

— Mă-nclin în fața ta, mărite dregător, mormăi Sanaan ascunzându-și nedumerirea sub un zâmbet.

În vreme ce Sanaan se întrebă dacă Marjan avea să rămână de față până la sfârșit, acesta umplu trei pahare. Poate că o altă șansă nu avea să i se mai dea, așa că ce era de făcut?

— E o încântătoare noapte de vară, continuă As-Saluli.

Îți place vara?

— Îmi plac toate anotimpurile...

— Dumneata ești unul dintre cei de care Dumnezeu este mulțumit și din mulțumirea aceasta a lui se naște o viață nouă și îndestulătoare pentru noi

⁴ Haină tradițională lungă, asemănătoare unei rochii, pe care o poartă atât bărbații, cât și femeile în special în casă.

toți.

— Mereu îi cer lui Dumnezeu să pogoare binecuvântarea

Să asupra noastră, adăugă Sanaan îmboldit de firea lui curioasă.

Băură, iar vinul îi învioră și îi înveseli.

— V-am mântuit mahalaua de netrebniți, începuse As-Saluli cu tristețe. Și cu ce elan și hotărâre!

— Cu greu vei mai auzi acum de vreun furt sau un omor, spuse Batișa Marjan.

— Ați dat de urma ucigașului? întrebă Sanaan cu teamă.

— Mai mult de cincizeci de făptași au mărturisit, râse

As-Saluli.

— Adevăratul ucigaș este unul dintre ei, nu mai încapă vorbă, râse și Marjan.

— Aceasta e treaba lui Al-Bulți.

— Iar noi trebuie să învățăm mai mult de bine oamenii la moschei și în timpul sărbătorilor sfinte.

Sanaan aproape că fu deznădăjduit. As-Saluli îi făcu un semn lui Marjan, care părăsi încăperea. Cu toate acestea, gărzile pândeau de pretutindeni din grădină și nu exista scăpare. Dar el nu se îndoia nicio

clipă de făgăduiala lui Qamqam.

— Să nu mai vorbim despre omoruri și ucigași, rosti

As-Saluli cu glas schimbat.

— Cum vă este voia, înălțimea Voastră, spuse Sanaan zâmbind.

— Adevărul este că te-am chemat pentru mai multe pricini.

— Vă voi face întru totul pe plac!

— Vreau să mi-o dai pe fiica ta de soție, grăi ispravnicul cu convingere.

Sanaan rămase fără vorbe. Îi părea rău de șansa care avea să se irosească înainte de a răsări.

— Este o mare cinste și cea mai mare fericire!

— Am și o fată în dar pentru fiul tău, Fadil!

— Este un băiat norocos, răspunse Sanaan ascunzându-și uimirea.

— Și aș mai avea ceva să-ți cer, urmă As-Saluli după o clipă de tăcere. Legat de binele obștesc!

Întâlnindu-i privirea întrebătoare, ispravnicul adăugă:

— Hamadan Tanișa, maimarul, ți-e rudă, nu-i așa?

— Adevărat, înălțimea Voastră.

— Dorința mea e să construiesc un drum cât ține deșertul, de-a lungul întregii mahalale.

— Un plan minunat, fără îndoială.

— Când îl vei aduce aici? întrebă As-Saluli cu un glas plin de înțelegeri ascunse.

— Mâine, la asfințit, răspunse negustorul uimit de întorsătura neașteptată a lucrurilor.

— Crezi că o să vină pregătit? întrebă ispravnicul zâmbind, după ce îi aruncase o privire pătrunzătoare.

— Va fi întocmai cum vă așteptați!

— Ești înțelept, Sanaan, râse As-Saluli. Nu uita că de-acum înainte suntem rude!

Sanaan se temea ca nu cumva să-l cheme pe Marjan.

„Acum ori niciodată!” își spuse în sinea lui. Bărbatul îi ușură sarcina fără să știe. Își întinse picioarele și se lăsă pe spate închizând ochii. Gândul ucigaș îl îmboldi pe Sanaan și se avântă spre ceea ce soarta îi hărăzise. Scoase pumnalul, i-l îndreptă spre inimă și îl împinse cu putere, îndemnat fiind de ceea ce avea în minte, de disperare, dar și de o ultimă dorință de a se izbăvi. Ispravnicul se zvârcoli din tot corpul, ca și cum se lupta cu o forță necunoscută. Paloarea morții i se așternu pe chip, iar privirea îi

căpătă o căutătură nebunească. Întinse amândouă mâinile, ca și cum ar fi vrut să apuce pumnalul. Dar nu izbuti. Groaza din ochii lui urla, dar nimeni nu o putea auzi. Apoi, nu se mai mișcă deloc.

12

Tremurând, Sanaan privea când la pumnalul a cărui lamă nu se mai vedea, când la balta de sânge. Cu mare greutate își luă ochii de la leșul ispravnicului și se uită înspăimântat spre ușa închisă. Liniștea era tulburată doar de zvâcniturile pe care le simțea în tâmpile. Pentru prima oară, băgă de seamă felinarele atârinate de stâlpi... și măsuța de lemn împodobită cu sidef pe care era așezat un Coran mare. În clipele acelea de chin, rugile lui se îndreptară spre Qamqam, duhul și destinul lui. Prezența nevăzută a acestuia îl învălui și auzi un glas grăind cu mulțumire:

— Bine-ai făcut! Acum l-ai eliberat pe Qamqam de magia neagră.

— Izbăvește-mă, spuse Sanaan, mă umplu de dezgust locul și priveliștea asta...

— Credința mă oprește să mă mai amestec acum că sunt iar propriul meu stăpân, spuse ifritul cu liniște în glas.

— Nu pricep ce vrei să spui, adăugă cu spaimă

Sanaan.

— Sanaan, păcatul tău e că nu gândești ca un om.

— Oh! Stăpâne! Nu e vreme de vorbe goale. Chiar ai de gând să mă lași pradă sortii?

— Întocmai astfel trebuie să fac.

— Îngrozitor! M-ai înșelat, ți-ai Sanaan.

— Mai degrabă ți-am dat șansa să te mântui singur, cum rar îi este dat unei făpturi omenești.

— Nu ești tu cel care a dat buzna în viața mea și m-a făcut să-l omor pe acest om?

— Îmi doream cu ardoare să scap de răul magiei negre și te-am ales pe tine pentru credința ta, chiar dacă șovăi între bine și rău. Am socotit că tu aveai cele mai mari șanse de izbândă, să-ți salvezi mahalaua, dar și pe tine însuși.

— Dar nu mi-ai împărtășit ce aveai de gând să faci! răspunse negustorul cuprins de disperare.

— Am vorbit destul de limpede pentru cineva care gândește.

— Jocul la două capete nu este o faptă de laudă. Și cine spune că eu pot fi făcut răspunzător pentru soarta întregii mahalale?

— Este credința de care nimeni nu poate să fugă,

dar ea apasă îndeobște asupra unor oameni ca tine, care nu sunt lipsiți de porniri bune.

— Nu ești tu cel care m-a salvat de la ananghie, când mă aflam ascuns sub scările școlii?

— Întocmai! Mi-a fost greu să mă împac cu gândul că din pricină că m-am amestecat vei avea parte de cel mai cumplit sfârșit, fără să te poți căi pentru faptele tale. Așa că am hotărât să-ți mai dau o șansă.

— Dar am făcut după cum ne-a fost învoiala, și partea ta spunea c-o să mă izbăvești!

— Atunci n-a fost decât o uneltire, iar tu ai fost o unealtă.

Virtutea, căința, remușcarea și mântuirea au dus totul la bun sfârșit.

— Salvează-mă! Ai milă de mine! îl rugă Sanaan cu cerul și pământul, prăbușindu-se în genunchi.

— Nu pângări sacrificiul pe care l-ai făcut.

— Oricum nu e altceva decât o nelegiuire.

— Cel ce face bine nu trebuie să se gândească la urmări.

— Dar eu nu vreau să fiu erou! țipă Sanaan.

— Sanaan, ba să fii erou! Așa îți este scris, spuse Qamqam întristat. Domnul fie cu tine! îl voi ruga să ne

ierte pe amândoi, mai rosti, pierzându-se apoi în întuneric.

Țipătul care țâșni din pieptul lui Sanaan ajunsese fără întârziere la urechile lui Batișa Marjan și ale străjilor de afară.

Jamasa Al-Bulți

1

Sufletul lui Sanaan Al-Jamali plutea prin aerul din Cafeneaua Emirilor, iar mușteriii ei obișnuiți erau măcinați de neliniște. Fuseseră martori la judecarea lui și îl auziseră cum mărturisește totul. Văzuseră sabia lui Șabib Rama, călăul, cum îi retează capul. Se bucurase de mare cinste printre negustori și mai-marii mahalalei, făcea parte din cei puțini care erau îndrăgiți de sărmani. În fața tuturor, capul îi fusese tăiat, iar familia alungată. Povestea lui era pe limbile tuturor, iar în inimile din mahala și oraș se cuibărise durerea. Însuși

Sultanul Șahriyar își aminti fapta de nenumărate ori. În atmosfera Cafenelei, peste care pogorâse liniștea toamnei.

Hamadan Tanișa, maimarul, spuse:

— Dumnezeu Ziditorul și Domnul lumilor, Cel care hotărăște soarta tuturor, spune unui lucru să fie

și acesta se întâmplă. Cine dintre voi și-ar fi închipuit o asemenea soartă pentru Sanaan Al-Jamali? Să siluiască și să sugrume o fetiță de zece ani? Să-l omoare pe ispravnicul mahalalei întâia oară când s-au întâlnit?

— Dacă lăsăm deoparte ifritul, povestea se preface-n ghicitoare, se amestecă-n vorbă Ibrahim spițerul.

— Poate de vină e mușcătura de câine, spuse doctorul

Abdelqader Al-Mahini. Asta a stârnit totul, apoi s-au ivit semnele unei boli perfide care nu a fost lecuită cum se cuvine.

— Nu e nimeni mai priceput ca mine în lecuirea mușcăturilor de câine, ultimul pe care l-am vindecat a fost Maaruf pantofarul, spuse Ibrahim spițerul cu înfumurare. Nu stau astfel lucrurile, Maaruf?

— Slavă lui Dumnezeu care m-a binecuvântat înlesnind vindecarea, răspunse Maaruf din mijlocul oamenilor simpli.

— De ce să nu credem povestea cu ifritul? întrebă Ujr bărbierul.

— Sunt mai mulți decât oamenii, zise Ibrahim sacagiul.

— Moartea nu are nevoie de vreo pricină, grăi și Sahlul, negustorul de vechituri.

— Eu știu tot felul de pățanii cu ifriții, spuse Maaruf pantofarul.

La care, Șarului cocoșatul, măscăriciul sultanului spuse:

— Știm cu toții că ifriții îți ocolesc gospodăria de teama nevestei pe care o ai!

Pe fața lui Maaruf înflori un zâmbet în semn că se împăcase cu soarta, dar vorbele cu haz nu izbutiră să însenineze atmosfera copleșită de întristare.

— Sanaan și-a pecetluit singur soarta și la fel și pe a familiei lui, spuse Jalil postăvarul.

— Să-i sprijini pe ai lui ar însemna să te pui cu stăpânirea, spuse Karam Al-Asil, bogătașul cu chip de maimuță. Acum stă totul doar în puterea lui Dumnezeu!

— Lucrul de care mă tem cel mai mult e că lumea se va feri de familia lui de frica răului pe care-l pot face ifriții, spuse Ibrahim spițerul.

— Nimic nu poate schimba prieteșugul ce-l port lui Fadil

Sanaan, spuse Hasan, fiul spițerului.

— Dumnezeu poruncește unui lucru să fie și

acesta se întâmplă, aruncă vorba lui obișnuită Hamada Tanișa, maimarul.

2

Aga Jamasa Al-Bulți se îndreptă spre râu pentru a se lăsa în voia celei mai mari bucurii pe care o avea, pescuitul. Se înfrânase patru zile de la asta, plângându-l pe mai-marele lui, Ali As-Saluli. Era trist și pentru ucigaș, atât pentru că fuseseră vecini, cât și datorită îndelungii prietenii care le unise familiile. Dumnezeu! El a fost cel care i-a pus cătușele, el l-a azvârlit în temniță, el l-a dus la judecată și la sfârșit l-a dus înaintea călăului, Șabib Rama. Tot el a fost cel care îi spânzurase capul deasupra ușii casei, îi pusese zălog pe avere și îi izgonise familia din casă.

Deși era cunoscut pentru neînduplecarea și lipsa lui de îndurare, liniștea i-a fost tulburată și întristarea i-a pătruns în inimă. Chiar are o inimă, deși mulți nu o cred. O inimă care bate pentru Husniya, fata lui Sanaan, și era cât pe ce să-i ceară mâna dacă nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat.

Astăzi, vremea era frumoasă. Pe cer pluteau nori limpezi de toamnă, doar peste dragostea lui trecuse roata sorții, zdrobind-o. Și-a lăsat catârul pe mal în grija robului, a vâslit până în mijlocul râului și a

aruncat năvodul: o clipă de odihnă în munca haină pe care o făcea... Zâmbea. Se înțeleșese îndată cu noul ispravnic, Khalil Al-Hamadhani. Oare unde îi găsea Șahriyar pe ispravnicii ăștia? Și-a dat arama pe față de la prima încercare și i-a pus zălog pe averea lui Sanaan.

Își însușise o bună bucată din avutul lui Sanaan. Batișa Marjan a luat aceeași parte ca și el, iar ce a rămas a fost dus la vistierie. A pus mâna pe o parte din avuția lui Sanaan în ciuda întristării ce-l copleșise din pricina prietenului său, socotind în sinea lui că-i va fi cu iertăciune, căci de-ar fi făcut altfel noul ispravnic l-ar fi găsit potrivnic. În inima lui era loc și pentru simțăminte, dar și pentru cruzime și lăcomie. „Cel care se sfiește moare de foame în orașul ăsta”, își spuse în sinea lui. „Ce s-ar alege de noi dacă am avea în frunte un ispravnic drept?” se întrebă dintr-odată înveselit. „Oare sultanul nu omorâse sute de fecioare și zeci de oameni cu frica lui Dumnezeu? Cât de neînsemnat pare sultanul dacă este asemuit cu alți mari conducători!”

Jamasa suspină din adâncuri. Într-adevăr era o zi frumoasă. Pe cer norii păreau pictați. Aerul era blând și se simțea adierea ierbii și a lacului. Năvodul se

umplu de pește.

Dar unde era Husniya? Familia lui Sanaan își ducea acum zilele într-o singură odaie, după atâta bunăstare, giuvaieruri și măreție. Umm As-Saad coace prăjituri cu care farmecă sufletele oaspeților și pe care Fadil le vinde pe stradă, în timp ce Husniya așteaptă un mire care nu o să mai vină niciodată.

„Sanaan, e adevărat că ți-a furat mințile un ifrit, sau a fost mușcătura de câine? Nu o să uit nicicând privirea ta pierdută și cum îmi cereai sprijinul: Ce se va alege de ai mei, Jamasa?

Dar era cu neputință ca cineva să întindă o mână de ajutor familiei tale. Și fiul tău, Fadil, e un om mândru. Sanaan, ai murit! Ce-a fost a fost. Dacă ifritul tău este cu adevărat credincios, lasă-l pe el să facă ceva”.

Ce țară mai e și aceasta, cu oamenii și duhurile ei! îi cinstesc numele lui Dumnezeu și tot la ananghie ajung. Pe neașteptate, luarea aminte îi fu atrasă de mâna lui. Năvodul era foarte greu. Îl trase fericit până ce izbuti să-l suie în barcă... Dar în el nu se zărea urmă de pește!

o bilă de fier. O luă cu scârbă, o întoarse pe toate fețele, apoi o azvârli pe fundul bărcii. Aceasta căzu cu o bufnitură strașnică. Atunci se petrecu un lucru de mirare, fu ca și cum urma să sară în aer. Din ea ieși ceva care aducea a praf și se ridică în văzduh până ce se amestecă cu norii de toamnă. Îndată ce praful se ridică, văzu că deasupra lui rămăsese aplecată o făptură ciudată și fu copleșit de puterea acesteia. Deși era obișnuit cu feluritele primejdii, Jamasa tremura de spaimă, își dădu seamă că se găsea în fața unui ifrit pe care îl eliberase dintr-o sticlă. Nu-și putu opri un strigăt: „Rege Solomon, păzește-mă de cel rău!”

— Ce plăcut e să fii slobod după ce-ai zăcut în iadul temniței! rosti un glas cum nu-i mai fusese dat să audă.

— Mâinile mele te-au dezrobit, spuse Al-Bulți, căruia i se uscaseră gura.

— Spune-mi mai întâi ce a făcut Dumnezeu cu Solomon.

— Stăpânul nostru Solomon a murit de mai bine de o mie de ani...

— Binecuvântată este dorința lui Dumnezeu, care ne-a așezat sub voia făpturii omenești a cărei cenușă nu se ridică până la focul nostru, rosti duhul

clătinându-și capul cu veselie. Acest om este cel care m-a pedepsit pentru un păcat al inimii. Fie ca Domnul în marea lui milostenie să ierte cel mai mare păcat...

— Slăvit fie Domnul că ți-ai recăpătat libertatea! Du-te și te bucură de ea, spuse Jamasa.

— Bag seama că vrei să scapi de mine, rosti duhul batjocoritor.

— Doar eu sunt cel ce te-a slobozit!

— Soarta a fost cea care m-a scos din robie.

— Eu am fost unealta sorții, se rezezi Jamasa.

— Atâta amar de vreme cât am fost închis m-am umplut de ură și dorință de răzbunare.

— A ierta atunci când îți este cu putință stă-n firea celor cu fire aleasă, spuse Jamasa.

— Voi, oamenii, vă pricepeți să învățați pe dinafară, să grăiți cu vorbele altora și să fiți fățarnici și pe măsura cunoștințelor trebuie să vă fie și judecata. Rușine vouă!

— Ducem o luptă neîncetată cu noi înșine, cu lumea care ne înconjoară și cu viața, iar din această luptă se ivesc și victime nenumărate. Nădejdea în mila Celui Milostiv nu s-a pierdut niciodată, răspunse Jamasa.

— Mila este pentru cei vrednici de ea. Multe sunt

căile împărăției lui Dumnezeu pentru cei care umblă în înțelepciune. De aceea milostenia nu se cuvine decât celor care își dovedesc străduința, altminteri miasmele ar tulbura limpezimea aerului luminat de strălucirea divină. Așa că nu preface necinstea în pricină de iertare a necinstei.

— Noi credem în milostenie chiar și atunci când tăiem beregate și dăm jos capete.

— Ce făptură fățarnică-mi ești! Care ți-e meseria?

— Sunt agă...

— Ce slujbă! Îți duci la-ndeplinire îndatoririle așa încât să-l mulțumești pe Dumnezeu?

— Îndatorirea mea este să fac după porunca altora, spuse

Jamasa cu îngrijorare.

— Vorbele tale au menirea de-a acoperi răutățile ce se fac.

— Nu-mi stă în putere să mă împotrivesc.

— Dacă sunteți chemați să faceți bine, spuneți că nu puteți. Iar dacă sunteți puși să faceți rău, nu stați pe gânduri și înfăptuiți nelegiuiri în numele îndatoririi.

Jamasa se simțea ca prins într-o capcană.

Amenințările îi tăiară îndrăzneala și se ascunse în fundul bărcii tremurând de frică. În același timp, simți cum o altă făptură neomenească pune stăpânire pe acel loc. Știa că era un alt duh și fu sigur că pentru el se sfârșise totul.

— Mă bucur că ești liber, Sinjam, rosti nou-venitul.

— Îi mulțumesc lui Dumnezeu, Qamqam.

— Nu te-am văzut de mai bine de o mie de ani.

— Ce puțini par atunci când îi trăiești, ce nesfârșiți par dacă îi petreci într-o sticlă.

— Și eu am căzut în mrejele vrăjii care te chinuie precum temnița grea.

— Nimic nu ne atinge, doar dacă nu vine cumva din partea oamenilor.

— În vremea cât ai lipsit, s-au petrecut nenumărate lucruri. Poate că dorești să afli ce ai pierdut.

— Desigur, dar vreau mai întâi să iau o hotărâre în ceea ce-l privește pe muritorul ăsta.

— Lasă-l în pace acum. Fără îndoială că nu-ți va scăpa din mâini dacă ai trebuință de el. Nu lua nicio hotărâre acum că ești furios. Niciun duh dintre ai noștri nu a pierit decât atunci când a căzut pradă

propriei furii. Haide pe muntele Qaf să-ți sărbătorim slobozirea.

— Rămâi cu bine, agă, îi spuse ifritul lui Al-Bulți.

Prezența asupritoare se făcu din ce în ce mai mică până ce dispăru. Jamasa își reveni în simțiri, dar se prăbuși pe fundul bărcii, fără vlagă. Cu toate acestea, îl sufoca bucuria că poate scăpase.

4

Jamasa Al-Bulți se grăbi să ajungă la țărm, unde fu întâmpinat de către robul său cu o plecăciune.

— Nu s-a prins nici măcar un pește în plasă, spuse acesta în vreme ce strângea năvodul.

— Ai privit spre mine câtă vreme am fost în barcă?

Întrebă Jamasa cu glasul gătit.

— Tot timpul, stăpâne.

— Și ce ai văzut?

— Te-am văzut cum ai aruncat năvodul, ai așteptat și apoi l-ai tras afară. De aceea mă miră că este gol.

— Nu ai văzut niciun fum cum se răspândește?

— Nimic, stăpâne!

— Poate ai ațipit.

— Asta nu e cu putință, stăpâne!

Îi era peste puteri să se îndoiască de cele ce se petrecuseră.

Totul fusese mai aievea decât viața însăși. I se întipărise în minte numele de Qamqam la fel de tare cum i se întipărise numele lui Sinjam. Dintr-odată își aminti mărturisirea lui

Sanaan și văzu lucrurile într-o cu totul altă lumină. Acum i se părea că vechiul său prieten fusese nimic mai mult decât o victimă nevinovată. Se întreba îngrijorat oare la ce avea să se aștepte pe viitor.

5

Își îngropă taina în fundul sufletului. Nici chiar soției lui, Rasmiya, nu-i suflă o vorbă. Era o taină care îi stătea ca o piatră pe inimă. Dar ce putea să facă? Dacă într-o zi ar ieși la iveală, slujba i-ar fi primejduită și poate chiar și-ar pierde-o. Nopti de-a rândul rămase treaz gândindu-se la urmări și hotărî că trebuia să fie cu băgare de seamă. Sinjan părea a fi un duh credincios și avea să-și amintească de binele pe care i-l făcuse eliberându-l, chiar dacă din greșeală.

Adormi la vremea rugăciunii din zori și se deșteptă mai ușurat. De felul lui, era un bărbat puternic și avea să înfrunte toate încercările și relele presimțiri. S-a înțeles el cu As-Saluli și Al-Hamadhani,

iar Sinjam nu era mai rău ca ei.

— Ieri a venit să mă vadă fosta noastră vecină,
Umm

As-Saad, îi spuse Rasmiya în vreme ce-și beau laptele de dimineață.

Dintr-odată simți cum i se deștepta furia. Pricepu îndată primejdia care-i păștea, așa cum doar un agă putea, știind dedesubturile anumitor împrejurări și spuse cu scârbă:

— O văduvă sărmană dar... se opri o clipă după care își urmă vorba, dar fapta ei îmi pune în primejdie slujba.

— Dar împrejurările în care se află ei îți rup inima!

— Asta e cursul lumii, Rasmiya, însă dă-l lui Dumnezeu ce este al Lui!

— Venise nădăjduind că o poți sprijini să-i ceară ispravnicului avuțiile înapoi.

— Femeia habar nu are de nimic! țipă Jamasa.

— A spus că Dumnezeu le iartă fiilor păcatele taților.

— Șahriyar însuși a dat legea asta!

Jamasa tăcu o clipă, apoi adăugă din inimă:

— Sanaan mi-a fost prieten, dar totul s-a sfârșit

acum.

Poate faptul că a omorât o fetiță după ce a batjocorit-o nu înseamnă nimic față de uciderea ispravnicului mahalalei.

Sultanul va socoti lovitura primită de supusul său o lovitură primită de el însuși, iar sultanul a rămas însetat de sânge, chiar dacă s-a schimbat pe neașteptate. Nu îi da ghes să vină pe aici mereu, altfel un blestem va cădea peste noi și nu vom mai avea scăpare!

Încruntându-se, femeia tăcu.

— Și eu sunt la fel de trist ca și tine, dar nu-mi stă în puteri să fac nimic.

6

Grăia într-adevăr din suflet când rostise aceste cuvinte, întristarea pe care o simțea pentru familia lui Sanaan nu pierise și simțămintele sale nu erau doar rodul unei iubiri aprinse. Îl cunoscuse pe acest om înainte să o iubească pe fata lui. Nu era mereu lipsit de simțăminte nobile, de gânduri închinat lui Dumnezeu, dar nu era nimic rău în a răspunde prin fapte nelegiuite unei lumi nelegiuite.

Adevărul era că în toată mahalaua nu mai era o inimă ca a lui, care să amestece negrul cu albul.

Aceasta era pricina pentru care îl chemă în mare taină pe Fadil Sanaan la el acasă.

Tânărul sosi îmbrăcat cu altfel de straie: jalabie și sandale, veșmintele unui neguțător de nimicuri. Îl pofti să se așeze lângă el în odaia de primire și îi spuse:

— Mă bucur, Fadil, că înfrunți cu atâta vitejie soarta.

— Lăudat fie Dumnezeu, care m-a ajutat să-mi păstrez credința după ce starea și avuția mi-au fost nimicite.

— Te-am chemat în semn de prețuire pentru vremurile trecute, spuse Jamasa cu adevărat mișcat.

— Dumnezeu să te binecuvânteze!

— Dacă nu aș ține seama de asta, te-aș arunca imediat în temniță.

— Să mă arunci în temniță? întrebă Fadil uimit. Pentru ce?

— Nu face pe neștiutorul. Oare nu vă ajunge răul care s-a abătut deasupra voastră? Ferește-te cât poți de cei care sunt dușmanii sultanului!

— Eu nu sunt decât un biet negustor de nimicuri, spuse

Fadil iar culoarea îi pieri din obraji.

— Nu te mai preface, Fadil! Nimic nu îi este străin lui

Jamasa Al-Bulți. Așa cum știi și tu, prima mea îndatorire e să-i urmăresc pe šiiti⁵ și pe kharijiți⁶.

— Eu nu sunt unul dintre ei, spuse Fadil cu glas scăzut.

Când eram mic, am fost discipolul șeicului Abdullah

Al-Balkhi...

— Și eu am fost la fel. Mulți au ieșit din școala lui Al-Balkhi, adepți ai Căii celei Drepte, ai sunnei⁷. Dar tot aceeași învățătură au urmat-o și niște diavoli de oameni care se abat de la Calea Dreaptă.

— Ai încredere, eu mă țin departe de ei.

— Dar ai destui prieteni printre ei!

— Cu toate astea, credința mea e alta decât a lor.

— La început, prietenia este nevinovată, după

5 Adepți ai šiismului, cea de-a doua mare ramură a Islamului ortodox după sunnism. Ei îl venerază pe Aii (m. 661), cel de-al patrulea calif drept și primul imam šiit, pe care-l consideră adevăratul succesor al profetului Mahomed și așteaptă întoarcerea Imamului ascuns - cel de-al doisprezecelea Imam, Mântuitorul.

6 Grup de musulmani care a refuzat desemnarea la conducerea Califatului a lui Aii și s-a opus omeiazilor și abbasizilor (657). Aceștia cred în egalitatea tuturor și consideră că imamatul și califatul pot reveni oricărui credincios, indiferent de originea etnică.

7 Stă la baza curentului majoritar în islam, sunnismul, definit drept calea trasată de Profetul Mahomed, de însoțitorii lui apropiați și de o bună parte a succesorilor.

care apucă pe alte căi, iar ei sunt niște nebuni. Îi învinuiesc de necredință pe cei ce ne conduc și îi amăgesc pe cei săraci și pe robi. Nimic nu-i mulțumește, nu postesc în luna Rajab⁸, ca și cum

Dumnezeu i-ar fi ales pe ei în locul celorlalți credincioși.

Ferește-te de soarta pe care a avut-o tatăl tău, pentru că diavolul posedă tot felul de capcane. În ceea ce mă privește, eu nu-mi cunosc decât îndatoririle. Mă supun sultanului, așa cum mă supun și ispravnicului mahalalei în lupta împotriva celor care au răătăcit Calea.

— Îți jur că nu sunt unul dintre ei.

— Ți-am dat un sfat părintesc, nu-l da uitării!

— Îți mulțumesc pentru bunătate.

Jamasa îi privi cu luare-aminte chipul, în căutarea a ceva care să-i amintească de Husniya, sora lui. Preț de câteva clipe, dragostea îi furase mințile.

— Încă un lucru. Te rog să-i spui mamei tale că alcătuirea unei jalbe pentru înapoierea avuției voastre e socotită drept sfidare a sultanului. Puterea e în mâinile lui Dumnezeu!

— Și eu cred întocmai! răspunse Fadil cu un

⁸ A șaptea lună a calendarului musulman.

zâmbet.

Întâlnirea luă sfârșit în taină, așa cum și începuse. Jamasa se întreba dacă va avea vreodată prilejul să-l cheme ca să-i ceară mâna Husniyei.

7

Omorul săvârșit de Sanaan Al-Jamali era poate singura întâmplare îngrozitoare care avusese loc câtă vreme fusese agă Jamasa Al-Bulți. Nimeni nu-l mai socotise pe Sanaan un ucigaș, mai ales după ce se aflase de pățania cu ifritul.

Dar lucrurile nu mai stăteau la fel și acum. Au urmat câteva jafuri la drumul mare în mahala, dar și în afara ei, iar ele s-au petrecut îngrijorător de des. S-au furat bani și bunuri, iar oamenii erau deseori vătămați. Jamasa Al-Bulți își ieșea din fire precum un om de ordine destoinic și plin de încredere în puterile lui.

Trimise iscoade în locuri nebătute de lume, zi și noapte puse oameni de strajă pretutindeni, el singur merse în locurile îndoielnice. Cu toate acestea, astfel de întâmplări se petreceau în continuare, iar el nu dăduse de urma nici unui ucigaș.

— Pe vremea răposatului As-Saluli, lumea nu era în asemenea primejdie, spuse Karam As-Asil,

bogătașul, în Cafeneaua Emirilor.

— Atunci nu se petreceau astfel de lucruri, el era singurul tâlhar, râse doctorul Abdulqader Al-Mahini.

— Jamasa Al-Bulți e cel mai rău dintre toți, spuse Ujr bărbierul.

El, până la urmă, văzuse cum se poartă toți acești oameni, atunci când își făcea munca de bărbier în casele lor.

— Negustoria ține atât cât e ferită de primejdii, spuse

Ibrahim spițerul, și ea este viața poporului. Eu găsesc de cuviință să mergă câțiva dintre noi la ispravnicul Al-Hamadhani.

8

Khalil Al-Hamadhani îl chemă pe Jamasa Al-Bulți la palat.

— Orașul a apucat pe calea pierzaniei și tu te culci pe-o ureche, îi zise cu asprime.

— Nu am dormit și nici nu am stat liniștit, răspunse aga încurcat.

— Lucrurile vorbesc de la sine...

— Am mâinile legate.

— Ce dorești?

— Cerșetorii pe care i-am întemnițat înainte

acum se răzbună.

— Mărturisirea lui Sanaan a arătat că erau nevinovați.

— Pentru asta se răzbună acum. Trebuie să-i întemnițăm din nou.

— Când i-ați târât întâia oară în temniță, vizirului Dandan nu i-a fost pe plac și nu doresc să se întâmple din nou asta, grăi ispravnicul.

— Oricum ar fi, mă avânt într-o bătălie împotriva unei puteri care nu poate fi stăpânită.

— Trebuie să faci liniște în oraș. Dacă nu, îți vei pierde slujba! zise ispravnicul.

Pentru prima oară în viața lui, Jamasa Al-Bulți părăsi palatul cu rușinea-n suflet.

9

Era mâhnit pentru jignirea care-i fusese adusă și felul lui de a fi dârz și nerușinat ieși la iveală. Partea sa bună pieri în adâncuri. La înfrângerea pe care o întâmpinase răspunse cu simțământul puterii unui om care socotește că totul era îngăduit atunci când în joc se afla bunul lui renume. Înverșunarea puse stăpânire pe el dând naștere unei fapte noi, care uitase toate învățăturile înțelepte pe care le primise de la șeic în moscheea în care se ducea când era copil.

De îndată își adună gărzile și aruncă asupra lor cuvintele grele pe care și el, la rândul lui, le auzise la palat și care îi deschiseseră porțile iadului. Când o nouă fărădelege se petrecea, întemnița zeci de oameni și îi schingiua fără milă.

În acest fel, slăbise urmărirea šiitilor și kharijiților de care se auzea tot mai des. Aceștia răspândeau răvașe care erau pline de învinuiri aduse sultanului și celor încredințați cu treburile țării și cereau cinstirea Coranului și a Cuvintelor Profetului. În nebunia care-l cuprinsese, Jamasa îi întemnițase și pe mulți dintre aceștia, așa încât teama plutea deasupra întregii mahalele, cuprinzând tot ce mișca. Al-Hamadhani se îngrozi de aceste măsuri necruțătoare ale lui Al-Bulți, dar închise ochii nădăjduind că neplăcerile vor lua în curând sfârșit.

Cu toate acestea, numărul fărădelegilor crescuseră și acestea deveniră și mai cumplite.

10

Jamasa Al-Bulți era învins, dar nu voia să recunoască acest lucru. Începu să petreacă multe nopți la agie, până când munca îi afectă puterea neobișnuită. Odată, când somnul îl doborî în încăperea unde lucra, căzu precum un leu rănit.

Fără a se afunda în odihna după care tânjea, se regăsi sub puterea unei făpturi coplesitoare care puse stăpânire pe toată ființa lui.

— Sinjam! șopti rușinat.

— Da, răspunse vocea cuprinzându-l.

— Ce te aduce pe aici? întrebă cu nemulțumire.

— Prostia celor care pretind că sunt deștepți!

Dintr-odată cugetul lui Jamasa se lumineă:

— Acum știm taina tâlharilor ale căror urme sunt de negăsit!

— Abia acum?!

— Cum era să-mi închipui că tocmai tu erai în cârdășie cu ei?

— Recunoaște, în ciuda mândriei tale, ești un nătărău.

— Cum se face că nu-ți pasă că ai furat banii oamenilor, dar de fiecare dată când vorbești amintești de Dumnezeu?

Îl zădări Jamasa.

— Furia mea nu a căzut decât asupra acelor oameni care trag foloase de pe urma altora.

— O să-mi pierd slujba din pricina asta, spuse Jamasa ca și cum ar fi vorbit doar pentru sine.

— Și tu ești dintre cei nelegiuți.

— Nu-mi poate aduce nimeni vreo vină când e vorba de îndeplinirea îndatoririlor.

— Și banii necinstiți?

— Nu sunt decât resturi care cad de la mesele celor mari...

— Ce dezvinovățire jalnică!

— Îmi duc zilele într-o lume a oamenilor...

— Și ce știi despre oamenii de seamă din oraș?

— Totul! Nu sunt decât niște tâlhari, niște nemernici.

— Iar tu îi aperi cu sabia ta ascuțită, roști glasul, și îi lovești pe dușmanii lor, făpturi care nu au nicio vină, nu grăiesc strâmb și judecă cinstit.

— Eu nu fac decât să duc la îndeplinire poruncile și calea e limpede!

„— Mai degrabă ești urmărit de blestem pentru că îi aperi pe nelegiuți și ucizi oameni nevinovați.

— Oricine cugetă când își duce la îndeplinire treaba e sortit pieirii.

— Atunci nu ești decât o unealtă fără minte.

— Mintea mea se află doar în slujba îndatoririi mele.

— O dezvinovățire ce te face mai puțin om!

Un gând încolți în mintea lui și porți și ferestre i

se deschiseră înainte.

— Adevărul este că nu sunt mulțumit de mine,
spuse

Jamasa.

— Minciuni!

— Niciodată nu am izbutit să sugrum în fașă
gândurile bune care mă bântuie, spuse Jamasa cu
voioșie. De fiecare dată, îmi grăiesc în tăcerea nopții.

— Nu găsesc nicio urmă pe care să o fi lăsat în
viața ta!

— Vreau ca o putere să îmi vină în ajutor la
nevoie, rosti așa cu fățărnicie.

— Dar tu ucizi gândurile bune la fel cum îi ucizi
pe oamenii cinstiți.

— Mă las în voia judecății... spuse el sfidător.

— Ai grijă ce-ți dorești!

— Lasă-ți puterea să mă ajute, nu să-mi pună
piedici!

— Care ți-e dorința?

— Să alung ucigașii și să conduc oamenii cu
dreptate.

Un râs izbucni în cascade, umplând întreg
universul:

— Vrei să mă tragi pe sfoară ca să îți poți

îndeplini visele ascunse de putere și stăpânire.

— Ca mijloc, nu ca scop.

— Inima îți e încă înrobită.

— Pune-mă la încercare, dacă asta ți-e vrerea!

— Eu sunt un duh credincios și nu trec niciodată dincolo de cele ce-mi sunt îngăduite.

— Atunci dă-te la o parte din calea mea și mergi în pace, spuse Jamasa speriat.

— Adevărul este că am cugetat în liniște deasupra muntelui Qaf și neîndoielnic că mi-ai venit în ajutor când mă aflam la strâmtoare, chiar dacă a fost o întâmplare. Așa că am hotărât să fac și eu ceva asemănător pentru tine, dar fără să trec dincolo de cele ce-mi stau în puteri.

— Dar tu faci întocmai anapoda!

— Of, ce prost ești!

— Fă-mă să pricep, îl rugă Jamasa.

— Ai minte, voință și suflet.

— Nu înțeleg, luminează-mă!

— Ai minte, voință și suflet.

Jamasa îl mai rugă o vreme, însă în cele din urmă ifritul mai dădu drumul unui râset batjocoritor și se făcu nevăzut.

Jamasa Al-Bulți se deșteaptă la auzul unui ciocănit

în uşă.

Un supus intră şi îi spuse că trebuie să se înfăţişeze la ispravnicul Al-Hamadhani.

Şi-ar fi dorit să fie lăsat singur să poată cugeta în linişte, dar nu avea de ales şi trebui să se ducă. Nu se aştepta la nimic bun de la întâlnirea asta. Scânteierile nădejzii pieriseră de pe cerul toamnei, iar tobele victoriei tăcuseră. Avea să şovăie multă vreme între vorbele ispravnicului şi cele ale lui Sinjam.

În timp ce se îndrepta călare pe catârul lui spre casa ispravnicului, se cufundă într-un vârtej de presimtri şi bănuieli.

Drumul până acolo fu plin de freamăt şi zarvă. Pe el îl împrejmuiau necazurile vieţii, iar zeci de perechi de ochi îl urmăreau iscoditor. Îl părăsise fericirea, dar şi deznădejdea.

Zilele în care încă mai avea mândrie luaseră sfârşit. Un om plin de dispreţ, care se hrăneşte cu dispreţ, asta îl încredinţase

Sinjam că era. Singura mângâiere îi stătea în faptul că el era sabia stăpânirii. Doar că sabia se tocise, iar în oraş era în primejdie... şi lui ce avea să i se întâmple? Un tâlhar nelegiuit, protectorul ucigaşilor, călăul oamenilor cinstiţi. Îl uitase pe

Dumnezeu până când ifritul i-a adus aminte de El.

12

Khalil Al-Hamadhani stătea în picioare în mijlocul odăii de primire ca o săgeată gata să pornească din arc.

— Pacea lui Dumnezeu să fie cu tine, Înălțimea Ta, spuse

Jamasa cu liniște-n glas.

— Când ești tu aici pacea piere, țipă ispravnicul tremurând de furie.

— Muncesc atât cât mă țin puterile, adăugă Jamasa cu tristețe.

— De aceea giuvaierurile soției mele au fost furate din odăile cele ascunse ale palatului!

Asta îi întrecea așteptările. Se întrebă oare ce dorește

Sinjam. Era mut de uimire.

— Nu ești decât un fumător de hașiş! Un părtaş la fărădelegi! țipă Al-Hamadhani.

— Sunt agă, spuse Jamasa cu răceală.

— Ne vedem diseară, cu giuvaierurile și făptașul! Dacă nu, rămâi fără slujbă și fără cap.

13

Ce rost mai avea să caute? Ce-ar fi putut izbuti

oamenii lui să facă în fața puterii lui Sinjam? Va fi dat afară, își va pierde onoarea și îi va fi tăiat capul. Era o soartă în ghearele căreia îi aruncase deseori pe alți oameni, cum putea să-i găsească vreo vină? Dar Jamasa nu avea să consimtă la asemenea soartă fără să lupte, ba chiar din toate puterile.

Mai avea o singură zi, nu mai era vreme să stea pe gânduri. Viața lui i se înfățișa în fața ochilor ca scrisă pe o pagină, o dovadă de netăgăduit, înspăimântătoare. La început făcuse o înțelegere cu Dumnezeu⁹ și sfârșea acum prin a face una cu Diavolul. Trebuia să-și schimbe viața înainte să moară.

Vorbele șeicului îi reveniră în inimă, precum o adiere ușoară în arșița verii, care suflă încet, aducând cu ea gânduri nevinovate și nostalgice. „Asta e vremea mea”, își spuse. Boarea binecuvântată îl purtă afară din cele mai ascunse adâncuri ale ființei sale, când întristarea izbuti să pătrundă prin crusta întărită de sânge uscat ce îi învăluia inima.

Îl găsi în mica odaie de primire, ca și cum s-ar fi aflat în așteptare. În tăcere, se aplecă peste mâna lui și se așeză pe o pernă din fața lui. Simțea în piept

⁹ Referire la mărturia de credință, „Nu există alt Dumnezeu decât Allah; Mahomed este Profetul Său”, care li se șoptește copiilor la naștere.

parfumul amintirilor, precum mireasma trandafirilor veștezi. În spațiul rămas liber între ei, versetele din Coran, ھاډیثurile¹⁰ Profetului și rămășițele gândurilor bune prinseră formă precum picăturile de sânge. Își potoli setea sorbind din prezența divină până când se simți copleșit de rușine.

— Îți citesc pe chip simțămintele pe care le nutrești față de mine, învățătorule, spuse cu întristare.

— Lucrul acesta nu-l știe decât Dumnezeu, spuse Abdullah cu liniștea lui netulburată. Nu pretinde că știi ceea ce nu le e dat muritorilor să știe!

— După părerea oamenilor, eu sunt un agă însetat de sânge.

— De ce crezi că vin la mine cei însetați de sânge?

— Ce bun ești, învățătorule, spuse Jamasa mai prinzând inimă. Adevărul este că am o poveste pe care aș vrea să o ascuți.

— Nu vreau s-o aud, răsse acesta.

— Trebuie să iau o hotărâre și tâlcul ei nu poate fi pătruns decât după ce povestea este spusă.

— Hotărârea e tot ce trebuie să știu pentru a

¹⁰ Hadithurile sau tradițiile reprezintă spuse și fapte ale Profetului Mahomed.

înțelege tâlcul poveștii.

— Dar în pricina mea am nevoie de un sfat, spuse Jamasa neliniștit.

— Este hotărârea ta și doar a ta!

— Ascultă-mi povestea asta minunată, își urmă aga vorba.

— Nu! Un singur lucru doresc să-ți spun, grăi șeicul cu liniște-n glas.

— Care este acela, învățătorule?

— Să iei hotărârea doar pentru Dumnezeu!

— De aceea am trebuință de o părere, spuse neajutorat

Al-Bulți.

— Povestea este doar a ta, ca și hotărârea, încheie șeicul, de neclintit.

14

Părăsi casa șeicului având sufletul împărțit între îndoială și încredere deplină, de parcă acesta îi știa povestea și hotărârea. Ca și cum șeicul îi binecuvânta hotărârea dacă aceasta era luată doar de dragul lui Dumnezeu. Oare deznădejdea nu juca și ea un rol? Oare apărarea de propria ființă nu juca un alt rol? Dorința de răzbunare nu avea și ea rolul ei aparte? se întreba dacă nu cumva ar lua în derâdere pocăința de-

ar pune înaintea ei un păcat. Până la urmă, trebuia să țină seama de scopul său și de cum avea să se lupte pentru el până la capăt. Oricum, îl îngropă pe Jamasa cel vechi și îl lăsă liber pe cel nou.

Când luă în sfârșit hotărârea, scoase un oftat de ușurare, în tot acest timp, însuflețirea lui crescuse. Se duse acasă și stătu cu Rasmiya și Akram, soția și fata lui. Sufletul îi era inundat de simțăminte înflăcărâte cum nu mai cunoscuse și care-l făceau să simtă apăsarea singurătății din ce în ce mai tare...

Chiar și Sinjam îl lăsă pradă singurătății. Hotărârea lui era de nezduncinat și nu avea să dea înapoi. Făcuse față celei mai primejdioase împrejurări din viața lui cu o îndrăzneală și o îndârjire nemaivăzute.

Se întoarse la agie și de la sine putere dădu drumul tuturor șiiților și kharijiților, spre marea uimire a străjilor, dar și a întemnițaților. La căderea serii, se duse la casa ispravnicului. Porni fără să bage de seamă fețele și locurile pe lângă care trecea, ca și cum nimic nu-i stârnea interesul. Când ajunse, îl văzu pe Al-Hamadhani așteptând în liniște și nu se mai îndoi că și acesta luase o hotărâre. Prezența lor în odaie parcă fusese ștearsă, și doar durerile oamenilor

rămăseseră adunate în pernele și perdelele stacojii, martori ai vieții înaintașilor. Nu își dădură binețe, ispravnicul întrebându-l cu răceală:

— Ce ai să-mi spui?

— Totul este bine, răspunse Jamasa încrezător.

— L-ai prins pe tâlhar? întrebă ispravnicul plin de nădejde.

— Pentru asta am și venit.

— Crezi că se află în casa mea?

— Este aici, grăiește cu nerușinare, spuse Jamasa arătând spre el.

— Stăpân al Kaabei¹¹! Ți-ai pierdut mințile, tipă Al-Hamadhani nevenindu-i să-și creadă urechilor.

— Pentru prima dată s-a rostit adevărul.

Ispravnicul era pe punctul să ia măsuri, când Jamasa își scoase sabia spunând:

— Vei primi ceea ce ți se cuvine!

— Ai luat-o razna! Nu mai știi ce faci!

— Fac doar ceea ce se cuvine, spuse Jamasa liniștit.

— Vino-ți în fire! Te arunci singur sub sabia călăului, adăugă ispravnicul înspăimântat.

¹¹ Kaaba este polul cosmic unic spre care se întorc toți musulmanii când vor să se roage și se află la Mecca. Kaaba este o masă paralelipipedică de 15 m înălțime, cu două fețe de 12 m și alte două de 10 m.

Jamasa îl lovi năprasnic. Țipetele îngrozite ale lui Al-Hamadhani își pierdeau din putere, în vreme ce sângele țâșnea ca o fântână din beregata lui.

15

Jamasa Al-Bulți a fost prins și sabia i-a fost luată din mână. Nu încercase nici să fugă și nici să se împotrivească.

Spera că, făptuise în sfârșit cele cuvenite. De aceea era liniștit, iar un val de neînfricare nemaiîntâlnit îi cuprinse întreaga ființă. Simți că își calcă în picioare călăii și că nu-i mai pasă de moarte. Își spuse că omul este mai măreț decât crezuse, că faptele urâte pe care le-a săvârșit nu erau demne de el și că felul în care se lăsase prins în acest joc era o rușine care îl împinsese spre pierzanie și îi răpise omenia. Și-a mai zis că acum săvârșea o formă de venerare a cărei puritate avea să spele mizeria în care trăise anii aceștia.

Vestea se răspândi în mahala odată cu vântul toamnei, iar oamenii, simpli ori de vază, nu mai vorbiră despre altceva.

Uimirea dădu naștere la întrebări nenumărate. Presimțirile fură din cele mai deosebite, aiurelile nebunilor se întetiră în timp ce haosul pune

stăpânire pe mahala și oraș, zvonurile mincinoase ajungând până la palatul sultanului. În scurtă vreme, vizirul Dandan se mută în casa ispravnicului, sosind în mahala în fruntea unei cete de călăreți.

16

Jamasa Al-Bulți fu adus în lanțuri în fața tronului din sala de judecată. Șahriyar se înfățișă privirilor înveșmântat în mantia roșie ce o purta la judecată. Pe cap avea un turban înalt bătut cu pietre rare. La dreapta lui era vizirul Dandan, la stânga oamenii din sfat, de o parte și de alta străjile, iar în fața tronului Șabib Rama, călăul.

Privirea din ochii sultanului era întunecată de gânduri.

Vreme îndelungată privi cu luare aminte chipul agăi, după care îl întrebă:

— Jamasa, recunoști că te-ai bucurat de cinstirea mea?

— Așa este, înălțimea Voastră, răspunse bărbatul cu glas răsunător.

Sultanul băgă de seamă că dincolo de spusele acestea mija sfidarea celui care era în lanțuri și întrebă:

— Mărturisești că tu l-ai omorât pe Khalil Al-

Hamadhani, ispravnicul?

— Mărturisesc!

— Ce te-a împins să săvârșești o astfel de fărădelege?

— Am îndeplinit dorința lui Dumnezeu cel Drept, răspunse Jamasa fără ocol și fără să se gândească la urmări.

— Tu știi ce vrea Dumnezeu cel Măreț?

— M-am condus în fapta mea după o poveste nemaipomenită care mi-a schimbat viața.

Sultanul fu atras de cuvântul „poveste” și îl întrebă:

— Și care e povestea asta?

Jamasa Al-Bulți îi spuse povestea lui, cum s-a născut din oameni simpli, din popor, cum a învățat în moscheea șeicului

Abdullah Al-Balkhi și cum s-a despărțit de acesta după ce a fost inițiat în religie, citit și scris, cum statura sa voinică l-a ajutat să intre la agie, cum a fost ales agă pentru însușirile sale deosebite, cum a devenit un nelegiuit, încetul cu încetul, până când a ajuns să-i apere pe cei nelegiuiți și să-i ucidă pe cei care erau drepti și nevoiași, cum i-a apărut Sinjam în viață, zbuciumul care a urmat și, în sfârșit, vărsarea

de sânge.

Şahriyar îl urmări cu băgare de seamă, dezaproband, cum era de aşteptat, spusele lui Jamasa:

— Sinjam, ifritul lui Jamasa, vine după Qamqam, ifritul lui Sanaan Al-Jamali. Ne găsim în vremea ifriţilor care nu caută decât să omoare ispravnici.

— Nu am născocit nimic! Dumnezeu îmi e martor.

— Poate ai visat că astfel vei scăpa de pedeapsă.

— Îndrăzneala mea arată că nu-mi pasă de ce va urma.

— O să ai aceeaşi soartă cu cei răzvrătiţi, spuse Şahriyar tulburat, ţi se va tăia capul şi va fi agăţat deasupra uşii casei tale şi ţi se va pune zălog pe-ntreg avutul.

17

Într-o temniţă aflată sub pământ, în întuneric, Jamasa se lupta cu durerea şi căuta să-şi întărească inima. Izbutise să stârnească furia sultanului. Îl învinsese! L-a lăsat aşezat pe tron, bolborosindu-şi în cuvinte de neînţeles înfrângerea, îşi amintea cu întristare de Rasmiya şi Akram, iar Husniya îi bântuia gândurile. Familia lui urma să îndure aceeaşi decădere” precum cea a lui Sanaan, dar mila lui Dumnezeu este mai puternică decât universul.

Crezu că nu va izbuti să adoarmă, însă pică într-un somn adânc din care nu îl trezi decât un vacarm cumplit și lumina torțelor. Poate că sosiseră zorile și străjile veniseră să-l ducă la buștean. Piața avea să fie plină de curioși, care vor privi în fel și chip cele ce urmau să se petreacă. Așa să fie! Dar ce-i fu dat să vadă? Gărzile îl loveau pe Jamasa Al-Bulți, în timp ce acesta se scula îngrozit. Ce înseamnă asta? Visează?

Dacă acesta era Jamasa Al-Bulți, el cine era?! Cum se face că nimeni nu-l bagă în seamă, ca și cum nici nu s-ar fi aflat acolo? Era uimit și se temu că și-a pierdut mințile. Dar poate chiar și le pierduse. Îl văzu pe Jamasa Al-Bulți chiar în fața lui. Soldații îl târâră afară, iar el – spre deosebire de acesta – era înspăimântat și la capătul puterilor. De asemenea, văzu că i se scosese lanțurile. Era gata să părăsească închisoarea, îi urmă pe ceilalți. Nimeni nu-l băga în seamă.

Întreg orașul era adunat în piața unde urma să se înfăptuiască pedeapsa. Femei, bărbați, copii. În fața era sultanul, înconjurat de oamenii din sfat, iar în mijloc erau butucul.

Rama călăul și câteva ajutoare. Rasmiya și Akram nu erau de față și se bucură la gândul ăsta. Se

aflau aici atâția oameni pe care îi cunoștea, cu care avusese de-a face! Se mută dintr-un loc în altul și nimeni nu păru să-l bage de seamă. În ceea ce-l privește pe Jamasa Al-Bulți, acesta se îndreptă către butuc, înconjurat de gărzi. Un singur chip i se ivi de mai multe ori în față făcându-l să se minuneze: era Sahlul, negustorul de vechituri. Când clipa de tăcere apăsătoare puse stăpânire pe întreaga piață, iar bușteanul atrase privirile tuturor, inima dădea să-i spargă pieptul. I se păru că avea să-și dea ultima suflare când capul celuilalt va cădea. Într-un moment de tăcere deplină, Rama călăul își ridică sabia, apoi îi dădu drumul ca unui fulger și capul căzu. Povestea lui Jamasa Al-Bulți luă sfârșit.

Jamasa Al-Bulți și-a așteptat moartea, dar aceasta a trecut pe lângă el și s-a dus mai departe. Uimirea lui nu mai cunoștea margini. A rămas în mijlocul mulțimii care începuse să se împrăstie până când piața a rămas goală și s-a întrebat:

„Oare eu sunt Jamasa Al-Bulți?”

— Te mai îndoiești? auzi glasul lui Sinjam.

— Sinjam! Tu ești cel care-a înfăptuit acest miracol! vorbi bărbatul mișcat.

— Ești în viață. Ce au omorât ei nu este decât o

copie pe care am meșteșugit-o eu.

— Îți sunt dator pentru că mi-ai salvat viața și că nu m-ai părăsit la greu.

— Nu. Acum soarta ta nu mai atârână nici de tine, nici de mine. Te las în paza lui Dumnezeu.

— Dar cum o să mă înfățișez oamenilor? se tânguî Jamasa.

— E cu neputință ca vreunul să te recunoască. Privește în prima oglindă care-ți iese în cale, îl lămuri glasul.

Hamalul

1

Deasupra ușii atârâna capul lui Jamasa Al-Bulți. Cei care treceau pe acolo se uitau la el, oprindu-se din drum o clipă, pentru ca apoi să-și vadă iar de treburi. Și Jamasa era unul dintre ei. Unii se uitau curioși, alții cu regret sau bucurându-se de ce i se întâmplase agăi. Doar el se uita cu uimire, încă nu-i pierise cu totul întristarea care-l cuprinsese atunci când își văzuse nevasta și fîca aruncate afară din casă. Au trecut pe lângă el fără să-l bage în seamă. Jamasa luase înfățișarea unui etiopian firav, cu părul inelat și o bărbuță rară.

Nu izbuti să se deprîdă cu această nouă

înfățișare, la fel cum mâhnirea pe care o simțea din pricina familiei lui nu cunoștea margini.

Învârtindu-se așa în jurul casei, îi ajunseră la urechi tot soiul de păreri ce se rosteau sub capul atârnat, unele plângându-i de milă, altele afurisindu-l. Oameni de seamă, precum

Karam Al-Asil, spițerul sau postăvarul îl blestemau fără îndurare, cei simpli îl plângeau.

Noul ispravnic, Yusef At-Taher, ajutorul său, Batișa

Marjan, și aga Adnan Suma vegheau cum gărzile puneau zălog pe bunuri și pe casă. Jamasa se întreba ce mersese spre vistierie și ce luase calea buzunarelor acestora. Rămase în preajma capului atârnat privind, luând aminte și ascultând.

Îl zări pe Ujr bărbierul care îi spunea lui Ibrahim sacagiul, arătând spre capul atârnat de ușă:

— L-au omorât pentru singurul lucru bun pe care l-a făcut în viața lui.

— De ce nu l-a scăpat ifritul cel credincios? întrebă sacagiul.

— Nu căuta să înțelegi cele ce nu le cunoști...

Maaruf pantofarul îi dădu dreptate. L-a văzut pe Sahlul anticarul uitându-se la capul lui Jamasa cu

nepăsare și își aminti de însuflețirea nemaipomenită pe care acesta o arătase în ziua pedepsei. Când negustorul rămase singur, Jamasa se apropie de el și îl întrebă:

— Poți să faci lumină și pentru mine în povestea stăpânului acestui cap?

Sahlul îi aruncă o privire care îl înfioră pe Jamasa. Simți cum îl răscoli până în măruntaie, iar bărbatul își luă o înfățișare misterioasă.

— Nu știu mai multe despre el decât ceilalți, spuse Sahlul trecând mai departe.

Îl urmări cu privirea până ce se făcu nevăzut în zare, apoi își spuse în sinea lui: „Poate se crede prea de seamă ca să vorbească cu un etiopian care nu e de prin partea locului”, își aminti de vremea când era agă și de cum cunoscuse oamenii și își dădu seama că acesta era singurul negustor însemnat care nu-i fusese apropiat lui sau ispravnicului. În scurtă vreme, în vârtoarea gândurilor care îl luară cu asalt, uită de Sahlul.

Apoi îl văzu pe Rajab hamalul cum se alătură lui Ujr, Ibrahim și Maaruf. Jamasa se îndreptă spre el, îmboldit de un gând ce-l cumpăni repede în minte. Îi dădu binețe și îi spuse:

— Sunt un etiopian călător și aș vrea să muncesc în cărăușie.

— Haide cu mine, Dumnezeu, în marea Lui bunătate, dă la toată lumea, îi spuse Rajab amintindu-și de dragul său prieten Sindbad.

2

Jamasa le dădea târcoale nevastei și fiicei lui atât cu sufletul, cât și cu trupul. Ce s-ar fi ales de viața lui dacă s-ar fi despărțit de familia și de capul lui? Le urmări pe Rasmiya și Akram până ce acestea se statorniciră într-o odaie în aceeași casă în care sălășluia și familia lui Sanaan. Fără să se gândească prea mult, se tocmi și el pentru o odaie în același loc, sub numele de Abdullah hamalul. Deși norii negri ai îngrijorării îi întunecau încă inima, era mulțumit că Umm

As-Saad fusese cea care îi dusesese familia la noua casă, că nu uitase că fuseseră vecini și că Rasmiya încercase să o sprijine la greu. Nevasta lui se va alătura și ea pregătirii zaharicalelor pe care Fadil Sanaan le va vinde, ambele familii având astfel de câștigat. De asemenea, era mulțumit că le era vecin și se bucura văzându-i, liniștindu-se în privința modului cum sălășluiau. Jamasa își îndeplinea îndatoririle de

soț și tată și îi iubea de departe, taina lui rămânând neștiută de nimeni.

Trăgea nădejde ca Fadil să se căsătorească cu fata lui, Akram, așa cum hotărâse cu Sanaan, așa cum visase el la ziua în care urma s-o ia de soție pe Flusniya, sora lui Fadil.

Încurcate sunt cărările vieții! Uneori simțea că era viu, dar alteori că era mort.

3

În același timp, era Abdullah cel viu și Jamasa cel mort.

O experiență ciudată, pe care nu o mai trăise nicio făptură omenească înainte. Muncind pentru a-și câștiga traiul zilnic alături de Rajab își închipuia că este viu, dar când trecea pe sub capul lui sau le vedea pe Rasmiya și Akram își amintea că este mort. Nu dădu niciodată uitării miraculoasa lui izbăvire de la moarte, iar acum era hotărât să nu se abată de la

Calea cea Dreaptă până la sfârșit. Își găsi fericirea în credință și se bucură de singurătatea lui amintindu-și de Dumnezeu.

Șoptea capului care atârna deasupra ușii „să rămâi semnul morții unui om rău care a tras destule foloase pe seama sufletului lui”. În ciuda acestor

lucruri, dorul față de vremelnica lui făptură, aceea care își prefăcuse căința neprefăcută într-o coroană, îi pustiise inima, nevenindu-i să creadă că un om care moare poate fi viu și că un om care trăiește poate fi mort.

Cine ar fi crezut că el este Jamasa Al-Bulți, ascuns sub o altă înfățișare? Era oare cu puțință ca el să fie singurul care să cunoască această taină? Chiar și Rasmiya sau Akram se uitau la el ca la un străin venit dintr-o altă țară. De aceea, în fața privirii lor nepăsătoare, un simțământ îngrozitor de înstrăinare și de nedreptate îl măcina. Nici măcar o dată nu și-au dat seama de iubirea adâncă ce se ascundea în spatele privirii lui blajine. Nici nu au răspuns la simțămintele lui.

În ochii lor se ivea mereu ca o umbră, în fiecare dimineată și seară, vedenia zilei de pedeapsă, iar mâhnirea adâncă cei cuprindea la această amintire îl săgeta adânc în suflet, în timp ce ei își vedeau de treburile zilnice. Nu ar fi crezut niciodată că îi fusese dată o altă viață printr-un miracol și nici nu aveau să trăiască cu acest gând. Au înghițit durerea morții lui și au îndurat totul cu stoinicie. Au cunoscut viața fără el și ca să iasă din noua împrejurare în care se găseau

acum le-ar fi tot atât de greu cum le fusese să se obișnuiască cu ea. Nu s-ar fi încumetat să construiască ceva nou, nici nu ar fi putut. Cine a murit trebuie să rămână mort, din milostenie față de cei pe care-i iubește. În noua viață ce-i fusese dată, avea să se obișnuiască cu moartea lui. Să fie Abdullah hamalul și nu Jamasa Al-Bulți. Calea lui avea să fie închinată muncii și credinței. Munca lui, de multe ori, îl ducea în sălașurile celor pe care îi cunoscuse înainte, în casele oamenilor de vază și dregătorilor, în lumea celor fără îndurare și a nelegiuitorilor. Toate acestea l-au făcut să se gândească la el și la felul oamenilor, astfel că liniștea sufletească îi pierise. Nedreptatea îl urmărea ca și cum brațele i-ar fi fost smulse de furtună, nemaiputându-le găsi vreun folos. Cugetă că așa cum stelele își urmează calea într-o ordine nesmintită, așa și el avea să se îngrijească de făpturile Celui de Sus.

— Oare am rămas în viață printr-un miracol doar ca să fiu hamal? se întreba uneori cuprins de îngrijorare.

4

Șahriyar privea umbrele copacilor care își șopteau unul altuia în noapte. Sultanul stătea tolănit pe divanul lui așezat în balconul din curtea palatului,

deși toamna se retrăgea deja din fața vestitorilor iernii. Înfrunta mai ușor frigul decât asaltul gândurilor. Întorcându-se spre vizirul său, Dandan, îl întreabă:

— Nu-ți place întunericul?

— Îmi place ce-i place și înălțimii Voastre, răspunse vizirul cel credincios.

Se întrebasese mereu dacă sultanul își schimbasese cu adevărat firea sau era doar ceva trecător. Să aibă răbdare. Înainte era necruțător, aspru, crud și lipsit de simțăminte. Acum, tulburarea îi licărea în priviri.

— Poporul este fericit și nu mai contenește cu mulțumirile.

— Ali As-Saluli a fost ucis, spuse sultanul tăios, și la scurtă vreme i-a urmat Khalil Al-Hamadhani!

— Răul și binele sunt ca noaptea și ziua.

— Și ifritul?

— În fața butucului, un ucigaș poate scorni orice.

— „Dar eu păstrez în minte poveștile Șeherezadei, rosti sultanul cu glas scăzut.

— Un ucigaș trebuie să-și primească pedeapsa, răspunse

Dandan cu inima bătând să-i spargă pieptul.

— Adevărul este că eram cât pe ce să mă

mulțumesc doar cu osândirea la temniță a lui Jamasa Al-Bulți. Dar i-am tăiat capul drept pedeapsă pentru felul în care mi-a vorbit.

— Oricum ar fi, și-a primit răsplata, spuse Dandan cumpănind în sinea lui că sultanul nu se schimbase defel în adâncul lui.

— Iar eu mi-am luat partea mea de întristare.

— Înălțimea Voastră, poate e doar un lucru trecător!

— Nu, este unul dintre felurile de a fi ale omului. Oare poveștile Șeherezadei mi-au vorbit și despre altceva în afară de moarte?

— Moarte!? spuse vizirul ușor încurcat.

— Oameni care ucid alți oameni, pentru ca la sfârșit la ușă să bată o singură făptură hotărâtă: Ucigașul Plăcerilor!

— Dar asta e dorința lui Dumnezeu, fie ca viața să vă fie lungă!

— Inimile sunt pline de taine, rosti cu un glas ciudat, întristările înseamnă grijă. Vechii conducători se vindeau noaptea hoinărind și căutând a afla care e soarta oamenilor.

— Hoinărind ca să afle cum o duc oamenii, ce gând nebunesc! spuse Dandan venindu-și în fire. „O

ființă ale cărei puteri nu cunosc margini, își spuse vizirul în sinea lui, se poate preface într-o floare sau poate aduce un cutremur”.

5

Abdullah bătu în continuare drumurile neostenit, trecând prin ulițe înfundate și întortocheate, prin mahalalele negustorilor și ale meșteșugarilor, ieșind în calea vaselor, prin piețele vânzătorilor, ale pescarilor și în cele unde se tăiau capete, pe sub porțile uriașe care țineau locul granițelor, cu mirosuri care se răspândeau precum numele ulițelor: mirosul pătrunzător al spițeriei, drogurilor, veșmintelor, mâncărilor delicioase sau al pieilor.

Trecea pe lângă Rasmiya, Akram, Umm As-Saad, Husniya, le dădea binețe cu o voce care venea de pe lumea în care trăiau ei și cu o inimă care sălășluia pe lumea cealaltă. În peregrinările lui, îl cunoscuse pe Fadil Sanaan și se împrietenise cu el, iar printre oamenii cu care rămase în legătură se număra Hasan spițerul și Nur Ad Din. Printre ei însă erau și unii care fugeau de el precum de diavol.

Abdullah se temea ca răspândirea poveștii despre ifrit să nu dăuneze viitorului lui Akram și al Husniyaei, amândouă putând să aibă parte de

căsătorii izbutite. Îi plăcea de

Fadil Sanaan pentru hotărârea, puterea și îndrăzneala lui, așa că alege treptele fântânii drept loc în care să-și tragă sufletul în zilele de muncă pentru a se întâlni și a vorbi cu acesta, într-una din zile, îi spuse:

— Ești un flăcău credincios care merge la toate rugăciunile. De ce nu-ți păstrezi cinstea căsătorindu-te?

— Nu am destui bani.

— Dar nu ai trebuință de prea mulți.

— Am și eu mândria mea.

— Akram este în fața ta, rosti Abdullah ispitindu-l.

Privirile lor se întâlniră într-un zâmbet sub care se ascundeau multe taine.

— Unchiule Abdullah, te apropii de patruzeci de ani și nu te-ai căsătorit încă, spuse Fadil.

Eu sunt văduv, îl lămuri hamalul. La fel ca tine, și eu vreau să-mi păstrez cinstea.

— Se pare că tu nu ai trebuință de o pețitoare.

Sitt1 Rasmiya, mama lui Akram, spuse acesta în șoaptă.

Să mai așteptăm o vreme, zise Fadil râzând, apoi

să ne înfățișăm la ele împreună.

— Ce să mai așteptăm?

— Până uită de Jamasa Al-Bulți!

Inima i se opri în loc. O dorea pe Rasmiya pentru cinstea și evlavie ei. Dacă ar fi făcut după cum îi grăia mima, ar fi ales-o pe Husniya. În ziua în care Rasmiya avea să încuviințeze unirea lor, o parte din mimă îi va râde, iar cealaltă va plânge.

6

„Oare am rămas în viață printr-un miracol doar ca să lucrez ca hamal? se întreba Jamasa ori de câte ori rămânea singur. „Oare de ce nu m-a părăsit Sinjam la greu, așa cum a făcut Qamqam cu Sanaan Al-Jamah?” Plin de uimire, precum un vas sub ploaie, picioarele îl purtară la casa șeicului

Abdullah Al-Balkhi. Îi sărută mâna și se aplecă înaintea lui.

— Sunt un străin, spuse el.

— Toți suntem străini, îl întrerupse șeicul.

— Numele tău este ca o floare care cheamă la ea albinele călătoare.

Sitt, „doamnă” în limba arabă, exprimă respectul față de o femeie mai în vârstă.

— O faptă frumoasă face întotdeauna mai mult

decât o vorbă frumoasă.

— Dar ce înseamnă să faci un lucru bun? E ceva ce mi-e cu neputință să înțeleg.

— Când ai pornit încoace nu te-ai întâlnit cu un om pierdut?

— Unde, învățătorule?

— Între locul de venerare și cel unde se varsă sânge, răspunse acesta liniștit.

Jamasa se cutremură de spaimă și își spuse că șeicul vedea și ce era dincolo de vâl.

— Noaptea, întunericul ascunde luna.

— Cunosctrei feluri de ucenici, vorbi șeicul.

— Și oricare din ei sunt fericiți...

— Cei care deprind numai principiile și apoi pornesc în lume, cei care pătrund în adâncimile învățaturii și ajung să stăpânească lucrurile și aceia care continuă drumul până la locul unde se găsește dragostea. Dar aceștia sunt foarte puțini!

— Dar venerarea are trebuință de îndrumare, spuse Abdullah după ce cugetă o vreme.

— Fiecare după cât de mare-i este stăruința, spuse șeicul, de neclintit în liniștea lui.

— Ca tine, învățătorule, doresc să ajung! rosti hamalul după ce șovăi o clipă.

— Nu-mi vorbi mie de asta, răspunse șeicul după ce se cufundă într-o tăcere scurtă ca și cum ar fi vrut să-și adune gândurile.

— De ce nu?

— Fiecare după stăruința sa.

Iar șeicul își coborî pleoapele, închizându-se în sine.

Abdullah așteptă ca acesta să deschidă ochii încă o dată, dar șeicul nu se mai mișcă. Se aplecă să-i sărute mâna și ieși.

7

În sinea lui își spuse că șeicul îi cunoștea gândurile și îl adusese înapoi la el însuși. Trebuia să creadă în asta, șeicul fiind singurul om în care avea încredere. A doua zi răufăcătorii aveau să-și afle pedeapsa datorită hotărârii unui om care se pocăiește și șireteniei unui agă priceput. Se adânci în munca lui devenind mai mulțumit de sine și mai preocupat.

Din mila care îi cuprindea inima, mintea lui dădea naștere la gânduri care nu cunoșteau milă, tăioase precum lama unei săbii. Prea repede îl aruncase viața în vârtejul ei de nepotriviri ciudate, fapte ce sfârșeau înecate în sânge și făgăduieli de mai bine. Nu consimți să dea înapoi pentru că nu voia să

primească darul vieții fără să plătească prețul cuvenit. În acele clipe, Husniya îi apărea în fața ochilor ca o rază de speranță care lucește în cerul altei lumi... După-amiaza târziu, își găsea adăpost pe scările de la fântâna unde avea să-l întâlnească pe Fadil Sanaan. Îi era limpede acum că tânărul grăbise neașteptat lucrurile.

— Voi cere mâna lui Akram, spuse Fadil.

— Nu voiai să mai aștepți o vreme? întrebă nedumerit

Abdullah.

— Nu. M-am răzgândit. Voi cere și mâna lui sitt Rasmiya pentru tine.

Abdullah tăcu, căzând pe gânduri. Fără îndoială că aceasta avea trebuință de un bărbat care să-i fie alături în încercarea prin care trecea și nu putea nădăjdui la ceva mai bun decât era el.

— Ce poate fi mai frumos decât ca mama și fiica să se căsătorească în aceeași seară, spuse Fadil.

Cum erau de-acum prieteni, Fadil începu să-i spună poveștile lui Sanaan Al-Jamali și Jamasa Al-Bulți.

Abdullah spuse:

— Dumnezeu îi prețuiește și îi nesocotește pe oameni după cum îi e vrerea.

— Fiecare după străduința lui, șopti Fadil Sanaan.

Spusele lui Fadil îl izbiră precum mirosul de ardei și se întrebă dacă Fadil le învățase de la același om.

— Iar în ajutorul străduinței e chemată prevederea, spuse

Abdullah, încercând să-i abată lui Fadil gândurile într-o altă parte.

Fiecare dintre cei doi se adânci în sine și după o vreme

Abdullah spuse:

— Noi suntem pe cale să devenim o singură familie, de aceea îți spun că hamalul intră în case în care nu au intrat decât oamenii de frunte.

Fadil ghici că prietenul său era aproape de a-i face o mărturisire și îl privi iscoditor:

— În casa ispravnicului Yusef At-Taher și a agăi Adnan

Suma, uneori se vorbește pe ascuns despre dușmanii stăpânirii.

— Nu văd nimic de mirare în asta, spuse Fadil făcând pe nepăsătorul.

— Nimeni nu-și închipuie că pricep ce se spune sau că trag cu urechea.

— Nu ești un om obișnuit, unchiule Abdullah, și asta mă umple de uimire.

— Înțelepciunea omului care a trecut prin multe nu trebuie să fie de mirare.

— Adevărul e că-mi bucuri inima când stau cu tine, spuse

Fadil.

— Sunt oameni chinuți fără-nțetare de-nchipuiri. Cu cât își murdăresc mai tare mâinile de sânge, cu atât părerile șiiților și ale kharijiților li se par mai atrăgătoare, își urmă

Abdullah mărturisirea.

— Știu prea bine asta.

— De aceea am spus că în ajutorul străduinței e chemată prevederea.

— Ce vrei să spui prin asta? întrebă Fadil.

— Ești doar om destul de înțelept ca s-o-nțelegi!

— Îmi pare mie sau mă previi de ceva?

— Nu găsesc nimic rău în asta.

— Eu nu sunt decât un biet negustor de

zaharicale, te neliniștesc cumva?

— Îmi place să fiu mereu cu băgare de seamă, zâmbi tainic hamalul, așa cum îmi plac șiiții și kharijiții.

— Tu cărora li te-ai alăturat? îl întreabă Fadil pierzându-și răbdarea.

— Nici unora, nici altora. Însă eu sunt dușmanul răului.

Abdullah pricepu că tocmai fusese poftit fără ocolișuri să i se alăture, dar, ca fost agă, alese să facă lucrurile în felul lui.

9

Abdullah hamalul țâșni precum o săgeată în cerul războiului sfânt, așa cum și-l închipuia el. Își adună puterea pe care o avusese odinioară dar, de această dată, o puse în slujba dorinței sale neclintite și nepătate. Batișa Marjan, ajutorul ispravnicului, căzu ucis pe loc. Totul se petrecu după miezul nopții, pe când acesta plecase, înconjurat de străji, de la ispravnic spre casa lui. Prin întuneric, o săgeată străbătu aerul și i se înfipse în inimă. Se prăbuși de pe spinarea catârului, printre săbiile și torțele străjilor, care se răspândiră în jur, întemnițând pe oricine le ieșea în cale, trecători, gură-cască și oameni care

dormeau pe la colțurile ulițelor.

Familia lui Marjan fu cuprinsă de întristare, iar casa ispravnicului fu zguduită din temelii. Ca un nebun, Yusef

At-Taher plecă de acolo în fruntea unei armate de gărzi.

Vestea ajunse și la vizirul Dandan care, până la crăpatul zorilor, nu puse geană peste geană din pricina spaimei. Încă de la răsăritul soarelui, vestea se răspândi în mahala, apoi în întreg orașul. Oamenii fură cuprinși de neliniște. Zvonurile nu mai conteneau. Morțile se țineau lanț, după a lui

As-Saluli și Al-Hamadhani. O nouă poartă se deschisese spre lumea misterioasă a duhurilor. Sau poate erau șiiții sau kharijiții? Ori poate această întâmplare nu avea nicio legătură cu celelalte, iar în spatele ei se găsea gelozia unei femei sau pizma unui bărbat.

Un adevărat potop se dezlănțui deasupra orașului și nu se opri o zi întreagă, semn că venea o iarnă cumplită. Noroaiele puseră stăpânire pe ulițe și stricăra înmormântarea lui Batișa. Abdullah hamalul se strecură printre cei aflați în

Cafeneaua Emirilor, privind cu luare-aminte la

cele ce se petreceau în jur. Povestea omorului se afla pe buzele tuturor.

Una rosteau cu voce tare frunțașii și cu totul alta sușoteau pe la colțuri cei umili. Abdullah îl zări pe Sahlul care vorbea, de ceva vreme, cu Karam Al-Asii, cel care avea multe milioane, și i se făcu frică. Nu uitase privirea pătrunzătoare pe care

Sahlul i-o aruncase când se aflau sub capul lui, atârnat de pragul de sus al ușii. Își aminti că îl văzuse dând târcoale alaiului care-l urma pe ajutorul ispravnicului atunci când el, Abdullah, trăsese săgeata. Cum se face că el nu se afla încă în temniță? Cum se făcuse oare nevăzut din calea gărzilor? Dintr-odată, îl cuprinse spaima. Se minuna cum, în vremea când era agă, Sahlul era singurul om din mahala despre care nu cunoștea vreo taină, și el știa multe despre toți oamenii de seamă, văzute sau nevăzute. Doar despre acest om nu știa nimic. Era ca o ghicitoare fără dezlegare.

10

Febra care-i cuprinsese pe cei pe umerii cărora cădea toată răspunderea nu scăzu, precum nici măsurile aspre luate pentru prinderea ucigașului nu se împuținară. Cât despre restul oamenilor, aceștia se

obişnuiseră, se plictisiseră să tot vorbească despre cele întâmplăte pentru ca apoi să dea totul uitării. În scurtă vreme, greutăţile vieţii puseră în umbră întâmplările istoriei şi văduva lui Sanaan, Umm As-Saad, îi spuse lui sitt Rasmiya, văduva lui Jamasa Al-Bulţi:

— Cu binecuvântarea şi înţelepciunea lui Dumnezeu, băiatul meu, Fadil, o vrea de soţie pe Akram.

Într-o bucurie ce-i cuprinse pe toţi, Fadil primi încuviinţarea aşteptată. Toţi trăiau de-acum cu picioarele pe pământ şi nu lăsau niciun vis trecător să le strice fericirea.

— Şi tu, sitt Rasmiya? întrebă Umm As-Saad.

Îi vorbi despre dorinţa lui Abdullah hamalul de a o lua de nevastă. Rasmiya râse, luată pe neaşteptate. Nu era fericită singură, dar nici nu încuviinţă.

— Măritişul este pentru Akram şi Husniya, nu pentru mine, răspunse ruşinată. Jamasa nu a murit, urmă după un moment de tăcere, amintirea lui este încă vie în inima mea!

Fadil şi Abdullah se bucurară fiecare de ce aflaseră. Lui

Abdullah îi părea rău că trebuia să-şi ascundă

mulțumirea, dar Jamasa, care stătea ascuns în el, se bucura nespus.

11

Căsătoria fu sărbătorită în odaia lui Umm As-Saad, la ea luând parte cele două familii. La petrecere fu chemat și

Abdullah, care aduse în dar tinerilor căsătoriți chihlimbar și tămâie pe care le târguise cu banii câștigați în ziua aceea din măturatul curții, îndeletnicire în care puse tot atâta dăruire ca atunci când îl omorâse pe Batișa Marjan. Îl amețise parfumul pe care îl răspândea familia și care-i pătrunsese în mădule, făcându-l să plutească într-o stare de beție neconținută. Inima îi clocotea de bucuria de a fi tată și soț, și în același timp dragostea pentru Husniya deveni umilă, luându-i locul cucernicia și iubirea pentru Dumnezeu

Cel Milostiv.

Recăpătase bogăția unor simțăminte mai vechi și se bucura de această apropiere, înmormântându-și taina într-un puț care dădea pe afară de atâta întristare.

Husniya se oferă să însuflețească nunta fratelui său, folosindu-și măiestria în poezie, cântec și glasul

melodios pe care îl avea. În ritmul bătailor din palme, cânta cu o voce minunată:

Privirea mea vorbește cu glasul inimii.

*Dezvăluindu-vă ceea ce zace-n sufletul meu
adânc îngropat.*

Când ne-am întâlnit și lacrimi am vărsat

*Am tăcut, iar privirea mi-a vorbit despre taina
iubirii mele.*

Toată lumea era înduioșată, iar Abdullah era atât de mișcat, încât inima i se umplu de lacrimi. Se ridică să pună lemne pe foc, când auzi o bătaie în ușă. Se duse să deschidă și din întunericul rece se desprinseră trei umbre.

— Suntem negustori de prin alte părți, grăi unul dintre oameni, și am auzit o frumoasă cântare. Ne-am spus că oamenii cinstiți nu alungă un străin.

Fadil le făcu semn femeilor să se ascundă în spatele perdelei care împărțea în două odaia și ieși în întâmpinarea străinilor zicându-le:

— Intrați în pace! Nu e decât o nuntă între oameni nevoiași.

— Nu căutăm decât tovărășia unor oameni de bună credință, spuse străinul.

— Ce cald și bine e aici, rosti un altul.

Fadil le aduse o tipsie cu zaharicale, plină de basima și muşabbik¹², și spuse:

— Tot ce avem sunt aceste zaharicale de pe urma cărora trăim.

— Lădat să fie Dumnezeu care ne-a îndulcit gura și noaptea.

Cel care părea să îi conducă se aplecă la urechea unuia din ceilalți doi, iar acesta părăsi de îndată încăperea. Abdullah trase cu ochiul la conducătorul lor și i se păru că nu era pentru prima dată când îl vedea. Încercă să-și amintească unde și când îl mai întâlnise, dar aducerea aminte îl trădă.

Bărbatul se întoarse aducând cu el pește prăjit și fript. Veselia le cuprinse sufletele la vederea mâncării delicioase pe care o aveau în față.

— Umila noastră casă nu e demnă să primească pe cineva ca voi, spuse Fadil.

— O casă este pe potriva oamenilor care o locuiesc, grăi bărbatul cu bunăvoință. Să ascultăm un cântec, pentru că asta ne-a prilejuit bucuria de a vă cunoaște, îi rugă el.

Fadil merse în spatele perdelei și, înainte de a se așeza din nou la locul lui, glasul Husniyei răzbi până

12 Dulciuri tradiționale orientale.

la ei cântând:

Dacă am fi știut de venirea voastră, ne-am fi întins

Inimile sau negrul ochilor.

Ne-am fi întins obrajii ca să ne întâlnim

Acolo unde privirile ni se întretaie.

Erau cu toții cuprinși de emoție, iar unul dintre străini spuse:

— Lăudat să fie Marele Ziditor!

— Cum de ai o asemenea roabă, când spui că ești sărac?

Îl întrebă străinul pe Fadil.

— Este sora mea, răspunse acesta.

— Dar glasul îi trădează originea aleasă.

Fadil rămase fără cuvinte. Atunci Abdullah spuse:

— Într-adevăr are origine aleasă, dar o trădare cumplită a făcut așa încât s-o piardă.

— Și care e povestea acestei trădări?

— Nu este nimeni în orașul nostru, răspunse Abdullah, care să nu cunoască povestea negustorului Sanaan Al-Jamali.

— Este una dintre istoriile de neînchipuit pe care le-am auzit în orașul vostru, vorbi negustorul după o clipă de tăcere.

— Dar credeți ce se spune despre ifrit? Întrebă altul.

— Cum să nu, spuse Fadil la rândul lui, când asemenea nenorociri s-au pogorât asupra noastră.

— Dar conducătorul nostru nu poate să cheme ifritul să depună mărturie sau să-l iscodească, și atunci cum s-a făcut dreptate?

— Conducătorul trebuia să facă dreptate de la început, așa încât duhurile să nu se bage în viețile noastre, spuse

Abdullah.

— Vi se fac multe nedreptăți? Întrebă cel mai de seamă dintre străini.

Cu prevederea ce-o deprinsese ca agă, Abdullah răspunse:

— Slavă lui Dumnezeu, avem un sultan drept, dar viața nu ne e lipsită de necazuri.

Mai vorbiră astfel un ceas, apoi străinii se ridicară și plecară.

12

Cei trei se făcură nevăzuți în întuneric fără să spună un cuvânt. Cel de-al doilea negustor se întoarse către primul și grăi:

— A petrecut înălțimea Voastră întocmai cum

nădăjduise?

— Am cunoscut acum durerile din inimile celor mulți!

Rosti celălalt. Tovărășia poeților nu mă mai mulțumește, urmă el, murmurând, nici vorbele hazlii ale lui Șarului cocoșatul nu mă mai fac să râd.

— Înălțimea Voastră, Dumnezeu să vă aibă în pază!

— Un vis scurt și uimitor, grăi sultanul către sine însuși, niciun adevăr nu iese la iveală, ci piere...

Celălalt aștepta ca sultanul să-i lămurească asupra celor spuse, dar acesta nu mai deschise gura până ce ajunseră la palat.

13

Fadil și Akram au luat o odaie, iar cealaltă le-a revenit

Rasmiyei, lui Umm As-Saad și Husniyei. În pofida vieții sărăcăcioase pe care o duceau, cei doi soți erau binecuvântați cu o fericire deplină. Fadil dorea pentru Husniya un deznodământ la fel de fericit ca al lui. El se pricepea mai bine să uite trecutul decât femeile, avea cu ce să-și umple timpul, în timp ce ele nu-și puteau șterge din minte zilele pline de fericire și lumină.

Își petrecea vremea cu Abdullah, împărtășindu-și unul altuia gândurile care le treceau prin minte și inimă. Omul este făcut din oțel și sufletul său este mai mare decât ființa lui. Îi păsa de necazurile omenești ca și cum ar fi fost un imam și nu un hamal. Dacă un trecător ar fi ascultat ce-și spuneau cei doi unul altuia pe scările din fața fântânii, nu i-ar fi venit să-și creadă urechilor și i-ar fi luat drept doi oameni de vază ascunși îndărătul straielor unui vânzător și ale unui hamal.

— Mi-am deschis inima în fața ta, îi spuse Fadil într-o zi, dar tu ai ținut-o pe a ta ferecată.

Abdullah tăgădui, cu o mișcare a capului, dar Fadil zise mai departe:

— Fără îndoială că în viața ta este o taină. Nu ești doar un simplu hamal.

— La mine în țară aveam o călăuză, n-am ascuns asta.

— Acum m-am lămurit.

— Oricum ar fi, ne potolim setea dintr-un singur izvor.

— De aceea o să te rog să-mi faci un hatâr, îi ceru Fadil fără ocolișuri.

Abdullah îi aruncă o privire întrebătoare, iar

Fadil rosti cu înțeleles:

— Din pricina muncii tale, intri în casele tuturor.

Abdullah zâmbi cu tâlc și tăcu, lăsându-l să-și urmeze vorba.

— Te prinzi să duci răvașe uneori?

— Unii oameni își găsesc sensul vieții intrând în necazuri, spuse acesta surâzând, amintindu-și cu înduioșare de Akram.

— Te prinzi? întrebă Fadil, nebăgând în seamă spusele lui Abdullah.

— Desigur! Și mai mult dacă-ți pot fi de trebuință, murmură hamalul.

14

Abdullah își îndeplini această sarcină cu cea mai mare ușurință și fără să pregete. Nu o socoti drept încă o povară ce se adăuga la munca lui obișnuită. Neliniștile ce-l împovărau - gândul la Rasmiya, Husniya, șovăiala sa între viață și moarte - nu i s-au șters din minte, dar nu îi mai dădeau bătaie de cap. Neliniștile lui legate de lumea din jur pieriseră cu totul, precum valurile unui râu în apele oceanului.

Al doilea om căruia îi pusese gând rău era fie Yusef

At-Taher, fie Adnan Suma, după cât de la

îndemână avea să-i fie unul sau altul. Dar Abdullah îl puse înaintea lor pe

Ibrahim spițerul, dintr-o pricină care nu-i venise în minte până atunci. Abdullah îi cărase odată niște mărfuri, nu se înțeleseseră asupra prețului, iar negustorul cel bogat îl blestemase și îl ocărăse.

Săgeata se înfipse în inima lui Ibrahim spițerul pe când acesta se întorcea acasă, după ce-și petrecuse seara la cafenea.

Groaza cuprinse orașul și amintirile despre Al-Sahlul, Batișa

Marjan și Al-Hamadhani reînviară.

Abdullah și Fadil se reuniră pe scările din fața fântânii tocmai când orașul era în plină fierbere. Schimbară priviri înspăimântate, încercând în zadar să-și ascundă mulțumirea.

— Ce nenorocire s-a abătut asupra noastră, îngână

Abdullah.

— Parcă nu avea să se ajungă la vărsarea de sânge, spuse celălalt, nevinovat, citindu-i privirea.

— Poate e vorba de răzbunarea cuiva.

— Mă îndoiesc să fie asta.

— Nu era mai nelegiuit decât alții.

— Oamenii de vază știu că punea otravă în leacurile dușmanilor ispravnicului.

Abdullah își spuse în sinea lui că prietenul lui cunoaște tot atâtea taine ale oamenilor ca și el, poate chiar mai multe.

— Dacă nu mai purtăm răspunderea acestei fărădelegi, atunci cine e făptașul? îl întrebă.

— Numai Dumnezeu știe! Cineva l-a ucis și noi plătim prețul omorului, spuse Fadil îngândurat.

15

După ce suflă în lumânare și se vârî în pat, simți cum asupra lui se pogoară un abur greu. Tremurând din toate încheieturile, șopti:

— Sinjam!

— Ce ai făcut? îl întrebă glasul cu răceală.

— Am făcut cum am crezut că e mai bine.

— A fost mai degrabă un răspuns la ocările ce ți le aruncase.

— N-am făcut decât să i-o iau înainte, se repezi Abdullah.

Oricum îi venea și lui rândul mai devreme sau mai târziu.

— Socoteala ta este cu Cel care știe ce e în sufletele oamenilor. Ai grijă, omule!

Sinjam se făcu nevăzut, iar Abdullah nu mai închise un ochi toată noaptea.

16

Deasupra cupolei Moscheii celui de-al Zecelea Imam.

Qamqam și Sinjam stăteau tăcuți, în frigul iernii, învăluți în veșmântul nopții. Sub ei, gărzile forfoteau, căutând răzbunarea, aruncând scânteii din priviri.

— Of, câte patimi trebuie să mai îndure și omul!
se tângui

Qamqam.

— Nu am făcut decât să-i izbăvesc sufletul lui
Jamasa

Al-Bulți din flăcările iadului, spuse Sinjam ca și cum ar fi cerut îndurare.

— O singură dată nu ne-am băgat în viețile lor,
iar lucrurile s-au sfârșit întocmai cum nu ne doream.

— Dar e peste puterile noastre să nu le băgăm de seamă faptele.

În acea clipă trecu pe sub ei Sahlul, iar Qamqam arătă spre el spunând:

— Sunt bucuros că el trăiește ca și cum ar fi un simplu om, asemenea lor.

— Dar el este un înger, este trimisul lui Azrael¹³ în mahala și datoria lui este să se amestece printre ei neîncetat. Lui îi este permis să facă lucruri care nouă ne sunt oprite, spuse

Qamqam dându-i dreptate celuiilalt ifrit.

— Să ne rugăm lui Dumnezeu pentru puterea de a face ceea ce se cuvine.

— Amin, răspunse Sinjam.

Cursul vieții lui Abdullah hamalul se poticni într-o întâmplare care îl tulbură peste măsură. Mergea spre casa agăi

Adnan Suma, purtând o încărcătură mare de nuci și fructe uscate. Nu se gândise prea mult la moartea lui Ibrahim spițerul: cât era adevăratul război sfânt, și cât furie și dorință de răzbunare. Dar cei care umblă pe calea lui Dumnezeu îi știu limpede vrerea și-ar trebui să nu cunoască furia ori trufia.

Altminteri întreaga construcție s-ar prăbuși din temelii.

Casa lui Adnan Suma se afla pe strada Al-Mawakib wa

Al-Ayad, nu departe de gospodăria ispravnicului. Era o uliță de seamă pe care se înălțau casele

13 îngerul morții.

frunțașilor și caravanseraiurile cele mari. Avea și o grădină și o piață unde se vindeau roabele. În vreme ce intra în casă își spunea în sinea lui: „Nu peste mult timp, o să-ți sosească și ție rândul, Adnan”. Când fu pe punctul de a pleca, un rob îl chemă să se înfățișeze stăpânului casei. Abdullah se duse în odaia de primire, cu inima plină de spaimă. Bărbatul cu un chip mic, rotund și cu ochi pătrunzători și răi îl privi, mângâindu-și barba. Apoi îl întrebă:

— De unde ești de fel?

— Din Etiopia, răspunse Abdullah cu umilință.

— Mi-a ajuns la urechi că te bucuri de cinstirea oamenilor și că nu pierzi nicio rugăciune.

— Mulțumită lui Dumnezeu, răspunse hamalul venindu-i inima la loc.

— De aceea te-am și ales pe tine, îngână Suma.

Înțelesul cuvintelor îi rătăcea prin minte, precum o aromă puternică într-o odaie închisă. De câte ori – pe când era încă agă – nu rostise și el aceste cuvinte, ascunzându-i celui căruia îi vorbea faptul că îl atrăgea în rândul iscoadelor. Știa că orice încercare de a scăpa de această nouă îndatorire îl trimitea drept la moarte. Nu era altă cale decât să accepte.

— Astfel ai cinstea de a lucra în slujba sultanului

și a sfintei credințe, îi spuse Adnan.

Abdullah se prefăcu încântat și fericit. Îi dădu de înțeles că putea să nu se îndoiască de încuviințarea sa, la care celălalt îi spuse:

— Ferește-te de lucrurile care îi aduc trădătorului pieirea.

— Sunt fericit că pot să slujesc în împărăția lui Dumnezeu, răspunse Abdullah abia șoptit.

— Din pricina muncii tale, casele îți sunt deschise, spuse

Adnan Suma. Tot ce-ți lipsește sunt niște lămuriri care au fost hotărâte încă de pe vremea lui Jamasa Al-Bulți în catastife tainice.

18

Părăsi casa lui Adnan Suma cu sufletul mai împovărat decât îi fusese la sosire. Când se întâlni cu Fadil Sanaan îi împărtăși noua sa taină. Fadil se gândi multă vreme și apoi spuse:

— Acum ai două perechi de ochi. O pereche a ta și una care te urmărește.

Cum pe Abdullah pusese deja stăpânire îngrijorarea.

Fadil îl întrebă:

— Oare nu crezi că asta înseamnă un câștig

pentru noi?

— Mi se cere să-mi închin în întregime vremea muncii mele, spuse Abdullah îngândurat. Mă întreb dacă nu cumva m-a chemat la el pentru că are îndoieli asupra mea, urmă el în timp ce Fadil căzuse și el pe gânduri.

— Sunt oameni stăpâniți de furie și nu aveau de ce să caute căi ocolitoare, răspunse Fadil.

— Ai vorbit cu-ndreptățire, dar cum o să-mi dovedesc buna credință?

— Uneori, spuse Fadil după ce cugetă o vreme, împrejurările ne cer să-l trimitem pe unul dintre oamenii noștri într-un ținut îndepărtat. Îți voi spune când se va petrece asta data următoare, iar tu vei da de știre. Acesta va pleca la momentul potrivit, ca din întâmplare.

— O rezolvare fericită, dar lucrurile nu se pot petrece astfel la nesfârșit, răspunse Abdullah cu ochii lucindu-i la auzul vorbelor lui Fadil.

— Din nefericire, chiar așa este, spuse Fadil, ca și cum ar fi vorbit doar pentru sine.

— În sfârșit, îmi împărtășești părerea...

Abdullah se întrebă în sinea lui dacă va putea să-și ducă la bun sfârșit planul său ascuns. Dintr-odată,

gândurile i se risipiră când îl văzu pe Sahlul trecând strada prin fața lor, grăbit, fără să arunce vreo privire în dreapta sau în stânga.

Ca de obicei, inima i se făcu mică și îi dădu un ghiont lui

Fadil întrebându-l:

— Ce știi despre acest bărbat?

— Sahlul e negustor de vechituri, îi răspunse Fadil cu un glas firesc. Era unul dintre prietenii tatălui meu și poate este singurul negustor nepătat.

— Mai știi și alte lucruri?

— Nimic...

— Faptul că nu e cu nimic deosebit de ceilalți nu îți trezește întrebări?

— Că nu se deosebește printre ceilalți?! El e întruchiparea modestiei, este un bărbat plin de vigoare, trecut prin multe, și care nu se bagă în treburile celorlalți. Ce te face să te îndoiești de el?

— Are o privire pătrunzătoare care te stânjenește, spuse

Abdullah după o clipă de șovăială.

— Nu ai de ce să-l bănuiești de ceva, el este unul dintre puținii oameni cu frica lui Dumnezeu printre atâția nelegiuiți.

Abdullah nădăjduia ca Fadil să aibă dreptate și ca neîncrederea lui să nu se adevărească.

19

Cum i-o spunea experiența, Abdullah era sigur că va fi urmărit, așa cum se întâmpla cu toate noile iscoade. Nici nu încăpea vorbă să fie iar părtaș la vreo nouă pățanie primejdioasă, doar dacă Adnan Suma nu s-ar înlătura singur din calea lui printr-o lovitură fericită a sortii.

Când se furișă în casa lui Adnan pentru a se întâlni în taină, îi spuse:

— În scurtă vreme o să culegem o recoltă bogată. Mahalaua e plină de necredincioși. Cred că este mai bine să stau departe de tine.

— Voi găsi atunci un misit, spuse Adnan Suma cu bucurie în glas.

— Ar fi potrivit pentru lucrurile obișnuite, dar pentru cele mai de seamă găsesc de cuviință să vorbesc numai în fața înălțimii Voastre.

— O să cădem la învoială mai încolo asupra acestor lucruri...

— Fapta cea mai bună este cea dusă la îndeplinire cât mai curând, spuse Abdullah cu însuflețire.

După ce cugetă o vreme, Adnan spuse:

— Uneori noaptea pot fi găsit în afara zidurilor oraşului. Cred că este locul potrivit.

Şi lucrurile au mers mai bine decât se aştepta...

20

Cum Fadil Sanaan îl sprijini, Abdullah se înfăţişă cu o dare de seamă despre un tânăr necăsătorit, care locuia singur într-o odaie aflată într-o casă de pe uliţa vopsitorilor. Când gărzile s-au năpustit peste el în casă, părea că tânărul părăsise locul în urmă cu doar câteva clipe. Adnan Suma îşi ieşi din minţi de furie şi îi spuse lui Abdullah:

— L-ai prevenit fără să-ţi dai seama!

Abdullah îl încredinţă că este mai priceput decât îşi închipuia el, dar Adnan, nemulţumit de el, îi ceru să plece.

21

Descoperirea cadavrului lui Adnan Suma în afara zidurilor oraşului zgudui ca un cutremur casa ispravnicului, mahalaua şi oraşul. Şahriyar însuşi era furios. În privirile mai-marilor mahalalei se ivi o frică necunoscută, un simţământ care se furişa tiptil, pe întuneric, din străfundurile unde zăcuse.

Abdullah află din surse oficiale că iscoadele

urmăreau să afle pricina pentru care aga ieșise în taină dincolo de zidurile orașului. El era primul căruia i-a fost dat să afle taina victimei sale mergea la un lupanar, să le întâlnească pe Guluar și

Zahryar, cele două nurori ale ispravnicului Yusef At-Taher.

De fapt, el cunoștea tainica îndeletnicire a celor două femei încă de când se tocmise în slujbă și dinaintea întâlnirii pe care o hotărâse Yusef At-Taher. Din această pricină, aga îi ceruse să se vadă într-un chioșc din grădina casei, pentru ca apoi să-l lase să plece. Însă el nu se mai întoarse în mahala, ci rămase în întuneric până când Adnan Suma părăsi casă, înainte de zorii zilei, și îl întâmpină cu săgeata ucigașă.

Acum simțea primejdia mijind și nu se îndoia ca unii dintre cei apropiați lui Adnan Suma, femei sau bărbați, să cunoască taina întâlnirii dintre el și acest bărbat. Hotărî să se facă pierdut, chiar dacă pentru puțin timp. Părăsi mahalaua și o luă spre lunca râului, aproape de limba de verdeață unde pescuia, îndeletnicirea lui favorită, același loc unde i se arătase Sinjam. Găsi un palmier înalt, se așeză la rădăcina lui și se cufundă în gânduri. Se lăsă noaptea, stelele

străluceau iar frigul se întetise. Oare pusese totul la cale așa cum se cuvenea? se întreba. Sau nerăbdarea lui de a duce la bun sfârșit lucrurile zădărniciise totul? Când și cum i se va da din nou o însărcinare? Cum va putea să se ferească de dușmani și să vorbească cu prietenul lui, Fadil Sanaan? În tăcerea nopții, un glas se auzi de nicăieri strigându-l:

— Abdullah!

Se uită spre locul de unde venea vocea, spre râu, și întrebă:

— Cine mă strigă?

— Apropie-te, porunci glasul încărcat de încredere, liniște și pace.

Se apropie de râu, mergând cu grijă, până când văzu întinderea întunecată a apei sub lumina stelelor. Zări o umbră, jumătate cufundată în apă, jumătate sprijinindu-se cu coatele de mai.

— Pot să-ți fiu de ajutor cu ceva? întrebă Abdullah.

— Tu, Abdullah, ești cel care are nevoie de ajutor.

— Cine ești tu și de unde mă știi? întrebă hamalul tulburat.

— Eu sunt Abdullah cel care trăiește în ape așa

cum tu ești Abdullah cel care trăiește pe uscat. Lațul răului se strânge în jurul gâtului tău.

— Cine vă ține sub apă? Ce fel de faptură ești tu?

— Nu sunt decât un slujitor al împărăției apelor nesfârșite...

— Asta înseamnă că există o împărăție sub apă?

— Da. Aici a fost atinsă desăvârșirea, iar cei care s-au împotrivit au pierit. Nimic nu-i tulbură liniștea, doar nefericirea oamenilor care trăiesc pe pământ.

— Nu-mi vine să-mi cred urechilor. Puterea lui Dumnezeu nu cunoaște margini, spuse el minunându-se.

— Întocmai astfel e și milostenia Lui. Scoate-ți veșmintele și aruncă-te în apă.

— De ce? De ce îmi ceri așa ceva într-o noapte atât de rece?

— Fă ce-ți spun înainte ca strânsoarea să te omoare.

Imediat, Abdullah al apelor se cufundă în valuri lăsându-l pe celălalt pradă îndoiielii. Împins de un imbold nebunesc, acesta se dezbracă și se aruncă în vârtej până ce apa îi trecu de cap.

— Întoarce-te nevătămat pe uscat, îi porunci glasul.

Nu simți pământul sub picioare decât atunci când inima i se liniște și se credea una dintre păsările de pradă ale cerului, pământului și nopții. De asemenea, simți cum îl învăluie căldura. În acel moment, căzu într-un somn adânc, liniștit, în care se făcea că stelele nu străluceau decât pentru a-l ocroti pe el. Se trezi înainte de crăpatul zorilor. Uitându-se în oglindă în lumina primei raze ce pătrunse prin fereastră, zări în apele ei un chip pe care nu îl mai văzuse înainte și scoase un țipăt:

— Binecuvântate să fie minunile dacă sunt creația lui

Dumnezeu!

Nu avea nici chipul lui Jamasa Al-Bulți și nici pe cel al lui Abdullah. Era o față deschisă la culoare, cu o barbă neagră răvășită, cu păr bogat care-i cădea peste umeri, iar ochii îi luceau ca și cum ar fi vorbit graiul stelelor.

Moartea îl luase pe Abdullah, așa cum se petrecuse și cu

Jamasa Al-Bulți mai înainte. Fadil, Akram, Rasmiya, Husniya și Umm As-Saad lipseau. Voci noi prindeau viață, răsăritul soarelui îi făgăduia alte peripeții, o lume nouă îi dezvăluia viitoare minunății.

Viața în luncă, în apropierea limbii de verdeață care se întindea până în râu, îl mulțumea. Palmierul devenise prietenul lui, peștele îi era hrană, iar aerul curat nu-l părăsea niciodată. Cei care veneau aici, îndrăgostiți sau iubitori ai muzicii, îi trezeau dorința răzbunării, dar, în același timp, el îi ierta. Cât despre sufletul lui, își găsi liniștea în convorbirile cu Abdullah al apei.

Oamenii care treceau râul îi aduceau vești despre ce se mai întâmpla în oraș. Astfel află că ispravnicul Yusef At-Taher îl alesese pe Hisam Al-Faqi drept ajutorul lui, iar pe Bayumi

Al-Armal îl făcuse agă. Află, de asemenea, că gărzile răscoliseră mahalaua în căutarea lui Abdullah hamalul. Îi luaseră pe sus prietenii, iar pe Rajab hamalul, pe Fadil și soția lui.

Akram, îi aruncaseră în temniță. Cele auzite îi tulburară liniștea și începu să se îngrijoreze. Încă o dată, se avântă orbește în luptă...

Nu se duse să omoare, ci să se ofere drept răscumpărare pentru cei pe care îi iubea. Nu simțea nici urmă de frică.

Faptul că lua asupra lui întreaga vină îl făcea să treacă peste îndoielile pe care ar fi putut să le aibă.
Merse drept la Bayumi

Al-Armal, la agie, și îi spuse cu liniște în glas:

— Am venit să mărturisesc în fața ta că eu l-am omorât pe Adnan Suma!

— Cine ești tu? Întrebă aga, privindu-l cu atenție.

— Abdullah cel de pe uscat, pescarul.

Uitându-se la înfățișarea lui, aga îl luă drept nebun și porunci să fie pus în lanțuri dacă se dovedea primejdios.

— Și de ce l-ai ucis pe Adnan Suma? Întrebă.

— Pentru că am însărcinarea să-i ucid pe cei răi, spuse el simplu.

— Cine ți-a dat această însărcinare?

— Sinjam, un ifrit credincios. Îndemnat de el i-am ucis pe Khalil Al-Hamadhani, pe Batișa Marjan și pe Ibrahim spițerul.

— Înaintea ta, fostul agă, Jamasa Al-Bulți, a recunoscut că l-a ucis pe Al-Hamadhani, rosti bărbatul urmărindu-i spusele.

— De fapt, eu am fost Jamasa Al-Bulți!

— Capul lui atârnă deasupra ușii casei unde a locuit!

— L-am văzut și eu cu ochii mei.

— Și pretinzi că acel cap este al tău?

— Nu încape nicio îndoială și îmi vei da crezare dacă îmi asculți povestea.

— Dar cum și când ai făcut rost de noul cap?

— Îngăduie-mi să-l chem pe Sinjam să îmi fie martor...

— Ar trebui să fii închis pentru totdeauna la nebuni, strigă bărbatul și dădu poruncă să fie trimis fără întârziere la casa de nebuni.

— Ajută-mă, Sinjam! Ajută-mă, Abdullah al apelor! țipă el când veniră să-l ia.

Fadil a fost schingiuit îndelung în închisoare, până când ispravnicul nu mai avu ce face și le îngădui să plece, lui și altor întemnițați. În același timp porunci să fie căutat Abdullah hamalul.

Nur Ad Din și Duniyazad

1

Razele lunii scăldau arborii de balk din Piața Osândeii, luminându-le florile de culoarea mierii, dar și pe Qamqam și Sinjam care stăteau pe una dintre ramurile celui mai înalt copac, într-o noapte în care suflarea iernii, ce stătea să plece, era împinsă de la spate de cea a primăverii, gata pregătită să-și intre în

drepturi.

— La ce e bun timpul dacă se scurge după bunul plac al lui Dumnezeu, spuse Qamqam.

— Când harul divin pogoară pe pământ, se aude murmurul florilor care îl laudă pe Dumnezeu, răspunse Sinjam.

— Oare ce-i lipsește omului pentru a se bucura de binecuvântarea timpului și a locului?

— Frate, eu asta nu înțeleg. Oare n-a fost dăruit cu minte și suflet?

Sinjam își ascuți urechile, cu luare-aminte, apoi întrebă:

— Nu ți se pare că parcă-n văzduh plutește o amenințare?

La aceste vorbe, se opriă pe o ramură apropiată, mai sus, două duhuri, un el și o ea, amândoi deopotrivă de aghesmuiți.

— Sakhrabut și Zarmabaha, șopti Sinjam.

— Necredința și răul, spuse Qamqam.

— Ne bucurăm de viață fără frică, râse Sakhrabut batjocoritor.

— Cei a căror inimă nu îl cunoaște pe Dumnezeu nu au parte de fericire, țipă către el Qamqam.

— Chiar așa?! întrebă Zarmabaha pe un ton

zeflemitor.

Cei doi începură să-și împartă îmbrățișări și scânteii săriră din înlănțuirea lor, iar Qamqam și Sinjam se făcură nevăzuți.

Sakhrabut și Zarmabaha sloboziră un strigăt de victorie:

— Ai lipsit de lângă mine o veșnicie, spuse Sakhrabut.

— M-am jucat într-un templu în India. Tu pe unde ai fost? Întrebă râzând Zarmabaha.

— Am fost într-o călătorie pe deasupra munților.

— Când m-am întors, grăi Zarmabaha cu hotărâre, am văzut o fată a cărei frumusețe m-a lăsat înmărmurită.

Crede-mă!

— Și eu am văzut un tânăr frumos, în Mahalaua Spițerilor.

O asemenea frumusețe nu are pereche printre oameni.

— O privire dacă arunci asupra fetei mele, chipul băiatului ți se va șterge din minte.

— Mi-e peste putință să-ți dau crezare.

— Haide să vezi cu ochii tăi!

— Unde este fata?

— Chiar în palatul sultanului.

Cât ai clipi, cei doi erau în aripa palatului sultanului unde se țineau petrecerile. Când chipul despre care vorbiseră se ivi, amuțiră cu toții. Era însăși întruchiparea frumuseții! Fata își dădu jos haina brodată cu fir de aur și se îmbracă cu o cămașă de noapte făcută din mătase de Damasc.

— Duniyazad este sora Șeherezadei, soția sultanului, spuse

Zarmabaha.

— Într-adevăr, frumusețea ei este mai presus decât viața.

De ce o asemenea frumusețe îi este dată unei făpturi pieritoare?

— Îți dau dreptate, nu strălucește decât câteva zile pentru ca apoi timpul să-și facă de cap cu ea.

— Cu toate astea, aceste făpturi bucură privirile lacome de frumos.

— Au minte, dar duc o viață de proști.

— Dar pare-a fi o nemuritoare!

— Poate acum recunoști că este mai frumoasă decât tânărul tău.

— Nu știu, spuse Sakhrabut șovăind. Haide să te încredințezi tu însăși.

În mai puțin de o clipă, cele două duhuri erau în prăvălia tânărului, întruchiparea frumuseții fără cusur. Acesta tocmai închidea prăvălia și aprindea lampa înainte de plecare.

— Acesta este Nur Ad Din, negustorul de parfumuri, spuse Sakhrabut.

— Și frumusețea lui e fără seamăn. Cine e prietenul tău?

— După cum vezi este negustor. De ce vrei să știi de unde vine?

— Este cel mai potrivit bărbat pentru fata mea și ea este cea mai potrivită femeie pentru el.

— Trăiesc în același oraș, dar îi desparte o cale lungă ca de la cer la pământ.

— Este o batjocură! Cum se face că tot pe noi ne învinuiesc că le jucăm renghiuri?

— Cum se face că pețitoarele nu se bat pentru ea?

— Răbdare! Mulți ar vrea să o aibă, printre ei aflându-se

Yusef At-Taher, ispravnicul orașului, și Karam Al-Asii, bogătașul. Dar cine este potrivit pentru sora nevestei sultanului?

— Zarmabaha, mersul lucrurilor pe lumea asta e

îngreunat de atâta prostie.

— Dar m-am gândit la ceva! strigă Zarmabaha.

— La ce anume?

— O idee demnă de Diavolul însuși!

— Mă întreb despre ce poate fi vorba.

— Să-i aducem împreună! Să le jucăm o festă!

2

Ochii negri ai lui Duniyazad luară foc. Nunta sultanului avea să fie una dintre acele petreceri minunate pline de splendoare și fast. Palatul se unduia în luminile lumânărilor și ale opaițelor, strălucea de sclipirea giuvaierurilor oaspeților și răsună de cântecele muzicanților, bărbați și femei.

Însuși sultanul Șahriyar îi dăduse binecuvântarea și îi dăruise giuvaierul obișnuit din noaptea nunții, spunându-i:

— Duniyazad, să-ți fie binecuvântată noaptea!

La sfârșitul serii, aștepta în odaia de culcare înveșmântată în straie cusute cu fir de aur, mărgăritare și smaralde. Mama și sora ei, Șeherezada, își luară rămas-bun de la ea. Aștepta singură în cameră, cu gândurile rătăcindu-i. O frământa așteptarea plină de griji și inima îi bătea nebunește. Ușa se deschise. Nur Ad Din intră în cameră îmbrăcat

în cel mai minunat strai țesut din mătăsuri de Damasc, purtând un turban irakian și papuci marocani. Înaintă spre ea alunecând ușor precum luna pe cer și îi ridică vâlul de pe chip.

Îngenunche la picioarele ei, i le prinse la pieptul lui și îi spuse suspinând:

— Iubita mea, este noaptea vieții noastre!

În liniștea odăii năpădite de o muzică ascunsă, începu să-i dea jos hainele, una câte una.

3

Duniyazad deschise ochii. Perdeaua lăsa lumina dimineții să intre în odaie. Se trezi pierdută în amintirile izvorului binecuvântat din care sorbise. Buzele îi erau umede de sărutări, auzul îmbibat de cele mai dulci vorbe, gândurile îi erau pline de căldura răsuflărilor. Urmele iubirii încă îi stăruiau pe trup, la fel și mângâierile pline de duioșie. Era deja dimineață, dar... îndată se simți cuprinsă de un val de îngrijorare... Unde era mirele? Cum îl chema? Când s-au terminat pregătirile de nuntă? O, Sfinte! Nu a fost pețită! Nu a fost dată în căsătorie! Petrecerea nu avusese loc la palat! Se trezi din vis plină de amărăciunea cuiva care se îndreaptă spre butucul călăului. A fost doar un vis? Dar visele nu sunt oare

menite să piară, nu să se întrupeze astfel încât să le poți atinge și simți? Încă îl vedea cu ochii minții pe mire, simțindu-i atingerile blânde. În odaie zăbovea parfumul răsuflării lui.

Sări din pat și își dădu seama că era goală și că fecioria îi fusese furată. Începu să tremure din toate încheieturile.

— E cu neputință să fie adevărat! strigă ca eu deznădejde.

Se uită în jurul ei și mai strigă o dată.

— Sunt pierdută!

Nebunia o încolți precum o fiară care se pregătește să sară asupra prăzii.

4

Cât despre dimineața lui Nur Ad Din, acesta își ieși din fire când se trezi în odaia sărăcăcioasă de deasupra prăvăliei din Mahalaua Spițerilor. A fost oare un vis? Dar a fost un vis minunat, înzestrat cu puterea și greutatea faptelor aievea.

Iată mireasa a cărei frumusețe nu poate fi tăgăduită și pe care nu o poate uita sau șterge din inimă! Când și cum a fost dezbrăcat de veșminte? Încă simte parfumul minunat care nu are seamăn printre esențele pe care le vinde. Încă vede iatacul bogat, cu

perdele, divanuri și patul acela minunat.

— De ce și-ar râde cineva de un credincios cinstit ca mine?

Nu doar adevărul îl chinuia, ci și dragostea.

5

Zarmabaha râdea și îl întrebă pe Sakhrabut:

— Ei, ce spui despre această dragoste ce pare cu neputință a se-implini?

— Într-adevăr, le-am jucat un renghi pe cinste.

— Nu s-a mai văzut așa ceva pe pământ.

— Nu e întocmai astfel, spuse Sakhrabut șovăind.

Oamenilor le plac închipuirile.

— Dar cum?

— Mulți sunt cei care își închipuie că sunt înțelepți, că au darul poeziei sau că sunt plini de îndrăzneală.

— Și ce proști mai sunt, râse Zarmabaha.

— Mă minunez de ce sunt totuși favoriții zeilor.

6

Duniyazad se resemnă la gândul că taina ei e prea grea ca s-o poarte singură. După ce Șahriyar plecă să se alăture sfatului înțelepților, se grăbi spre aripa palatului unde locuia

Șeherezada. De îndată ce dădu cu ochii de ea,

aceasta o întrebă îngrijorată:

— Ce te-a tulburat, sora mea?

Duniyazad se așeză pe o pernă la picioarele soției sultanului, ridică ochii rugător spre ea și răspunse izbucnind în hohote de plâns:

— Mi-aș fi dorit să fiu bolnavă sau pe moarte!

— Dumnezeu să te păzească de așa ceva! Ieri când ne-am despărțit erai bine.

— Apoi s-a petrecut ceva ce nu se pomenește în lumea celor cu judecată limpede.

— Povestește-mi îndată, căci mi-ai tulburat liniștea sufletului.

Duniyazad își coborî privirea și începu să-i spună povestea care începuse cu nălucirea nunții și se încheiase cu sângele de netăgăduit. Șeherezada o urmări cu îngrijorare și neîncredere, apoi o îmbărbătă:

— Nu îi ascunde nimic surorii tale.

— Îți jur pe Domnul lumilor că nu am adăugat și nici nu am trecut cu vederea vreo vorbă istorisindu-ți întâmplările de-azi noapte.

— Să fie vorba de vreun amărât dintre oamenii de la palat?

— Nu... nu. Nu îl mai văzusem înainte.

— Ce om întreg la minte o să creadă povestea ta?

— Asta îmi spun și eu. Este o poveste asemănătoare cu-acelea minunate pe care le spui tu.

— Duniyazad, poveștile mele vin din altă lume.

— Am căzut prizonieră adevărului lumii tale pline de mister, dar nu vreau să sufăr de pe urma lui.

— O să aflu adevărul mai devreme sau mai târziu, spuse

Șeherezada cu mâhnire, dar îmi e teamă că rușinea ne va duce la pieire până atunci.

— Gândul acesta mă ucide. Mi-e sufletul plin de îngrijorare și teamă.

— Dacă sultanul află povestea ta, va fi din nou cuprins de temeri și iarăși îl va copleși disprețul adânc ce-l are pentru femeii. Poate mă va trimite în fața călăului și va reveni la felul lui de-a fi de dinainte.

— Ferească Dumnezeu să ți se întâmple vreun rău din pricina mea! țipă Duniyazad.

— Haide să nu dezvăluim nimănui povestea ta, spuse

Șeherezada după ce cugetă o vreme. Nici sultanul și nici tata să nu o afle. Voi vorbi cu mama despre ce este de făcut. Însă tu trebuie să te întorci la noi, spunând că îți e dor de casa părintească.

— Ce soartă nenorocită am, suspină Duniyazad.

7

Nur Ad Din își chemă la el mama, pe Kalīla Ad-Dumur.

Bătrâna sosi mișcându-și buzele, căci recita în tăcere versete din Coran. Fața ei suptă purta încă semnele frumuseții de odinioară. Când aceasta se așează lângă el pe divanul adus din Khorassan, o întrebă:

— Cât am dormit, ne-a bătut la ușă vreun străin?

— Nimeni nu a bătut la ușa noastră, răspunse cu uimire bătrâna.

— Și nu s-a auzit nicio voce venind din odaia mea?

— Nimic. Chiar și în somn, simțurile mele nu sunt adormite. Mă deștept la cel mai slab sunet. De ce îmi pui o asemenea întrebare ciudată?

— Poate a fost un vis, spuse tânărul după o clipă de șovăială, însă nu a fost un vis oarecare.

— Ce ai văzut, fiule?

— M-am văzut în preajma unei fete frumoase.

— Este îndemnul la căsătorie din partea Celui care nu apare, spuse Kalīla cu un zâmbet.

— Dar totul a fost aieveja. Am atins-o și am simțit-

o. Nu știu cum aş putea să mă îndoiesc că s-a întâmplat, dar nici nu pot să cred că a fost adevărat.

— Nu te mai gândi la asta. Găsește-ți o soție!

8

Nur Ad Din își deschise prăvălia și prinse să privească lumea cu alți ochi. Toată viața lui fusese cunoscut pentru frumusețea lui nevinovată și ascuțimea minții, dar în acea dimineață de primăvară părea să fie cu gândurile-aiurea și peste măsură de tulburat. Cei care se bucurau la vederea lui se întrebau ce i se întâmplase de îi luase mințile.

În acest răstimp Nur Ad Din nu contenea să se gândească la visul minunat care îi răvășise întreaga viață. Trecuse de douăzeci de ani fără să se însoare din pricina unei mai vechi dorințe de-a lui de a căsători cu Husniya, sora prietenului său Fadil Sanaan. Atunci, șovăise la gândul că bogăția tatălui ei depășea cu mult bietul lui avut. După aceea îl oprise împotrivirea mamei lui de a lua o fată cu un tată în a cărui viață se amestecase ifritul.

— Ține-te departe de rău, căci aceste taine nu ne e dat să le cunoaștem, spuse bătrâna.

Rămăsese prieten cu Fadil, lăsând-o pe Husniya în voia sorții. Dar unde e ea acum? Unde e lumea și

toate cele ce sunt în ea? Nu mai era nimic în afară de amintirea aceea strălucitoare, de odaia bogată și de patul care singur era mai mare decât toată încăperea unde dormea el. Se împărtășise o clipă din viața cea adevărată, iubise cu toată făptura lui și iată-l acum nutrind o iubire care făcea să pălească orice altă dragoste. Iată-l acum covârșit de urâtul, singurătatea și melancolia vieții, de amărăciunea veșnică de a fi departe de

— Ai auzit vreodată de vreun lucru aievea care se pierde fără urmă într-un vis?

— Stăpânul nostru poate să facă orice. Vei da totul uitării într-un ceas.

— Da... spuse Nur Ad Din oftând adânc.

Știa că spusese o minciună și că nu avea să uite. Inima lui fremăta de dragoste adevărată, iar cea iubită era o făptură aievea a cărei amintire nu și-o putea șterge din suflet sau da uitării.

Ființa iubită. Iar șoptele ei îi reveneau în minte de câte ori trăgea aer în piept.

Își aduse aminte de tinerețea pe care și-o petrecuse în preajma șeicului Al-Balkhi învățând cititul, scrisul și cele dintâi lucruri despre credință. Când învățase destul și își luase rămas-bun de la șeic,

acesta îi spusese:

— Ce potrivită ți-e firea pentru a iubi!

Înțelesese că acesta îl poftea să rămână cu el și îi răspunse:

— Tatăl meu e bolnav și trebuie să îi iau locul în prăvălie.

— Dar nu-mi doresc drept discipol niciun trântor!

— Îmi ajunge să mă închin în fața lui Dumnezeu și să-i fiu credincios, spuse tânărul parcă cerându-și iertare.

Nu și-a încălcat cuvântul și nu s-a depărtat de Calea cea

Dreaptă. Acum își amintește vorbele șeicului: „Ce potrivită ți-e firea pentru a iubi!” Oare să meargă la acesta și să-i ceară sfatul? Dar se temea și înțelesese că taina lui trebuia să rămână știută doar de el.

Urmări cu privirea șuvoiul de femei învăluite. Era oare cu putință ca iubita lui să fie una dintre ele? Trebuia să fie undeva, nu mai încăpea îndoială. Se afla undeva, în această clipă și nu în alta. Poate dorul pe care-l simțim cutreieră nebunește lumea, în vreme ce se chinuie să o-ntâlnească pe făptura iubită. Poate Cel care a făcut cu putință minunea visului va face încă una, plăsmuind un altul.

Un vis ca acesta nu poate să piară ca și când n-ar fi fost nicicând. Dorul nu se poate aprinde cu o asemenea vâlvătaie fără să aibă o pricină. Îndrăgostitul trebuie să-și vadă visul cu ochii! Prin înțelepciunea minții sau prin fapte nebunești trebuie să izbândească. Dar cel care caută fără să aibă o călăuză este pierdut!

9

Vizirul Dandan se bucură de întoarcerea lui Duniyazad în vasta lui casă, însă mama ei pătimea în tăcere, alături de fată, din pricina tainei dureroase pe care-o împărtășeau.

— Ai călcat strâmb, Duniyazad! îi spuse ea fiicei sale cu întristare și furie în voce.

— Îmi încredințez viața Domnului lumilor, răspunse

Duniyazad plângând.

— Nu o să iasă nimic bun din asta!

— Îmi încredințez viața Domnului lumilor, zise din nou aceasta cu glas sfârșit.

Când semnele sarcinii începură să se ivească, femeia pregăti totul ca fata să lepede copilul, cerând iertare lui Dumnezeu.

— Noi amânăm urgia ce-o să cadă pe capul

nostru, dar ce se întâmplă dacă apare un pețitor?

— Nu vreau să mă mărit, țipă Duniyazad.

— Ce o să-i spunem părintelui tău dacă te va cere cineva?

— Îmi încredințez viața Domnului lumilor!

Când rămânea singură, uita de primejdia în care se afla și nu se gândea decât la iubitul pe care nu-l avea lângă ea.

În clipele acelea, nici moartea nu mai avea însemnătate. Nu-și mai ascundea rușinea, se întreba doar chinându-se:

— Unde ești, iubitul? Cum de m-ai găsit? Care-ți este taina? Ce te-a făcut să te îndepărtezi de mine? Frumusețea mea nu te-a fermecat așa cum m-a fermecat pe mine a ta?

Focul pe care mi l-ai aprins în suflet nu te arde? Nu-ți este milă de chinurile mele? Nu-ți lipsește iubirea mea?

10

Șirul întâmplărilor fu tulburat de o piedică ce întunecă bucuria oamenilor. Crainicul trecu călare pe un catâr chemându-i pe supușii sultanului pentru a le da de veste că împăratul Bizanțului luase cu asalt unul dintre porturi și că armata era gata să pornească

războiul împotriva năvălitorilor. Teamă îi cuprinse pe toți, iar moscheile deveniră neîncăpătoare pentru credincioșii care se rugau pentru victoria sultanului Șahriyar. Pe seară, oameni de seamă sau simpli se adunară deopotrivă în Cafeneaua Emirilor. Pe o bancă stăteau Hasan și Ibrahim spițerul, Fadil Sanaan și Nur

Ad Din. Nu se vorbea decât despre război.

— Voi nu ați fost martori la nicio năvălire a dușmanului, se auzi glasul doctorului Abdelqader Al-Mahini. E ca o furtună care târăște în ruină orașe și pe oamenii ce le locuiesc.

— Oastea lui Dumnezeu este de neînvins, spuse Jalil postăvarul.

— Dar Dumnezeu are căile Lui, spuse Maaruf pantofarul.

— Corabia lui Sindbad poate fi capturată, spuse Rajab hamalul.

— Nu te gândești decât la tine și la prietenul tău, îi spuse

Aladdin, fiul bărbierului Ujr.

— Am avut un vis neobișnuit! zise și Ujr bărbierul.

Însă niciunul nu-l întrebă despre ce vis era vorba, pentru că nimeni nu avea încredere că spune adevărul

și pentru că știau că își bagă nasul în treburile altora. Nur Ad Din se cutremură când auzi cuvântul „vis” și le spuse prietenilor lui, Hasan și Fadil:

— Nimic nu este mai grozav în viața omului decât visul!

— Adevăr ai grăit, fiule, auzi o voce spunându-i.

Se întoarse spre divanul de lângă el și îl văzu pe Sahlul negustorul de vechituri care se uita spre el zâmbind.

— Sunteți înțelept și ați văzut multe în viață.

— Cel care stăpânește taina viselor o stăpânește și pe cea a viitorului, spuse Sahlul.

Nur Ad Din continuă să vorbească cu însuflețire, uitând de cei din jur, dar Fadil, amintindu-și ce-i spusese prietenul lui dispărut, Abdullah hamalul, îl înghionti pe acesta pe ascuns, șoptindu-i la ureche:

— Nu mai vorbi cu el...

— Dar este un om trecut prin toate...

— Și este la fel de greu de citit ca și un vis.

— Credința mea e că armata sultanului va învinge, dar praful și pulberea se va alege de vistierie, se făcu auzit glasul doctorului Abdulqader Al-Mahini.

dacă dorul lui va lua sfârșit vreodată. Sclipirea din ochi îi pierise, iar inima îi era abătută. Bătea ulițele fără noimă, când dimineața, când seara, mergând cu deosebire în acele locuri unde târguiau femeile. De mai multe ori trecu prin dreptul casei vizirului Dandan în clipa în care din spatele împletiturii de lemn de la ferestre pândea Duniyazad. Însă el nu o văzu și nici ea pe el. Întâmplarea i se părea acum una nemaivăzută, ceva cu neputință de închipuit. Uneori, i se năzărea că vorbea despre un adevăr cu totul nemaipomenit ce avea să-i fie dezvăluit atunci când Dumnezeu va binevoi. Odată, la spartul zorilor, zări o umbră îndreptându-se spre el. În lumina piezișă a lămpii agățate deasupra ușii, i se păru că vede chipul unui pitic... era Karam Al-Asil, bogătașul. Oare de ce ieșea din casa lui minunată, la ora aceasta din noapte?

Ce-l împiedica să doarmă? Ce căuta? se întreabă dacă bărbatul acesta nu căzuse pradă, ca și el, unui vis și dacă averea lui avea să-l ajute să dea de urma celui care îl luase prizonier.

Fără să știe de ce, se cutremură la vederea lui.

12

Lui Karam Al-Asil îi plăcea să bântuie noaptea pe străzile pustii. Știa toate locurile și nu exista o parte a

oraşului unde să nu aibă o clădire, o casă sau un caravanserai. Acasă, avea o nevastă şi zeci de roabe, dar nu le stăpânea inimile aşa cum o făcea cu oamenii şi lucrurile. Avea puterea să schimbe soarta oamenilor, dar nu putea să-şi schimbe înfăţişarea sau forma. Negoţul îi dădea prilejul să se învârtă prin lume, însă lui îi plăcea singurătatea nopţii. Nu-i plăceau cântecele sau să stea de vorbă, însă era înnebunit după bani şi iubea puterea.

Era fericit că sultanul îl socotea unul dintre apropiaţii lui.

Plătea zakatul¹⁴, dar nu dădea nimic de pomană. Îşi îngrijea barba şi se mândrea cu ea. Bogăţia ei era cel mai frumos lucru pe care-l avea. I se născuseră douăzeci de fete şi niciun băiat. Avea atâta bănet, încât era cel mai bogat om din mahala. De fapt, era cel mai bogat om din tot oraşul.

Şi el iubea. Poate asta fu pricina pentru care Nur Ad Din începu să-i urmărească umbra, cu inima strânsă.

13

Dragostea îl fulgeră în clipa în care lui

¹⁴ Unul dintre cei cinci stâlpi ai islamului care presupune oferirea de pomană cu valoare fixă, prelevată din bunurile musulmanului şi distribuită celor nevoiaşi.

Duniyazad, aflată în hamdah în drum spre sărbătoarea Zilelor Așura¹⁵, îi căzu vâlul de pe față. Copleșit de gândurile negre ce le-avea din pricina negoțului său, se simțise dintr-odată ca fulgerat din creștet până-n tălpi. Se aplecă spre aga Bayumi Al-Armal, care era unul dintre supușii lui, și-l întrebă:

— Cine este roaba aceasta?

— Este Duniyazad, sora nevestei sultanului.

Inima i se strânse când înțelese că n-o putea avea nici cu prețul tuturor bogățiilor din lume.

Astfel înainta în noapte, bântuit de gânduri amare. Când dădu cu ochii de Nur Ad Din, se prefăcu că nu-l cunoaște, îl invidia pentru frumusețea sa și se dojeni înfuriat pentru ceea ce simțea față de un alt om. Trecu pe lângă casa lui

Sahlul, negustorul de vechituri, și își spuse în sinea lui:

„Omul ăsta se întrece cu mine în bogăție”. Gândea că făcea parte dintr-o comunitate aparte căreia ceilalți trebuiau să-i arate o cinste deosebită și pentru asta se ura pe sine mai mult decât îi ura pe ceilalți. Se îndreptă spre casă spunând:

15 Sărbătoare șită care comemorează moartea lui Hasan, fiul lui Aii, nepotul Profetului Mahomed.

— Karam Al-Asii, Abdullah Al-Balkhi, cine ne poate dezvălui necunoscutul? Avuția mea ar trebui să-mi aducă mult mai multă fericire decât am acum.

14

Ușierul îi spuse:

— Stăpâne, Hisam Al-Faқи, ajutorul înălțimii Voastre, vă așteaptă în odaia de primire.

Oare ce-i venise la ora asta târzie? Se duse îndată la el și se îmbrățișară.

— Ispravnicul Yusef At-Taher vă așteaptă acum la el acasă.

— Și ce se ascunde îndărătul grabei sale?

— Știu doar că este un lucru de seamă.

Porniră amândoi în mare grabă. Când Yusef At-Taher rămase singur cu el, îi spuse într-o doară:

— Cu voința oamenilor...

Karam Al-Asii îl privi cu luare-aminte în vreme ce ispravnicul își urma vorba:

— Armata noastră a ieșit biruitoare! Tu ești primul care primește-această veste.

— Un dar de la Domnul lumilor, spuse bogătașul tulburat.

— Puterile vistieriei au fost vlăguite, zise ispravnicul uitându-se la el lung.

Inima începu să-i bată cu repeziciune și dintr-odată înțelese totul.

— Sultanul are nevoie de un împrumut care va fi plătit după ce se adună taxele pe pământuri, spuse Yusef At-Taher.

— Și eu ce treabă am cu asta?

— Sultanul te-a ales pe tine pentru a-ți face această cinste, răsă ispravnicul.

— Cât? întrebă fără nicio însuflețire.

— Cinci milioane de dinari.

Nu era cale de scăpare. Nu avea de ales. Însă un gând îi încolți în mintea lui deprinsă cu târguielile.

— Este o șansă să mă apropii de sultan și să primesc răsplata Celui Milostiv.

— Întocmai!

— Dar am o rugămintă căreia nu știu cum să-i dau glas, zise el în șoaptă.

Yusef At-Taher tăcu și un zâmbet i se ivi pe chip.

— Mâna lui Duniyazad. Este ultima mea nădejde că voi dobândi vreodată cinstea de a mă înrudi cu sultanul.

Lui Yusef At-Taher nu-i venea să-și creadă urechilor, dar nu lăsă să se vadă nimic. Își aminti cât de mult își dorise să o țină pe Duniyazad doar pentru

el. Spusele celuiilalt îl înfuriară peste măsură, dar zise liniștit:

— Voi face după cum ți-e voia și dorința ta va ajunge la urechile sultanului.

15

— De ce ți-e teamă de-aia nu scapi!

Așa grăi mama ei, cu neliniște-n suflet, în timp ce Duniyazad își aștepta sorocul.

— A apărut mirele! spuse mama. A căpătat încuviințarea sultanului și învoiala tatălui tău.

Cine să fie? Oare soarta pusese deoparte un nou miracol care să o mântuie? se citea întrebarea în ochii ei, fără ca ea să spună ceva.

— Este Karam Al-Asil, bogătașul.

Duniyazad închise ochii. Deznădejdea făcu să-i piară tot sângele din obraji.

— Ne așteaptă zile negre, spuse mama ei.

— Sunt nevinovată și Dumnezeu îmi este martor, răspunse Duniyazad plângând.

— Nimeni nu-ți va crede povestea!

— Dumnezeu îmi ajunge!

— La El este iertarea!

— Dar nu am dreptul de a mă-nvoi sau nu?

— Nu. Este dorința sultanului.

— Dacă aş putea părăsi lumea asta! se tângui Duniyazad.

— Ar fi o ruşine şi mai mare, iar sora ta nu ar scăpa de urmări. Dacă lacrimile ne-ar putea veni în ajutor... îi spuse mama pe măsură ce planşetele lui Duniyazad se înteteau.

— Dar nu mai am nimic altceva decât lacrimile!
tipă fata.

16

Sakhrabut îi spuse lui Zarmabaha, în vreme ce acesta râdea satisfăcută:

— Şiretlicul pe care l-am pus la cale a dat naştere multor încurcături şi abia aştept să văd urmarea!

— Am petrecut pe cinste, spuse şi Zarmabaha împărtăşindu-i veselia.

— Crezi că frumuseţea asta de fată îşi va lua ea singură viaţa sau va fi omorâtă?

— Cel mai frumos ar fi ca ea să fie omorâtă, iar tatăl ei să-şi curme zilele.

— Ce-ar putea fi mai hazliu?

— Să lăsăm lucrurile să-şi urmeze mersul, asta dacă nu va fi din nou nevoie de noi.

— Adevărul este că mi se face frică...

— De ce îți este frică, iubite? îi curmă vorba Zarmabaha.

— Că binele își va vârî coada de unde nu te aștepți.

— Nu te gândești la ce-i mai rău, îi spuse ea zeflemitor.

Sakhrabut râse și nu mai spuse nimic.

17

Vestea logodnei lui Karam Al-Asii cu Duniyazad se răspândi în întreaga mahala, stârnind veselia, curiozitatea și dând frâu liber vorbelor răutăcioase. Cei sărmani visau la o milostenie nemăsurată din partea omului care nu cunoștea bucuria de a oferi. Bogații se bucurau de această înrudire prin căsătorie între sultan și cineva din mahalaua lor. Cu toate acestea, umblau zvonuri răutăcioase despre căsătoria dintre o maimuță și un înger.

În singurătatea ei, Duniyazad se tânguia, vorbind cu iubitul ei necunoscut: „Unde ești, iubite? Când vii să mă salvezi de la moarte?”

Nur Ad Din continuă să bată drumurile fără noimă, iar când află vestea căsătoriei întristarea îl copleși. „Unde ești, iubita mea?” îi vorbi la rândul lui necunoscutului. Qamqam și Sinjam urmăreau cu

amărăciune adâncă vorbele celor doi.

— Uite, spuse Sinjam prietenului său, ce pot face timpul și locul!

— Suspinele omului, îi spuse Qamqam, de multă vreme se varsă în râul necazurilor dintre stele.

Pe sub copacul în care se aflau cei doi trecu grăbit Sahlul, la care Qamqam spuse în șoaptă:

— Se duce cu treabă.

— Uneori primesc porunci de neînțeles, își spuse Sahlul tulburat și își văzu de drum.

18

Sahlul ajunsese la gardul casei de nebuni unde se opri în întuneric.

— Dacă nu aș fi credincios, m-aș întreba care e înțelesul tuturor acestor lucruri, își zise în sinea lui.

Se opinti cu putere în pământ, iar între el și încăperea în care era închis Jamasa Al-Bulți și se deschise un tunel pe care niciun om nu-l putea face în mai puțin de un an. În câteva clipe, se apleca deasupra capului lui Jamasa Al-Bulți ascultându-i răsuflarea. Îl împinse ușor și acesta se trezi întrebând:

— Cine e?

— Nu contează, îi spuse. Ești liber. Dă-mi mâna și te voi scoate de aici.

Jamasa se lăsă în voia lui, nevenindu-i să creadă ce se întâmpla până când nu simți cum îl înconjoară aerul proaspăt al primăverii.

— Dumnezeu Cel Milostiv! bolborosi Jamasa. Cine ești tu, străine? Cine te-a trimis?

— Mergi iarăși la vechiul tău loc de pe marginea râului, îi spuse Sahlul și îl îmbrânci.

Când străinul plecă, Jamasa Al-Bulți își spuse în sinea lui:

— Aici nu e treabă curată! Nu uita asta, Jamasa. Nu uita și cugetă la toate acestea!

Trăise printre nebuni până când se obișnuise cu nebunia, își dădu seama că era vorba despre o taină adâncă și o întâmplare nemaiîntâlnită. Nădăjduia să îi pătrundă adâncurile și să se ridice la înălțimea unei asemenea încercări. Cum trase aerul proaspăt în piept, își aminti de Akram, Rasmiya și

Husniya. Își dorea să poată vedea casa unde locuiau și să se amestece printre cei pe care îi iubea. Dar cine era el? îi tunseseră părul și barba și îl bătuseră crunt de două ori. Jamasa nu mai exista, și mei Abdullah. Nu știa cine e. Nu mai avea nici nume. Îl îmboldeau fel de fel de gânduri negre și și-ar fi dorit să atingă din nou cucernicia.

Se îndreptă spre palmierul de pe limba lui de verdeață ce se prelungea în râu. Își aminti de prietenul lui, Abdullah al apelor.

— Sunt o făptură fără nume, îşi zise din nou, a cărei menire trece dincolo de graniţele lumii, dar nu uita şi cugetă! Nu ţi-a fost dat să umbli din nou liber fără pricină!

20

Duniyazad a fost dusă la palat pentru ca nunta să poată fi sărbătorită sub oblăduirea sultanului, după însăşi dorinţa sa. Un val de spaimă se abătu asupra inimii miresei şi a surorii sale, stăpâna poveştilor. Şeherezada îşi povăţuise sora să spună că este bolnavă şi să-l roage pe sultan să amâne nunta până când se va înzdrăveni. A fost chemat doctorul Abdulqader

Al-Mahini, care supraveghe vindecarea fetei. Dar acesta mirosi de îndată că nu era lucru curat cu boala fetei. Fund un om de o rară înţelepciune, cunoscând tainele cititului atât în sufletele oamenilor, cât şi în trupurile lor, se gândi că miresei îi era urât de maimuţa cu care trebuia să se căsătorească. El, însă, din compătimire faţă de dorinţa fetei, trecu cu vederea descoperirea făcută, îngropând taina fetei în

fântâna sfântă a îndeletnicirii sale și hotărî prelungirea perioadei de îngrijiri.

Pe de altă parte, lui Karam Al-Asii nu-i fu tocmai pe plac această hotărâre și începu și el, de asemenea, să aibă îndoieli.

Ceru sultanului să înlesnească întocmirea hârtiilor necesare căsătoriei, nunta urmând a fi amânată până când fata se vindeca. Sultanul se învoi și îl aduse pe mai-marele cadiilor¹⁶, iar zăpădul fu semnat. Astfel, Duniyazad deveni oficial soția lui Karam Al-Asil, bogătașul. Unii oameni așteptau cu nerăbdare o nuntă minunată, iar alții o nenorocire care nu mai putea fi amânată.

21

Pașii nesiguri ai lui Nur Ad Din l-au dus într-o seară la râu, unde se așeză, fără a avea pe nimeni în preajmă, pe limba de verdeață. În liniștea aceea tulburată doar de adierea vântului de primăvară și aprinsă de vorbe de dor, o voce care se tânguia îi ajunse la urechi. Încredințat că era vorba despre cineva care se ruga se îndreptă spre locul de unde venea vocea, căutând alinare și mângâiere. Dădu peste un bătrân așezat sub un palmier, și, nedorind să-

¹⁶ Judecător.

l întrerupă, se așeză lângă el și îl ascultă. După ce sfârși, bărbatul îl întrebă:

— Cine ești tu? Ce vânt te aduce prin locurile astea?

— Sunt un suflet chinuit, răspuse Nur Ad Din. Dar tu?

Ești de prin partea locului, unchiule?

— Locurile nu au nicio însemnătate pentru cei care și-au închinat viața credinței. Dar care este taina chinului tău?

— Povestea mea nu e deloc una obișnuită.

O Dorință arzătoare de a-și deschide sufletul îl împinse și-i povesti visul în cele mai mici amănunte, dar și nebunia care urmase de atunci.

— Mă crezi? îl întrebă.

— Nebunii nu spun niciodată minciuni, răspuse bărbatul.

— Taina aceasta cunoaște și o dezlegare?

— În spatele ei se află un înger sau un diavol, dar totul s-a petrecut aieva.

— Dar cum pot să scap de dorul acesta?

— Cu toții îndurăm necazuri fără număr, spuse cu liniște-n glas. La sfârșit, ajungem la acea suferință după care nu mai există nimic. Iubește-L pe

Dumnezeu și El te va ajuta să treci peste toate!

— Sunt un credincios adevărat și încă iubesc făpturile zămislite de Dumnezeu.

— Atunci nu te opri din căutări.

— Am ostenit și nu mai pot pune geană pe geană.

— Cel ce iubește nu cunoaște istovul!

— Îmi pari un om care a trecut prin multe, spuse

Nur

Ad Din cu luare-aminte.

— Am cunoscut un bărbat care era lipsit de cei pe care îi iubea și chiar de însăși viața lui.

— Murise?

— Nu, era încă în viață. Te îndoiești de sănătatea minții mele V

— Ce-mi spui tu e curată nebunie!

— Dar poți să-mi dai crezare!

— Mi-e din ce în ce mai greu să-ți pricep spusele!

grăi

Nur Ad Din după ce șovăi o clipă.

— Atunci ce spui despre visul tău? întrebă bărbatul cu un zâmbet.

22

Nur Ad Din se întoarce în oraș, înotând prin oceanul de întuneric. Credinciosul îi potolise doar în

parte setea care-i pâRJolea sufletul. Îl încredințase că trebuia să caute în continuare, dar nu îi făgăduise că va ieși victorios și nici nu-l preveni în legătură cu această deznădejde. Îi spuse că este unul dintre cei aflați în suferință. Nur Ad Din nu fusese lăsat pe lume pentru sihăstrie, ci pentru a-L iubi atât pe

Dumnezeu, cât și lumea.

Cu aceste lucruri în minte plecase de lângă șeicul

Abdullah Al-Balkhi în ziua aceea. Pentru câteva clipe fusese încredințat că iubita lui trăiește undeva și că poartă semnul iubirii lui. Despre asta îi vorbi adierea caldă de primăvară care înviora noaptea, așa cum îi vorbise și strălucirea stelelor care învăluia cupolele și minaretele.

— Ostoiește-mi durerea, oh, Dumnezeul meu cel milostiv cu robii Lui! strigă el în singurătatea aceea.

— Cine se tânguie la ora asta târzie din noapte? răsună un glas în apropiere.

Nur Ad Din zări umbrele a doi bărbați care îi tăiară calea.

— Sunteți de la agie? întrebă el.

— Suntem doi negustori străini care își petrec timpul plimbându-se prin vechea voastră mahala,

răspunse aceeași voce.

— Bine ați venit la noi.

— De ce te plângeai, tinere?

— Oamenii se ajută între ei, spuse celălalt bărbat. Neajunsurile își găsesc alinare între oamenii cinstiți.

— Vă poftesc în umila mea casă, care se află în apropiere, spuse Nur Ad Din cu inima deschisă.

Se strânseseră cu toții într-o odaie bogată unde fură îmbiați cu dulciuri zalabiya și două pahare de ceai de karkade¹⁷. Cei doi întrebară de neajunsurile băiatului, iar el îi întrebă despre locurile din care veneau, aceștia răspunzându-i că vin din

Samarkand. Cei doi îl întrebară din nou despre neajunsurile lui, la care Nur Ad Din le spuse:

— Cel ce se simte pierdut își împărtășește taina străinului.

— Și poate găsește la acesta o dezlegare la care nu se aștepta, îi spuse vocea.

— Fie atunci ca văzduhul să toarne peste noi o ploaie pe care nu o așteptam, spuse Nur Ad Din suspinând și începu să le spună povestea nemaivăzutului său vis până când vocea lui se pierdu

¹⁷ Ceai de hibiscus.

într-o liniște netulburată.

Se uită la ei rușinat.

— Ne-am cunoscut prin mijlocirea inimilor noastre, așa cum le stă bine unor oameni de omenie, dar acum trebuie să ne cunoaștem și după nume. Eu sunt Azz Ad Din As-Samarkandi, iar însoțitorul meu este Kheir Ad Din Al-Ansi.

— Numele meu este Nur Ad Din, vânzătorul de miresme parfumate.

— Un negoț frumos precum chipul tău.

— Dumnezeu! Nu sunt deloc frumos, Dumnezeu îi binecuvântează cu frumusețe pe aceia cărora le arată și bunăvoința. Mi-ați crezut povestea? Întrebă el.

— Desigur, tinere. Am călătorit prin multe țări și am auzit poveștile strămoșilor noștri pe care omului nu îi este dat să le asculte. De aceea nu mă îndoiesc de adevărul visului tău.

Inima lui Nur Ad Din se umplu de nădejde și întrebă:

— Oare îmi voi putea găsi iubita?

— Nu mă îndoiesc de asta...

— Dar cum și când?

— Cu răbdare și stăruință vei ajunge și acolo.

— Te afli în nevoie? Dorești să-ți dăm niște bani?
Îl întrebă Kheir Ad Din Al-Ansi.

— Nu Îi cer lui Dumnezeu decât să ajung la ea.

— Bucură-te, căci Dumnezeu nu va întârzia să își pogoare îndurarea asupra ta! spuse Azz Ad Din.

23

Șeherezada nu-l văzuse niciodată pe sultan atât de tulburat. Se aflau amândoi în balconul care dădea spre grădina palatului. Acesta își încheiase rugăciunea de dimineață și tocmai își lua dejunul un pahar de lapte însoțit de un măr. În scurt timp, urma să-și pună straietele solemne și să se alăture sfatului, dar în acele clipe aducea cu un copil care se bucura de o descoperire nouă:

— Astă-noapte, în plimbările mele, am aflat o poveste întocmai cum sunt cele spuse de tine, Șeherezada.

— Stăpâne, dacă poveștile se repetă înseamnă că sunt adevărate, zise ea zâmbind, în ciuda întristării ce-o copleșise.

— Da. Așa e. Tainele vieții sunt mult mai minunate și mai delicioase decât vinul.

— Stăpâne, Dumnezeu să te binecuvânteze cu plăcerea vieții și să te împărtășești din tainele ei.

— Adevărul este că sunt mereu în mișcare și nu mă opresc niciodată. Inima nu-mi stă locului. Lumina zilei și întunericul nopții se luptă în mine.

— Așa stau lucrurile cu fiecăre faptură omenească, spuse ea veselă, ascunzându-și amărăciunea din suflet.

— Nu te grăbi. Mi-a sosit și mie rândul să-ți spun o poveste neobișnuită.

Și astfel îi povesti visul lui Nur Ad Din, vânzătorul de miresme parfumate. Dar, privind-o cu băgare de seamă și văzându-i tulburarea, îi zise cu mirare:

— Șeherezada, dar ce tare te-au impresionat vorbele mele!

— În zori, nu m-am trezit în apele mele, își ceru ea iertare.

— Efectul umezelii va dispărea în curând. Vom chema doctorul să te vadă. Vreau ca vestitorii să meargă prin oraș și să spună tuturor povestea, ca să-i aducem împreună pe cei doi îndrăgostiți.

— Este mai bine să nu ne pripim și să îi lăsăm pe cei doi pradă gurilor rele, zise ea cu însuflețire.

Sultanul cugetă o vreme, după care întreabă:

— Iar oare nu pot să-i apăr eu însumi?

Șeherezada își spuse în sinea ei că acest bărbat nu se îndeletnicise decât cu tăiatul capetelor și că diavolul încă îl îndemna să facă multe lucruri. Cu toate acestea, nu se mai afla în întregime sub puterea lui.

24

Șeherezada îi spuse mamei ei, care locuia la palat chipurile pentru a avea grijă de Duniyazad:

— S-a întâmplat un lucru foarte neobișnuit, care ne cere să fim cu mai mare băgare de seamă de-acum încolo.

— Inima mea, spuse mama oftând din adânc, nu mai e în stare să îndure alte întâmplări.

— Mamă, omul din vis este aievea.

Gura femeii se deschise de uimire, apoi murmură:

— Nu-mi vorbi de vise!

— Nu este altul decât Nur Ad Din, vânzătorul de parfumuri.

Șeherezada îi povesti pățaniile sultanului, la care mama îi spuse, nevenindu-i să-și creadă auzului.

— Unul ca el nu poate să se strecoare noaptea în palatul sultanului...

— Mamă, dacă îndoielile tale ar fi adevărate, nu crezi c-ar fi fost mai ușor pentru ea să fugă cu el?

— Și ce ar fi câștigat prin asta? Sora ta este soția legitimă a lui Karam Al-Asil și nenorocirea e tot mai aproape cu fiecare ceas care trece.

— Crainicii vor striga povestea prin oraș. Nu mai e mult și adevărul va ieși la iveală.

— Primejdia ne poate lua oricând pe nepregătite, se văită mama.

— Asta e îngrozitorul adevăr.

— Să așteptăm precum omul care a fost aruncat pe butucul călăului?

— Mă tem pentru Duniyazad, spuse Șeherezada. Dar și pentru mine. Nu vom scăpa fără vărsare de sânge. Cel mai rău lucru în care se poate încrede un om e să-și închipuie că e un zeu.

— Este ca moartea, nu scapi de ea.

— Uneori mi se pare că s-a schimbat.

— Și tatăl tău spune același lucru.

— Dar oare ce se petrece în adâncul lui? Pentru mine încă e ca o ghicitoare a cărei dezlegare n-o cunosc.

— Poate că povestea l-a fermecat, atâta vreme cât nu era amestecat în ea. Când îi dă buzna în casă este altceva. În scurtă vreme va vedea lucrurile într-o altă lumină.

— Și se va preface iar în diavolul care a fost înainte sau într-unul chiar mai rău.

— Și tu cu ce ai greșit?

— Cred că ar trebui să-i împărtășim din grijile noastre și lui Duniyazad.

— Mă îngrijorează lucrul ăsta.

— De ce să fugim de adevăr când acesta ne împresoară?

Roaba Murjan ceru învoire să intre și îi înmână Șeherezadei o scrisoare, spunând cu teamă:

— Stăpâna mea, Duniyazad, a dispărut și a lăsat scrisoarea asta.

Șeherezada citi următoarele cuvinte:

„Mărite sultan, îmi cer iertare. Nu pot să trec peste porunca ta de a mă căsători cu Karam Al-Asil, cu toate acestea nu am puterea să fac asta. Am ales să mă pedepsesc singură.

Dumnezeu este iertător și milostiv”.

25

Crainicii începură să povestească lumii visul cel nemaipomenit și îi chemară pe cei doi îndrăgostiți să-și dea întâlnire în palatul sultanului. În acele momente, află și sultanul, cu întristare și nemulțumire, vestea că Duniyazad își luase viața.

Dădu poruncă să-i fie găsit trupul în orice colț al pământului s-ar fi aflat. Karam Al-Asil se supăra atât de tare, încât se îndepărta de cei care se bucurau de necazul lui și își râdeau de el. Nu mai ieși din casă decât după lăsarea nopții.

Ispravnicul Yusef At-Taher primi vestea cu un amestec de mâhnire adâncă și de fericire; fericire pentru că Duniyazad scăpase din cătușele unui bărbat ca o maimuță și mâhnire din pricina morții fetei pe care o dorise pentru el și pentru care se gândise chiar să pună la cale uciderea lui Karam Al-Asil.

26

În întunericul nopții, la poalele palmierului, nebunul cugeta, când zări, la lumina stelelor, o umbră apropiindu-se de el. Auzi un glas de femeie dându-i binețe:

— *Bismillah*, în numele lui Dumnezeu, te rog să-mi arăți un vas care să mă ducă departe de oraș.

— Fugi de vreun lucru care a provocat furia lui Dumnezeu? o întrebă acesta cu blândețe.

— Nulam supărat pe Dumnezeu nici măcar o dată în viața mea!

Vocea ei îi amintea de Akram și Husniya și în inima lui iubirea pământului se amesteca cu dorul

Cerurilor.

— Trebuie să aștepti ivirea zorilor, îi spuse cu bunăvoință, când Dumnezeu o să te ia în paza Lui.

— Pot să aștept aici?

— Cerul liber a fost creat pentru cei care fug. Tu unde te duci? Întrebă el cu un zâmbet, pe care însă fata nu îl văzu.

— Vreau să mă îndepărtez de oraș.

— Dar ești singură și poate ești și frumoasă. Poate Dumnezeu te va ajuta prin mine, dacă vrei, spuse el, văzând ca ea se cufundase în tăcere.

— Nu vreau decât să mă ajuți să pornesc în călătorie.

— Juri pe Dumnezeu că nu lași în urma ta vreun rău făcut omului?

— Eu sunt cea nedreptățită, spuse ea cu voce tremurată.

Mi - am părăsit casa ca să mă omor, apoi mi s-a făcut teamă că L voi mânia pe Dumnezeu.

— De ce, fata mea?

Când Duniyazad izbucni în lacrimi, el ceru îndurare

Cerurilor.

— Tu știi cel mai bine unde să-ți arăți milostenia.

— Nevinovată și nedreptățită...

— Nu vreau să dau năvală peste taina ta...

— Ești unul dintre servitorii buni ai lui Dumnezeu și îți voi mărturisi totul, i se destăinui ea și începu să-și spună povestea.

— Tu ești cea care a avut acest vis, o întrerupse el.

— Cum de știi asta? strigă ea.

— Am aflat de la cel cu care ai împărtășit visul, chiar în acest loc. Apoi am auzit de la crainicii sultanului.

— Nu înțeleg, îl cunoști pe cel din vis?

— Crainicii i-au anunțat numele peste tot. Este Nur Ad Din, vânzătorul de parfumuri.

— Crainicii? spuse ea ca și cum vorbea doar pentru sine.

Puși de sultan!? Ce ciudat, Nur Ad Din... Nur Ad Din...

Dar eu sunt căsătorită sau... sunt moartă.

Când își termină povestea, bătrânul îi spuse:

— Mergi îndată la soțul tău!

— Moartea este mai ușoară, țipă ea.

— Du-te la soțul tău, Nur Ad Din!

— Dar eu sunt soția legitimă a lui Karam Al-Asil!

— Mergi la Nur Ad Din și așteaptă să se ivească zorile.

27

— Oare ce mi-e dat să văd? spuse Sakhrabut furios. Lucrurile se îndreaptă spre un sfârșit fericit!

— Ai răbdare, spuse Zarmabaha, ascunzându-și amărăciunea. Drumul este încă plin de spini.

Cei doi îl zăriră în întuneric pe Sahlul trecând grăbit pe sub copac.

— O treabă neașteptată, îngere? se întrebă Sakhrabut.

— Poate e în favoarea și nu împotriva noastră, spuse Zarmabaha.

Sahlul trecu fără să-i bage de seamă...

28

Dis-de-diminează, Nur Ad Din plecă de acasă ca să deschidă prăvălia și găsi în dreptul ei o fată purtând vâl care părea că așteaptă. Straiele din mătase de Damasc îi trădau stirpea aleasă. Îl privi cu luare-aminte, apoi suspină adânc.

Uimit de prezența ei, Nur Ad Din simți cum inima îi bate mai tare, scoțând la iveală neliniști ascunse. Dar ea de îndată își dezveli chipul luminos și îl privi stăruitor, cu însuflețire.

Parcă se scurse o veșnicie, iar cei doi trecuseră dincolo de viață, cufundați într-un vis care răspândea miresmele magiei și pasiunii.

Vântul de primăvară adia, trupurile lor deveniră ușoare și se umplură cu parfumul albastru al văzduhului. Fericirea îi făcu să dea uitării chinul și tulburarea. Pacea se coborî pe pământ și mâinile lor se întâlniră pe neașteptate, precum cântecele păsărilor.

— Ființă aievea, și nu nălucire! Adevăr, și nu vis!
Aici!

Aici! Chiar acum! țipă băiatul.

— Da, tu ești Nur Ad Din, iar eu sunt Duniyazad, spuse ea cu tremur în glas.

— A cui îndurare ți-a înlesnit drumul către mine?

Cuvintele curgeau din gura ei pe măsură ce-i povestea nenorocirea ce se petrecuse și cum se limpeziseră lucrurile.

— Trebuie să ne îngrijim ca minunea să nu se fi întâmplat în zadar.

— Dar fulgerul este mai puternic decât gânguritul porumbeilor.

— Împreună pentru totdeauna, spuse ea.

— Asta ne-a fost soarta. Să mergem la sultan.

— Dar eu sunt căsătorită cu Karam Al-Asii, spuse ea, și însuflețirea i se stinse precum flacăra unei lumânări.

— Făgăduiala sultanului este mai puternică.

— Dar și piedicile își au puterea lor.

Însă el era îmbătat de fericire...

29

Sfatul sultanului se adună la prânz și cei mai de seamă oameni ai țării luară parte la el. În fața tronului stăteau Nur

Ad Din, vânzătorul de parfumuri, și Duniyazad, sora soției sultanului.

— Întâmplări greu de înțeles au dat peste noi, spuse sultanul supărat. Zilele și nopțile ne-au învățat să privim cu luare-aminte ciudățeniile ce s-au petrecut și să ciocănim la ușa lumii ascunse nouă până când se va deschide larg și ne va aduce lumina. O astfel de întâmplare, ascunsă sub înfățișarea unui vis, a avut loc chiar în casa mea.

Sultanul tăcu. Inima vizirului Dandan începu să bată cu putere, iar cei doi se albiră la față. Fără îndoială, forțe potrivnice se luptau în inima sultanului. Diavolul fără suflet fusese fermecat de povești, dar acestea nu-i schimbaseră și esența.

Apoi spuse cu o față și mai supărată:

— Dar cuvântul sultanului e mai presus de orice!

Neliniștea părăsi inimile tuturor și chipurile se luminară pline de nădejde.

— Dar, după lege, Duniyazad este căsătorită, spuse muftiul.

— Adu-l pe Karam Al-Asii, îi porunci sultanul lui Dandan.

Atunci, ispravnicul Yusef At-Taher se ridică și spuse:

— Stăpâne, Karam Al-Asil a fost găsit mort noaptea trecută nu departe de casa lui.

Vestea îi prinse pe toți pe nepregătite și le zdruncină inimile precum un cutremur și de îndată le aminti de moartea dregătorilor și a notabililor.

Aga Bayumi Al-Armal se ridică și zise:

— După lungi căutări, oamenii noștri l-au găsit pe nebunul care scăpase hoinărind în toiul nopții prin mahala și l-au luat prizonier.

— Îl învinovățiți de uciderea lui Al-Asil?

— El singur recunoaște cu mândrie că a săvârșit toate omorurile.

— Nu este bărbatul care susținea că e Jamasa Al-Bulți?

— Chiar el, și încă susține acest lucru...

— Ne îngăduiți să-i tăiem capul? Întrebă Yusef At-Taher.

Este mai sigur așa decât să-l ducem înapoi la casa de nebuni.

— Vizirul Dandan mi-a spus că tunelul prin care a scăpat nu putea fi făcut de mâna omenească.

— Așa este, înălțimea Voastră, recunosc Bayumi Al-Armal.

Sultanul stătu pe gânduri așa de mult, încât cei care îi erau apropiați simțiră că se temea pentru prima dată în viața lui. Când Dandan înțelese ce se întâmpla, spuse cu istețime:

Peripețiile bărbierului Ujr

— Stăpâne, nu este decât un nebun. Cu toate acestea, are o taină ce nu poate fi cunoscută. Lăsați-l în pace! Nu există nicio împărăție în care să nu fie și unii ca el. Au și ei rolul lor în mila cerească. Stăpâne, cred că ar trebui să-l lăsați în pace și ucigașul să fie căutat printre șiiți și kharijiți.

— Un sfat minunat, Dandan, spuse sultanul mulțumindu-i.

Apoi se uită la Dandan și Nur Ad Din și continuă:

— Aveți făgăduiala mea. Căsătoriți-vă! Duniyazad

va avea tot ce dorește din vistierie.

Adunarea fu copleșită de un val de pace și fericire...

1

Oamenii erau încă tulburați după aflarea veștii morții lui

Karam Al-Asii, însă pe bărbierul Ujr nu-l preocupa decât viața lui, și nici că-i păsa de mersul lumii sau de ce se întâmpla în ea. De obicei, nimic nu-l putea face să uite de ce se întâmpla în jur. Era ca un copil întârziat, făcea din țânțar armăsar și era privit de cei care-i călcau prăvălia mai degrabă ca un povestitor decât ca un bărbier. Își găsea interesul și plăcerea în veștile și zvonurile care împânzeau orașul. Totuși, într-o zi un zâmbet îl făcu să-și amintească cine era de fapt și nădejdea ce-i pierise demult renăscu.

Era scund, slab, cu chipul măsliniu și ochi strălucitori, deloc lipsiți de farmec. Dovedea o sete de viață care altora le lipsea. Femeia care îi zâmbise era între două vârste, mai bătrână decât el cu un an sau doi. De ce îi zâmbise unui bărbier ca el? Poate că-i plăceau bărbații, poate că-l ademenea cu nurii și îndrăzneala ei, pentru că altminteri nimeni nu se îndoia de sărăcia bărbierului Ujr.

Dumnezeule, și cum mai iubea femeile! Și dacă nu ar fi fost sărac, Fatuha nu ar fi rămas singura lui nevestă atâta amar de vreme. Probabil că visa la femei întocmai cum făcea și fiul său Aladdin. Visa și la belșug, ospete și băutură.

Femeia continuă să treacă prin fața prăvăliei lui zile la rând, până când merse la ea, iar aceasta îl chemă la o întâlnire în fața școlii sultanului, când soarele avea să ajungă la chindie.

„A sosit și norocul tău, Ujr!” își spuse el în așteptare. Pentru prima dată, vorbea de bine despre noroc, se rugă și tot pentru prima dată se bucură de căderea întunericului. Pentru prima dată își simțea inima ușoară pe drumul pe care-l străbătea.

Prăvăliile își închideau ușile, în timp ce el era plin de entuziasm și așteptări.

Când trecătorii se răriră iar drumul rămase aproape pustiu, se ivi nebunul îmbrăcat în jalabia lui largă și cu barba fluturând. Apăruse de niciunde, tulburând noaptea cu tainele lui.

Mereu își asumase omorurile cele mai atroce și pretindea că era Jamasa Al-Bulți, cuceritorul morții, cel ce înmuiase inima de piatră a sultanului care îl eliberase. Ujr îl plăcea ca pe o jucărie greu de înțeles,

dar nu se bucură de ivirea lui tocmai în acea clipă însemnată. Lucrul de care se temea se întâmplă: nebunul se apropie de el, tăindu-i calea.

— Du-te acasă, îi spuse cu o voce solemnă, și nu mai ieși decât dacă ai vreo treabă anume.

Ujr râse și îi spuse, ascunzându-și tulburarea:

— Părul tău crește precum un copac de balk, barba se întinde tot mai lungă, precum o perdea. De ce nu-mi faci o vizită ca să te ferchezuiesc?

— Mintea ți-a luat-o razna, și nu mă urmărești.

— Ce nebun minunat ești!

— Un neștiutor care se trage dintr-un neam de neștiutori, spuse nebunul trecând mai departe.

Ujr nu rămase singur mai mult de o clipă și femeia sosi...

2

Avea să se lase cuprins de ardoarea iubirii și în sfârșit să simtă că necunoscutul i se dezvăluia. După douăzeci de ani în care nu cunoscuse decât dragostea nevestei, femeia îi conduse pașii prin întunericul luminat slab de felinarele de la uși, către o casă cu grădină, aproape ascunsă de restul lumii, în afara mahalalei. Își închipuia că cea care îi arăta calea era o făptură de seamă, avută, care ducea o viață plină de

îmbelșugare. La aceste gânduri, Ujr devenea din ce în ce mai fericit. După ce pătrunse într-un loc întunecat unde parfumuri delicate îl învăluiră, își dădu seama că se afla într-o grădină. Apoi se trezi într-o sală luminată de sfeșnice așezate în fiecare colț. În mijloc se aflau un pat uriaș și un loc plin de perne pentru odihnă, în jurul unei mese pline de bucate și băuturi.

Femeia se făcu nevăzută și se întoarse înveșmântată într-o jalabie din mătase, fără vreun vâl. Era frumoasă, mai în vârstă decât își închipuise el, însă cochetă și lipsită de rușine. Privirea lui Ujr se odihnea când pe chipul femeii, când pe masa cu mâncare și băutură și își spuse: „Iată cum visele ajung uneori să se petreacă aieva”.

— Noaptea asta nu are pereche, spuse el nerăbdător să treacă la îmbrățișări.

— Doar un nerecunoscător nu se bucură când a fost binecuvântat, spuse ea râzând, după ce umplu două pahare.

Bătu din palme și o roabă de vreo douăzeci de ani veni purtând în brațe o lăută. Semăna cu femeia ca și cum ar fi fost sora ei, dar o întrecea în tinerețe.

— Cântă-ne! spuse femeia. Fericirea trebuie să fie deplină.

Băutura îi tulbură lui Ujr mintea, așa cum lăuta le tulbură tuturor inimile. Cu nerușinarea lui binecunoscută, se lăsă în voia băuturii, a bucatelor și a femeii. De câteva ori se întrebă când avea să se sfârșească totul. Dar de ce-ar mai fi avut vreo însemnătate? Să nu se grăbească și să-și joace rolul cum putea mai bine. Nu avea nicio îndoială că se afla în prezența unei femei ușoare, dar o femeie ușoară care era darnică, oferea și nu cerea înapoi. Era un vis care nu-i făcea niciun rău, doar că nu-i venea să creadă că i se întâmpla chiar lui așa ceva.

3

Era alături de el în fiecare zi de luni. Lui i-ar fi plăcut să fie mai des, dar ea nu îl băgă în seamă și îi spuse să se mulțumească cu atât. Ocoli să-i spună cine era, iar el fu încredințat că femeia făcea parte dintr-o familie aleasă. De ce nu se stabilește într-un palat cu cineva de rangul ei? Poate că din pricina vieții depravate sau a mândriei. De care să se bucure oare el?

Tânăra roabă era fără îndoială sora ei – și, era, la rândul ei, o desfrânată. Nu ieșea din cuvântul femeii, ca și cum ar fi fost umbra ei. Era prizoniera ei, cele două schimbând mereu priviri pe ascuns.

Nu mai încape îndoială că Ujr avea să cadă în plasa fetei, așa cum se lăsase și în voia celei mai bătrâne, și ziua aceea se apropia. Locul în care se întâlneau mustea de plăcere și nelegiuire, însă lui Ujr nu îi păsa decât de femeie. Îi plăceau bucatele, băutura, așa cum îi plăcea și femeia. Pe măsură ce zilele treceau, bucatele și băutura îi plăceau tot mai mult.

Se năpustea asupra mesei cu sălbăticie și nerușinare, făcându-le pe cele două femei să-și râdă de el. Cu toate acestea, avea grijă ca pofta lui să nu-l facă de rușine în fața fetei care-l încuraja, prefăcându-se foarte grijulie. În Cafeneaua Emirilor se simțea mai presus decât oamenii de frunte și mai fericit decât Yusef At-Taher. I se năzări că era un alt Șahriyar.

4

Într-o noapte, o găsi în casă doar pe tânăra roabă. Odaia era neschimbată, doar masa era goală. Ochii lui priveau întrebători, neînțelegând ce se petrecea. Cu toate acestea, Ujr nu scoase niciun cuvânt.

— Este bolnavă și te roagă să o ierți, spuse roaba.

Lui Ujr inima îi bătea să-i spargă pieptul, ochii îi

scăpărau și zâmbi.

— Trebuie să mă duc repede înapoi, spuse fata.

— Probabil că are mare încredere în tine, spuse el.

Făcu câțiva pași spre ea și o luă în brațe.

— Cine ar putea afla? făcu ea fără să se împotrivească.

— Nu putem scăpa o asemenea șansă, nu-i așa?

— Ce aventură...

— Ești la fel de lipsită de rușine ca și ea... nu încape nicio îndoială că ești sora ei.

După o vreme, ea se eliberă ușor din strânsoarea lui și veni cu bucate și băutură. Începură amândoi să bea din belșug ca să se simtă în largul lor și să mai potolească gândurile ce le dădeau ghes. Se contopiră într-o pasiune arzătoare. În nebunia ce-i cuprinse, lumea încetă să mai existe pentru ei.

Se trezi devreme. Se ridică în picioare legănându-se, cu capul greu. Dădu perdeaua la o parte, lăsând lumina dimineții să pătrundă în odaie. Își aminti cele petrecute noaptea trecută. Scoase un țipăt și ochii îi ieșiră din orbite când o văzu pe frumoasa roabă măcelărită. Tot sângele i se scursese din trup. Era moartă de-a binelea. Când... Cine... Cum...

Să fugă? Ce greu îi era capul... ca și cum cineva ar fi pus în vin un drog. Vina avea să cadă asupra lui. Se gândi repede, fără noimă... grădina... să îngroape trupul fetei... să șteargă orice urmă de sânge... Oare îl văzuse cineva din casă? Trebuia să facă ceva sau să se lase în voia sortii. Nu avea timp de gândire... Toată lumea i se năruie... Ce a fost a fost...

Năluca celeilalte femei nu-i dădea pace.

La o ultimă privire, văzu un colier cu diamante, care căzuse sub pat. Îl luă și se întrebă ce să facă cu el. Îl băgă în buzunar și plecă spunându-și

— Numai o minune mă mai poate scăpa.

5

Ujr păzea spre casă simțindu-se prins în chingile chinului pe care-l trăia. Gândul la fata ucisă nu-i dădea pace și își întinsese ghearele cuprinzându-l, aproape să-l sufocă. „Stăpâne, făgăduiesc să mă căiesc dacă mă izbăvești acum!”

Fiul lui, Aladdin, îl văzu și se bucură de întoarcerea lui, iar Fatuha, soția, îi zâmbi.

— M-a luat somnul după o pipă de hașiș...

Fatuha îl ocări spunându-i că viața cu el era plină de suișuri și coborâșuri. Deschise prăvălia mai târziu decât de obicei și se ocupă de capetele și bărbile

mușteriilor cu gândul în altă parte, rătăcind pe cărările fricii. În joc intra o a treia persoană care, fără îndoială, era ucigașul. Dar de ce să omoare o fată frumoasă? Din pizmă? Era oare la mijloc invidia unui bărbat necunoscut sau a unei femei? Nu-i dădea pace gândul că sora mai mare, desfrânata, era în stare să săvârșească cele mai înfiorătoare nelegiuiri. Oare îi descoperiseră leșul? Oare taina destrăbălărilor lui nocturne fusese deslușită? Va fi dus într-o zi în fața călăului? „Stăpâne, jur să mă căiesc dacă mă mântui de data asta”. Pentru câteva clipe se gândi să fugă.

Șiragul de diamante pe care îl avea în buzunar putea să-l înavuțească, dar vânzarea lui nu avea să-i aducă decât neplăceri. Gata! Nu a ucis pe nimeni și nu avea să fugă nicăieri!

Pronia cerească nu dormea. Da, pronia cerească nu dormea...

Dar acesta cine mai era? Se uită în silă la nebunul care intră în prăvălie așezându-se pe jos, fără să-i pese de nimic, mâncând o caisă. Ujr tocmai îi aranja barba doctorului Abdelqader Al-Mahini și îi spuse nebunului:

— Ce-ai pățit de ieși în puterea zilei, lucru ce nu-ți stă defel în fire?

— Ziua ta este asemenea unei nopți, Ujr.
— Să mă ferească Dumnezeu de cuvinte așa rele!
— Nu ne amăgi, omule, căci nebunia e culmea înțelepciunii, spuse râzând doctorul.

— Sunt un fost agă, spuse nebunul.
— Încă o ții pe a ta, cum că ai fi Jamasa Al-Bulți?
— Iar aga, când își întoarce fața spre Dumnezeu, nu-și uită vechea meserie.

— Lasă-mă în pace cu nebunia ta, spuse Ujr furios. Nu sunt deloc bine dispus azi.

— Neștiutorule, doar cei ca tine mă cheamă, șopti nebunul.

— De obicei, este chemat când singuri n-o putem scoate la capăt, spuse doctorul râzând tare.

Nebunul se ridică să plece și spuse:

— Dumnezeu este adăpostul celui viu și celui mort. Și al celui care trăiește după moarte.

— Îmi spune inima că nebunul ăsta e un ucigaș primejdios, îi spuse Ujr doctorului când nebunul se făcu nevăzut.

— Câți ucigași există, Ujr... murmură doctorul.

Ujr simți că nebunul îi cunoaște taina. Oare pentru că el o măcelărise pe fată? „O, Stăpân al Cerurilor și al pământului, când se va sfârși necazul

meu?!”

Veni și seara zilei de luni. Întâlnirea cu Julnar avea să deslușească întâmplările ce urmau. Dacă se ducea, atunci mergea drept către iad. Dacă nu se ducea, apărea dovada unui omor de care era străin. Merse la casa crimei și a tuturor chinurilor lui. Se lăsă în mâinile sortii, tremurând ca varga.

Nici măcar nu privi grădina, trecând pe lângă ea. Capul care fusese despărțit de trupul cel frumos îi însoțea fiecare pas.

O zări pe Julnar, văzu și masa și simți prima adiere umedă de primăvară. Trebuia să-și potolească neliniștea care îl dădea de gol. Trebuia să se abandoneze îmbrățișărilor pe patul de sânge. Cadavrul bântuia încăperea și o acoperea pe această femeie lacomă. Ce dulce era abandonul! Se puse pe băut cu disperare. Femeia era liniștită și zâmbitoare. Oare să întrebe de Zahriyar sau să aștepte? Care din cele două ar da mai mult de bănuir? Însă Julnar aminti prima de ea întrebând:

— Unde e Zahriyar?

— Nu a venit cu tine? întrebă el.

Se uită la el tulburată, golindu-și paharul, apoi spuse:

— Am trimis-o la tine să-ți ceară iertare din partea mea.

— Am schimbat câteva cuvinte, apoi ne-am despărțit, spuse el cu inima dând să-i sară din piept.

— A dispărut ca și când n-ar fi fost. Cei care erau pe urmele ei au abandonat căutările, stăm cu toții ca pe jar.

Ujr își apropie palmele, ca și cum nu îi venea să creadă, și îngână:

— Într-adevăr, o întâmplare ciudată. Ar fi avut vreo pricină să plece?

— Eu nu știu de nimic. Nu-mi pot da seama ce-ar putea fi! Stăm cu toții ca pe jar!

— Care toți, Julnar?

— Toți ai noștri, Ujr. Ce ți-ai închipuit, că nu avem pe nimeni?

— Și casa asta, ce-i cu ea?

— Nu este decât ca să ne odihnim, un loc pe care l-am păstrat pentru petreceri.

Stătu o clipă pe gânduri, apoi întrebă, simțindu-și capul greu, fără să fie beat:

— Și cine sunt ai noștri, Julnar?

— Unii. De ce ții morțiș să afli? spuse ea zâmbind.

Ujr se afundă și mai mult în griji, apoi întrebă abătut:

— Unde ești tu, Zahriyar?!

— Fără îndoială că te-a întristat și pe tine vestea.

— Nu sunt decât un biet om, Julnar.

— Un om bun, Ujr, spuse ea, jucându-i-se cu barba.

Amețită de băutură, se apropie de el. Tristețea își întinse mrejele în jurul lui, cuprinzându-l. Nu-i mai era poftă să mănânce sau să bea, iar fântânile pasiunii secară. Se ferea de această femeie, temându-se de ea. Era un coșmar apăsător și lung care trebuia să se sfârșească odată și-odată.

6

La întâlnirea următoare se duse de parcă s-ar fi îndreptat spre butucului călăului, însă nu răspunse nimeni când bătu la ușă. Când nu i se deschise, pentru

prima dată de la descoperirea omorului, se simți liniștit. Poate că rudele ei au băgat de seamă, în sfârșit, plecările ei tainice. Poate că îl ocolea.

Poate că i se alăturase surorii ei. Indiferent ce i se întâmplase, o bună parte din chinurile sale luaseră sfârșit. Nu avea să se mai apropie niciodată de locul acela și se va lupta împotriva culorii sângelui care îl urmărea pretutindeni. Și nu va obosi să-și amintească, toată viața, că nu el a săvârșit nelegiuirea. El nu era în stare să omoare niciun pui. Amintirea bucatelor, a băuturii și a pasiunii era din ce în ce mai departe și își spuse sinelui înfrânt că poate nici nu se întâmplase aieva.

Fiecare zi care trecea îi aducea în dar liniștea. Frica este doar pentru vinovați, nu pentru cei care nu au făcut nimic.

Și, fără nicio îndoială, el era nevinovat. Ori de câte ori liniștea i se cuibărea în suflet, dorința înfrânată îi puneă stăpânire pe viață. Îi reveniră în minte nopțile de pasiune și ospetele, fapt ce-l făcea să ofteze adânc. Își amintea de șiragul greu din buzunar, pe care nu-l putea vinde, și îi părea rău. Purta cu el o avere de care nu se putea bucura. Avusese parte de bucurii nemaivăzute. Lăcomia și dorul de plăcere

răbufneau în adâncurile ființei sale și se întrebă nedumerit: „Nu e mai bine să mă căiesc?”

Însă amintirea nopților petrecute cu Julnar aprindea în el o dorință nebună de femei. Ca niște hoți, ochii i se prelingeau printre aceste năluciri, aruncând priviri de foc. Într-una din aceste clipe, privirea i se opri asupra Husniyei, fata lui

Sanaan și sora lui Fadil. Sărăcia și faima proastă a tatălui ei mort îl încurajară s-o nădăjduiască. Nu pierdu momentul când Fadil veni în prăvălia lui ca să-și aranjeze barba și mustața. Cum îl văzu, nu mai conținu cu urările și îl întrebă, umil:

— Fadil Sanaan, este cineva care jinduiește cinstea de a intra în familia dumatăle.

— Cine este, Ujr? întrebă Fadil, nebănuind despre cine putea fi vorba.

— Eu, spuse Ujr, cu aceeași umilință.

Fadil era surprins și își ascunse nedumerirea. Își spuse:

„Poate Ujr o duce mai bine decât mine, dar el e Ujr, iar eu sunt Fadil. Husniya a fost crescută la fel ca însăși Șeherezada”. Pentru a câștiga timp de gândire, întrebă:

— Sora mea?

— Da.

— Se pare că cineva ți-a luat-o înainte, Ujr, spuse el cerându-și iertare.

Ujr nu mai scoase un cuvânt, deși nu credea o iotă din ce-i spusese Fadil. Dacă cineva i-ar fi luat-o înainte, ar fi știut.

Nimic nu se întâmpla în mahala fără ca el să prindă de veste.

Se simți cuprins de furie. Oare cum era cu putință ca

Fadil să nu-i ia cererea drept un favor, când el dorea să se înrudească cu o familie peste casa căreia căzuse blestemul diavolului?!

7

Dorința de dragoste creștea nestăvilit în el și Ujr nu contenea să suspine după avuție, după fecioare, precum cei abia ajunși la vârsta bărbăției, deși însuși fiul lui, Aladdin, încă nu se căsătorise. Se visa răsturnat printre perne, în case minunate precum cele în care intra uneori pentru a le sluji stăpânilor acestora. Așa cum se îndrăgostise de Husniya, inima i se agăță și de Qamar, sora spițerului Hasan. Era o dragoste mai puternică decât cea dintâi și se întetea pe zi ce trece, fiind una deznădăjduită. Era o iubire

condamnată să rămână o taină, o durere, care să-l chinuie mereu.

Într-o zi, merse la casa spițerului să-i tundă barba, se uită pe furiș la frumoasa fată și își pierde liniștea pentru totdeauna. Dar nu și-a pierdut visul și a continuat să se plimbe prin casele acelea minunate, precum casa spițerului, a lui Jalil postăvarul sau Nur Ad Din. Și Nur Ad Din, ce tânăr fericit era! Dintr-un simplu vânzător de parfumuri, care nu era mai ceva ca Ujr și nici mai frumos decât el și nu avea atâtea însușiri ca fiul lui, Aladdin, ajunsese unul dintre cei mai de văză oameni, rudă și cumnat al sultanului, soțul lui Duniyazad, sora Șeherezadei. Nu este oare puterea lui Dumnezeu nemărginită?

8

Ca în fiecare seară, merse la Cafeneaua Emirilor. După o zi fierbinte de vară, noaptea aducea o adiere binevenită, într-o seară, se trezi mai aproape ca niciodată de divanul unde stătea Sahlul negustorul de vechituri. Povestitorul sfârși de istorisit o parte din Legenda lui Antara¹⁸, iar cel care cânta la rebab¹⁹ se

¹⁸ Antara ibn Șaddad (secolul al VI-lea), poet cunoscut în perioada preislamică, autor al unei epopei amoroase, dedicată Ablei, simbol al vitejiei și curajului.

¹⁹ Instrument tradițional cu coarde.

liniști și oamenii se însuflețiră la vorbă.

— Nu ne-am mai văzut de mult timp, îi spuse Ujr lui

Sahlul, care era unul dintre mușteriii lui.

— Am să vin cât de curând la tine, spuse bărbatul zâmbind.

În cafenea intrară Hasan spițerul și Jalil postăvarul, alături de care se afla Fadil Sanaan și se îndreptară spre locurile lor, în timp ce Ujr îi saluta curtenitor. Aceștia îi dădură la rândul lor binețe fără să-i acorde prea mult interes. Ujr nu mai conținea cu vorbele frumoase, dar ei îi răspunseră fără să-l încurajeze, de frică să nu li se alăture. Astăzi, era mai presus decât Fadil, dar ei încă păstrau ordinea din vremurile apuse.

Visase mereu să îi servească, iar în schimb să poată sta să asculte la masa lor. O dată reușise, dar de zeci de ori nu, fapt ce îi puse pe jar lăcomia.

Astăzi, Fadil era dușmanul lui, căci nu se învoise să-i ofere mâna Husniyei. Cât despre Hasan, lui i se făcuse cinstea la care Ujr nici nu nădăjduia. Își încordă auzul să le surprindă vorbele, prefăcându-se aproape adormit. Cei trei vorbeau despre o minunată petrecere nocturnă prin care sărbătoreau sosirea din

India a vasului postăvarului. Aveau să fie bucate din belșug, mai bune chiar decât ale lui Julnar, iar băutura urma să curgă gârlă. Vânzătorul de zaharicale avea să-și umple burdihanul ca în zilele bune.

— E cald, vrem un loc afară!

Vagabondul își făcea cunoscute dorințele ca și cum era unul dintre cei de seamă.

— Limba verde, îi răspunse Jalil, este o insulă de verdeață.

— Să-l poftim și pe Șarului cocoșatul, spuse Hasan spițerul.

— Ce poate fi mai minunat decât să ne înveselească măscăriciul sultanului? spuse Jalil.

Chiar și măscăriciul! Ție, Ujr, abia îți surâde norocul.

Privi spre Sahlul și îi spuse necăjit:

— Stăpâne Sahlul, dumneata ești un om aparte, căruia petrecerile nu-i sunt pe plac.

— Este adevărat, spuse Sahlul încet.

— Ești un om darnic și modest și îmi vei îngădui să beau alături de tine.

Acesta zâmbi și nu răspunse. Ujr se gândi puțin cum ar fi putut să-l momească la petrecere. Se uită spre el încă o dată și văzu că locul era gol. Își plimbă

privirea prin cafenea și nu văzu nici urmă de Sahlul. Se făcuse nevăzut, cât ai clipi.

Ce ciudat era și omul ăsta! Dar Ujr era hotărât să ia parte la petrecerea nocturnă de pe limba de verdeață de la râu, indiferent de ce ar fi trebuit să facă și chiar dacă această pățanie avea să se sfârșească cu alungarea lui.

9

Limba de verdeață se întindea până în mijlocul râului, precum o insulă îngustă, și nu era luminată decât de strălucirea palidă a stelelor. Nu foarte departe se vedea umbra palmierului la rădăcina căruia își făcuse casă nebunul.

Trebuiau să întindă pe jos covoare, să pregătească un ștergar pentru mâncare, să aprindă focul pentru friptul cărnii. Spre supărarea tuturor, cineva le stătea mereu în picioare oferindu-se să-i ajute și spunând:

— Servitorul domniilor voastre!

Bunăvoința lui Urj nu fu încurajată și Jalil postăvarul țipă:

— Ujr, ești un oaspete nepoftit și pe deasupra și neplăcut!

— Da, oaspete nepoftit, dar nu sunt neplăcut.

Cum o să fie reușită o astfel de reuniune fără un servitor? spuse Ujr sigur pe el, în timp ce mâinile îi lucrau neconținut.

— Numai dacă-ți vei pecetlui cu grijă gura! spuse Hasan prevenindu-l.

— Nu o voi deschide decât dacă mi se cere.

— Cum de un nimic ca tine s-a strecurat printre oamenii de seamă? ridică Șarului cocoșatul glasul pițigăiat ca al unui copil.

Deși era furios, Ujr se cufundă în muncă, aranjând carafele și paharele la locul lor și aprinzând focul. Ceilalți se puseră pe băut. Șarului luă o lăută, care era la fel de mare ca el, și începu să mormăie pe o voce care stârni râsul tuturor celor de față. În ciuda staturii mărunte, în sufletul lui mustea o mândrie uriașă. După primul pahar pe care îl bău, Ujr își uită rangul și întrebă:

— Ați auzit ultima glumă despre Hisam Al-Faқи, ajutorul ispravnicului Yusef At-Taher?

— Nu vrem să auzim nimic! închide gura! strigă Hasan spițerul.

În timp ce continuau să bea, o voce care venea de nicăieri ajunse la ei, murmurând: „Unul!” și capetele se întoarseră spre umbra palmierului.

— Este nebunul, spuse Fadil.

— Nu a găsit alt loc unde să meargă ca să nu strice cheful vizitatorilor limbii de verdeață?

— Pretinde că este socrul tău, Jamasa Al-Bulți, îi spuse lui Fadil Hasan spițerul.

— Așa pretinde, însă capul atârnat al lui Jamasa spune altceva.

— Orice lucru este cu puțință în orașul acesta de nebuni, spuse Șarului cocoșatul.

— Dacă vreți să știți adevărul... spuse Ujr.

— Nu vrem să știm adevărul și nici nu ne este pe plac!

I-o reteză Jalil.

— Nu ne amintiți de moarte, strigă Șarului, asta e porunca sultanului.

— Șarului, ce vorbești cu sultanul în nopțile de veghe?

Întrebă Jalil.

— Nu sunt eu omul care să împărtășească tainele acestea, idiotule, răspunse Șarului cu îngâmfare.

Toată lumea râse, mai puțin Hasan spițerul, care, întărâtat de băutură, izbucni cu furie:

— Vierme, țipă el.

Cocoșatul își ieși din fire, aruncă cu lăuta în el și

se ridică în picioare. Și dintr-odată își dădu drumul peste ștergarul cu bucate și băutură! Nimeni nu scoase un cuvânt, înțelegând că se alesese praful de seara lor. Aburii alcoolului încinseră spiritele, iar mânia tuturor se abătu asupra cocoșatului.

Fadil se aruncă spre el, îl împinse și îi apucă picioarele mici, trăgându-l după el spre marginea limbii de verdeață.

Apoi îl ținu sub apă vreme îndelungată. Îl scoase apoi din valuri și îl lăsă să cadă pe iarbă, tremurând de spaimă.

Cocoșatul se ridică clătinându-se, apucă niște tăciuni și îi aruncă spre ei. Bulgării încinși se răspândiră în toate părțile, iar pe unii dintre ei îi arseră. Erau atât de mânioși, că se năpustiră asupra lui, amețiți de băutură și orbiți de furie, îl bătură și loviră până când acesta își pierdu cunoștința.

Fără să ia parte la cele ce se petreceau, Ujr încercă să-i oprească:

— Ajunge! Este măscăriciul sultanului!

În întuneric, se aplecă deasupra lui fără să scoată o vorbă.

Apoi își înălță capul și spuse în șoaptă:

— L-ați omorât pe cocoșat!

— Ești sigur de ce spui? Întrebă Jalil.

— Uită-te și tu.

Tăcură înspăimântați. Ujr îi privi cu nesaț și spuse:

— Un omor fără pricină va ajunge îndată la urechile sultanului.

— Ești nebun, ți-pă Hasan.

— Ce nenoroc!

— Suntem pierduți așa, fără nicio pricină!

Mintea lui Ujr era plină de închipuiri nemaipomenite, sărind de la un vis la altul. În sfârșit, spuse liniștit simțind pentru prima dată că era stăpân pe cele ce se întâmplau:

— Luați-vă lucrurile și plecați.

— Cum să plecăm și să lăsăm în urma noastră această fărădelege?

— Plecați! le porunci Ujr. Leșul o să dispară și nici măcar duhurile nu-l vor mai găsi.

— Ești sigur de asta?

— Nici că se poate mai sigur de atât. Dumnezeu îmi va veni în ajutor!

— Așteaptă-te la o răsplată pe măsură, spuse Jalil cu voce tremurată. Nimeni nu a mai pomenit o asemenea recompensă.

— Nu mă aștept la nimic, spuse Ujr cu răceală.

— O fi auzit multă lume din cafenea că l-am invitat la petrecerea noastră?

— Se prea poate, dar eu am venit fără să fiu chemat și pot să mă pun chezaș că nu a rămas cu noi decât o vreme, după care a plecat singur, cerându-și iertare că nu era în apele lui. Pricepeți dar, și nu uitați!

10

Ujr rămăsese singur cu cadavrul cocoșatului. Își aminti de Zahriyar, de sânge și începu să tremure din toate încheieturile. Însă nu avea timp pentru gânduri care puteau să-l tragă înapoi. Trebuia să se îndepărteze de câmpurile cultivate din preajma orașului și să caute o groapă în deșert. Un loc sigur ca să țină cadavrul până când avea să-și îndeplinească dorințele. Un cadavru amenințase să-i distrugă norocul, dar iată un altul care făgăduia să-i aducă înapoi ce pierduse. Să se miște repede și să țină totul în taină, asta trebuia să facă!

— O, tu care mergi prin întuneric, eliberează-te de greutate! ajunse la el o voce care sparse întunericul.

Tremura așa cum nu o făcuse niciodată.

Nebunul... Mereu îi tulbura liniștea. Nu trebuia decât să învelească micul cadavru într-un colț al hainei lui. Întinse mâna, dar și-o retrase ca și cum ar fi fost mușcat de ceva. Simți o mișcare sau poate nu erau decât bătăile inimii lui. Apoi un suflu ca un geamăt. Dumnezeu, poate cocoșatul nu a murit. Vocea ajunsese la el încă o dată:

— Eliberează-te!

Blestem! îl urmărea în continuare. Ucigașul frumoasei

Zahriyar. De ce a ucis-o? De ce nu a ucis-o pe Julnar? Și-l puse pe Șarului pe umărul stâng și îl acoperi cu partea dreaptă a hainei sale.

— Stai liniștit, Șarului, îți sunt prieten, șopti el. Te voi duce într-un loc sigur.

Oare va pierde răsplata? Dorințele lui vor fi zădărnice?

O, dacă ar avea puterea să omoare! Însă... Un gând îi încolți

În minte. Să-l ascundă pe Șarului la el acasă, până când avea să primească ceea ce dorea!

Gândul puse stăpânire pe el, iar el nu era omul

care să zăbovească gândindu-se la nesfârșit.

11

Fatuha se uită uimită la cocoșatul cel pipernicit și lipsit de suflare.

— Ascultă-mă și fă ce-ți spun! îi zise Ujr.

— Nu prea avem de mâncare, spuse ea țâfnoasă.

— Pregătește-i un culcuș plăcut în pod, spuse cu însuflețire, va rămâne aici câteva zile până se face bine.

— De ce nu-l duci la familia lui?

— Este norocul care ne va aduce fericirea și va schimba lucrurile pentru noi. Dă-i tot ce are nevoie și închide ușa bine.

Nu va dura foarte mult. Îți voi spune tot ce trebuie să știi.

12

Nu reuși să doarmă mai mult de o oră în acea noapte și se duse la muncă dis-de-dimineată. Era o zi hotărâtoare pentru viitorul lui și toate minunile trebuiau să se petreacă fără întârziere. Să fie îndrăzneț, stăruitor și fără rușine. Oricum nu avusese rușine niciodată. Era o șansă care nu avea să se mai ivească vreodată. Totul se întâmplă cu voia lui Dumnezeu.

Ujr hotărî să înceapă vânătoria și se duse la casa lui

Hasan spițerul înainte ca acesta să meargă la prăvălie. Tânărul îl duse într-o bogată odaie de primire și îl întrebă nerăbdător:

— Ce s-a întâmplat, Ujr?

— Stăpâne, totul este bine, spuse Ujr plin de încredere.

Ești în afară de primejdie pentru tot restul vieții!

— Să dea Dumnezeu să avem noroc, îi spuse apăsându-i brațul. Te-ai văzut cu Jalil?

— Încă nu. Vreau să încep cu cel mai de seamă.

— Uite o mie de dinari. Mult noroc!

— Poate zece mii de dinari, stăpâne, spuse Ujr cu liniște.

Hasan se încruntă de uimire și întrebă:

— Ce ai spus?

— Zece mii de dinari!

— E o avere chiar și pentru cei mai bogați!

— E o picătură într-un ocean, spuse Ujr fără să se tulbure.

Viața ta prețuiește mai mult decât însăși averea lui Harun

Al-Rașid.

— Mulțumește-te cu cinci mii. Jalil va da restul până la zece.

— Nu scad niciun dirham.

Hasan tăcu o vreme, apoi se ridică greoi și se făcu nevăzut. Se întoarse cu suma cerută și spuse mormăind:

— Nu ai niciun pic milă.

Ujr îndesă banii în buzunar și spuse:

— Dumnezeu să te ierte! Oare nu v-am scăpat eu gâtleurile de sabia lui Șabib Rama?

— Lăcomia ta este mai ucigătoare decât sabia lui.

— Cu îngăduința lui Dumnezeu, spuse bărbierul, făcându-se că n-aude spusele lui Hasan, Ujr va deveni unul dintre oamenii de seamă și va folosi banii la fel ca oamenii de soi precum Sahlul. Astfel va putea să-și îndeplinească adevăratele lui vise.

— Și care sunt adevăratele tale vise? întrebă Hasan zeflemisindu-l pe ascuns pentru a-și mai elibera din ranchiună.

— Să am cinstea de a mă înrudi cu dumneata, să cer mâna onorabilei tale surori!

— Poftim?! nu-i veni acestuia să-și creadă urechilor. Sări în picioare.

— Nu mă biciui cu disprețul tău. Nu ai niciun

drept să faci asta. Toți suntem făcuți din trupul lui Adam. Nu există nicio deosebire între noi, în afara banilor. Și astăzi, chiar nu mai este nicio deosebire.

Hasan își stăpâni furia pentru a nu prilejui o întâmplare nefericită. Apoi zise, încercând să-și alunge amărăciunea:

— Dar trebuie să încuviințeze și ea. Știi și tu.

— O va face, ca să-i scape capul iubitului ei frate, spuse Ujr aruncându-i o privire plină de tâlc.

— Cererea ta nu are nici urmă de bună-cuviință.

— Iubirea nu crede decât în iubire, spuse Ujr cu convingere.

Se așternu liniștea, iar cei doi rămaseră cufundați în căldura înăbușitoare a acelei zile până când Hasan spuse:

— Haide să amânăm lucrurile pentru o vreme.

— Ne vedem la prânz, spuse Ujr apăsător.

— La prânz!

— Astăzi la prânz, ca să pecetluim zăpădul de căsătorie, iar nunta o mai amânăm.

Bărbierul se ridică și făcu o plecăciune. Plecă simțind cum focul din privirea plină de ură a lui Hasan îi pârjolea spinarea.

Înainte ca dimineața să se sfârșească, Ujr căpătase de la

Jalil postăvarul zece mii de dinari și plecă lăsându-l cuprins de mânie. Își zise că trebuia să devină mai apropiat cu aga

Bayumi Al-Armal, pentru a se pune la adăpost de orice înșelătorie care i s-ar fi putut întâmpla în viitor. Trebuia, de asemenea, să se apropie și de ispravnic și de ajutorul lui așa cum fac cei avuți, având astfel de câștigat cinstea și siguranța pe care și le dorea. În ceea ce-l privește pe Fadil Sanaan, rămăsese singur în prăvălia lui când acesta trecu prin fața ușii. Îl măsură din cap până-n picioare și îl întrebă:

— Ce ai pentru mine, Fadil, ca răsplată că ți-am salvat capul?

— Nu am decât capul și este cel mai de preț lucru pe care-l am, râse acesta încurcat.

— Înainte mi-ai refuzat cererea de a mă căsători cu sora ta, spuse cu amărăciune Ujr.

— Trebuie să te răsplătesc pentru tot, își ceru iertare Fadil.

— Dumnezeu mi-a dăruit o femeie mai bună decât ea, spuse Ujr după o clipă de tăcere. Dar nu uita că eu ți-am scăpat pielea pentru nimic, doar pentru că

ești sărac.

14

În aceeași zi, la prânz, ceremonia căsătoriei lui Ujr cu

Qamar luă sfârșit într-o atmosferă care aducea mai mult cu o înmormântare. Ujr avu grijă să-l țină pe Șarului, cocoșatul, la el acasă până când fata îi fu dată de soție. Pe de altă parte, se tocmise pentru o casă frumoasă pe care începu să o pregătească pentru a primi mireasa. Nu avea încredere deplină în viitorul lui, iar mai devreme sau mai târziu știa că va fi dezamăgit. Mai mult decât atât, Fatuha avea să afle de căsătoria lui cu Qamar și nori negri de nenorociri se vor aduna deasupra lui. Cu toate acestea, putea fi salvat de la pierzanie dacă se unea cu mireasa, intrând astfel, într-un fel, în familia spițerului. Dacă investea banii, urma să aibă parte de un câștig zdravăn, dar și de o avere solidă. Se duse în piață unde se întâlni cu Sahlul căruia îi spuse:

— Am niște bani pe care vreau să-i investesc împreună cu tine, pentru că ești cel mai priceput negustor.

— De unde ai tu bani, Ujr? îl întrebă Sahlul, care niciodată nu lăsa să i se citească uimirea pe față.

— Dumnezeu îi ajută pe cei pe care dorește!

— Nu intru în negoț cu nimeni, spuse Sahlul tăios.

— Învăță-mă, se rugă Ujr, pentru că și a-i învăța pe alții este o răsplată.

— Ujr, slujba mea nu este să-i învăț pe alții. Așteaptă până se întoarce Sindbad, zâmbi Sahlul.

Fără întârziere, Ujr se îndreptă spre Nur Ad Din, cumnatul sultanului. Băiatul îl întrebă cu oarecare bănuială:

— Îmi juri că ai făcut banii cinstit?

Deși inima îi bătea nebunește, jură.

— Un vas va ajunge în port luna asta, îi spuse Nur Ad Din.

Întoarce-te la mine la sfârșitul săptămânii.

Ujr plecă, temându-se de ce avea să urmeze după ce jurase strâmb, dar își făgădui în sinea lui că-și va ispăși păcatele ducându-se în haj²⁰, dând pomană și căindu-se.

15

Ujr își dădu seama că trecerea timpului nu era de

²⁰ Pelerinajul la Mecca este unul dintre cei cinci stâlpi ai islamului și este obligatoriu, cel puțin o dată în viață, pentru orice musulman adult, de ambele sexe, sănătos la minte și la trup și care are resursele financiare necesare.

bun augur, însă nu putea face nimic ca să oprească desfășurarea lucrurilor. Nu era în puterea lui să-l țină pe cocoșat prizonier pentru totdeauna. În tot orașul nu era un loc în care să fie în afară de primejdie. Nu-i rămânea decât să își ia mireasa și să fugă cu primul vas într-o țară îndepărtată, unde să înceapă o nouă viață. O viață îmbelșugată, plină de dragoste și căință. Se apăra în sinea lui spunându-și că nu era rău și că făcuse ce făcuse doar împins de lipsuri și slăbiciune.

Dacă Dumnezeu îi dăduse norocul celor săraci și dorința celor bogați, era cumva vina lui? Seara se duse la Cafeneaua

Emirilor și se îndreptă imediat cu pași siguri către locul unde erau așezați Hasan spițerul, Jalil postăvarul și Fadil Sanaan.

Aceștia îi făcură loc fără prea mare tragere de inimă. Își zise în sinea lui: „Ieri am fost disprețuit, iar astăzi sunt urât de moarte”.

Dar povestea lui cu Hasan avea să se sfârșească astăzi la sfârșitul întâlnirii și începând de a doua zi urma să se cufunde în lumea viselor frumoase. Îl văzu pe Fadil cum se uită uimit spre intrarea cafenelei, atrăgându-le atenția și prietenilor lui. Privirea i se îndreptă spre intrare și-l văzu pe

Șarului cocoșatul aruncând flăcări din priviri și tremurând de furie.

Deznădejdea și spaima îi pătrunseră în suflet pe măsură ce cocoșatul se apropia de ei cu pași repezi. Se opri în fața lor amenințător și țipă cu glasul lui pițigăiat de copil:

— Rușine, țișanilor!

Apoi îi vorbi doar lui Ujr:

— M-ai făcut prizonier în casa ta pretinzând că-mi oferi ospitalitatea pe care nu ți-am cerut-o.

Ujr nu spuse nimic, iar cocoșatul urmă:

— M-a eliberat nevasta ta când i-a ajuns la urechi vestea căsătoriei tale. Așteaptă și vezi numai tunete și fulgere când ajungi acasă!

Apoi se întoarse spre ceilalți trei:

— L-ați bătut pe omul sultanului, spurcaților! Dar există ac de jocul fiecăruia. Și vă veți primi cu toții adevărata răsplată.

Părăsi cafeneaua palid la față din pricina mâniei ce-l cuprinsese, cu pași mărunți și repezi, lăsând în urma lui o cascadă de râsete. Fețele celor trei bărbați erau împietrite, acum că frica și supărarea puseseră stăpânire pe ei. Îi aruncară lui Ujr priviri disprețuitoare, iar Hasan murmură:

— Șarlatanule, ticălosule! Dă banii înapoi și distruge zapisul.

— Dă banii înapoi sau îți rup oasele, spuse și Jalil postăvarul.

— Prima dată am crezut că e mort. Dumnezeu îmi e martor, spuse Ujr.

— Apoi ai devenit un nemernic și-un șarlatan; banii și zapisul, spuse Hasan.

— Feriți-vă de rușinea ce se poate abate asupra voastră!

Taina petrecerilor voastre cu beții zgomotoase și care se lasă cu bătai va fi aflată de toată lumea. Mai bine vă împăcați cu cocoșatul înainte să se plângă stăpânului. Cât despre banii pe care mi i-ați dat, luați-o ca pe o răscumpărare pentru păcatele săvârșite.

— Rușine, nu vei pune mâna nici măcar pe un dirham, nemernicule!

Dintr-odată, Ujr se ridică în picioare și părăsi locul în grabă, ca un fugar.

17

Se alesese praful de siguranța lumii lui și lampa nădejdi se stinsese. Era soțul lui Qamar, dar ea era mai departe de el decât stelele. Era avut, dar îl pândea moartea. Știa mai bine ca oricine despre

înțelegerea tainică dintre spițer și postăvar, pe de-o parte, și dintre ispravnicul Yusef At-Taher și ajutorul Hisam Al-Faқи, de cealaltă parte.

Fatuha stătea acasă la pândă, așteptându-i cu nerăbdare întoarcerea pentru a-și înfige colții în beregata lui. Ce mică este lumea asta! Mergea fără să știe încotro, petrecu câteva ore pe scările fântânii. Toată ziua stătu ascuns în cel mai îndepărtat colț al mahalalei. Fără îndoială că dușmanii lui s-au împăcat cu cocoșatul, iar acum erau ocupați să pună la calc. O răzbunare. Seara, își dădu seama că a ajuns în piața unde se împlineau pedepsele. Dintr-odată privirea îi fu atrasă de lumina lămpilor și de o zarvă neobișnuită.

18

Dar ce se întâmpla în piață? Oamenii agăi înconjuraseră mai mulți vagabonzi și îi mânară cu forța spre un loc necunoscut.

— Ce hotărâre uimitoare, îl auzi spunând cu glas tare pe un bărbat din apropierea lui.

Bărbatul nu era altul decât ifritul Sakhrabut, care luase înfățișare omenească, mergând țațoș într-o jalabie care îi arăta rangul.

— Despre ce hotărâre e vorba? îl întrebă Ujr.

— Dumnezeu să-l ajute pe sultan, spuse

Sakhrabut, încântat că izbutise să-i deștepte interesul lui Ujr. Zoderul palatului a spus că soarta în împărăție nu se va îmbunătăți decât dacă conducerea va fi luată de către vagabonzi. Sultanul a poruncit ca vagabonzii să i se înfățișeze pentru ca dintre ei să fie aleși cei care vor conduce treburile țării.

— Ești încredințat de ceea ce spui? se minună Ujr.

— Nu ai auzit oamenii? întrebă ifritul mirându-se.

Inima îi sărea din piept de fericire. Valul ăsta de oameni va mătura toate necazurile dintr-o singură lovitură. Ei erau cei care aveau să-l salveze de chin și deznădejde. Ei sunt mesagerii fericirii. Ce vor face dușmanii lui dacă mâine se va uita la ei de la balconul conducătorilor? Nu șovăi nici măcar o clipă și se strecură printre cei ce fuseseră luați prizonieri, lăsându-se dus de val.

19

Nelegiuții se îndreptară spre casa ispravnicului Yusef

At-Taher, unde se adunară în curte, păziți de străji, la lumina torțelor. Sosi și Yusef At-Taher, urmat de Hisam Al-Faқи.

Bayumi Al-Armai le dădu binețe și apoi spuse:

— Aceștia sunt cei pe care am putut să-i adunăm în seara asta. Vor urma și alții.

— Oare astfel ne putem încredința că furturile, jafurile la drumul mare și omorurile au să ia sfârșit?

— Așa nădărdum, stăpâne, spuse Bayumi Al-Armal.

La un semn al ispravnicului, soldații merseară și îi despuiară de hainele lor jerpelite pe cei prinși. În tot acest timp, lui Ujr nu-i venea să-și creadă ochilor și cugetă că intrase într-o situație fără ieșire care făcea ca necazurile de până atunci să pară o nimica toată. Lovituri de bice se pogorâră asupra tuturor, iar țipetele lui Ujr sfâșiară aerul înainte să-i vină rândul, ceea ce se întâmplă curând.

Când începură să-i mâne spre temniță, Ujr urlă spre ispravnic:

— Ispravnice, pentru Dumnezeu cel Atotputernic, uită-te la mine! Eu nu sunt unul dintre ei. Eu sunt Ujr, bărbierul.

Aga mă cunoaște. Ajutorul tău mă cunoaște. Sunt prietenul lui Nur Ad Din, cumnatul sultanului.

Bayumi Al-Armai îl ascultă și, uimit, îi spuse:

— Dar pe tine nu te-am luat prizonier, Ujr.

— S-au încurcat lucrurile și diavolul și-a vârât

coada.

Yusef At-Taher porunci să i se dea drumul și hainele să-i fie înapoiate. Atunci, ispravnicului îi căzură ochii pe legătura care se afla printre acestea. Ujr tremură și-o ascunse sub braț.

Dar ispravnicul deveni bănuitor și porunci să-i fie luată pentru a o privi mai cu luare-aminte. Când văzu șiragul de pietre prețioase, strigă:

— Colierul lui Zahriyar! Nu ești decât un hoț și un ucigaș. Închideți-l.

20

În ziua următoare, dis-de-dimineată, Ujr fu luat la întrebări. Bărbatul povesti cum se petrecuseră lucrurile și se jură pe ce avea mai sfânt că spunea adevărul. Hasan spițerul și

Jalil postăvarul veniră de bunăvoie și depuseră mărturie că era un mincinos și înșela lumea. Yusef At-Taher hotărî să i se taie capul și toată mahalaua se adună în piață să fie martoră la împlinirea pedepsei. Înainte de aceasta însă, vizirul Dandan își făcu apariția în fața unei adunări care ar fi băgat spaima-n oricine.

21

Sfatul se reuni de îndată în casa ispravnicului și

era alcătuit din Dandan, Yusef At-Taher, Hisam Al-Faқи și Bayumi

Al-Armal. Era de față și Ujr bărbierul.

— Stăpânul mi-a poruncit să te judec din nou, spuse

Dandan.

— Vizirule, a auzi înseamnă a te supune, spuse Yusef

At-Taher.

— Nebunul i-a spus niște lucruri și vrea să vadă dacă se adevăresc, spuse Dandan.

— Acel nebun care pretinde că este Jamasa Al-Bulți? se miră Yusef At-Taher.

— Chiar el!

— Și stăpânul nostru, sultanul, i-a dat crezare?

— Sunt aici ca să aflu eu de la voi, și nu voi de la mine, spuse Dandan tăios.

O liniște învăluită în teamă se așternu peste ei. Dandan i se adresă lui Yusef At-Taher:

— Ai două surori, dintre care una trăiește, iar cealaltă a dispărut?

— Așa e, vizirule, răspunse ispravnicul.

— Duceau o viață de pierzanie?

— Dacă aș fi știut asta, nu aș fi trecut-o cu

vederea, spuse

Yusef At-Taher cu o voce tremurată.

— Mai degrabă ele ți-au cumpărat tăcerea înainte ca tu să devii ispravnic dându-ți banii câștigați în mod necinstit.

— Nu sunt decât închipuirile unui nebun, spuse ispravnicul.

Dandan se întoarse spre Hisam Al-Faqi și spuse:

— Se spune că tu știai totul despre povestea asta. E porunca sultanului să-i spui tot ce știi! Și ai grijă să nu minți, pentru că ți se va tăia capul.

Hisam Al-Faqi era pierit și, pentru a salva ce mai putea, spuse:

— Tot ce se spune este adevărat, nu încape nicio îndoială.

— Ce știi despre dispariția lui Zahriyar? întrebă Dandan.

— Am căutat să aflu și se pare că sora ei, Julnar, a omorât-o din gelozie.

Ujr fu chemat să vorbească și povesti totul, din clipa în care se îndrăgostise de Julnar până când se băgase printre vagabonzii care fuseseră întemnițați.

Întreaga pricină fu adusă în fața sultanului Șahriyar care porunci ca Yusef At-Taher să fie

schimbat pentru că nu mai era potrivit pentru rangul de ispravnic, la fel și Hisam Al-Faқи pentru că-l acoperise, ca Hasan spițerul, Jalil postăvarul.

Fadil Sanaan să fie biciuiți pentru beție și depravare și ca banii lui Ujr să-i fie luați, iar el eliberat.

Dandan era singur cu Șeherezada și îi spuse:

— Sultanul s-a schimbat. E acum alt om, plin de bunătate și simț ai dreptății.

— Încă mai are o latură în care nu poți avea încredere.

Mâinile lui sunt încă pătate de sânge nevinovat, spuse Șeherezada.

În ceea ce-l privește pe Ujr, acesta a dat uitării pierderea suferită și s-a bucurat că a scăpat. Imediat, nimici zapisul de căsătorie dintre el și Qamar și se duse la palmierul de pe limba de verdeață. Se aplecă în fața nebunului care stătea turcește și îi spuse mulțumindu-i:

— Om bun și sfânt, îți sunt dator că am scăpat cu viață.

Anis Al-Jalis

Șahriyar și Dandan se pierdură în noapte, urmați

de Șabib

Rama. În jurul lor nu se mai auzea nicio mișcare. La lumina felinarelor puse din loc în loc, casele, prăvăliile și moscheile păreau adormite. Arșița verii se domolise, iar stelele străluceau în înaltul cerului.

— Ce părere ai despre cele întâmplăte? întrebă Șahriyar.

— Suleiman Az-Zini este omul pe care l-am așteptat pentru a fi ispravnic, la fel și ajutorul său, Al-Fadl bin Khaqan, spuse Dandan.

— Dacă lumea doarme, dorm și binele și răul. Toți sunt plini de fericire, dar este ca și cum luna ar fi învăluită de norii iernii. Dacă noul ispravnic, Suleiman Az-Zini, va izbuti, bucăți din ceruri vor începe să cadă, curățând aerul de o parte din praful care s-a răspândit.

— Cu voia lui Dumnezeu cel Atotputernic și cu mâna și înțelepciunea înălțimii Voastre, așa o să fie.

— Dar asprimea trebuie să rămână unul dintre mijloacele sultanului, spuse Șahriyar după ce se gândi o vreme.

— Înțelepciunea, nu asprimea, vrea să spună înălțimea

Voastră, zise Dandan cu grijă, după ce cugetă la

rândul lui.

— Dandan, nu ești decât un prefăcut, râse sultanul, tulburând liniștea nopții. Ce a spus nebunul? Când capul este sănătos, tot trupul este sănătos. Virtutea și nelegiuirea vin de sus. Mi-a făcut semn cu ochiul cu o îndrăzneală pe care doar nebunii o au. El știa taina întregii întâmplări. Oare cum o aflase?

— Cine știe, stăpâne, ce se întâmplă în capul nebunilor?

— Pretinde că știe toate tainele de pe vremea când era agă.

— Încă o ține sus și tare că este Jamasa Al-Bulți, fapt pe care-l contrazice capul lui Jamasa care atârână deasupra ușii casei lui. Poate este într-adevăr unul dintre oamenii cu puteri nefirești.

— Șeherezada mi-a spus, zise el ca și cum ar fi vorbit doar pentru sine, să cred ceea ce judecata omului spune că e minciună, să mă scufund într-o mare de lucruri care se bat cap în cap. Ori de câte ori vine noaptea, mi se pare că sunt un om sărac.

2

— Mi-e teamă că plictiseala a pus stăpânire pe noi, îi spuse

Zarmabaha lui Sakhrabut.

— Nu! Se va ivi un alt prilej, spuse Sakhrabut cu îndrăzneală. Fără îndoială că așa va fi, o, tu, coroană a înțelepciunii.

— Dacă e rost de o nemulțumire între voi, asta e o veste bună, răsună vocea lui Qamqam din înaltul copacului.

— Nu ești decât un bătrân neputincios, îi spuse Zarmabaha batjocoritor.

— Pământul primește lumina Dumnezeului lui, spuse

Sinjam de la locul său, de lângă Qamqam. Spre lumină

Jamasa Al-Bulți și Nur Ad Din cel îndrăgostit se uită zi și noapte. Până și Ujr s-a liniștit în prăvălia lui și s-a lecuit de dorințele-i nemăsurate și de curiozitățile sale. În ceea ce-l privește pe Șahriyar cel cumplit, glasul inimii îi duce ființa murdară de sânge pe drumul cel bun.

— Nu vedeți nimic altceva decât umbre înșelătoare, spuse

Sakhrabut batjocoritor. Ce se află sub cenușă dacă nu tăciunii? Ziua de mâine vă va trezi din acest somn orb.

Totul începu cu un sunet fin ca de mătase, apoi izbucni cu un zgomot de tunet. În acea noapte, în Cafeneaua Emirilor.

Ibrahim sacagiul, părând tulburat peste măsură, spuse pe un ton apăsător, care îi trăda neliniștea și însuflețirea:

— În toiul nopții, am cărat apă la Casa Roșie.

— Prostovane! Și ce e nou în asta? spuse Șarului cocoșatul pe un ton pițigăiat.

— Am aruncat o privire la stăpâna casei, Mărețul Ziditor fie binecuvântat! spuse sacagiul gătit de emoție.

Toți cei așezați pe jos și cei care stăteau turcește pe divane izbucniră în râs.

— Uitați-vă la nebunul ăsta bătrân, spuse Maaruf pantofarul.

— O privire aruncată către ea îți umple burta cu zece carafe din vinul nebuniei, spuse Ibrahim abătut.

— Ibrahim, descrie-ne-o! zise doctorul Abdelqader

Al-Mahini.

— Nu poate fi descrisă, stăpâne! exclamă bărbatul. Dar îi cer lui Dumnezeu milă și iertare.

Peste două nopți, Rajab hamalul spuse:

— Am fost chemat astăzi să duc niște lucruri la Casa

Roșie.

Dintr-odată privirile tuturor se îndreptară asupra celui ce părea să fi căzut pradă unor simțăminte puternice.

— Am văzut-o pe stăpâna casei. Dumnezeu să ne păzească de puterea frumuseții dacă aceasta depășește marginile închipuirii!

Dumnezeule! Nu era lucru de șagă. Bărbații, însuflețiți peste măsură, dădură năvală să pună întrebări. S-au dus în

Piața de Arme, acolo unde se afla Casa Roșie. Era o casă mare, rămasă în părăsire după ce stăpânii ei muriseră de ciumă.

Lăsată în paragină, grădina murise, până când casa fusese luată în chirie de o femeie venită dintr-o țară necunoscută, însoțită doar de un rob. În toiul nopții, din spatele zidurilor se auzeau o muzică minunată și un cânt fermecător. S-au gândit că poate era cântăreață!

Ujr bărbierul vorbea despre ea ca un nebun fiecărui mușteriu la care se ducea.

— Mi-a zdruncinat căința și m-a rănit cu săgeata

torturii veșnice, spunea el. M-a chemat să-i aranjez zuluflui și să-i tai unghiile. Dacă ar fi avut rușine, ar fi chemat o femeie să-i facă toate astea. Dar ea este focul lui Dumnezeu cel

Atotputernic.

Știa că numele ei este Anis Al-Jalis. Se spuneau lucruri potrivnice despre ea, încât încet-încet a încolțit îndoiala și în privința stării mintale a celor care o descriau. Unii spuneau că avea pielea albă și că era blondă, unii că avea pielea cafenie, alții că avea forme pline, alții că era firavă. Toate acestea au dezăgăzuit fântânile pasiunii, încât oamenii de vază și cei de rang înalt s-au grăbit să se arunce în necunoscut.

4

Yusef At-Taher a fost primul care a întreprins ceva. Cum fusese îndepărtat de lângă sultan și era bogat, nu avea ce să facă și suferea de plictiseală. Bunăstarea și leneveala ajungându-i până peste cap, noaptea se duse la Casa Roșie și bătu la ușă. Robul femeii îi deschise și îl întrebă:

— Ce vrei?

— Sunt un străin care caută adăpost în casa unor oameni milostivi, răspunse ferm bărbatul care condusesese mahalaua o vreme.

Robul se făcu nevăzut un timp, apoi se întoarse și îl pofti înăuntru spunându-i:

— Bine ai venit, străine, în casa străinilor!

Yusef At-Taher intră într-o odaie ai cărei pereți erau împodobiți cu arabescuri. Pe jos erau covoare persane, divanuri aduse din Antiohia și obiecte de artă din India, China și Andaluzia. Era un fast ce nu putea fi întâlnit decât în palatele prinților.

Apăru și o femeie învăluită iar făptura ei, ascunsă în straie din Damasc, îi dădea o strălucire aparte.

— Din ce țară ești, străine? întrebă ea așezându-se.

— Adevărul este că eu sunt îndrăgostit de viață, spuse el sorbind din pasiune ca și cum ar fi fost vin.

— În numele sultanului, ne-ai înșelat!

— Să-mi fie cu iertare, spuse el cu înflăcărare, dar un ghicitor în palmă mi-a spus că trăiesc pentru frumusețe și voi muri din pricina ei.

— Sunt femeie măritată, spuse ea așezată.

— Adevărat? întrebă el îngrijorat.

— Dar nu știu când bărbatul meu va veni la mine.

— Ce vorbe ciudate!

— Nu mai ciudate decât vorbele tale, îi răspunse ea în zeflemea.

Cu grație, își dădu jos vâlul de pe față și apăru o frumusețe de chip care fusese creat doar pentru el și care îl făcu să creadă că visele cele mai ascunse tocmai i se împlineau.

Mintea i-o luă razna și căzu în genunchi. Scoase din buzunar o cutie de fildeș pe care o deschise și i-o puse la picioare.

Era o bijuterie care strălucea precum lumina soarelui.

— Nici giuvaierul coroanei nu este destul de bun pentru picioarele tale, murmură el tremurând.

Așteptă judecata care avea să-i hotărască soarta.

— Darul îți este primit, spuse ea pe un ton domol.

Tremurând de bucurie că nu trebuia să-și piardă cu totul nădejdea, îi cuprinse picioarele cu brațele și, așa aplecat, i le sărută.

5

Cele săvârșite de Yusef At-Taher fură precum deschiderea unei uși în fața unor valuri de nebunie care înaintau spre mahala și-o năpădeau precum potopul, lovind în cei mai bogați fii ai săi. În ceea ce-i privește pe săraci, le rămâneau părerile de rău. Casa Roșie din Piața Armelor le fură atenția lui Hisam Al-Faқи, Hasan spițerul, Jalil postăvarul și altora. Darurile

nu conteneau să curgă, inimile erau furate, iar mințile o luau razna. Purtările necugetate și prostia puseseră stăpânire pe ei. Nimeni nu se gândea la ce-ar fi putut urma. Trecerea timpului nu mai conta, nu rămăsese decât clipa. Iar lumea se abătu de la calea credinței.

Anis Al-Jalis era o vrăjitoare plină de farmec. Îi plăcea dragostea. Îi plăceau banii. Îi plăceau bărbații. Nimic nu-i potolea setea și cerea mereu mai mult. Bărbații se întreceau nebunește în iubire și gelozie. Niciunul nu rămânea cu ea, dar niciunul nu o părăsea. Toți, împinși de o singură putere, coborau pe panta pierzaniei.

6

Sahlul nu mai cunoscuse alte vremuri ca acestea. Era omul fiecărui mezat și primul care apărea când careva sărăcea. Cel dintâi căzu Hisam Al-Faқи. Nu era atât interesat de pierderea banilor, cât era de pierderea lui Anis Al-Jalis.

Nu-l frământa soarta femeilor și copiilor săi așa cum îl frământa faptul că nu se mai putea apropia de ea.

— Omul e cel mai mare dușman al său, îi spuse lui Sahlul.

— Dar își e și cel mai bun prieten, îi spuse

bărbatul cu tâlc.

— Timpul predicilor a apus de mult, spuse Al-Faқи batjocoritor.

În cădere, îl însoți Jalil postăvarul, apoi Hasan spițerul.

Cât despre Yusef At-Taher, acesta era pe marginea prăpastiei.

— Dar iată că unii își găsesc bucuria în necazul altora, îi spuse lui Sahlul Ujr bărbierul în legătură cu bunăstarea acestuia din ultima vreme.

— Ei sunt ucigașii și tot ei sunt victimele, spuse Sahlul fără să dea semne de compătimire.

— Dacă ai vedea-o ți-ai pierde și tu mințile, fără îndoială, suspină Ujr abătut.

— Nu este decât zâmbetul diavolului.

— Mă minunez cum de tu nu te-ai îndrăgostit de ea.

— Soarta a făcut ca în fiecare oraș nebun să existe un om înțelept, zâmbi Sahlul.

Într-o noapte, Sahlul mergea agale prin întuneric când calea i-a fost tăiată de Qamqam și Sinjam. Aceștia i-au dat binețe amintind de cele sfinte.

— Privește cum a luat-o razna un întreg oraș, spuse

Qamqam.

— Am trăit milioane de ani și nimic nu mă miră,
spuse

Sahlul.

— Într-una din zilele în care se adâncesc în
păcat, sufletele le vor fi luate, spuse Sinjam.

— Căința va veni înaintea sfârșitului.

— De ce nu suntem lăsați să-l ajutăm pe cel slab?

— Dumnezeu le-a dat ceva mai bun decât vouă: o
mintă și un suflet, explică Sahlul.

7

Hisam Al-Faқи ajunse beat la Casa Roșie și bătu
în ușă.

Cupa nebuniei dăduse pe dinafară și îl adusesese la
ușa izbăvirii, dar nimeni nu-i deschise.

— Deschide, ușierule! țipă furios în noapte.

Dar nimeni nu răspunse chemării lui, astfel că se
ascunse sub zid tulburat. Nu trecu mult și zări o
umbră apropiindu-se. Când îi desluși chipul la lumina
felinarului agățat și îl recunoscă pe ispravnicul Yusef
At-Taher, începu să spumege de furie. Yusef At-Taher
bătu la ușă și aceasta se deschise îndată. Hisam Al-
Faқи se grăbi pe urmele lui, dar robul îi tăie calea și îi
spuse:

— Îmi pare rău, stăpâne Hisam.

Înfuriat, îl plesni peste obraz, iar atunci Yusef At-Taher îi spuse:

— Poartă-te așa cum se cuvine!

— Averea și credința mi s-au dus pe apa sâmbetei. Ce-mi mai rămâne de pierdut? întrebă el grosolan.

Yusef At-Taher se întoarse pentru a-și continua drumul, dar acesta sări la el precum un tigru și-l înjunghie cu un hanger otrăvit. Văzând asta, robul scoase un țipăt care trezi din somn toată mahalaua.

Hisam Al-Faqi, care nici măcar nu încercă să fugă, fu prins îndată. Bayumi Al-Armai se uită la el cu milă și spuse:

— Îmi pare rău pentru tine, prietene vechi!

— Să nu-ți pară rău, Bayumi, spuse liniștit Hisam. Nu e decât o poveste veche care încălzește inimile bătrânilor:

O poveste despre dragoste, nebunie și sânge.

9

— Iubita mea Zarmabaha, îi spuse robul lui Anis Al-Jalis, în curând aga Bayumi Al-Armal ne va face cinstea de a ne călca pragul.

— Întocmai cum am plănuit, Sakhrabut, spuse

femeia, îl așteptăm.

— Dă-mi voie să-ți sărut fruntea cea înțeleaptă.

10

Judecata lui Hisam Al-Faқи nu dură mai mult de o oră, după care îi tăiară capul. Ispravnicul Suleiman Az-Zini se întâlnește cu aga în prezența ajutorului Al-Fadl bin Khaqan, și a chelarului Al-Muin Bin Sawy.

— Iată despre ce vorbeau martorii, îi zise Az-Zini lui

Bayumi Al-Armal. Zeci de bărbați au ajuns la sapă de lemn, iar doi și-au pierdut viața din pricina acestei străine ușuratice. Tu unde erai?

— Desfrânarea este un păcat ce se petrece în taină, iar noi ne aflăm acum pe urmele șiiților și kharijiților.

— Nu! Nu! Tu ești ochiul legii. Află ce e cu femeia asta.

Pune-i zălog pe banii câștigați necinstit! Îndreaptă ce nu ai făcut până acum înainte de a fi chemat înaintea sultanului.

11

Bayumi Al-Armal se afla în mijlocul unui grup de bărbați în odaia de primire a Casei Roșii, uitându-se în jurul lui și minunându-se. Oare palatul sultanului era

mai presus decât casa asta?! Când intră, femeia avea chipul acoperit de văl și trupul învăluit cuviincios.

— Bine ai venit, agă, în umila noastră casa.

— Fără îndoială ai aflat de fărădelegea care a avut loc la intrarea în casa dumată? spuse el fără ocolișuri.

— Nu-mi aminti! Nu am închis un ochi de când s-a întâmplat, spuse ea mișcată.

— Nu cred o iotă din prefăcătoria ta, spuse tăios acesta.

Răspunde-mi cinstit la întrebare. Cum te cheamă?

— Anis Al-Jalis.

— Un nume ciudat. De unde vii?

— Mama mea este din India, tatăl meu din Persia, iar soțul meu din Andaluzia.

— Ești căsătorită?

— Da. Am primit o scrisoare de la soțul meu care mă înștiințează că o să vină în curând.

— El știe că duci o viață destrăbălată?

— Ferească Dumnezeu! Sunt o femeie cinstită!

— Și ce e cu bărbații care vin și pleacă de la tine?

— Sunt prieteni din partea locului, pasionați de discuții despre legile sfinte și literatură.

— Blestemată să fii! Și din pricina asta au ajuns la sapă de lemn ori s-au omorât între ei?

— Ei sunt darnici. Eu nu am nicio vină. Nu ar fi fost delicat din partea mea să nu le primesc darurile și nu știu cum s-a băgat diavolul între ei.

— Am poruncă să-ți pun zălog pe tot ce ai dobândit prin mijloace necinstite.

Le făcu un semn bărbaților care se împrăștiară prin casă căutând bijuterii și bani. În acest răstimp, cei doi rămaseră singuri în tăcere. El o măsură din priviri prin vâl, dar fără să simtă nimic, în timp ce ea nici măcar nu se uita la el. Nu se împotrivea sorții, sau așa părea. Apoi îl întrebă cu dojană:

— Începând de azi o să trebuiască să-mi vând lucrurile de prin casă pentru a-mi câștiga zilele?

El ridică din umeri în timp ce ea își dădu vâlul jos de pe față spunând:

— Îmi cer iertare, căldura verii este de nesuportat.

Bayumi se uită la ea și amuți. Nu-i venea să-și creadă ochilor. Nu-și putea lua privirea de la ea. Nu mai era în stare să răspundă. Se cufundase în marea tulburată a nebuniei.

Puterea, rangul și nădejdea pieriră ca și când n-ar fi existat.

Îl îngropă pe agă cu propriile lui mâini, iar din mormântul lui ieșiră o mie și unu de ifriți. Mii de mâini îl împingeau și s-ar fi prăbușit dacă nu ar fi auzit zgomotul făcut prin odăi de ajutoarele lui. Iscoadele veneau, dar Bayumi Al-Armai era pierdut pentru totdeauna.

— Îți cer să te porți cu blândețe, agă, se rugă ea.

Voia să-i răspundă dur, potrivit cu împrejurarea. Dar în același timp voia să-i dea un răspuns blând, potrivit cu împrejurarea. Totuși, tot ce făcu fu să se cufunde în tăcere.

12

La miezul nopții, nu mai avu răbdare și se furișă pe ascuns la Casa Roșie. Apăru în fața ei supus, spunându-și că aceasta era soarta căreia nu ar fi avut rost să i se împotrivescă și că nimeni nu mai fusese în această situație. Ea se făcu că nu-i bagă de seamă tulburarea și îi spuse abătută:

— Agă, nu mi-a mai rămas nimic ce să-mi poți lua.

— Nu mi-am făcut decât datoria, spuse el umil. E ceva în mine care mă îndeamnă la milostenie.

Aruncă la picioarele ei o pungă de bani. Ea îi zâmbi cu dulceață și murmură:

— Ce suflet nobil ai!

Îngenunche umil și îi îmbrățișă picioarele, apoi se aplecă și i le sărută.

13

Plângerile celor care cereau bani din vistierie începură să se facă auzite. Cei care țineau socotelile șușoteau că banii nu erau folosiți în scopuri cinstite, așa cum poruncise

Az-Zini. Veștile ajunseră și la urechile ispravnicului care trimise iscoade și întări paza vistieriei. Îi însărcină pe ajutorul său, Al-Fadl bin Khaqan, și pe chelarul său, Al-Muawin Bin

Sawy, să cerceteze în taină cum stau lucrurile. Apoi, hotărî să-l cheme pe aga Bayumi Al-Armal și să-i arunce în față dările de seamă ale celor în care avea deplină încredere.

Bărbatul părea umil și nepăsător. Ispravnicul se miră de purtarea lui și îl întrebă:

— Văd în tine un om pe care nu l-am cunoscut înainte.

— Vechiul eu, stăpâne, a încetat să mai fie, spuse el abătut.

— Nu mi-am închipuit că vei ajunge să furi banii musulmanilor.

— Nebunul care a pus stăpânire pe mine i-a furat, răspunse acesta ca și cum ar fi vorbit doar pentru sine.

Bayumi Al-Armal fu pedepsit și i se tăie capul. Locul îi fu luat de chelarul Al-Muawin Bin Sawy și încă o dată lui

Anis Al-Jalis îi fură luați banii, iar la ușa ei au fost puse gărzi pentru a împiedica orice bărbat să intre acolo.

14

Pricina a fost adusă înaintea muftiului²¹, care spuse că nu avea nicio dovadă care să arate destrăbălarea. Al-Muawin

Bin Sawy își vedea de treburile lui la agie când o femeie veni să-l vadă. Acesta se uită într-o doară la vâlul ei și o întrebă:

— Cine ești și ce vrei?

— Eu sunt Anis Al-Jalis, cea care a fost nedreptățită, răspunse femeia fără sfială.

Bărbatul o privi intens și o întrebă fără ocolișuri.

— Ce dorești?

21 Om al religiei și funcționar jurist.

Femeia își dădu vâlul jos și spuse:

— Mi-ați luat banii. Am ajuns la mila oamenilor, așa că trece-mă printre cei care au dreptul la așa ceva.

Nu înțelese nimic din ce îi spusese. Uită lucruri nenumărate, așa cum uită și de el. Încercă fără rost să mai găsească o urmă de putere în el. Picioarele îi alunecară și căzu în gol.

Îi auzea vorbele iar și iar, fără să le priceapă înțelesul. În sfârșit, o întrebă:

— Ce ai spus?

— Trece-mă pe foaia celor care au dreptul la milă, spuse ea făcându-se că nu vede ce se petrecea cu el.

— Când să-ți trimit lucrurile de care ai nevoie? întrebă el azvârlindu-și totodată bunul nume pe fereastră.

— Te aștept înainte de rugăciunea de la prânz²², spuse ea cu drăgălășenie.

²² Musulmanii au obligația să îndeplinească cinci rugăciuni în momente bine stabilite ale zilei: în zori, la prânz, după-amiaza, spre apusul soarelui și la căderea nopții.

Era plină de poftă de viață și înflăcărare. Spunea că este ziua judecății și a victoriei. Se veseli din plin, cum o făcu și

Sakhrabut. Merse fără întârziere să-l vadă pe Al-Fadl bin

Khaqan. Se repetară atât jocul, cât și tragedia. Îi dădu întâlnire după rugăciunea de la apusul soarelui. În ceea ce-l privește pe Suleiman Az-Zini, întâlnirea cu el trebuia să se petreacă după rugăciunea de seară. Nur Ad Din, îndrăgostitul și cumnatul sultanului, se prinse să meargă la două ore după lăsarea serii. De asemenea, îi înmână un răvaș prin care cerea o întâlnire pentru vizirul Dandan și o alta pentru sultanul

Şahriyar, sub cuvânt că unul dintre ei avea să-i facă dreptate.

Toți bărbații au dat năvală, fiecare așteptându-și ora de întâlnire, pierzându-și și ultima urmă de rațiune. Chiar și

Dandan și Şahriyar li se alăturară.

16

Al-Muawin Bin Sawy veni la întâlnire cu precizia ce-o au planetele în mișcarea lor. În ochi îi strălucea ardoarea unui vechi îndrăgostit. Aruncă pe jos punga

cu bani cu vioiciunea unui copil fericit și nu văzu nimic în acea existență minunată decât steaua lui strălucitoare. Se îmbătase cu parfumul ei când i se așeză la picioare. În această întâlnire, nu se întrevedea nimic altceva decât lumina unor făgăduieli fericite și nu era loc pentru niciun fel de urmări. Uneori bea din mâna robului, alteori din mâna ei. Atinse o asemenea stare încât își rupse hainele, întorcându-se la starea dintâi.

În timp ce el se grăbea să o ducă în pat, robul dădu buzna înăuntru și îi șopti la ureche o taină îngrozitoare – așa părea – iar ea se ridică în picioare acoperindu-și goliciunea cu rochia și șopti:

— A sosit soțul meu.

Bărbatul se trezi din beție imediat. Ea îl trase de mână într-o cameră alăturată și-l băgă într-un dulap. Îl închise acolo și spuse tremurând de emoție și frică:

— Vei pleca în afara oricărei primejdii la momentul potrivit.

— Adu-mi hainele, spuse bărbatul.

— Sunt în siguranță, răspunse ea îndepărtându-se. Să nu scoți un sunet și să nu miști, sau suntem pierduți!

Urmară și ceilalți bărbați, unul după altul: Al-Fadl bin

Khaqan, Suleiman Az-Zini, Nur Ad Din, Dandan, Șahriyar.

Toți se lăsară în voia ispititoare chemări, se îmbătară de miresme, după care fură conduși goi în dulap. Vocea lui Anis

Al-Jalis ajunse până la ei râzând batjocoritoare și își dădură seama că au căzut în capcană.

— Măine, în piață, voi vinde dulapul cu tot ce este în el, spuse aceasta.

Mai râse o dată și zise:

— Toți cei aflați în piață îl vor vedea pe sultanul lor și pe oamenii de vază cum sunt vânduți în pielea goală.

Când se întoarse în odaia de primire îl văzu în fața ei pe nebun, stând liniștit, în picioare. Începu să tremure îngrijorată. Ce l-a adus aici? Cum de i-a pătruns în casă? A auzit ce le-a spus bărbaților?

— Cum ai intrat în casa mea fără să fii poftit sau să ți se fi îngăduit? întrebă ea.

— Am văzut bărbații intrând în casa ta, unul după altul, și am fost curios, spuse el fără să se tulbure.

Bătu din palme ca să-și cheme robul. Nebunul își

dădu seama ce vrea și spuse:

— A plecat.

— Unde? întrebă ea înfuriindu-se.

— Lasă-l în pace și ai grijă de oaspetele tău.

Părul pieptănat cu cărare îi cădea pe umeri. Avea o barbă bogată. Nu purta nimic în picioare și era îmbrăcat într-o jalabie albă, largă, a cărei deschizătură de la gât lăsa să i se vadă părul de pe piept. Oare să-l atragă și pe el în capcană?

Înaintă spre el fără să se grăbească. Pentru prima dată chipul ei nu avea nicio putere. Era atrăgător, dar doar pentru cei normali și nu pentru nebuni. Se apropie de masă încet și spuse:

— Dacă doreai bucate, mănâncă...

— Nu sunt un cerșetor, spuse el cu batjocură în glas.

— Este băutură dacă vrei, spuse ea, neîngăduind să fie învinsă.

— Capul îmi este plin de ulcioare de vin.

— Nu pari beat.

— Nu ești decât oarbă.

— Ce vrei? îl întrebă ea încruntându-se mânioasă.

— Cum poți să trăiești într-un palat pustiu, lipsit

de toată frumusețea vieții? Întrebă nebunul la rândul lui.

— Oare nu-ți place toată această frumusețe? spuse ea uitându-se împrejur îngrijorată.

— Nu văd decât niște pereți între care plutesc miasmele ciumei de demult.

Veni și rândul ei să se lepede de veșminte ca și ceilalți.

Neputincioasă, se predă în fața nebuliei lui. Toate vicleșugurile fuseseră date în vileag. Îi întoarse spatele ca să se poată gândi. Buzele lui se mișcau șoptind cuvinte fără sunet, împotrivirea disperată nu i-a venit în ajutor. Ceva asemănător unui somn greu o lovi. Încordarea îi slăbi și se lăsă în voia schimbării neașteptate. Trăsăturile chipului ei se topiră și se întinseră până când se prefăcură într-o cocă umflată.

Statura ei zveltă se prăbuși, delicatețea și grația îi pieriră.

Cu o repeziciune nemaîntâlnită, nu rămăseseră din ea decât câteva puncte împrăștiate care se prefăcură în fum pentru ca apoi să se risipească fără urmă. În urma ei, divanurile, pernele, covoarele, obiectele de artă, toate dispărură. Lămpile se stinseră și totul se cufundă în întuneric. Nebunul luă maldărul

de haine ale bărbaților și le aruncă pe fereastră, apoi trecu în odaia unde se afla dulapul.

19

— Nu am să vă iert de pedeapsă, spuse nebunul către dulap. Dar am ales pentru voi o pedeapsă de pe urma căreia veți trage învățăminte și care nu îi va răni pe supușii lui

Dumnezeu.

Deschise lacătele repede și părăsi locul.

20

Bărbații ieșiră din dulap cu grijă, tremurând din cauza încordării prin care trecuseră. Niciunul dintre ei nu deschise gura de rușine. Fără haine și fără cinste, se împiedicau în întuneric. Își căutară veșmintele, oricare ar fi fost. Orice le-ar fi putut acoperi goliciunea. Clipele se scurgeau fără milă, lumina zilei se apropia iar rușinea ce-i aștepta strălucea în întuneric. Umblau prin întuneric pipăind cu brațele întinse locul. Dar nu dădeau de nimic. Nicio urmă de viață. Nicio năzărire și niciun vis urât nu era. Cât despre rușinea pe care urmau s-o îndure, era un lucru sigur. Urmau umilința

Qut Al-Qulub și deznădejdea. Găsiră drumul spre ușa de la intrare ajutându-se de pereți, timpul

furișându-se în urma lor. De îndată ce respirară aerul străzii, unii îngânară o rugăciune, iar alții izbucniră în plâns. Orașul era pustiu. Ce ușurare! O luară la fugă prin întunericul nopții, în pielea goală. Cum erau văduviți de cinste și înlănțuiți de brațele umilinței, păcatul le îmbracă chipurile cu un strat de tină subțire.

1

Era în primele zile ale toamnei, nebunul recita versetele coranice potrivite rugăciunii din zori, când ajunse la el, sub palmier, vocea locuitorului apelor. Se duse în fugă la malul râului și spuse:

— Bine ai venit, frate Abdullah al apelor.

— Mă uimești, spuse vocea.

— De ce?

— Ai ucis atâția desfrânați pentru faptele lor, de ce i-ai cruțat pe cei ce s-au făcut vinovați de păcatul rușinii?

— Mi-a fost teamă că se va face dimineață, spuse nebunul abătut, și că oamenii nu vor mai găsi niciun sultan, un vizir, un ispravnic, un ajutor al său sau un agă. Ar fi fost luați de cel mai puternic dintre cei răi.

— Și ți-a folosit judecata aceasta?

— Îi văd muncind, cu inimile pline de rușine după

ce au trăit slăbiciunea omenească.

— În regatul nostru de sub ape, șopti Abdullah, rușinea a devenit una din cele zece însușiri pe care trebuie să le aibă conducătorii noștri.

— Vai de oamenii care au un conducător ce nu știe ce e rușinea, suspină nebunul.

2

Se făcuse târziu iar Rajab hamalul se găsea dincolo de poarta orașului. Când se întoarse pe întuneric văzu umbrele a câțiva oameni deschizând un mormânt și strecurându-se înăuntru. Se întrebă oare ce i-a mânat să facă acest lucru înainte de răsăritul soarelui și inima îl împinse să pătrundă această taină. Nu trecu mult și sări zidul, se întinse pe burtă și începu să privească înspre curtea cimitirului luminat de strălucirea slabă a unei lumânări pe care o ținea unul dintre oameni. Văzu câțiva robi deschizând un mormânt mărginaș care părea să fi fost. Hărăzit unui servitor. Apoi îi văzu ducând un cufăr pe care îl puseră în mormânt și peste care aruncară pământ. Așteptă plecarea acestora. Se gândi să plece și el, dar cufărul nu-i dădea pace. Oare ce era înăuntru? De ce l-au îngropat la ora asta târzie? Fără să-i pese de efortarea făcută, sări în curtea cimitirului. Nerăbdător, deschise

mormântul și scoase cufărul. Dacă nu ar fi avut putere și experiență în căratul lucrurilor nu ar fi putut să-l deschidă. Nu se lăsă până când nu izbuti să-l desfacă. Aprinse o lumânare pe care o lua mereu în drumurile lui prin oraș, aruncă o privire înăuntru și începu să tremure de spaimă. Era o fetișcană, frumoasă ca luna plină, avea fața acoperită și purta haine și nu giulgiu. Era moartă, nu încăpea nicio îndoială, dar părea că doarme. Își dădu seama că felul în care fusese înmormântată arăta că era vorba de vreun omor. De asemenea, înțelese că se afla în preajma unor lucruri necurate, de care ar fi fost mai bine să se lipsească. Îndată îi trecu prin cap să plece fără să mai pună cufărul la loc și să închidă mormântul.

3

Când sări pe tăpșanul de lângă cimitir, se trezi față în față cu unul din bărbații de mai devreme și inima începu să-i bată nebunește. Dar auzi vocea lui Sahlul negustorul de vechituri întrebând:

— Cine e acolo?

Îi răspunse ascunzându-și tulburarea cât de mult putu:

— Negustorule Sahlul, sunt Rajab hamalul.

— Ce făceai înăuntru? îl întrebă acesta râzând.

— Dumnezeu ne cere să fim tăcuți, îi răspunse Rajab de îndată.

Voia să-l facă să creadă că îndărătul zidului era o femeie.

Sahlul râse și îl întrebă batjocoritor:

— Nu mai există niciun bărbat cinstit în orașul acesta?

4

Frica puse stăpânire pe el. Nu se mai găsisese niciodată în astfel de împrejurări pline de primejdie. Butucul călăului i se înfățișa dinaintea ochilor ca un destin întunecat. Deși trupul lui îndeplinise rugăciunea de la răsăritul soarelui, mintea îi era prizonieră unor presimțiri rele. Leșul avea să fie descoperit. Sahlul va spune că îl văzuse sărind zidurile cimitirului. El era hamalul potrivit să care cufărul. Ori fugea, ori spunea adevărul înainte să fie descoperit. Era legat de oameni și de pământ. El nu era ca prietenul său Sindbad, care era plecat pe mare. De asemenea, era unul dintre cei pe care aga Al-Muin Bin As-Sawy îi avea la inimă. Se va duce la el și îi va mărturisi totul.

5

După rugăciune, se hotărî să se întâlnească cu

Al-Muin

Bin As-Sawy, însă îl văzu grăbindu-se pe catârul lui, alături de străjer. Merse pe urmele lor și își dădu seama că se îndrepta spre casa lui Az-Zini. Așteptă să iasă. Suleiman

Az-Zini era furios, iar casa lui era întoarsă pe dos. Ispravnicul se întâlnește cu aga și îi spuse mânios:

— Ce s-a întâmplat în casa ispravnicului? Ne-am întors la zilele de haos?

Al-Muin nu scoase niciun cuvânt și se întrebă oare ce se întâmplase.

— Roaba mea, Qut Al-Qulub, a dispărut de parc-ar fi înghițit-o pământul, glăsui ispravnicul.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă Al-Muin uimit.

— Am văzut-o ieri, iar acum nu mai e de găsit.

— Ce au spus oamenii din casă?

— Își pun și ei întrebări ca și mine și sunt cuprinși de spaimă.

— Poate a fugit, spuse Al-Muin după ce căzu o clipă pe gânduri.

Suleiman Az-Zini se făcu negru la față și țipă:

— Era cea mai veselă dintre roabele mele! Ai face bine să o găsești!

Spuse aceste cuvinte cu furie, iar ele sunară ca o amenințare fățișă.

6

În fața casei îl găsi pe Rajab hamalul așteptându-l. Se apropie de el cu capul în pământ și spuse:

— Stăpâne, am ceva să-ți spun.

— Piei din ochii mei, îi tăie acesta vorba. Prostule, asta e vreme de vorbit?

— Ai răbdare, stăpâne. A avut loc un omor. Leșul e îngropat în afara orașului. Și e păcat să fie amânată înmormântarea.

Bărbatul îi ascultă spusele și întrebă:

— Despre ce omor e vorba? Și ce treabă ai tu cu el?

Rajab povesti totul repede, în timp ce celălalt îl asculta cu un interes din ce în ce mai mare.

7

Când se ivi prima rază de lumină, cufărul fu adus în odaia mare a casei ispravnicului. Suleiman Az-Zini, Al-Muin Bin

Sawy și Rajab hamalul se așezară în jurul lui:

— Am găsit locul unde era Qut Al-Qulub și am adus-o aici, spuse aga cu întristare. Îmi pare rău că e doar leșul ei.

Uitându-și de sine și de rangul ce-l purta,
Suleiman

Az-Zini tremura de emoție. Al-Muin Bin Sawy deschise cufărul. Az-Zini se aplecă deasupra lui cu fața cernită de amărăciune și murmură:

— Suntem ai lui Dumnezeu și la El ne întoarcem.

Al-Muin închise cufărul și spuse în șoaptă:

— Fie ca Dumnezeu să te ia la El și să te izbăvească de toate tristețile.

— Ucigașul! țipă Suleiman. Dezvăluie-mi tainele care mi-au nimicit fericirea.

— Stăpâne, e încă un mister. Cum a părăsit casa? Unde a ucis-o? Cine a ucis-o? Stăpâne, iată mărturisirea pe care hamalul s-a oferit să mi-o dea.

Îi povesti ce îi spusese hamalul, iar Az-Zini îi aruncă lui

Rajab priviri de foc și îi spuse:

— Nemernicule! Tu, tu ești ucigașul sau știi cine este!

— Stăpân al Cerurilor și al pământului, țipă hamalul tremurând de frică, nu v-am ascuns nimic.

— Ai născocit o poveste ca să ascunzi cele săvârșite.

— Dacă nu era adevărat, nu mă duceam singur la

agă să-i mărturisesc ce am văzut.

Dar Al-Muin Bin Sawy spuse pe neașteptate:

— Aici ai mințit, omule.

Apoi, întorcându-se spre ispravnic, spuse:

— A fost prins la locul faptei.

Lui Rajab nu-i venea să creadă urechilor.

— Ce ai spus?

— Ai fost prins și nu ai venit de bunăvoie, repetă bărbatul.

— Cum poți spune asta?

— Datoria este mai presus de milă, spuse acesta batjocoritor.

— Mincinosule, Dumnezeu te vede, îi urlă Rajab în față.

— Mărturisește și vei scăpa de schingiuire, îi spuse Az-Zini.

— Aga este un mincinos, spuse în culmea deznădejdi

Rajab, nu știu mai mult decât am spus.

Amintindu-și singura împrejurare pe care o tănuise, continuă:

— Aduceți-l pe Sahlul, negustorul de vechituri. El m-a văzut în apropierea cimitirului.

Veni și Sahlul. Aceeași liniște îl învăluia. Întrebat

ce-l făcuse să se apropie atât de mult de cimitir la aceea oră târzie din noapte, spuse:

— Timpul și locul nu contează în munca mea.

Le povesti cum dăduse peste Rajab care sărise de pe zidul cimitirului. Al-Muin îl întrebă:

— Crezi că el este ucigașul?

— Nu am nicio dovadă și apoi nu există ucigaș fără victimă. Unde este victima?

— În acest cufăr.

— Lasă-mă să o văd, spuse Sahlul zâmbind cu neliniște.

Al-Muin deschise cufărul iar Sahlul se uită la cadavru o vreme după care spuse:

— Fata încă respiră.

Nădejdea le inundă ochii lui Az-Zini și lui Rajab.

— Îți bați joc de noi, ucigașule? urlă la el Al-Muin.

— Grăbiți-vă și aduceți un doctor, îi spuse Sahlul lui

Az-Zini, acum cât mai poate fi salvată.

9

Sosi și doctorul Abdelqader Al-Mahini și se grăbi să cerceteze cadavrul. Apoi ridică fruntea și spuse:

— Este încă vie!

Az-Zini răsuflă ușurat, în vreme ce Al-Muin Bin Sawy se îngălbeni la față precum o stafie.

— I-a fost dat atâta drog cât să omoare un elefant, continuă Abdelqader.

Începu să o îngrijească iar în scurtă vreme fata își vărsă măruntaiele și își mișcă capul.

— *Al-hamdu lillah*, slavă lui Dumnezeu, Stăpânul celor năpăstuiți.

— Taina poveștii o vom afla de la ea, spuse Sahlul în timp ce aga îi cerceta pe furiș.

După o vreme în care domniră tăcerea și neîncrederea.

Qut Al-Qulub își veni în fire. Primul lucru pe care îl văzu fu chipul lui Az-Zini. Întinse mâna spre el cerându-i ajutorul.

— Să nu-ți fie frică de nimic, Qut, spuse acesta.

— Îmi este frică, șopti ea.

— Te afli în afară de orice primejdie, zâmbește.

Îl văzu pe Al-Muin Bin Sawy și se neliniști.

— Monstrul! țipă Qut.

O tăcere plină de întrebări se pogorî asupra tuturor.

— Nu știu, spuse ea, cum m-a dus într-o casă pustie unde m-a amenințat că mă omoară dacă nu mă

supun dorințelor lui murdare. Apoi nu-mi mai amintesc nimic.

Toți ochii erau îndreptați spre agă.

— Ești un câine trădător! țipă Az-Zini.

Îi luă sabia și hangerul.

— Încă o nelegiuire, în atât de scurt timp!

Porunci ca aga să fie închis până când îl va cerceta el însuși. Apoi, fără zăbavă, aduse la cunoștința tuturor nevinovăția hamalului și a negustorului de vechituri. Îi ceru maestrului Sahlul să mai rămână puțin și îi spuse:

— Îți sunt dator cu multe, maestre Sahlul. Spune-mi, ai pricepere la leacuri?

— Deloc, stăpâne, răspunse acesta zâmbind. Știu multe însă despre moarte.

11

— Nu mi-am închipuit niciodată că ești un trădător, îi spuse Suleiman Az-Zini lui Al-Muin Bin Sawy. Am crezut că chinul prin care am trecut cu toții ne-a izbăvit și că viețile noastre vor fi pline de dreptate și curățenie. Dar tu ai trădat încrederea, ai nesocotit bunăvoința și te-ai aruncat în brațele unei vieți de pierzanie și fărădelege.

— Nu tăgăduiesc că așa este, întocmai cum zici,

răspunse

Al-Muin. Ne-am făcut cunoscută căința, dar diavolul încă nu s-a pocăit.

— Ceea ce ai săvârșit nu poate cunoaște iertarea și voi vorbi tuturor despre faptele tale.

— Nu te pripi chiar așa! Nu sunt o pradă ușoară. Răul a pornit din casa ta.

— Să-ți fie rușine!

— Eu am fost părtașul Jamilei, soția ta, spuse el liniștit.

— Ce spui? ți-pă bărbatul tremurând de mânie.

— M-a chemat împinsă de gelozie și m-a făcut să scap de roaba ta îndrăgită, Qut Al-Qulub.

— Trădătorule! Mincinosule!

— Ai face mai bine să vorbești întâi cu soția ta.

— O mărturie strâmbă nu te va salva de la butucul călăului.

— Îți cer să cercetezi cu dreptate. Să mi se întâmple ce i se va întâmpla și ei. Legea este una pentru toți.

12

De pe o zi pe alta, Suleiman Az-Zini se prefăcu într-un bătrân distrus. Nu șovăi și o constrânse pe sitt Jamila să recunoască cele înfăptuite. Suleiman se

încăpățână însă să nu consimtă că lucrurile se petrecuseră întocmai, de rușine. Recunoașterea adevărului însemna distrugerea mamei copiilor lui, așa cum însemna și pierderea rangului ce-l avea.

Adevărul era limpede, dar se pare că el era prea slab ca să ia hotărârea cea bună. Ajunse astfel să-i ierte pe cei doi iar pe Jamila o lăsă să rămână în casa lui, în timp ce Al-Muin își păstră slujba. Alegând calea mai ușoară, își pierdu însă cinstea.

În plus, Qut Al-Qulub îl vesti că nu va mai rămâne în casa lui după această zi. Nu mai era în afară de primejdie acolo. Se văzu nevoit să o elibereze din robie și să-i dea o sumă de bani. O lăsă să plece iar aceasta îi luă inima cu ea.

Inimile tuturor erau pline de întristare. Qamqam și Sinjam vorbeau în taină, în timp ce nebunul și Abdullah al apelor deplângeau căderea celor care se căiseră. În ceea ce o privește pe Qut Al-Qulub, aceasta trăia într-o casă frumoasă, fără să-i lipsească ceva, dar existența ei era învăluită în singurătate.

Deși stăpânul ei îi îndeplinise întocmai dorința și fusese darnic cu ea, toate acestea nu-l absolviseră de vina de a o fi abandonat, iar amărăciunea singurătății aprinse focul iadului, hrănit de dragostea neîmplinită.

Mulți se îngrămădiră să o ceară de soție, din dragoste sau lăcomie, însă ea nu se învoi.

Nu consimți să fie nevasta lui Hasan spițerul și nici a lui Jalil postăvarul. Alții, precum Al-Muin Bin Sawy, jinduiau la ea de departe, iar Rajab hamalul se întreba dacă nu cumva cel care a readus o ființă la viață nu are dreptul să o stăpânească.

14

Cele petrecute, deși nu întâmplări de seamă care să atragă luarea aminte a orașului, cutremurară inimile celor amestecați.

Ibrahim sacagiul s-a căsătorit cu sitt Rasmiya, văduva lui

Jamasa Al-Bulți. Vistieria a pus în vânzare casa lui Jamasa

Al-Bulți, iar Suleiman Az-Zini a poruncit înmormântarea capului acestuia în groapa comună. Nebunul a ținut morțiș să ia parte la îngroparea capului său, spunându-și în sinea lui că era primul om care se însoțea către lumea de dincolo.

Căsătoria văduvei sale cu Ibrahim sacagiul îl bucură, pentru că singurătatea ei începuse să-i tulbure liniștea. Faptul că fusese părăsit îi cădea greu lui Al-Muin Bin Sawy și se preocupă tot mai mult de

gheșefturile lui, alături de negustori și de cei bogați. În acea toamnă plouă mai mult ca niciodată.

15

Trei umbre își croiau drum în tăcere prin întuneric. Din casa lui Qut Al-Qulub îi ademeniră corzile unei lăute și o voce melodioasă care pătrundea prin umezeala toamnei:

Toate în lume sunt trecătoare.

Azi omul e fericit, mâine e abătut.

Cu toate astea port mereu poveri și temeri pe umeri.

Într-o viață plină de amar și frică.

Își încetiniră pașii și în cele din urmă se opriră locului, iar unul dintre ei șopti:

— Dandan, aceasta este casa pe care o căutăm!

Şabib Rama, călăul, bătu la ușa casei, iar o tânără roabă deschise întrebând cine era afară.

— Derviși, oameni ai lui Dumnezeu, care caută sălaşul unor oameni cinstiți, spuse Şahriyar.

Tânăra roabă se făcu nevăzută o clipă, apoi se întoarse și îi conduse în odaia de primire, plină cu perne moi și covoare. Peste divanul cel mare era coborâtă o perdea care o ascundea vederii pe stăpâna casei.

— Doriți să mâncați? întrebă Qut Al-Qulub.

— Dorim să ascultăm mai multe cântece, spuse Șahriyar.

Glasul se înălță din nou într-o cântare nemaiauzită, făcându-i de bărbați să se cutremure de plăcere.

— Ești cântăreață? întrebă Șahriyar.

Nu, oameni ai lui Dumnezeu, spuse aceasta șoptit.

— Vocea ți-e plină de o întristare adâncă, spuse sultanul.

— Oare ce vietate nu este adâncită în propria întristare?

— Ce te-a supărat pe tine când întreaga ta casa pare un cuib al fericirii?

Qut Al-Qulub se refugie în tăcere, dar Șahriyar continuă:

— Spune-ne povestea ta, menirea noastră este să vindecăm inimile rănite.

Fata le mulțumi și spuse:

— Taina mea nu poate fi împărtășită, oameni ai lui Dumnezeu.

Nu mai spuse nimic, iar ei cerură voie să plece, inima sultanului nesimțindu-se în largul ei din pricina

acestei tăceri.

Se aplecă la urechea lui Dandan și spuse:

Află-mi taina acestei femei care alege să se afunde în tăcere.

Dorințele sultanului erau grele poveri pe umerii lui Dandan, ce nu se puteau ridica până când nu erau împlinite. El știa cât de tare se mânia sultanul dacă vrerea nu-i era îndeplinită. Sultanul încă șovăia între calea cea bună și greșală și încă trebuia să fie cu băgare de seamă la furia lui. De aceea, îl chemă pe ispravnicul Suleiman Az-Zini. Dandan îi descrie casa lui Qut Al-Qulub și spuse:

— În această casă este o femeie frumoasă care are o voce fermecătoare și un necaz ascuns. Stăpânul nostru, sultanul, dorește ca inima ei să fie ca o carte deschisă, fără taine pentru el.

Sufletul lui Az-Zini se cutremură și își dădu seama că trebuia să mărturisească totul. Dandan va căuta să afle adevărul de la oricine va simți că poate să-i dezlege tainele și în fruntea lor se afla Al-Fadl bin Khaqan. Adevărul tot va ieși la iveală, mai devreme sau mai târziu, așa că cel puțin să aibă meritul că a mărturisit, apropiindu-se astfel de sultan.

Era un om cinstit și inima lui nu avea să-și

găsească liniștea nicio clipă din această pricină. Așa că alese calea căinței, orice ar fi presupus aceasta.

Și îi dezvălui vizirului Dandan toate ascunzișurile poveștii sale.

17

Când Șahriyar află adevărul de la Dandan, își ieși din fire și urlă:

— Capetele lui Al-Muin și al soției lui Az-Zini trebuie tăiate.

Dar, pe neașteptate, furia lui se potoli. Poate își aminti felul în care fugise noaptea, în pielea goală, și păcatul îl făcu să se simtă vinovat. Poate își aminti că Az-Zini și Al-Muin erau printre cei mai buni oameni ai săi. Cu toate acestea, îi dădu afară din slujbele pe care le aveau și le puse zălog pe averi. De asemenea, porunci ca Jamila și Al-Muin să fie biciuiți, iar lui Qut Al-Qulub îi dădu zece mii de dinari.

— Fată tânără, ce îmi mai ceri? o întrebă sultanul.

— Stăpâne, îți cer să-l ierți pe Az-Zini, spuse Qut Al-Qulub.

Sultanul zâmbi și o întrebă:

— Se pare că tu încă îl iubești.

Ea își lăsă capul în jos rușinată și sultanul vorbi

cu hotărâre:

— Am poruncit ca alți oameni să fie puși în slujbele lor și nu există cale de întoarcere. Astfel, Al-Fadl bin Khaqan va deveni ispravnic, Haykal Az-Zafarani va fi ajutorul său iar Darwiş Omran agă.

Ochii acesteia se umeziră de lacrimi și sultanul spuse:

— Iertarea lui se află în mâinile tale și poate tu ești mai bună pentru el decât slujba ce-o avea.

Qut Al-Qulub sărută pământul pe care călcă sultanul și, pe când era gata să plece, acesta o întrebă:

— Ce ai de gând să faci, tânără fată?

— Să-l iert, stăpâne, îi răspunse ea umilă, cu ochii în lacrimi.

Aladdin Cel cu Alunițe pe obraji

1

Jamasa Al-Bulți striga în liniștea nopții, de sub palmier.

— Dumnezeuul meu, izbăvește-mă de ziua de ieri!
Dumnezeule, izbăvește-mă de ziua de mâine!

Dintr-odată, vocea lui Sinjam îi răspunse:

— Și noi iubim aceleași lucruri, dar între destinul oamenilor și cel al duhurilor e o prăpastie de netrecut.

Zarmabaha izbucni în râs, apoi spuse:

— De ce au fost create mierea și vinul?

Șahriyar tocmai se afla într-una din peregrinările lui nocturne alături de cei doi tovarăși ai săi și îi spuse lui Dandan:

— Voci îmi șoptesc în urechi neîncetat și capul mi se învâрте într-o stare de amețeală.

2

Aladdin era firav, cu o față mereu surâzătoare, tinerel, cu câte o aluniță pe fiecare obraz, rușinos, aproape de vârsta bărbăției. Ujr bărbierul se uită la el și spuse:

— Ai învățat tot ce aveai nevoie să știi, ia-ți uneltele și pleacă! Dumnezeu să te aibă în pază.

— Dumnezeu să te apere de răutatea fiilor celui necinstit, murmură Fatuha.

Tânărul plecă, plin de însuflețire și fericit iar Ujr, ca și cum ar fi vorbit pentru sine, spuse:

— Are frumusețea lui Nur Ad Din, Dumnezeu să-și reverse norocul asupra lui.

— Talismanul pe care i l-am dat și-l poartă la piept îl va feri să apuce pe drumul tatălui său, spuse Fatuha.

Ujr îi aruncă o privire înveninată dar nu scoase

un cuvânt.

3

Aladdin începu să lucreze pe stradă și în prăvălii și oricui îi cădea privirea asupra lui îi spunea:

— Marele Ziditor să fie lăudat!

Pentru ora de odihnă, alese scările de la fântână și se împrietenii îndată cu Fadil Sanaan, vânzătorul de zaharicale.

O dată, acesta îl invită la el acasă și le văzu pe Akram, soția lui, pe Umm As-Saad, mama lui, și pe sora lui, Husniya.

Vârsta bărbăției îl înflăcăra în taină și se lovea de cucernicia lui și de credința pe care o primise în școala coranică, astfel încât începu să născocească pricini ca să nu meargă la Fadil acasă ori de câte ori acesta îl poftea. Fadil îi simți cucernicia și îi spuse:

— Ești un flăcău demn ca vorbele lui Dumnezeu să-și găsească adăpost în inima lui.

— Este doar meritul lui Dumnezeu, murmură Aladdin.

— Ce simți când vezi cum păcatul cuprinde sufletele oamenilor? întrebă Fadil cu grijă.

— Întristare și părere de rău, îngână acesta.

— Și la ce bun acest lucru?

— Ce vrei mai mult? întrebă Aladdin și tulburarea i se citea în privire.

— Furie!

Mai rosti o dată cuvântul, apoi spuse:

— Un leu merită tot ce e mai bun.

4

Mahalaua sărbătorea nașterea sfântului Sidi Al-Warraq.

Alaiurile nu se mai terminau, steagurile fluturau, tobele și instrumentele de suflat își răspundeau unele altora. Buni și răi se adunaseră în jurul bolurilor cu pâine înmuiată. În rândurile oamenilor de vază se aflau Sahlul, Hasan spișterul.

Jalil postăvarul, Suleiman Az-Zini, Al-Muin Bin Sawy și

Șarului cocoșatul. De asemenea, se aflau acolo și Fadil Sanaan.

Ujr bărbierul, Maaruf pantofarul, Ibrahim sacagiul și Rajab hamalul. Pentru prima dată, li se alătură și Aladdin Cel cu

Alunițe. Fadil îl așează lângă el spunându-i:

— Dacă Al-Warraq ar învia, ar scoate îndată sabia!

Aladdin zâmbi ca și cum ar fi devenit tot mai

priceput în cunoașterea prietenului său. Fadil îi vorbea cu înțeleș:

— Cum cei buni întârzie să-și scoată săbiile, o voi face eu însumi!

— Se vorbește mult despre pocăința stăpânului nostru, sultanul, spuse Aladdin cu nevinovăție.

— Uneori se căiește pentru căința lui, spuse Fadil batjocoritor. Cu siguranță nu este cel mai potrivit dintre musulmani ca să stăpânească.

Privirea lui Aladdin fu atrasă spre colțul din partea dreaptă și, pentru o clipă, nu băgă în seamă spusele prietenului său.

Văzu un bătrân slab, cu un chip vesel și cu o privire pătrunzătoare. Lui Aladdin îi părea că nu se uitase înspre el fără pricină. Găsi privirea bătrânului așteptându-l. Era ca și cum l-ar fi îmbiat iar el i-ar fi răspuns pe dată. Bătrânul îl liniștea, așa cum frumusețea florii deschise îl liniștește pe omul curat la suflet.

Fadil băgă de seamă că nu-l mai asculta și că se uita la bătrân și îi spuse:

— Șeicul Abdullah Al-Balkhi este cel mai sfânt dintre oameni.

— De ce se uită la mine? întrebă Aladdin

nevinovat.

— De ce te uiți tu la el? îl întrebă Fadil cu glas tainic.

— Adevărul este că-l iubesc, îngână Aladdin.

Fadil se încruntă și nu mai știi ce să spună.

5

Aladdin părăsi sărbătoarea singur, cu inima plină de imnurile auzite. Se afundă în întuneric, pe sub lumina palidă a stelelor, iar adierea de primăvară îl împresură delicat. Deodată, auzi o voce răsunătoare și profundă strigându-l:

— Aladdin!

Se opri și inima îi spuse că este vocea șeicului. Acesta i se alătură și îi zise:

— Te poftesc să îmi fii prieten.

— Îți mulțumesc pentru cinstea ce mi-o faci, spuse el rușinos, dar de unde mi-ai știut numele?

— Casa mea e deschisă tuturor celor care o caută, continuă șeicul fără să-i răspundă la întrebare.

— Sunt prins cu treburi toată ziua, își ceru iertare tânărul.

— Nu știi ce fel de treburi ai!

— Sunt bărbier, domnule.

— De ce ai luat parte la sărbătoarea orânduită

pentru

Al-Warraq? întrebă bătrânul nepăsându-i de răspunsul lui

Aladdin.

— De mic mi-au plăcut sărbătorile.

— Ce știi despre Al-Warraq?

— Că a fost un sfânt bun.

— Iată o poveste pe care obișnuia s-o spună el: șeicul meu mi-a dat câteva foi pe care să le arunc în râu, însă inima mea nu m-a lăsat să fac așa ceva și le-am adus acasă. Am mers la el și i-am spus: „Am făcut așa cum mi-ați poruncit”.

M-a întrebat: „Și ce ai văzut?” I-am spus: „Nu am văzut nimic”, iar el mi-a zis: „Nu ai făcut ce ți-am poruncit.

Întoarce-te și aruncă-le în râu”. M-am întors îndoindu-mă că voi vedea semnul pe care mi-l făgăduise și le-am aruncat în râu. Apa se dădu la o parte și un cufăr ieși la iveală.

Capacul s-a deschis iar foile au căzut înăuntru. S-a închis la loc și apele au năvălit peste el. M-am întors la șeic și i-am spus ce s-a întâmplat el și mi-a zis: „Acum le-ai aruncat!”

I-am cerut să-mi deslușească taina și mi-a zis:

„Am scris o carte despre sufism la care doar cel perfect poate să viseze, iar fratele meu Al-Khidri mi-a cerut să i-o dau, dar Dumnezeu a poruncit ca apele să o ia”.

Aladdin era uimit și se cufundă în tăcere. Merșeră împreună o bucată de vreme și șeicul spuse:

— Una dintre spusele care au rămas de la el este „La oamenii învățați decăderea este dată de nepăsare, la emiri de nedreptate, iar la cei săraci de lucrurile scumpe”.

— Ce cuvinte frumoase, murmură Aladdin.

— Să nu te alături diavolilor, spuse șeicul cu solemnitate în liniștea serii.

Împins de o curiozitate neastâmpărată, Aladdin întrebă:

— Cine sunt acești prieteni ai diavolilor?

— Un emir fără cunoaștere, un învățat fără puritate, un sărac fără credință în Dumnezeu. Decăderea lumii stă în însăși decăderea lor.

— Vreau să înțeleg, spuse Aladdin cu însuflețire.

— Răbdare, Aladdin! Nu este decât cea dintâi lecție, pe care o primești sub lumina stelelor. Casa mea e deschisă tuturor celor care o caută.

Aladdin visă în aceea noapte că nebunul venea la el îmbrăcat în jalabia lui largă acoperindu-i trupul gol, și îi spunea:

— Lasă-ți barba să crească.

Porunca îl nedumeri, dar nebunul vorbi în continuare:

— Nu este decât un năvod pentru pescuit.

— Dar sunt bărbier, nu pescar, spuse Aladdin.

— Omul a fost creat ca să fie pescar, țipă nebunul.

7

La masa de dimineată, Aladdin le spuse părinților povestea șeicului Abdullah Al-Balkhi. Fatuha se bucură și îi spuse:

— Dumnezeu să te binecuvânteze!

Ujr îl ascultă cu mintea în altă parte și zise:

— Nu ești decât un bărbier și ai destulă credință, așa că ai grijă să nu dobândești mai multă decât e nevoie.

Din pricina acestei neînțelegeri, cei doi soți se certară și își aruncară cuvinte urâte unul altuia.

Pe scările de la fântână, ascultă cu uimire ce îi spunea

Fadil, apoi îl întrebă:

— Nu-i poți suferi pe oamenii de vază, nu-i așa?

— I-ai cunoscut îndeaproape? întrebă Fadil.

— Uneori tata mă ia cu el în casele lor ca să-l ajut și i-am cunoscut pe ispravnicul Al-Fadl bin Khaqan, pe Haykal

Az-Zafarani, ajutorul său și pe aga Darwiş Omran.

— Asta nu înseamnă că i-ai cunoscut.

— Sunt oameni de seamă. Doar la vederea unuia dintre ei inima mi s-a strâns, este vorba de Habazlam Bazaza, fiul lui Darwiş Omran. Mi s-a părut că seamănă cu diavolul!

— L-ai văzut tu pe diavol?

— Nu râde de mine, a fost doar o părere.

Fadil Sanaan suspină adânc și spuse ca pentru sine:

— Nemernicii!

— Cum de îi disprețuiești?

— Nu există fum fără foc!

— Dumnezeu e deasupra tuturor și a Lui e judecata, spuse el după ce se gândi puțin.

— Dar noi suntem uneltele Sale, pe care le-a creat pentru a face bine sau pentru a stârpi răul.

— Ce vrei de fapt, Fadil? întrebă Aladdin uitându-

se în ochii lui.

— Vreau să te transform într-un prieten și un tovarăș, răspunse acesta tainic.

9

Se așază în umila odaie de primire din casa lui Al-Balkhi așteptând venirea acestuia. Era prima dată când venea aici înainte de lăsarea serii. Îl auzise pe tatăl lui, Ujr, spunând o poveste despre șeic care îl amărâse și întristase... Spuse că aga Darwiș Omran ceruse mâna singurei fiice a șeicului pentru fiul lui Habazlam Bazaza. Era o fată nevinovată și pioasă care își urma întru totul părintele și era de o frumusețe nemaîntâlnită. Își aminti chipul lui Habazlam Bazaza și ce se spunea despre felul lui de a fi și se întristă. Tatăl lui continuă povestea și spuse că șeicul i-a mulțumit, dar nu s-a învoit. Fără îndoială că aga și-a ieșit din minți, iar dacă acesta se supără cel care i-a pricinuit această supărare nu se mai află nicicând în afară de primejdie.

— Oare șeicul Al-Balkhi nu și-a dat seama de acest lucru?

Își întrebă Aladdin tatăl.

— Este cunoscut faptul că șeicului nu-i este frică decât de Dumnezeu, i-a răspuns Ujr. Dar oare aga se

teme de

Dumnezeu?

Astfel că Aladdin veni în casa șeicului cu inima grea din pricina mâhnirii ce-l cuprinsese. În curând îl văzu venind vesel spre el și își uită întristarea. Înțelese că șeicului nu-i era frică decât de Dumnezeu. Bărbatul se așează turcește pe salteaua din fața lui și îl întreabă:

— Ce simți acum, când vii la mine pentru prima dată?

— Mă simt de parcă te-aș cunoaște de când m-am născut, spuse Aladdin din inimă.

— Fiecare dintre noi mai are încă un tată și fericit e cel care îl găsește, spuse bărbatul zâmbind.

— Ce mi-ai spus în noaptea cu sărbătoarea mi-a rămas în inimă.

— Noi îi aducem pe calea cea bună pe cei orbi. Ce a zis tatăl tău?

— El vrea să-mi văd de treabă, spuse Aladdin rușinat.

— El este adormit și nu vrea să se trezească, spuse șeicul apăsător. Dar tu ce vrei, Aladdin?

Neștiind ce să-i răspundă, bărbatul îl întreabă fără ocolișuri:

- Ce fel de musulman ești tu?
- Sunt musulman cu tot sufletul meu.
- Te rogi?
- Da, slavă lui Dumnezeu.
- Nu cred că te-ai rugat vreodată.

Aladdin îl privi uimit, iar șeicul spuse:

— La noi, rugăciunea se face din adâncul sufletului, iar cel ce o spune nu simte vâlvătaia focului dacă acesta nu-l arde.

Aladdin tăcu, simțindu-se neajutorat.

— Tu trebuie să primești islamul din nou ca să devii un credincios adevărat, spuse șeicul. Când te ajunge credința, pornește pe calea cea dreaptă de la începutul ei. Dacă îți dorești cu adevărat acest lucru.

Aladdin tăcu în continuare.

— Nu vreau să acopăr spinii cărării cu vorbe de miere.

Lumina salvării este un fruct care nu e oferit decât celor demni de el. Dumnezeu primește de la tine atât cât îi poți da. De la fiecare după puterea stăruinței...

Tăcerea îi învălui până când Aladdin o sparse:

— Asta înseamnă că trebuie să-mi abandonez munca?

— Fiecare șeic are calea lui, răspunse bătrânul cu glas răsunător. Cât despre mine, eu nu îi primesc decât pe cei care muncesc.

— O să vin din toată inima și cât pot de repede.

— Nu veni decât dacă ești împins de o dorință careia nu i te poți împotrivi.

10

Când ajunse la Fadil Sanaan, la locul de întâlnire de la fântână, era un alt om. Fadil îl privi bănuitor și mormăi cu nerăbdare:

— Până când mă vei tot amăgi așa?

— Eu, spuse Aladdin, nu sunt deloc în apele mele.

— Ai găsit drumul spre casa șeicului?

— Da. Cum de-ai ghicit?

— Îi cunosc urmele. M-am învârtit prin preajma lui destul timp, adăugă el.

— Tu?

— Da.

— Este un șeic cinstit.

— Așa este, ba chiar mai mult decât atât, spuse plecându-și capul.

— Poate că răbdarea te-a părăsit și ai plecat?

— Am primit de la el o învățătură ale cărei

urmări nu vor pieri niciodată, totuși eu înclin către nemurirea sinelui și nu către dispariția lui.

— Prietene, nu înțeleg!

— Răbdare! înțelegerea nu apare decât cu timpul. Vreau să te văd printre soldații lui Dumnezeu, nu printre dervișii lui.

— Acum chiar că sunt zăpăcit cu adevărat.

— Înțelepciunea credinței este eternă iar la început calea este una singură. Pe urmă, fără deosebire, apucă pe două căi: una duce spre iubire și pierzanie, iar cealaltă către jihad.

Cei care aleg pierzania nu se gândesc decât la ei, cei care aleg jihadul se dedică slujirii lui Dumnezeu.

Aladdin căzu adânc pe gânduri și uită de trecerea timpului.

11

Aga Darwiș Omran și fiul lui Habazlam Bazaza mergeau de la agie spre casă călare pe catâri. Soarele stătea să apună. Când să cotească spre Piața Osândeii, dintr-odată, apăru nebunul, privindu-i drept în ochi și le ținu calea, urlând la Darwiș Omran:

— Du-te să-ți vezi prietenul, Al-Muin Bin Sawy, și transmite-i urările mele de bine!

Bărbatul își văzu de drum iar Habazlam îl

întrebă:

— Ce vrea nebunul?

— Un nebun nu poate fi judecat pentru ce spune sau face, răspunse aga.

Însă înțelese că nebunul îi amintea de soarta agăi și că vorbea despre abaterile acestuia. De asemenea, fiul lui își dădu și el seama de asta, în ciuda întrebării pe care i-o pusese tatălui său, mai ales că el era cel care mijlocea legătura dintre negustori și acesta.

— Nebunii par să aibă un loc pe care nu-l mai părăsesc, spuse el furios.

— El însă se bucură de favorurile sultanului nostru.

— Îi este frică de el, după cum bag de seamă, spuse Habazlam.

— Ai grijă de spui, Habazlam!

— Ce rușine, tată, strigă tânărul, nu ne ajunge că șeicul cel îngust la minte nu mi-a încuviințat cererea?

Darwiş Omran se încruntă fără să spună un cuvânt.

12

„Cel a cărui fericire nu este adevărată, acela de griji va fi copleșit. Cel a cărui existență în lume nu e în slujba lui

Dumnezeu, acela singur se cheamă că va fi”.

Datorită învățăturilor pe care le deprindea Aladdin de la șeic, cupa sufletului i se umplea cu frânturi de cuvinte luminate. Era ca și cum acesta ar fi vorbit cu sine, dar flăcăul îi sorbea cuvintele pe nerăsuflăte.

— Fiecare om este trecător, în afară de El. Cel ce se bucură de această trecere va fi lovit de întristare când nu va mai avea de ce să fie fericit. Orice lucru este fără de rost, în afară de credința în Dumnezeu. Mâhnirea și singurătatea în lume apar uitându-te la tot ce te înconjoară, în afară de

Dumnezeu.

Aladdin își aminti de visele lui, de discuțiile avute, de faptele lui și lumea îi păru dintr-odată plină de taine. Își aminti de tatăl și de mama lui și se întristă.

— Cel căruia Dumnezeu i-a dăruit trei lucruri alături de alte trei, a izbutit să scape de greutatea vieții: goliciunea măruntaielor dar și o inimă fericită, sărăcie eternă și cumpătare de-a lungul vieții, răbdare fără margini și chemarea neconținută a numelui lui Dumnezeu.

Aladdin își spuse: „Ne rugăm îndurătorului și

Milostivului în numele îndurătorului și Milostivului”.

— La ce te gândești, fiule? îl întrebă șeicul.

Rușinat, ieși din starea de visare și spuse:

— Nimic nu mă va scoate din starea mea de tulburare în afară de bunăvoința Milostivului.

— Înainte să primești vinul, trebuie să cureți vasul și să-l purifici de toată murdăria.

— Ce călăuză bună ești!

— Dar „celălalt” se bagă peste noi, în timp ce călăuza lipsește!

Aladdin își dădu seama că se referă la Fadil Sanaan și întrebă:

— Ce crezi despre el, stăpâne?

— Un tânăr nobil care a descoperit ce i se potrivește și a fost mulțumit.

— Se rătăcește de Calea cea Dreaptă?

— Se luptă împotriva acestui lucru pe măsura puterii lui.

— Acum inima mi s-a liniștit, spuse Aladdin fericit.

— Dar tu trebuie să te cunoști pe tine însuși.

— Este sărac, dar este bogat prin faptul că duce în spate grijile omenirii.

— Există un leagăn pentru sabie și un leagăn

pentru iubire.

Și cum Aladdin tăcea, șeicul urmă:

— Binecuvântați sunt cei care au reușit să-și îndrepte inima de la lume spre Domnul lumii. Nu-mi amintesc niciodată de lume, deci cum și-ar putea aminti de ea cineva care nu a cunoscut-o?

După aceste cuvinte, șeicul își continuă învățăturile.

13

Într-o noapte, șeicul îl primi în aceeași odaie, dar Aladdin văzu că o perdea fusese coborâtă în colțul din dreapta. Înflăcărarea tinereții îl cuprinse.

— Ascultă, Aladdin, spuse șeicul.

Corzile lăutei se mișcă în spatele perdelei și o voce melodioasă se auzi:

Noaptea îmi este plină de chipul tău

*Și întunericul ei a pogorât peste oameni, în timp
ce oamenii se află cufundați în beznă*

Noi ne aflăm în plină lumina zilei.

Vocea tăcu, dar ecoul ei stăruie pătrunzând adâncurile.

— Aceasta este Zabida, fata mea. E un ucenic devotat, spuse șeicul.

Aladdin murmură fermecat:

— Sunt încântat și copleșit de atâta cinste.

— N-am încuviințat să i-o dau de soție băiatului agăi. Dar.

Aladdin, ți-o dau ție! spuse șeicul după un moment de tăcere.

— Dar eu nu sunt decât un bărbier care merge din casă în casă, spuse flăcăul cu vocea tremurându-i de tulburare.

— *Un oaspete a cărui frumusețe a ieșit la iveală/ Cum ascunde noaptea luna plină când apare?* cântă șeicul, după care spuse: Celui care cunoaște umilința Dumnezeu îi sporește însemnătatea, dar pe cel care se crede el singur însemnat, Dumnezeu îl coboară în ochii servitorilor lui.

14

Aladdin semnă zapisul de căsătorie cu Zabida și se mută în casa marelui șeic. Ujr, Fatuha, Fadil Sanaan, maestrul

Sahlul și Abdelqader Al-Mahini luară parte la modesta ceremonie. Nebunul, fără să fi fost poftit, veni și el și se așeză la dreapta mirelui. După nuntă, Ujr se duse acasă alături de câțiva prieteni apropiați, paharele de vin făcură înconjurul mesei și dansară și cântară cu toții până la răsăritul soarelui.

Nu trecură multe zile de la noaptea nunții și liniștea mahalalei fu tulburată de câteva întâmplări cumplite. Biciul răului, cu chipul lui sumbru, lovi iarăși mahalaua. Un giuvaier rar dispăru din casa ispravnicului, fapt ce o făcu pe soția lui Al-Fadl bin Khaqan să se neliniștească peste măsură.

Aceasta îi aminti ispravnicului de haosul care cuprindea mahalaua la răstimpuri, de omorurile și hoțiile ce scoteau întotdeauna la iveală cele mai urâte dintre uneltiri și care se sfârșeau cu uciderea ispravnicului sau cu înlocuirea lui.

Furia bărbatului se abătu asupra agăi Darwiş Omran, care tăgădui faptul că agia nu-și îndeplinise îndatoririle și făgădui că va prinde făptașul și va găsi giuvaierul.

Acesta își trimise iscoadele peste tot în mahala și, după ce ascultă mărturiile acestora, dădu buzna în casa șeicului

Abdullah Al-Balkhi fără să bage în seamă vaietele rudelor sale. Cercetă casa amănunțit și găsi giuvaierul în dulapul lui

Aladdin, așa cum dădu și peste niște răvașe care arătau că acesta avea legături cu kharijiții. Astfel îl luă

prizonier pe

Aladdin, îl azvârli în temniță și hotărî să fie judecat imediat.

16

În acest răstimp, un val de întristare umplu inimile oamenilor. Mâhnirea nu îi cuprinse doar pe Zabida, Fatuha ori

Ujr. Inimile tuturor erau îndurerate de soarta frumosului flăcău. Toți erau de părere că Aladdin trebuia eliberat și găsit nevinovat de învinuirile ce fuseseră aruncate asupra lui și îi arătau pe agă și pe fiul său Habazlam Bazaza ca fiind cei care puseseră la cale această nelegiuire. Neîncrederea oamenilor crescuse când aflară de un favor neașteptat primit de

Al-Muin bin Sawy, fapt ce îi făcu să creadă că cei doi se folosiseră pentru a pune la cale cele înfăptuite de experiența lui Sawy ca fost agă.

Ujr ceru îndurare de la Al-Fadl bin Khaqan și de la Haykal

Az-Zafarani, însă cererea nu îi fu luată în seamă. Îl rugă pe șeicul Abdullah Al-Balkhi să se folosească de puterea lui, dar șeicul nu spuse niciun cuvânt și nu făcu nicio mișcare, întâmplările se petrecură uimitor de repede, iar Aladdin fu judecat și osândit la moarte.

În dimineața unei zile reci de toamnă, Aladdin a fost condus spre butucul călăului înconjurat de gărzi, în mijlocul unei mulțimi de oameni din mahala printre care se aflau cei de vază dar și muncitorii simpli. Lui Aladdin nu-i venea să-și creadă ochilor că se întâmplau toate astea.

— Sunt nevinovat și Dumnezeu mi-e martor! a țipat el.

Privirea îi rătăcea peste fețele celor care-l priveau, unii cu milă, alții cu răutate. Își ridică ochii spre cerurile ascunse în spatele norilor, punându-și viața în mâinile Ziditorului său. Țipetele mamei și ale soției lui ajunseră până la el și îi cutremurară inima. În ciuda uimirii care-l stăpânea, își aminti că nădărduse să se poată limpezi și să se îndrepte spre sabia războiului sfânt și a iubirii divine. Însă nu-și închipuise niciodată că această sabie va fi cea a călăului. Mulți așteptară ca un miracol să se întâmple în ultima clipă, așa cum se petrecuse și cu Ujr și cu alții, însă sabia se ridică în aerul greu, în fața ochilor lor și apoi căzu despărțind capul cel frumos de trup.

— Fiul meu este nevinovat, se tânguia Ujr în casa

șeicului.

— Nevinovat și fără de pată, plângea Zabida. Dumnezeu știe că grăiesc numai adevărul!

Șeicul stătea tăcut și liniștit, cu picioarele încrucișate. Nu făcu nimic, nici măcar întristarea nu se citea pe chipul lui.

— Tată, sunt distrusă, îi spuse fata.

— Nu ai făcut nimic, spuse Ujr apăsător, ca și cum soarta lui nu te-ar privi și pe tine.

— Răbdare, Zabida, îi spuse șeicul fiicei lui fără să-l bage în seamă pe Ujr.

După o clipă de tăcere continuă:

— Am să-ți istorisesc povestea unui minunat șeic care a spus: „Într-o zi am căzut într-o groapă, iar după trei zile a trecut pe acolo o caravană de călători. Și mi-am spus că trebuie să-i strig, apoi m-am răzgândit și mi-am zis că nu e drept să cer ajutor de la altcineva în afară de Dumnezeu cel Atotputernic. Când s-au apropiat, au văzut groapa în mijlocul drumului și au spus: „Să acoperim groapa asta până nu pică cineva în ea”. M-am îngrijorat foarte tare și mi-am pierdut orice nădejde. După ce au astupat-o și și-au urmat drumul, m-am rugat lui Dumnezeu cel Atotputernic și m-am lăsat în mâinile morții. Mă părăsise orice nădejde.

Când a căzut noaptea, am auzit o mișcare deasupra gropii. Cum ascultam așa, gura gropii s-a lărgit și am zărit un animal uriaș ca un balaur. Își coborî coada spre mine și am știut că

Dumnezeu l-a trimis să mă izbăvească. Am apucat coada și m-a tras afară. Atunci, o voce din Ceruri mi-a strigat: „Te-am salvat de la moarte prin moarte.

Sultanul

1

Cei trei bărbați pășeau prin întuneric în straie de negustori străini. Șahriyar, Dandan și Șabib Rama. Trei umbre se apropiară de ei și, când ajunseră față în față, una dintre ele îi întrebă:

— Ce faceți aici la ora asta din noapte?

— Suntem niște negustori străini care ne alinăm plictiseala cu adierea aceasta de primăvară, răspunse Șahriyar.

— Străinilor, sunteți oaspeții mei, spuse vocea.

Îl binecuvântară și își continuară drumul împreună.

— Mă întreb oare cine este binevoitoarea noastră gazdă, întrebă Șahriyar.

— Răbdare, nobililor domni.

Merseră până când ajunseră pe malul râului. Se îndreptară spre un vas care aștepta și ale cărui felinare străluceau precum stelele.

— Suntem legați de piață, ne pui să călătorim? întrebă

Șahriyar.

— Străinilor, vă aflați în prezența stăpânului nostru, sultanul Șahriyar, răspunse o altă voce. Aduceți-vă urările sultanului și lăudați-L pe Dumnezeu pentru norocul care a dat peste voi.

Uimirea încremeni limbile celor trei bărbați. Care sultan?

Care Șahriyar? împietriți în mirarea lor, nu mai făcură nicio mișcare. Atunci, cea de-a doua voce strigă:

— Străinilor, urările!

Șahriyar își reveni din starea de uimire și se hotărî să trăiască și această experiență până la capăt. De îndată se înclină în fața pretinsului sultan, Dandan și Șabib Rama făcând și ei întocmai la fel.

— Dumnezeu să facă să strălucească chipul prințului credincioșilor, să-i dea viață lungă și mulți ani la cârma țării.

Suita lui îl urmă până în clipa în care se așează pe un tron sub un adăpost de la prora vasului. Ceilalți își luară locurile pe pernele aranjate în fața acestuia. Vasul se puse în mișcare în aerul primăvărat sub zâmbetele stelelor zglobii.

3

Vasul ancoră la malul unei insule și fu întâmpinat de străji cu felinare. Adevăratul Șahriyar șușoti la urechea lui Dandan

— Este un nou regat, iar noi trebuie că dormim!

— Poate din pricina hașişului, înălțimea Voastră.

— Dar de unde au bani să plătească pentru tot belşugul ăsta?

— În curând, spuse vizirul îngrijorat, adevărul va vorbi cu glasul său tainic.

Intrară într-un cort unde găsiră o masă întinsă cu tot felul de bucate și băuturi așteptându-i. În jur, se aflau toți bărbații din împărăție care se înfruptară din mâncare până când se săturară și băură până când spiritele lor se înflăcărară. O

tânăra roabă cânta în spatele unei perdele:

*Îți grăiește pasiunea adâncă ce în mine ai trezit
Și îți vestește dragostea mea.*

— Ce ospăț demn de un împărat, îi șopti Șahriyar

lui Dandan la ureche, noi nu suntem decât niște simpli slujitori.

La un moment, celălalt sultan strigă:

— Acum a venit momentul să ținem judecata divină.

— Nu ar trebui să ne cerem iertare, să plecăm și să trimitem armata ca să-i prindă înainte să dispară? întrebă

Dandan.

— Să rămânem să vedem cu ochii noștri ce se petrece, sunt lucruri pe care nici măcar nu mi le-am putut închipui.

Îndată fețele de masă fură luate și în mijlocul cortului fu pus un podium pentru judecători. Celălalt sultan se așează neîntârziat la locul lui. În dreapta lui se opri vizirul său, iar în stânga călăul. În ungherele cortului au fost trimise gărzile înarmate cu săbii. Adevăratul Șahriyar se așează, urmat de cei doi însoțitori ai săi, alături de câțiva oameni de vază cărora li se îngăduise să urmărească sfânta judecată.

4

De pe podiumul pe care stătea, celălalt sultan le vorbește oamenilor de vază:

— Îi mulțumesc lui Dumnezeu, care m-a ajutat să

mă căiesc după ce mi-am murdărit mâinile de sânge nevinovat și am prăduit averile musulmanilor. Dar îndurarea și mila

Lui nu cunosc margini.

Adevăratul Șahriyar se albi la față, dar nu făcu nicio mișcare. Celălalt sultan continuă să vorbească spunând:

— Această judecată este ținută pentru a cerceta plângerea unui om simplu. Dacă ce spune este adevărat, atunci o fărădelege îngrozitoare a ieșit la iveală: puritatea a pierit și locul i-a fost luat de nemernicie, răutate și asuprire. Dumnezeu este primul și ultimul căruia I se cere ajutorul. Să intre cel care a făcut plângerea: bărbierul Ujr.

Un bărbat umil și îngrijorat intră și se opri în fața podiumului. Sultanul îi spuse:

— Ujr, care e plângerea ta?

— Singurul meu fiu, Aladdin, a fost victima unei uneltiri îngrozitoare, spuse bărbatul cu vocea tremurându-i.

— Care a fost pricina pentru care i s-a tăiat capul?

— Uneltire împotriva sultanului și furtul giuvaierului lui

Qamar Az-Zaman, soția ispravnicului Al-Fadl bin Khaqan.

— După părerea ta, cine este uneltitorul?

— Habazlam Bazaza și tatăl lui, aga Darwiş Omran, ajutați de Al-Muin bin Sawy, care a fost pus la zid din cauza nelegiuirilor pe care le-a săvârșit. Acesta a izbutit să fure giuvaierul, așa cum a izbutit să-l pună în dulapul lui Aladdin, alături de răvașele care vorbeau despre trădarea înălțimii

Sale, sultanul.

— Care este pricina acestor uneltiri?

— Răzbunarea pe Aladdin care s-a căsătorit cu Zabida, fata omului lui Dumnezeu, Al-Balkhi, care nu s-a învoit să o dea după Habazlam Bazaza din pricina firii lui.

— Ai dovezi pentru ceea ce spui?

— Puritatea lui Aladdin este mai presus de orice dovadă.

Poți întreba pe oricine din mahala despre el. Uneltirea este adevărată și toți cred acest lucru. Dacă aș fi avut o dovadă limpede, aș fi putut scăpa capul celui nevinovat. Eu însă îmi pun nădejdea în dreptatea sultanului și în puterea sa fără margini.

În acea clipă, sultanul făcu semn ca Ujr să fie

luat și îl chemă pe Al-Fadl bin Khaqan. Bărbatul fu adus în fața lui, iar pe chip i se puteau citi teama și remușcarea. Sultanul îi spuse:

— Ispravnice, nu am nicio îndoială că ești un om drept.

Te-am ales după învățătura pe care ai primit-o și după experiența pe care o ai. În numele lui Dumnezeu, îți poruncesc să dezvălui taina din spatele acestei întâmplări. Nu mă îndoiesc că știi despre ce este vorba.

— Dumnezeu îmi este martor, murmură ispravnicul cu palmele deschise în semn de rugăciune, după care îi vorbi sultanului. După moartea lui Aladdin am aflat că oamenii vorbeau pe la colțuri despre nevinovăția lui și despre nelegiuirea altora. M-am neliniștit ca un om care a învățat principiile adevăratei credințe. Mi-am trimis iscoadele printre oameni și prin mahalale și au aflat adevărul chiar din gura lui Al-Muin bin Sawy când era beat. În mintea mea, am fost preocupat să prind vinovații. Cu toate acestea...

Ispravnicul tăcu o vreme, după care spuse încet:

— Cu toate acestea, am fost slab, stăpâne. Eu am fost cel care l-a judecat pe Aladdin și l-a osândit la

moarte. Mi-a fost frică de urmările pe care le putea avea aflarea adevărului.

Cel care a ucis un suflet a ucis toți oamenii.

— Te-ai temut pentru urmările asupra numelui tău și a slujbei tale de ispravnic, spuse sultanul.

Bărbatul își plecă capul și se cufundă în tăcere.

— Ajutorul tău a știut adevărul? a întrebat sultanul.

— Da, stăpâne, răspunse bărbatul abătut.

— Înțelepciunea lui Dumnezeu se află în creația Lui, însă legea e în mâinile noastre. De aceea osândim la moarte pe

Al-Muin bin Sawy, Darwiş Omran și Habazlam Bazaza.

De asemenea, am hotărât ca Al-Fadl bin Khaqan și Haykal

Az-Zafarani să fie schimbați din slujbă, iar pe averile lor să se pună zalog.

5

Butucul fu adus, la fel și vinovații. Călăul făcu câțiva pași.

În acea clipă, adevăratul Şahriyar nu se mai putu abține și se ridică spunând răspicat:

— Opriți această prefăcătorie!

Gărzile se repezică spre el, iar sultanul strigă de pe podiumul unde stătea:

— Cine ți-a îngăduit să vorbești, străine nebun?

— Trezește-te tu din nebunia asta, spuse sultanul tăios.

Vorbești cu sultanul Șahriyar.

De uimire, tuturor le încremenică cuvintele pe buze.

Dandan și Șabib Rama se opriă lângă sultan, cu săbiile scoase.

Cât despre acesta din urmă, scoase din buzunar pecetea împărăției și o flutură prin fața celuiilalt. Sultanul cel fals, revenindu-și din uimire, sări de pe podium și se aruncă la picioarele lui Șahriyar.

— Sunt robul înălțimii Voastre, Ibrahim sacagiul, spuse acesta.

— Ce înseamnă prefăcătoria asta?

— Iertare, stăpâne, spuse bărbatul tremurând de groază.

Dă-mi voie să-ți spun povestea mea și iartă-mi prostia.

6

Ibrahim sacagiul își spuse povestea în fața sultanului cu prilejul adunării de vară de la palat.

— Stăpâne, încă din copilărie am fost unul dintre cei care au avut încredere în Dumnezeu. Mă spetesc de la răsăritul soarelui până la apus, iar câștigul meu nu e mare, dar inima îmi este veselă și mă bucur uneori de o pipă cu hașiș. Dumnezeu mi-a dat o mare binecuvântare când m-am căsătorit cu văduva lui Jamasa Al-Bulți. Nu am visat niciodată să mănânc carne decât în ziua Marelui Bairam. Când a fost ucis fiul prietenului meu, bărbierul Ujr, liniștea mi-a fost tulburată. Am auzit ce șușoteau oamenii pe la colțuri și m-a cuprins o întristare pe care nu am mai cunoscut-o vreodată.

Noi suntem săraci și nu-L avem decât pe Dumnezeu. Mă aștepta însă o mare bucurie, cum nici nu-mi trecuse vreodată prin minte și am descoperit o comoară în afara porților orașului, devenind astfel unul dintre cei mai bogați oameni.

M-am gândit – și nu mi se întâmplă des – să mă bucur de averea mea de unul singur. Dar dragostea pe care o port celor săraci m-a împins să o apuc pe un alt drum și am hotărât să plăsmuiesc o împărăție în care toți să fim de-o potrivă.

Șahriyar zâmbi și spuse tăios:

— Hașișul ți-a luat mințile.

— Nu pot tăgădui că e așa, un astfel de gând nu putea să încolțească decât în mintea unui fumător de hașiș. Vagabonzii l-au primit foarte bine. Am ales această insulă pustie unde m-am numit sultan. Mi-am ales vizirii, comandanții și mai-marii țării dintre cei nevoiași. Nu ne-am întâlnit decât noaptea pentru a ne juca rolul, în care cerșetorii se prefac în mai-marii împărăției, mâncăm cu toții ce vrem, bem ce ne place și vorbim despre cele ce se petrec în lume, fiecare după slujba și rangul său. Când a avut loc uneltirea care l-a ucis pe

Aladdin, ne-am gândit să întocmim în fiecare noapte o judecată în care dreptatea să-și urmeze cursul după ce nu a reușit acest lucru în lumea reală.

— Și ai irosit comoara, fumătorule de hașiș? întrebă sultanul batjocoritor.

— Nu mi-a mai rămas decât puțin, dar ne-am cumpărat un fel de fericire care nu poate fi măsurat în bani.

7

Deși povestea lui Ibrahim sacagiul îi oferise o bucurie fără margini, Șahriyar îi spuse lui Dandan:

— Vreau să aud ce se spune legat de moartea lui Aladdin, fiul lui Ujr bărbierul.

— Stăpâne, cheia o vei găsi la Al-Fadl bin Khaqan. Cheamă-l! Ai o putere mai mare asupra lui.

— Crezi că trebuie să luăm ca pildă ceea ce a făcut sultanul Ibrahim sacagiul? Întrebă sultanul.

— Stăpâne, adevărul este că a fost o judecată cum nu s-a mai pomenit și care arată că hașişul nu-ți ia mințile chiar de tot.

— Nu-ți ascund că mi-a plăcut foarte mult hotărârea luată.

Și lucrurile s-au petrecut după cum urmează: păcătoșii au căzut, lui Al-Muin bin Sawy, Darwiş Omran, Habazlam

Bazaza le-au fost tăiate capetele, iar Al-Fadl bin Khaqan și

Haykal Az-Zafarani au fost dați afară din slujbă iar averile le-au fost zălogite.

Tichia care te face nevăzut

1

— Abbas Al-Khaligi este noul ispravnic, Samy Şukri este ajutorul său, iar Khalil Faris aga, spuse Sakhrabut cu nepăsare. Nu e de așteptat ca aceștia să facă vreo nelegiuire prea curând.

— De ce? Întrebă Zarmabaha batjocoritor.

— Au dobândit aceste slujbe în urma experienței

amare pe care au cunoscut-o din pricina decăderii lor.

— Să așteptăm ca noile ranguri să-i smintească pe conducători! Privește la acel tânăr plin de viață, Fadil Sanaan!

— Este pilda vie că munca ne poate strica oricând dorințele și uneltirile, spuse Sakhrabut supărat.

— O adevărată încercare pentru măiestria și farmecele noastre.

— Zarmabaha, ești o comoară de neprețuit, spuse el cu veselie în glas.

— Să ne gândim împreună la un joc nemaîntâlnit, pe măsura noastră.

2

Fadil Sanaan se odihnea pe scările fântânii la sfârșitul unei zile toride de vară. Îi era dor de Aladdin și se ruga cu inima îndurerată la Dumnezeu să aibă milă de el. Se întreba cuprins de tulburare când va veni clipa eliberării. Băgă de seamă că un om, al cărui chip era luminat de un zâmbet larg, se îndrepta spre el și i se așeză alături. Își dădură binețe, însă bărbatul îl privea cu așa luare-aminte, de parcă venise până acolo ca să-l întâlnească pe el. Fadil aștepta ca bărbatul să-și spună păsul și, pentru că acesta nu

deschise, gura, îi spuse:

— Bag de seamă că nu ești din mahalaua noastră.

— E întocmai cum bănuiești, spuse bărbatul prietenește, dar eu te-am ales pe tine.

Se uită la el îngrijorat, cunoscând mijloacele iscoadelor și îl întrebă:

— Cine ești?

— Asta nu are nicio însemnătate. Ceea ce contează cu adevărat este că sunt unul dintre oamenii destinului. Am venit să-ți fac un dar.

O grijă și mai adâncă îl cuprinse pe Fadil și îl întrebă:

— Cine te-a trimis? Spune drept, pentru că nu-mi plac ghicitorile!

— Nici mie nu-mi plac defel, spuse acesta zâmbind. Iată darul pentru tine. Face ca orice altceva să-și piardă însemnătatea.

Și scoase din buzunarul jalabiei o tichie înfrumusețată cu modele colorate cum nu mai văzuse alta până atunci. Și-o potrivi pe cap și într-o clipă se făcu nevăzut. Fadil era uimit și, îngrijorat și temător, se uită în jurul lui.

— Oare visez?

Se auzi vocea bărbatului care-l întreba râzând:

— Nu ai auzit de tichia care te face nevăzut? Este cea pe care o țin în mână.

Bărbatul își dădu tichia jos de pe cap și i se înfățișă din nou. Inima lui Fadil începu să bată cu putere.

— Cine ești tu? întrebă neliniștit.

— Darul este aievea și poate fi atins. După asta, nicio întrebare nu-și mai are rostul.

— Chiar ai de gând să mi-o dai mie?

— Pentru asta te-a ales pe tine din toată lumea.

— Și de ce tocmai eu?

— De ce a găsit Ibrahim sacagiul comoara? Dar tu nu-ți irosi comoara așa cum a făcut-o el.

Fadil își spuse în sinea lui că lumea tocmai primise o nouă șansă și că trebuia să se îngrijească de acest dar pentru a mântui omenirea. Într-o clipă, inima i se umplu de gânduri mărețe.

— La ce te gândești? îl întrebă bărbatul.

— La lucruri frumoase care te vor face fericit.

— Spune-mi, ce vei face cu ea? întrebă bărbatul cu grijă.

— Voi face ce-mi spune conștiința, răspunse Fadil radiind de fericire.

— Fă orice, numai ce-ți dictează conștiința nu!

spuse bărbatul.

Lui Fadil îi pieri înflăcărarea din priviri și se simți dezamăgit și încurcat.

— Ce-ai spus?

— Fă orice, numai ce-ți dictează conștiința nu. Asta este condiția. Ești liber să te învoiești sau nu, dar ai grijă să nu mă tragi pe sfoară, pentru că-ți vei pierde tichia și viața de asemenea.

— Omule, tu mă împingi spre rău!

— Cred că e limpede ce-ți cer: să nu faci ce-ți spune conștiința. Dar nici rău nu trebuie să faci.

— Și atunci, ce să fac cu ea?

— Între cele două ai multe lucruri care nu aduc niciun câștig, dar nici nu fac vreun rău. Ești liber...

— Am dus o viață cinstită.

— O poți avea și în continuare, așa cum îți dorești, dar cu turbanul tău, nu cu tichia. Și de fapt ce ți-a adus viața asta? Sărăcie și temnița din când în când.

— Asta e treaba mea.

— Acum trebuie să plec, spuse bărbatul ridicându-se.

Deci ce spui?

Inima îi bătea neliniștită. Era o șansă care nu se

ivea de două ori. Nu putea să nu se învoiască.

— Îți primesc darul și nu-mi este frică de el, spuse Fadil încrezător.

Începând cu dimineața următoare, Fadil Sanaan tâșni din casă precum vântul care este pretutindeni, dar pe care nimeni nu-l vede. Noua vrăjitorie puse cu totul stăpânire pe el. Se prefăcu într-un spirit ce călătorea în ascuns, iar fericirea îl făcu să uite de toate, chiar și de grija lui zilnică de a câștiga un ban. Făcându-se nevăzut, simțea că se înalță, că devine stăpân și aidoma cu ceilalți prin puterile neștiute pe care le avea. Simțea că ține în mâini frâiele lucrurilor și că orice îi era cu putință de-acum. Era o vrtime cum nu mai pomenise, în care se elibera de trupul lui, de ochii oamenilor și de legile firii. Își închipui că putea face orice și mulțumi norocului care îl alesese pe el. Era atât de fericit, încât nu-și reveni decât la căderea serii. În acea clipă își aminti de Akram, de Umm

As-Saad care așteptau cei câțiva dirhami pentru a pregăti cina și a cumpăra cele necesare pregătirii zaharicalelor. Îngrijorat, își dădu seama că nu se putea întoarce acasă cu mâinile goale. Trecu pe la prăvălia măcelarului; acesta tocmai își număra câștigul zilei în timp ce ajutorul lui se retrăsese la o parte. Hotărî să

ia trei dirhami, câștigul lui pe o zi, spunându-și că va înapoia banii când va putea. Se trezi intrând în prăvălie și luând banii. Ieși în drum cu inima tremurându-i, vinovat de furt pentru prima dată în viața lui. Se uită în urmă și văzu cum măcelarul îl ia la bătaie pe flăcău, după care îl aruncă afară învinuindu-l de furt.

4

După masa de seară se gândi să se înveselească puțin trecând pe la Cafeneaua Emirilor, ascuns sub tichie. Era un prilej să facă puțin haz, îngrijindu-se totodată să se țină departe de vreo faptă nelegiuită precum cea din prăvălia măcelarului.

Întâlni toate chipurile acelea cunoscute pentru prima dată fără ca ele să îl poată vedea. Se uită batjocoritor la Hasan spițerul, Jalil postăvarul, Ujr bărbierul, Șarului cocoșatul, maestrul Sahlul, Ibrahim sacagiul, Suleiman Az-Zini.

Abdelqader Al-Mahini, Rajab hamalul și Maaruf pantofarul, îl auzi pe Ujr bărbierul spunând:

— Oare de ce întârzie Fadil Sanaan?

— Poate a dat peste el vreo nenorocire, spuse Șarului cocoșatul cu vocea lui pițigăiată, izbucnind în râs.

Fadil se hotărî să-l pedepsească pe măscărici. Birtaşul veni aducând cu el pahare de karkade făcut din petale de hibiscus și dintr-odată tava se răsturnă în capul cocoșatului. Plin de ceai, cocoșatul sări în picioare urlând. Birtaşul rămăsese mut de uimire. Bărbații izbucniră într-un râset batjocoritor.

Cafegiul apăru, îl altoi pe flăcău și începu să-și ceară iertare de la măscăriciul sultanului. Apoi, călcându-și orice urmă de mândrie, veni chiar el cu paharele de karkade care, de data asta, se răsturnară în capul lui Suleiman Az-Zini.

Toți erau cuprinși de uimire și de o fericire ascunsă. Mai multe voci strigară:

— Hașișul este de vină!

Eliberat de constrângeri și uitând de necazuri, Ujr râse din nou, dar nu putu să se bucure de cele întâmplare că o palmă îl izbi peste ceafă. Se întoarse furios și îl văzu în spatele lui pe Maaruf pantofarul, pe care-l lovi cu pumnul în față și imediat cei doi se încăierară. Întunericul se lăsă peste încăpere când o piatră lovi lampa. Spiritele se încinseră, iar oamenii se luară la bătaie pe întuneric și urletele se întetiră până când ajunseră cu toții în stradă într-o stare jalnică de nebunie și groază.

Fadil își duse mai departe zilele ascunzând tichia în buzunar pentru vremuri când avea să aibă iarăși nevoie de ea.

Își spuse că până acum nu a avut nimic de câștigat de pe urma ei, doar că a furat și a făcut niște lucruri prostești. Era neliniștit și strâmtorat. Își mai spuse că nu putea să treacă cu vederea un astfel de prilej cum rar se întâlnesc. Nu avu prea mult timp de gândire, dar ce avea de câștigat dacă se gândea prea mult? Dacă nu putea face bine cu tichia lui, atunci ce să facă cu ea?

Se odihnea pe scările de la fântână după apusul soarelui, nu departe de un vânzător de pepeni verzi. Văzu cum cineva se îndrepta spre el să-i cumpere un pepene. Începu să tremure din toate încheieturile când își dădu seama că era un pușcăriaș cunoscut pentru că își schingiuisse frații. Îl zări mergând cu pepenele spre o străduță din apropiere unde se pare că locuia. Când fu sigur că nu trecea nimeni, își puse tichia și dispăru. Cum își uitase deja făgăduiala, scoase cuțitul cu care tăia zaharicalele. Cel puțin avea să afle cum cel care îi dăduse tichia aceea va încerca să-l împiedice să facă ce dorește. Îl prinse pe

pușcăriaș, care nu bănuia că se află cineva în preajmă, și îi dădu o lovitură mortală. Acesta căzu înecat în sânge.

Bucuria izbânzii îl ameți. Putea să facă tot ce-și dorea.

Nu plecă de acolo, ca să poată vedea ce se întâmplă. Zări oamenii adunându-se în lumina felinarelor. Veniră și gărzile.

Auzi cum pușcăriașul rostea numele vânzătorului de pepeni înainte să-și dea ultima suflare. Văzu cum gărzile îi puneau cătușele vânzătorului nevinovat. Acest lucru îl uimi și îl tulbură. Ce ar fi putut fi între pușcăriaș și vânzător ca să-l facă pe acesta din urmă să-l doboare? Neliniștea îl cuprinse în ghearele ei și își spuse în sinea lui:

— Nu am de făcut altceva decât să-l izbăvesc pe omul acesta nevinovat.

Chiar atunci în față i se ivi stăpânul tichiei care îi spuse:

— Ai grijă să nu încâlci înțelegerea.

— De ce m-ai lăsat să-l omor pe acel ucigaș? spuse Fadil cu înspăimântat.

— Dimpotrivă, nu l-ai omorât pe criminal, l-ai omorât pe fratele lui geamăn, care era un om bun,

nevinovat.

6

De la o hoție, ajunsese la lucruri prostești și apoi la omor.

Simți că aluneca în prăpastie. Ziua următoare, când îi tăiară capul vânzătorului de pepeni, Fadil fu cuprins de o stare de deznădejde cruntă. Rătăci pe străzi ca un nebun. Se ura pe sine așa cum ura și lumea și visele lui dintotdeauna.

— Să mărturisesc și să înfrunt adevărul, doar asta mi-a rămas, murmură în sinea lui.

Dar atunci îl zări în fața lui pe celălalt, care îi spuse:

— Ai grijă!

— Să fii blestemat! îi strigă mânios.

Celălalt se făcu nevăzut spunând:

— Asta să fie răsplata pentru cel care ți-a dat cheia puterii și a plăcerii?

Îl cuprinse amărăciunea, amestecată cu nebunie dezlănțuită. Începu să bea chemându-i pe diavoli din ascunzișurile lor. Îi dădură târcoale gânduri pline de dorință, dar evlavia i le alungă din minte. Nebunia ce-i invadase mintea îi aducea mereu în fața ochilor două chipuri: cel al lui Qamar, sora lui Hasan spițerul, și cel

al lui Qut Al-Qulub, soția lui Suleiman Az-Zini.

— Atâta timp cât vinul se duce în măruntaie, își spuse, de ce să-mi fie frică de beție? Nu mi-a mai rămas nimic de făcut decât să mă supun blestemului. Să mă ridic spre ceruri, să iasă diavolii din sticlele lor! Să vină pedeapsa încununată de victime!

7

— De ce Fadil Sanaan? se întrebă Qamar, sora spițerului.

Ce vis!

Însă ea băgă de seamă că visul lăsase urme pe care nu le putea șterge. Era uimită și spuse:

— Parcă era diavolul.

Groaza puse stăpânire pe ea și moartea îi apără în fața ochilor.

— Este un coșmar, spuse Qut Al-Qamar. Dar de ce tocmai Fadil Sanaan, la care nu m-am gândit niciodată în felul acesta?

Dar din coșmar se iviră semne aievea și frica puse stăpânire pe ea. Suleiman Az-Zini descoperi că banii i-au fost furați. Veni și aga Khalil Faris. Qut Al-Qulub nu spuse nimic despre coșmar, dar în mintea ei încolțise gândul morții.

8

Fadil Sanaan nu își schimbă obiceiurile din timpul zilei, iar noaptea nu stătea departe de Cafeneaua Emirilor. De multe ori, își spunea:

— Dumnezeu să aibă milă de tine, Fadil Sanaan. Am fost un flăcău bun, la fel ca Aladdin, sau chiar mai bun.

În plimbările lui îl întâlnea pe nebun și îi dădea câteva zaharicale, ca de obicei. Însă de data asta, nebunul nu mai întinse mâna și își văzu de drum ca și cum nu îl zărise. Fadil se îngrijoră și teama începu să-i dea târcoale precum muștele.

Nebunul nu s-ar fi purtat astfel fără pricină. Poate îl simte pe diavolul care i-a intrat sub piele.

— Trebuie să fiu cu băgare de seamă la nebun, murmură el.

Îl văzu pe celălalt, stăpânul tichiei, zâmbindu-i încurajator.

— Ai dreptate, însă nu este singurul de care trebuie să te ferești.

Sanaan începu să tremure și se simți umilit. Apoi spuse tăios:

— Lasă-mă în pace.

— Omoară-l pe nebun, spuse celălalt cu liniște-n glas.

Nu ar trebui să-ți fie greu.

— Nu-mi spune ce să fac, pentru că nu voi cădea la învoială cu tine.

— Trebuie să devenim prieteni și pentru asta te sfătuiesc să îl omori și pe Al-Balkhi, șeicul prefăcut.

— Nu suntem prieteni și nu voi face nimic decât dacă vreau.

— Așa este, precum zici, dar nu îți va părea rău, să știi.

Te chinuie faptul că ești nevoit să îți schimbi obiceiurile, dar vei dobândi curând înțelepciunea ultimă și vei înțelege care este viața pe care trebuie să o duci.

— Îți bați joc de mine, strigă Fadil.

— Ba deloc. Te îndemn să-ți ucizi dușmanii înainte să te ucidă ei pe tine.

— Lasă-mă în pace, spuse Fadil scârbit.

9

Se petrecură întâmplări îngrijorătoare: o boală necunoscută se năpusti, aproape în același timp, asupra a două femei frumoase și nobile, Qamar, sora spițerului, și Qut Al-Qulub, soția lui Suleiman Az-Zini. Strădaniile și experiența lui

Abdulqader Al-Mahini nu folosiră la nimic și nu

putură fi lecuite. Cu moartea lor, doctorul își dădu seama că deținea o taină pe care nu știa cum să o treacă cu vederea. Ar trebui să tacă pentru a apăra bunul nume al prietenilor lui? Îi era oare frică că liniștea lui va acoperi un ucigaș sau un omor?

Bărbatul se gândi multă vreme la asta, apoi se duse să-l vadă pe aga Khalil Faris.

— Îți voi destăinui lucrul care mă macină, poate astfel

Dumnezeu îmi va arăta calea cea dreaptă, spuse el.

Bărbatul suspină și vorbe mai departe:

— Nu o boală le-a ucis pe Qamar, sora lui Hasan spițerul, și pe Qut Al-Qulub, soția lui Suleiman Az-Zini. Îmi este clar că amândouă au luat o otravă care le-a omorât încet.

— Și-au luat singure viața? șopti aga îngrijorat. De ce?

Și de ce să vrea cineva ca ele să moară?

— Înainte să moară, amândouă au rostit îngrozite numele lui Fadil Sanaan.

Bărbatul dădu din cap din ce în ce mai îngrijorat.

— Ceea ce am înțeles este că amândouă au visat într-o noapte că Fadil le-a siluit și pe urmă au

descoperit urme care arătau că visul fusese adevărat.

— Este ceva peste putință de închipuit! Oare le-a drogat?

— Nu cred.

— Și unde erau când au visat?

— În paturile lor de-acasă.

— Este într-adevăr de necrezut. Cum li s-a furișat în case?

Cum le-a drogat ca pe urmă să le batjocorească?
Oare a primit ajutorul cuiva din aceste case?

— Nu cred...

— Ai vorbit cu Hasan și Suleiman Az-Zini despre asta?

— Nu am avut îndrăzneala.

— Ce știi despre Fadil Sanaan?

— Este un tânăr fără pată.

— A existat o bănuială, pentru care nu s-au găsit dovezi, că ar fi kharijit.

— Nu știu nimic despre acest lucru.

— Am să merg fără întârziere să-l arestez, spuse aga sigur pe el, și îl voi descoase chiar eu în amănunt.

— Am încredere că îl vei cerceta în taină, spuse Abdelqader ridicându-se, pentru a nu păta bunul nume al celor două femei.

— Să aflu adevărul este ceea ce vreau în primul rând! spuse

Khalil Faris cu nepăsare.

10

Fadil a fost arestat și aruncat fără zăbavă în temniță.

Ispravnicul Abbas Al-Khaliji se arată interesat de cele întâmplate și îi chemă la o întâlnire pe Hasan spițerul și Suleiman

Az-Zini, pe care îi lăsă fără grai dezvăluindu-le taina pe care doctorul se temuse să le-o spună. Fu precum o lovitură zdravănă care le retează capetele, iar moartea li s-ar fi părut mult mai blândă. Bărbatul porunci să fie adus Fadil Sanaan din temniță pentru a-i pune chiar el întrebările, dar Khalil

Faris veni singur spunând încurcat:

— Ucigașul a fugit. Nu e nici urmă de el în temniță.

Ispravnicul nu se mai putu stăpâni și se năpusti asupra agăi cu învinuiri și ocări, la care bărbatul spuse neajutorat:

— E un mister cum a scăpat. E ca o vrajă necurată.

— Este mai degrabă o rușine care-i va face pe

oameni să-și piardă cu totul încrederea în noi.

Iscoadele se răspândiră prin toate colțurile orașului precum lăcustele. Au fost aduse Akram, soția lui Fadil, Husniya, sora lui, și Umm As-Saad, mama lui. Însă răspunsurile pe care le dădură nu dezvălui nimic nou.

— Soțul meu este bărbatul cel mai nobil, spuse Akram plângând, nu cred un cuvânt din ce-mi spuneți despre el.

11

Fadil Sanaan înțelese că zilele îi erau numărate. Începând din clipa aceea, nu avea să-și mai trăiască viața decât ascuns sub tichie, precum un suflet blestemat care bântuie prin întuneric. Un suflet blestemat care nu se poate mișca decât în umbra răului și în acele prilejuri în care avea să batjocorească lumea. Un suflet care nu are parte de căință sau nu poate să facă bine. Devenise un diavol blestemat. Fadil suspina din toți rărunchii când în fața lui se ivi stăpânul tichiei întrebându-l:

— Ai cumva nevoie de mine?

Fadil îl privi înfuriat, iar celălalt îi spuse prietenește:

— Puterea ta nu cunoaște margini și nimic nu-ți

va lipsi.

— Asta nu e viață, strigă Fadil.

— Alungă-ți gândurile rele, spuse celălalt batjocoritor, și bucură-te de marele noroc care a dat peste tine.

— Singurătatea! Singurătatea! Întunericul! Mi-am pierdut soția, sora și mama. Mi-am pierdut prietenii!

— Ascultă sfatul unuia cu mai multă experiență, spuse celălalt cu liniște. Este în puterea ta să te bucuri în fiecare zi de un fapt care poate zdruncina din temelii lumea.

12

Mahalaua fu tulburată de câteva întâmplări misterioase care îi făcură pe oameni să uite de tot ce se petrecuse și de ucigașul dispărut. Unul dintre oamenii de seamă ai orașului fu aruncat de pe catâr și muri. O piatră îl lovi pe Sami Șukri, ajutorul ispravnicului, și îi crăpă capul pe când era înconjurat de străji. Un giuvaier prețios dispăru din casa ispravnicului. Atelierul tâmplarului luă foc. Femeile începură să fie tot mai hărțuite când mergeau la piață. Teamă tuturor crescă iar Fadil Sanaan își urmă drumul lui anevoios, în disperare și nebunie.

Ispravnicul Abbas Al-Khaliji se întâlnește cu șeicul Abdullah Al-Balkhi și doctorul Abdelqader Al-Mahini și le spune:

— Sunteți cei mai de seamă oameni din mahalaua noastră.

Vreau să știu părerea voastră despre ce ni se întâmplă. Cum credeți că se pot îndrepta lucrurile?

— Nu este vorba decât de o bandă de răufăcători care dovedește o mare viclenie, spuse doctorul, iar noi trebuie să fim mai cu băgare de seamă când e vorba de siguranță.

Tăcu o clipă după care continuă:

— De asemenea, suntem nevoiți să mai cugetăm asupra felului în care sunt date zakatul și cutia milei.

— Cred că lucrurile stau mult mai rău decât îți închipui.

Ce părere ai, șeicule Abdullah?

— Ne lipsește credința adevărată, răspunse bărbatul scurt.

— Dar oamenii sunt credincioși...

— Dimpotrivă. Credința adevărată este mai rară decât inorogul, spuse acesta abătut.

— Cineva folosește puterile necuratului ca să ne facă rău!

Spuse muftiul în acel moment. Eu cred că vina o poartă şiiții și kharijiții!

13

Toți cei bănuți că ar fi avut ceva de-a face cu omorurile au fost aruncați în temniță. În casele oamenilor domnea o neliniște plină de întrebări. Pentru prima dată Fadil Sanaan se trezi din starea de disperare în care era. Se minună și se întrebă dacă mai era loc în inima lui pentru căință și remușcări. Amintiri vechi îi reveniră în minte precum adierea care bate deasupra unui foc aprins. Începu să se gândească să-și îndrepte batjocura către altceva. Stăpânul tichiei îi apăru înainte privindu-l îngrijorat și îl întrebă:

— Încă nu te-ai vindecat de vechea boală?

Cuprins de furie, Fadil se stăpâni și spuse:

— Dar să-i ajut pe acești oameni să se mântuie ar însemna să ating culmea plăcerii!

— Amintește-ți de învoiala noastră.

— La ce bun să scape dușmanii credinței? Întrebă Fadil fără ocolișuri.

— După părerea ta ei sunt conducătorii. Nu ești decât unul dintre ei, așa că nu încerca să mă tragi pe sfoară.

— Lasă-mă să fac ce poftesc, spuse el rugător. După aceea fac ce vrei tu.

Atunci tichia îi fu smulsă de pe cap și Fadil se ivi pe neașteptate în mijlocul forfotelii de trecători din Piața Osândeii. Se sperie de schimbarea aceasta neașteptată. Înainte să se dezmeticească, celălalt îi puse tichia la loc spunându-i:

— Nu-ți uita făgăduiala și n-o voi uita nici eu pe-a mea.

14

Dar nu avu norocul să scape. Amărăciunea puse stăpânire pe el. Se întrebă cum putea să-și salveze prietenii și frații.

Se simțea parcă sugrumat de o prinsoare de fier. Era robul tichiei și al stăpânului ei așa cum era prizonierul întunericului. Nu avu norocul să scape și îi era rușine că încercase s-o facă. Chiar și disperarea i se adâncise. Făcuse prostii care nu puteau însă să-i alunge vechile gânduri din minte. Tânjea să-l readucă la viață pe vechiul Fadil cu orice preț. Într-adevăr, vechiul Fadil murise, dar încă se mai putea face ceva.

În măruntaiele întunericului se zărea totuși o licărire de lumină. Pentru prima dată de foarte mult timp, sufletul lui reînviase și voința lui căpătase o

nouă viață. Îndrăzneala care i se născu în inimă luă forma unor dorințe înălțătoare. Un val de dispreț îl ridică deasupra vieții și a morții și se trezi privind de acolo spre orizonturi pline de făgăduieli. Orizonturi care îi arătau un sfârșit nobil. Astfel se putea izbăvi

Fadil Sanaan, după ce viața se va fi scurs din el.

Fără să mai stea pe gânduri, se îndreptă cu hotărâre spre casa ispravnicului. Nebunul trecu pe lângă el repetând

„La-ilaha illa Allah. Nu există alt Dumnezeu, decât Allah.

El dă viață și ia viață. El poate să facă orice”.

Era într-o asemenea stare de beție a minții și nepăsare, încât nu se mai înspăimântă când celălalt îi apăru în față:

— Stai departe de mine!

Își luă tichia de pe cap și i-o aruncă în față spunând:

— Fă ce poftești.

— Te vor rupe în bucăți.

— Îmi știi soarta mai bine decât tine, strigă Fadil.

— O să te căiești și atunci părerile de rău nu-ți vor mai folosi la nimic.

— Sunt mai puternic decât tine.

Fadil aştepta înfricoşat să fie lovit cu putere, dar celălalt dispăru ca şi cum s-ar fi recunoscut învins.

15

Judecata lui Fadil Sanaan înfierbântă spiritele mai mult decât o făcuseră cele de dinainte. Mărturisirile lui stârniră o adevărată furtună în oraş. Pentru că oamenii de vază încă îl priveau ca pe unul dintre fiii lor şi pentru că oamenii simpli îl vedeau ca pe unul dintre ei, minţile şi simţămintele tuturor erau tulburate.

În Piaţa Osândeii se revărsă un adevărat puhoi de femei şi bărbaţi de toate felurile. Cuvinte de milă spuse în şoaptă se amestecau cu strigăte de bucurie, la fel cum sunetul rebabului se amesteca cu gâlceava beţivilor.

Tânărul fu zărit când era încă departe, şi toţi ochii se îndreptară spre el. Înconjurat de gărzi, mergea cu paşi fermi.

Chipul îi era liniştit şi, copleşit de umilinţă, înainta supus, în faţa butucului, îl năpădiră amintirile izbindu-l ca un şuvoi de lumină orbitoare. Chipurile lui Akram, Al-Balkhi, Jamasa

Al-Bulţi, Abdullah hamalul şi al nebunului i se

perindară prin față. În mintea lui se amestecau dragostea și aventura, răvașele cu instigări, miile de întâlniri ținute pe întuneric în odăi sărăcăcioase și locuri ferite de lume. Povestea cu tichia și stăpânul ei i se înfățișă ca un pas greșit pe care îl făcuse. În cele din urmă, izbânda lui tragică îi deveni limpede, atrăgându-l după sine pe călăul Șabib Rama. Totul se petrecuse cu o repeziciune uimitoare. Se încăpățână să nu-și arate deznădejdea și își înfruntă soarta cu îndrăzneală. Văzu ce era dincolo de moarte: o lumină care orbea privirea. De asemenea, maestrul Sahlul i se ivi înaintea, ca mesager al lumii de dincolo. Această nălucire îl uimi, dar revenindu-și îl întrebă:

— Ce te-a adus aici, maestre?

— M-a adus ce te-a adus și pe tine, răspunse acesta.

— Tu ești îngerul morții, strigă și mai surprins.

Sahlul nu răspunse.

— Vreau dreptate! se răsti Fadil.

— Dumnezeu singur este cel care hotărăște soarta muritorilor, spuse acesta cu liniște în glas.

Maaruf pantofarul

vesel se arăta față de ceilalți. Câștigul lui nu era mare iar soția lui.

Firdus Al-Urra, era calică, răutăcioasă, încăpățânată și arțăgoasă. Viața lui era un iad ce se împărțea între treburile zilnice și familie. Nu trecea zi fără să fie bătut, blestemat și deseori se trezea tremurând în fața ei, înfricoșat și umilit.

Nădăjduia că va avea îndrăzneala să se despartă de ea. Îi visa moartea. Dorea să fugă, dar cum și unde? își spunea că era un rob, la fel cum Fadil Sanaan fusese robul diavolului. Poate că nici pentru el nu era altă scăpare, în afara morții.

Într-o noapte, înghiți prea multe droguri și porni spre

Cafeneaua Emirilor, nemaîncăpându-și în piele de bucuria ce-l cuprinsese. Privi la chipurile prietenilor lui și spuse cu glas tare, făcându-se auzit de toată lumea:

— Ia ascultați o taină care nu ar trebui să vă fie ascunsă!

Lui Ujr bărbierul îi veni să râdă de el dar își aminti de propria lui mâhnire și tăcu.

— Nu vă spun decât adevărul, continuă Maaruf,

am găsit inelul lui Solomon²³!

— Poartă-te cuviincios cu cei mai de seamă ca tine, prostănacule, strigă Șarului cocoșatul.

— Se pare că te-ai și folosit deja de el. Unde sunt palatele, servitorii? Întrebă zeflemitor Ibrahim sacagiul. Unde sunt fastul și bunăstarea?

— Dacă nu eram cu frica lui Dumnezeu, aș fi făcut ce nici cu mintea nu poți gândi.

— Fă-ne o singură dată dovada puterii tale, ca să te putem crede, spuse Rajab hamalul.

— Nimic mai simplu!

— Minunat. Înălță-te spre cer, apoi coboară-te fără să pățești nimic.

— Inel al lui Solomon, ridică-mă la cer, șopti Maaruf.

În acel moment, Suleiman Az-Zini strigă la el:

— Nu te mai prosti!

Dar dintr-odată Maaruf nu mai scoase niciun cuvânt.

Era cuprins de o spaimă ciudată. Simți o putere

²³ în O mie și una de nopți, este inelul pe care ifritul Sakh reușește să-l fure de la una dintre soțiile regelui Solomon, cu ajutorul căruia conduce împărăția timp de patruzeci de zile. Ifritul aruncă inelul în apă, unde este înghițit de un pește care este prins de un pescar. De la acesta din urmă, regele Solomon primește inelul. Legenda spune că, folosind acest inel, regele Solomon putea face minuni, stăpâni duhurile și vorbi cu animalele.

care îl trăgea de la locul lui și îl ridica încet și ferm, încât toți mușteriii cafenelei rămaseră muți de uimire. Se îndreptă spre ușa cafenelei, ieși și urlă:

— Ajutați-mă!

Apoi se ridică până când dispăru în întunericul nopții de iarnă. Mușteriii se năpustiră în drum, în fața cafenelei, iar oamenii începură să povestească și celorlalți ce se întâmplase. Vestea se răspândi precum o rază de soare într-o zi de vară. Apoi, ușor, ușor, Maarui se lăsă în jos până când umbra i se ivi din nou din întuneric și se așeză la locul lui, într-o atmosferă ce nu se putea povesti în cuvinte. Cu toții fură cuprinși de teamă și uimire. Atât oamenii de seamă, cât și cei simpli se adunară în jurul lui și îl copleșiră cu întrebări.

— Unde ai găsit inelul?

— Când l-ai găsit?

— Ce ai făcut cu el?

— Spune-ne cum arată ifritul.

— Când o să ți se îndeplinească dorințele?

— Nu-ți uita prietenii, îi spuse Ujr.

— Pe frații tăi cei săraci! strigă Ibrahim.

— Fă lucrurile așa cum trebuie, îi spuse Rajab hamalul.

— Nu-L uita pe Dumnezeu. El este Stăpânul împărăției, spuse Suleiman Az-Zini.

Maaruf nu înțelegea nimic din ce i se spunea și nu-și dădea seama cum de se întâmplase așa ceva. Oare ce taină stăpânea fără să știe? Ce minune făcuse? Să le mărturisească adevărul? Temându-se, păstră tăcerea. Voia să fie lăsat singur, să-și recapete suflarea, să cugete... Se ridică de la locul lui fără să spună un cuvânt, iar ceilalți îi strigară:

— Nu ne lăsa așa în întuneric, deslușește-ne ce s-a întâmplat!

Dar Maaruf părăsi cafeneaua fără să mai arunce vreo privire în urmă.

2

Se îndreptă spre casă înconjurat de puhoiul de bărbați și femei care umpleau ulița. Se băteau să ajungă lângă el, unii căzură, iar alții se călcară în picioare.

— Plecați, le strigă, sau am să vă trimit pe lumea cealaltă.

Cât ai clipi din ochi, toți fugiră înspăimântați până când vocile nu li se mai auziră, iar în fața lui nu se mai găsea decât

Firdus Al-Urra, soția lui, care-l aștepta în dreptul

casei ținând în mână o lampă.

— Domnul îi dă putere cui vrea El.

Pentru prima dată de foarte mult timp, îi zâmbea. Se holbă la ea și îi dădu o palmă care răsună în tăcerea nopții.

— Vreau să ne despărțim, strigă Maaruf, du-te dracului!

— M-ai transformat în roaba sărăciei tale și mă alungi în clipa când a dat norocul peste tine, țipă femeia.

— Dacă nu pleci imediat, ifritul te va duce în Valea Duhurilor!

„Ce înseamnă toate astea, Maaruf? E un vis sau e aievea?

Ai aflat cu-adevărat o taină?” Se uită de jur-împrejurul lui.

Odaia era aproape goală și șopti cu grijă:

— Inel al lui Solomon, ridică-mă puțin de la pământ!

Așteptă îngrijorat însă nimic nu se întâmplă. Se întristă, dezamăgit de nereușita lui. „Nu am zburat eu prin văzduh?

Nu au fost martori oamenii din mahala? Nu a fost înfrântă

Al-Urra pentru întâia oară?”

— Inel al lui Solomon, spuse cu inima rănită, adu-mi o farfurie de grâu verde cu porumbel!

Nu-i fu dat să vadă decât câțiva gândaci care mergeau pe marginea covorului jerpelit. Se uită lung la ei și izbucni în plâns.

4

Își îngropă această înfrângere amară în adâncul sufletului.

Taina îl făcu să-și pună lacăt la gură. Își spuse că lucrurile se vor întâmpla după voia lui Dumnezeu. Oare nu ar trebui să meargă la atelier ca să repare pantofii, papucii și sandalele?

Oare oamenii aveau să treacă cu vederea o astfel de purtare din partea celui care deține inelul lui Solomon? Și, dacă nu o face, va muri de foame? Se întâlni cu aga Khalil Faris, în capătul uliței lui, ca și cum acesta îl aștepta. Îl întâmpină cu un zâmbet prietenos, cum nu se mai întâmplase niciodată, și pricepu că oamenii se uitau la el ca la deținătorul inelului lui Solomon. Inima îi bătea, cuprinsă de o nădejde nouă, și era hotărât să-și facă jocul cu pricepere până când Dumnezeu avea să-i pună capăt.

— Îți doresc ca Dumnezeu să-ți facă dimineața

fericită.

Maaruf, îi spuse bărbatul cu prietenie.

— Și ție la fel! spuse Maaruf cu o răceală care îl uimi și pe el.

Vorbi cu încrederea celui care stăpânește o putere la care niciun om nu visează.

Femeia urlă nevenindu-i să creadă și fugi. Zâmbi și el pentru prima dată de foarte mult timp și intră în casa care nu avea decât o încăpere și un hol strâmt.

— Ispravnicul vrea să te întâlnească.

— Mă bucur, spuse Maaruf cu nepăsare. Unde?

— Unde dorești tu.

„Lașilor!” își zise în sinea lui.

— În palatul lui, așa cum se cade. Vei fi tratat cum se cuvine și te vei afla în afara oricărei primejdii, îl asigură Faris.

— Nu îmi este frică de nicio putere de pe lumea asta, râse el cu dispreț.

— Te vom aștepta la prânz, spuse Khalil Faris ascunzându-și furia și, poate, teama.

5

Văzu în interesul cu care-l priveau oamenii semnul că aceștia aveau să se adune din nou în jurul lui, așa că se întoarse la casa lui sărăcăcioasă. Îl

întâlni pe Ujr bărbierul, care îi spuse că pățania lui era pe buzele tuturor celor din oraș, nu doar din mahala, și că miracolul înfăptuit de el făcuse să se cutremure chiar și palatul sultanului. Când află despre întâlnirea pe care urma să o aibă cu ispravnicul, Ujr spuse:

— Să nu-ți pese de nimeni, pentru că tu ești cel mai puternic om din lumea asta. Oamenii se împart acum în două:

cei cărora le este frică de puterea ta pentru că o doresc pentru ei și cei care se roagă ca ea să le ocrotească micimea.

— Amintește-ți, Ujr, că eu sunt unul dintre supușii lui

Dumnezeu, spuse Maaruf ascunzându-și întristarea cu un zâmbet.

Ujr îi ură să izbândească și să iasă victorios.

6

Ispravnicul Abbas Al-Khaliji, Sami Șukri, ajutorul său, aga Khalil Faris, muftiul și un grup de oameni de frunte îl așteptau în odaia de primire. Se uitară cu uimire la hainele lui ponosite, dar ispravnicul îl pofti să se așeze lângă el pe divan, dându-i binețe cu căldură, așa că se așeză cu încredere.

Dintr-odată deveni ținta tuturor privirilor.

— Am aflat că se află la tine inelul lui Solomon, spuse ispravnicul.

— Sunt pregătit să conving pe oricine ar avea îndoieli, spuse el cu încredere și pe un ton ușor amenințător.

— De fapt, voiam să știu - ca ispravnic - cum de a ajuns tocmai la tine?

— Nu-mi este îngăduit să dezvălui această taină.

— Cum crezi. Pentru că mi-ai făcut cinstea de a veni în casa mea, se vede că ai încredere în mine. Dumnezeu să fie lăudat pentru asta.

— Adevărul este că încrederea mea nu are nicio legătură cu asta. Nici tu și nici altcineva nu puteți să-mi faceți vreun rău, spuse Maaruf batjocoritor.

Ispravnicul își lăasă capul în jos în semn de încuviințare, ascunzându-și în același timp adevăratele simțăminte.

— Atât eu, cât și frații mei credem că este de datoria noastră să ne sfătuim cu tine, Dumnezeu ridică și coboară pe cine dorește, dar nouă ni se cere să-L slujim în toate împrejurările.

— Este mai potrivit să te sfătuiești cu tine însuși și cu frații tăi, spuse Maaruf cu îndrăzneală.

Ispravnicul se albi la față și spuse:

— Este adevărat că am preluat puterea în urma unor experiențe amare, dar am respectat legea de la bun început.

— Dovada stă întotdeauna în roade.

— Pe nimeni nu va copleși mânia noastră, ci numai blândețea. Vom căuta să facem întocmai ca stăpânul nostru, sultanul Șahriyar.

— Nimeni nu poate spune că nu a întors o nouă pagină, chiar dacă nu a atins încă desăvârșirea.

— Desăvârșirea nu o are decât Dumnezeu.

Ispravnicul se uită spre muftiu, care spuse:

— Maaruf, am doar o vorbă să-ți spun și trag nădejde că o vei primi ca din partea unui om căruia nu-i este teamă decât de Dumnezeu. Dumnezeu își încearcă slujitorii atât la bine, cât și la rău. El este și va fi mereu cel mai puternic și îl judecă pe cel puternic prin puterea lui, așa cum îl judecă pe cel slab prin slăbiciunea lui. Și alții au deținut inelul lui Solomon și a fost ca un blestem pentru ei. Faptul că inelul este la tine să fie o pildă pentru credincioși și un semn pentru cei care nu cred doar în Dumnezeu.

Maaruf zâmbi cu îngâmfare asemenea cuiva care se simte stăpân pe sine și spuse:

— Domnilor, oameni de vază, ascultați-mă! Este un noroc ca inelul lui Solomon să cadă în mâinile unui om credincios care își amintește de Dumnezeu de dimineață până seara. E o putere pe care voi nu o puteți stăpâni în niciun fel, însă eu o voi folosi doar la nevoie. Doar eu sunt în măsură să poruncesc inelului să ridice palate, să adune armate și să pună stăpânire pe țară. Dar eu am hotărât s-o apuc pe o altă cale.

Cei de față răsuflară ușurați pentru prima dată și cuvinte de laudă pentru Maarui se auzeau din toate părțile. În clipa aceea, Maaruf spuse cu inima strânsă:

— Dar nu voi șovăi să mă bucur de binecuvântarea pe care mi-a dat-o Dumnezeu.

Toți erau numai ochi și urechi, iar Maaruf continuă:

— Am nevoie chiar acum de o mie de dinari ca să îmi îmbunătățesc și eu traiul.

— Voi vedea ce bani am la îndemână, spuse ispravnicul luându-i-se o piatră de pe inimă, iar dacă nu ajung voi cere ajutorul sultanului.

7

Maaruf obținut banii pe care îi dorise iar oamenii de vază îl copleșiră cu daruri fără număr. Cumpără un palat și îl însărcină pe maestrul Sahlul cu aranjarea

lui, acesta transformându-l într-un adevărat muzeu. Se căsători cu Husniya, sora lui Fadil Sanaan. Se apropie de Ujr bărbierul, Ibrahim sacagiul și Rajab hamalul, iar pe cei săraci îi copleși cu dărnicia lui. Îl convinse pe ispravnic să le asigure traiul zilnic, să îi ocrotească și să-i cinstească, astfel încât zâmbete vesele să înflorească în locul celor pline de întristare. Ajunseră să iubească viața, așa cum iubeau paradisul.

8

Într-o zi fu chemat la sultanul Șahriyar. Se înfățișă înaintea lui rostind numele lui Dumnezeu și spunând „*La-ilaha illa Allah*. Dumnezeu e unul singur”. Nădăjduia să nu i se întâmple nimic rău. Sultanul îl primi în palatul de iarnă, în încăperea cunoscută sub numele de Odaia de Mărgean.

— Bine ai venit, Maaruf, îi spuse sultanul cu blândețe. Mi-a ajuns la urechi, în timpul peregrinărilor mele nocturne, că slujitorii lui Dumnezeu te laudă și acest lucru m-a făcut să-mi doresc să te văd.

— Această întâlnire este o binecuvântare pentru mine, mai scumpă decât însuși inelul lui Solomon, stăpâne, spuse

Maaruf tremurând din toate încheieturile.

— Simțăminte nobile din partea unui om la fel de

nobil.

Maaruf își plecă fruntea, întrebându-se ce va urma dacă sultanul îi va cere să facă o minune. Va pleca Maaruf din palat spre butucul călăului?

— Cum ai găsit inelul lui Solomon? îl întrebă sultanul.

— Am jurat să păstrez taina, stăpâne, răspunse Maaruf cu inima strânsă.

— Ai dreptate să nu dezvălui această taină, Maaruf, dar oare nu pot să o cunosc și eu, de departe, fără să o ating?

— Nici asta nu se poate, stăpâne. Cât de tare mă mâhnește că nu pot să-ți împlinesc această dorință!

— Nu ai nicio vină.

— Îți mulțumesc pentru bunătate, stăpâne.

— Mă miră însă ceva la tine, spuse sultanul după ce se gândi, dacă ai vrea să urci pe tron, nicio putere de pe pământ nu te-ar opri, nu-i așa?

— Să mă ferească Dumnezeu, strigă Maaruf împotrivindu-se. Eu nu sunt decât un biet slujitor credincios al lui

Dumnezeu. Nu mă ispitește nicio putere care s-ar împotrivi voinței Lui.

— Ești cu adevărat un om credincios. E o

binecuvântare că inelul se află în mâinile unui credincios.

— Slavă lui Dumnezeu, Domnul lumilor.

— Ai dobândit fericirea, Maaruf? întrebă sultanul curios.

— Am găsit fericirea fără margini, stăpâne.

— Uneori, ce s-a întâmplat în trecut nu-ți strică această fericire?

— Ce a fost în trecut înseamnă un șir de întâmplări nefericite pe care mi le-au pricinuit alții, însă nu-mi pare rău de nimic.

— Maaruf, ai parte de iubire?

— Slavă lui Dumnezeu, am o soție care îmi oferă fericire cu fiecare suflare a ei.

— Toate acestea datorită inelului?

— Datorită lui Dumnezeu, stăpâne!

— Poți să le aduci și altora fericirea? întrebă sultanul după o clipă dejăcere.

— Puterea inelului nu cunoaște margini, dar nu poate pătrunde în inimile oamenilor.

În adâncul ochilor lui Șahriyar se citea o neputință pricinuită de dezamăgire. Însă acesta zâmbi și spuse:

— Lasă-mă să te văd cum te ridici în aer până

atingi cu turbanul tavanul împodobit.

Dorința sultanului îl lovi cu furia unui cutremur care zdruncină un vârf de munte. Nădejdea i se împrăstie precum praful drumului și fu sigur că nenorocirea dăduse peste el.

— În fața înălțimii Voastre nu pot să mă port decât așa cum se cade, răspunse Maaruf cu hotărâre.

— Dar vei zbura pentru că ți-am cerut eu!

— Înălțimea Voastră, eu sunt robul vostru, Maaruf pantofarul, dar...

— Maaruf, oare nu trebuie să mi te supui?

— Dumnezeu mi-este martor că... răspunse acesta cu gâtul uscat.

— Îți poruncesc, Maaruf!

Atunci se ridică de la locul lui și se așează turcește în mijlocul odăii. Îl imploră pe Dumnezeu în șoaptă, ca să nu-l audă sultanul: „Dumnezeul meu, să se facă voia Ta, nu lăsa totul să dispară precum un vis” și, în culmea deznădejzii, spuse:

— Trupule, ridică-te până ce turbanul îmi va atinge tavanul.

Strânse din ochi lăsându-se în voia sorții întunecate. Când nu se întâmplă nimic, strigă chinuit:

— Ai milă, înălțime.

Și, înainte să mai apuce să rostească un singur cuvânt, un fior îl străbătu din creștet până-n tălpi, deveni tot mai ușor și frica îi dispăru. Și această putere necunoscută îl ridică încet, lin, de la pământ. Sultanul îl urmări tulburat peste măsură până când turbanul lui Maaruf atinse tavanul de mărgean. Apoi începu să coboare încet, până ce se așeză înapoi la locul lui.

— A fi sultan este un lucru așa de mărunț! strigă Șahriyar.

Cât de fără rost e îngâmfarea!

Maaruf nu izbuti să scoată niciun cuvânt, uimirea lui era chiar mai mare decât a sultanului.

9

Maaruf nu putea să priceapă sub niciun chip ce i se întâmplase. Încercase să se convingă de forța lui ascunsă la el acasă, dar aceasta nu îi răspunsese. Îi mulțumi lui Dumnezeu că scăpase. Puterea lui era binevenită, chiar așa cum se arăta.

Să dispară dacă așa dorește, atâta timp cât se întorcea pentru a-l scăpa din primejdie. Își alungă gândurile rele și se lăsă în mâinile lui Dumnezeu.

Stătea așezat la soare în grădina casei sale, când un bărbat străin îi bătu la poartă și ceru să-l vadă.

Crezu că avea nevoie de ceva și porunci să i se înfățișeze. Străinul intră îmbrăcat în straie persane scumpe. Purta un turban înalt, avea o barbă îngrijită și un aer semeț. Fără îndoială că venea dintr-o familie de seamă. Maaruf îi dădu binețe și îl rugă să se așeze:

— Cine ești tu, nobile oaspete? spuse Maaruf.

— Eu sunt stăpânul acestui palat, răspunse străinul tăios, și glasul îi răsună ca lovitura unui ciocan pe o nicovală.

— Ce prostie! spuse Maaruf furios.

Dar bărbatul își repetă vorbele cu un glas și mai apăsător:

— Sunt stăpânul acestui palat!

— Eu sunt singurul stăpân al palatului și nu îl împart cu nimeni, îi strigă Maaruf.

— Nu ești decât un șarlatan, spuse oaspetele înfruntându-l cu o privire plină de îngâmfare.

— Nebun nerușinat! strigă Maaruf mânios din cale-afară.

— Ai înșelat pe toată lumea, chiar și pe sultanul cel prost.

Dar eu te cunosc mai bine decât te cunoști tu însuși!

— Pot să te transform oricând într-o pulbere pe

care să o ia vântul.

— Nu ești bun decât să peticești și să reperi pantofi. N-ai decât să-mi-faci rău, spuse acesta batjocoritor.

Inima lui Maarui se opri, pierindu-i toată încrederea în sine. Apoi, cu o voce care îi trăda teama, în ciuda nepăsării ce i se citea pe față, spuse:

— Poate nu ai auzit despre minunea din Cafeneaua

Emirilor?

— Nu am auzit, pentru că eu sunt cel care a făcut-o. Dar nu încerca să mă duci cu vorba. Eu sunt cel care te-a scăpat când nu ai putut face nimic în fața sultanului.

În taină, Maarui se ruga la inelul lui Solomon să-l distrugă pe acest om. Când nu se întâmplă nimic, trupuli se încovoie sub greutatea disperării și întrebă cu frică:

— Cine ești?

— Eu sunt stăpânul și binefăcătorul tău.

Maaruf suspină și se cufundă în tăcere.

— Tu hotărăști dacă vrei să păstrezi bunăvoința de care te bucuri. Dacă vrei!

— Ce dorești? întrebă Maaruf în șoaptă.

— Omoară-i pe Abdullah Al-Balkhi și pe nebun!

Eu nu pot să omor nicio furnică! spuse acesta cuprins de spaimă.

— Îți voi arăta eu ce este de făcut.

— De ce vrei ajutorul meu când tu ești cel puternic?

— Nu este treaba ta.

Își aminti de capcana în care căzuse Fadil Sanaan. Îi veniră în minte nenorocirile care li se întâmplaseră lui Sanaan

Al-Jamali și Jamasa Al-Bulți.

— Pentru Dumnezeu, te implor să mă cruți de ceea ce-mi ceri!

— Nimic nu-mi este mai ușor decât să-l conving pe ispravnic de înșelătoria ta, spuse acesta batjocoritor. Oamenii nu se simt în siguranță în preajma ta și îmi doresc să fii distrus pentru a se elibera din robia ascunsă în care îi ții. În curând, vei fi chemat să faci o minune în fața lor, iar dacă dai greș, și cu siguranță așa va fi, se vor năpusti asupra ta precum tigrii.

În privirea lui Maarui se puteau citi disperarea și întristarea, dar celălalt nu-l cruță și spuse mai departe:

— Aștept părerea ta...

— Piei din fața mea! Nu pot să cuget limpede atâta vreme cât ești încă aici! strigă Maaruf.

— O să dispar de lângă tine un ceas. Dacă nu mă vei chema, aga va veni în locul meu, spuse acesta ridicându-se și plecă.

10

Îl lăsa pe Maaruf să se perpelească în toate focurile iadului. El să-i omoare pe Abdullah Al-Balkhi și pe nebun?!

Desigur că se bucura de norocul ce dăduse peste el, dar era un om bun, slab și credincios. Închipuirea îi juca renghiuri, dar se strădui să rămână cu picioarele pe pământ, deși se afla pe marginea hăului. În beznă zbuciumului ce-l cuprinsese, îi veni o idee fericită. De ce să nu o ia pe Husniya și banii și să fugă? Se repezi în casă și îi porunci nevastei să-și pună haina, apoi îndesă banii într-o boccea. Flusniya îl întrebă ce se întâmplă și el îi spuse că va afla taina când vor ajunge în siguranță la locul hotărât. Urcară pe catări și porniră cu gândul de a se îndrepta la lacul hotărât. Dar, acum se apropia de capătul străzii, Maaruf îl zări pe aga Khalil

Faris, sosind în fruntea unei cete de soldați.

În scurtă vreme veștile rele împânziră întreg orașul.

Zvonurile cum că Maaruf cizmarul își recunoscuse vina se răspândiră peste tot. Unele suflete se liniștiră, altele se cufundară în gol. Se știa că butucul călăului îl va primi pe Maaruf în curând, acesta urmând să li se alăture lui Fadil Sanaan și lui Aladdin. Săracii și cerșetorii ieșiră din colibebele lor și porniră spre piețele orașului fără să-i cheme nimeni, împinși de o adâncă îngrijorare. Într-o mare de oameni cum nu se mai văzuse, își dădură seama că alcătuiau un trup uriaș, cu o putere nemărginită, care răcnea dezvăluindu-și nemulțumirile și teama de cele ce urmau.

Maaruf va dispărea și odată cu el și traiul lor. Fețele lor se întunecaseră din nou și vaiete de nemulțumire se schimbau între ei sub forma unor șoapte răgușite. Pe urmă au devenit mai puternice și s-au aprins de amărăciune. S-au izbit precum stâncile și datorită acestei forțe care se născuse din focul inimilor simțiră că erau un stăvilă de netrecut, un fluviu care se revărsa dezlănțuit.

— Maaruf este nevinovat!

— Maaruf este milostiv!

— Maaruf să nu moară!

— Rușine celor care îi vor face vreun rău!

De îndată ce o voce strigă că ar trebui să meargă la casa ispravnicului, mulțimea se grăbi într-acolo precum un torent care coboară de pe vârful muntelui, eliberând în aer un urlet înfiorător. La prima stradă, calea le-a fost oprită de o ceată de soldați înarmați. Se iscă atunci o luptă cu săgeți și pietre, care se întetă sub un nor ce vestea ploaia. Înainte de apusul soarelui răsunară tobele iar crainicul strigă:

— Opriți lupta! Vine sultanul!

Cele două grupuri se despărțiră și se lăsă tăcerea. Alaiul sultanului veni cu o oaste mare de străji. Șahriyar intră în casa ispravnicului înconjurat de dregătorii săi. Judecata a durat toată noaptea. Înainte de răsărit, când burnița le spăla delicat fețele cuprinse de îngrijorare, crainicul ieși. Lumea avea multe așteptări, dar niciuna nu se ridica la nivelul a ceea ce avea să se întâmple.

— Dorința sultanului este de a-l muta pe ispravnic la conducerea altei mahalale, Maaruf pantofarul va conduce aici!

Strigătele oamenilor se înălțară în văzduh,

îmbătate de această izbândă răsunătoare.

Sindbad

1

Ispravnicul Maaruf, cu toată modestia, îi ceru sultanului mutarea ajutorului Sami Şukri şi a agăi Khalil Faris în altă mahala şi, dacă Înălţimea Sa binevoia, numirea lui Nur

Ad Din drept ajutorul lui şi a nebunului agă, sub noul nume de Abdullah cel Sănătos. Spre surprinderea tuturor, sultanul se învoi, dar îl întrebă:

— Chiar eşti mulţumit să-l ai pe nebun mai-mare peste gărzile tale?

— Cu siguranţă, spuse Maaruf cu încredere.

Sultanul îl încurajă şi îl întrebă:

— Maaruf, care este politica ta?

— Stăpâne, mi-am trăit toată viaţa reparând pantofi, până când acest lucru mi-a intrat în sânge, spuse Maaruf umil.

Vizirul Dandan se îngrijoră şi, după plecarea lui Maaruf, îi spuse sultanului:

— Stăpâne, nu crezi că mahalaua se află pe mâna unuia care nu are nicio experienţă în asta?

— Hai să vedem cum vor sta lucrurile şi în această nouă împrejurare, spuse sultanul cu linişte în

glas.

2

Mușteriii din Cafeneaua Emirilor își petreceau serile vorbind vrute și nevrute, într-o atmosferă liniștită care se potrivea cu schimbările ce avuseseră loc în mahalaua lor, când în cafenea se ivi un străin. Slăbuț, destul de înalt, cu o barbă neagră îngrijită, străinul purta o haină din Bagdad, un turban din zona Damascului și sandale marocane iar pe mână avea un șir de mătânii persane din perle. Oamenilor li se legară limbile și toate privirile se îndreptară spre el. Deși era un străin, își roti privirea zâmbitoare peste capetele celor de față și, dintr-odată, Rajab hamalul sări în picioare și strigă:

— Lăudat să fie Dumnezeu! Este Sindbad!

Cel care tocmai intrase izbucni în râs și îl cuprinse în brațe pe vechiul lui prieten, strângându-l cu căldură. De îndată, mâinile se cuprinseră în strânsori prietenești, după care Sindbad se duse spre locul gol de lângă maestrul Sahlul și, cum îl trase pe prietenul lui după el, acesta se împotrivi în șoaptă:

— Acesta este locul celor mari.

— De un ceas, tu ești cel care se ocupă de negoțul meu, spuse Sindbad.

— Câți ani au trecut de când ai dispărut, Sindbad? întrebă

Șarului cocoșatul.

— Adevărul este că am uitat de trecerea timpului, spuse

Sindbad zăpăcit.

— Pare că au trecut zece veacuri, spuse Ujr bărbierul.

— Ai cunoscut multe lumi, spuse doctorul Abdulqader

Al-Mahini. Ce ai văzut, Sindbad?

— Am să vă spun lucruri care vă vor bucura și din care puteți trage învățăminte, spuse bărbatul, mulțumit de interesul cu care era privit. Aveți răbdare până mă statornicesc și eu.

— Noi o să-ți povestim ce s-a petrecut în lipsa ta, zise Ujr.

— Ce a făcut Dumnezeu cu voi?

— Mulți s-au prăpădit, răpiți de moarte, spuse Hasan spițerul. Mulți s-au născut, dar nu s-au bucurat de viață. Unii s-au prăbușit, iar alții s-au ridicat din adâncuri. Unii s-au îmbogățit după ce au răbdad de foame, alții au ajuns să cerșească după ce au avut parte de măreție. Unele dintre cele mai bune și cele

mai rele duhuri au ajuns la noi în oraș. Ultima veste este că Maaruf pantofarul este ispravnic.

— Am crezut că fapte minunate nu se vor petrece decât în călătoriile mele! strigă Sindbad. Acum eu sunt cel uimit!

— Fără îndoială că ai devenit bogat, spuse Ibrahim sacagiul.

— Dumnezeu îi dă averi fără margini cui dorește.

— Spune-ne despre cel mai minunat lucru care ți s-a întâmplat, îl rugă Khalil postăvarul.

— Toate la timpul lor, spuse Sindbad atingând mătăniile persane. Trebuie să-mi cumpăr un palat, să deschid o prăvălie unde să înșir lucrurile rare și prețioase pe care le-am adus din munți, din adâncurile mărilor și din insule necunoscute. În curând, vă voi pofti la cină și vă voi oferi cele mai neobișnuite bucate și băuturi, apoi vă voi povesti despre călătoriile mele minunate.

3

Imediat, Sindbad a ales un palat în Piața Cavalerilor și l-a arvunit pe maestrul Sahlul să se ocupe de aranjarea și împodobirea lui. Deschise în piață o prăvălie nouă de care a fost însărcinat să se ocupe, încă din prima zi, Rajab hamalul. În acest timp,

Sindbad merse să-l vadă pe ispravnic și imediat se îmbrățișară ca doi vechi prieteni. Maaruf îi povesti istoria lui, iar Sindbad îi spuse ce a văzut și ce i se întâmplase în timpul celor șapte călătorii.

— Ești vrednic de noua ta slujbă! îi spuse Sindbad.

— Sunt servitorul celor sărmani aflați în grija lui Dumnezeu, spuse Maaruf cu convingere.

Merse și acasă la discipolul lui din copilărie, șeicul

Abdullah Al-Balkhi, îi sărută mâna și îi spuse:

— Am fost în preajma ta doar pentru primele clase, dar învățăturile tale mi-au luminat întunericul când am dat de greu.

— Degeaba ai semințe sănătoase, dacă pământul nu este bun, spuse șeicul prietenos.

— Poate vrei să ascuți peripețiile prin care am trecut?

— Cunoștințele nu stau în povești nenumărate, le dobândești dacă le urmezi și le folosești, spuse șeicul zâmbind.

— Stăpâne, vei găsi în ele lucruri care te vor bucura.

— Fericit este cel care nu poartă de grijă decât

unui lucru, îi răspunse șeicul nepăsător, și a cărui inimă nu este preocupată de ce-i văd ochii și de ce-i aud urechile. Cel care-l cunoaște pe Dumnezeu își uită de tot ce ar putea să-l țină departe de El.

După ce se mută în noua casă, Sindbad își pofti prietenii la petrecere. Atunci le povesti ce i se întâmplase de-a lungul celor șapte călătorii. De la ei, poveștile se răspândiră prin toată mahalaua, apoi prin oraș, inimile se cutremurară, iar închipuirea tuturor luă foc.

4

Într-o zi, ispravnicul Maaruf îl chemă la el și îi spuse:

— Bucură-te, Sindbad, stăpânul nostru, sultanul Șahriyar dorește să te vadă.

Sindbad se bucură foarte tare și se duse repede la palat însoțit de agă, Abdullah cel Sănătos. Se înfățișă sultanului într-o seară și fu condus fără întârziere în grădină. Se așează în beznă, acolo unde i se spuse. Adierile de primăvară strecurau în sufletul lui un amestec de parfumuri de flori, cum stătea sub bolta luminată de stele. Sultanul vorbea liniștit și cu un glas plăcut iar inima lui se domoli, teama îl părăsi, fiind înlocuită de iubire și de un sentiment de

apropiere. Îl întrebă despre prima lui slujbă, despre cunoștințele pe care le dobândise și despre ce îl făcuse să plece în această călătorie.

Sindbad îi răspunse cu vorbe puține, așa cum se cădea într-o asemenea împrejurare, sincer și fără înflorituri.

— Oamenii mi-au vorbit despre călătoriile tale și vreau să aud de la tine ce ai învățat din ele, dacă ai rămas cu ceva folositor din încercările prin care ai trecut – și nu repeta nimic, doar dacă nu cumva e necesar, îi spuse Șahriyar.

— Stăpâne, Dumnezeu este cel de la care cerem ajutor, spuse Sindbad după ce cugetă o vreme.

— Te ascult, Sindbad.

Bărbatul își umplu pieptul cu acel parfum dulce și spuse:

— Stăpâne, primul lucru pe care l-am învățat este că omul poate fi lesne înșelat de năluciri pe care le crede adevăruri.

Nu avem nicio scăpare dacă nu trăim cu picioarele bine înfipite în pământ. Când corabia noastră s-a scufundat în prima călătorie, am înotat agățat de o bucată de lemn până am ajuns la o insulă neagră. I-am mulțumit lui Dumnezeu, eu și cei care

erau cu mine, și am început să străbatem insula în căutare de fructe. Când nu am găsit nimic, ne-am adunat pe mal sperând că poate o altă corabie va trece pe acolo. Nu trecu mult timp și unul dintre noi a strigat: „Pământul se mișcă!” Ne-am uitat și ne-am trezit că eram scuturați de pământul răscolit. Ne-a cuprins teama. Atunci altul a strigat:

„Pământul se scufundă!” Într-adevăr, pământul se scufunda în valuri! M-am aruncat în apă. Am înțeles că ceea ce crezuserăm că era pământ nu era decât spatele unei balene uriașe care a fost tulburată de umbletele noastre și s-a dus înapoi în lumea ei, acolo unde era venerată. Am înotat, lăsându-mă în voia sortii, până când mâinile mi s-au lovit de niște pietre. Cu ajutorul lor m-am cățărat pe o insulă adevărată unde se găsea apă de băut și unde erau fructe din belșug. Am trăit aici o vreme, până când a trecut un vas care m-a salvat.

— Și cum poți deosebi năluca de adevăr? întrebă sultanul.

— Trebuie să folosim simțurile și mintea pe care ni le dă

Dumnezeu, spuse Sindbad șovăind.

— Zi mai departe, Sindbad.

— Stăpâne, am învățat de asemenea că somnul nu este îngăduit dacă trebuie să rămâi treaz și că disperarea nu face casă bună cu viața. Corabia s-a lovit de niște stânci care ieșeau din apă și am naufragiat pe o insulă. Această insulă era stearpă, fără apă, fără copaci, însă am adus cu noi hrană și apă.

Am zărit o piatră uriașă în apropiere și mi-am spus să dorm un ceas la umbra ei. Am adormit, iar când m-am trezit nu mai era nici urmă de frații mei. Am strigat, dar nu am auzit niciun răspuns. M-am dus spre țărm și am zărit o corabie îndepărtându-se la orizont. Am văzut valurile crescând și intonând imnul disperării și al morții. Am înțeles că vasul i-a luat pe prietenii mei care, cuprinși de bucuria mântuirii lor uitaseră de cel care dormea în spatele pietrei. Pe insulă părea să nu fie nicio vietate, nimic nu se înălța de pe suprafața pământului sterp. Doar pietre! Și ce pietre?! M-am uitat cu luare-aminte și teamă și am băgat de seamă că în fața mea era un ou și nu o piatră, așa cum i se păruse privirii mele obosite. Era un ou uriaș, de mărimea unui căsoi. Ce pasăre putea face așa un ou? Mi se făcu frică de acel dușman necunoscut, mi se năzărise că moartea nu putea fi prea departe. Când lumina soarelui dispăru, un aer

pâclos precum un nor se răspândi pretutindeni. Mi-am ridicat privirea și am văzut o creatură asemănătoare cu un vultur, dar de mii de ori mai mare decât unul obișnuit. Am văzut-o coborând încet, până când se așază peste un ou. Mi-am dat seama că îl ia și îl duce în zbor. Mi-a trecut prin minte o idee nebunească și m-am legat de un pinten al picioarelor ei mare precum un catarg. Pasărea și-a luat zborul purtându-mă deasupra pământului. Orice lucru mi se părea mic și lipsit de însemnătate ca și cum nici nădejde, nici durere nu pulsa acolo.

Ajuns pe vârful unui munte, mi-am desfăcut prinsoarea și m-am târât sub un copac frumos cum nu mai văzusem în viața mea. Pasărea se odihni vreme de un ceas, apoi își continuă călătoria spre un loc necunoscut, iar pe mine mă doborî somnul. Când m-am trezit, soarele ardea în țăriile cerului. Am mestecat ierburi pentru a-mi potoli foamea și mi-am ostit setea dintr-o groapă plină cu apă curată. Atunci am băgat de seamă că pământul răsfrângea lumini care copleșeau privirea și am descoperit că era plin de diamante neșlefuite. În ciuda nefericirii mele, setea de avuție mă cuprinse și am luat cât de multe diamante am putut și mi le-am îndesat în nădragi. Am coborât

muntele până când am ajuns la țărm, de unde am fost scăpat de un vas care trecea pe acolo.

— Este pasărea roc, despre care am auzit vorbindu-se dar pe care nu am văzut-o niciodată, spuse sultanul calm.

Sindbad, ești primul om care a tras foloase de pe urma ei!

Să știi și asta!

— A fost voința lui Dumnezeu cel Atotputernic, spuse

Sindbad cu modestie. Stăpâne, continuă el, am învățat, de asemenea, că bucatele sunt hrană când sunt mâncate cumpătat și otravă când apare lăcomia. Acest lucru e adevărat și când vine vorba de plăcerile cărnii. Și această corabie a naufragiat, la fel ca cea dinainte, și ne-am trezit pe o insulă peste care stăpânea un rege uriaș, dar foarte darnic. Ne-a primit mai bine decât nădăjduisem noi, iar în palatul lui nu am făcut nimic altceva decât să ne odihnim și să stăm de vorbă toată noaptea. Ne-a cinstit cu nenumărate tipsii încărcate de felurite bucate cum nici nu ne trecuse prin minte că ar putea exista. Ne-am repezit asupra mâncărilor precum nebunii. Oricum, câteva cuvinte străvechi pe care le-am învățat în copilărie de

la șeicul Abdullah Al-Balkhi m-au oprit să mănânc nesăbuit. Mi-am petrecut mult timp rugându-mă, în vreme ce tovarășii mei se îmbuibară cu mâncare și somn, îngrășându-se peste măsură, ajungând adevărate butoaie de carne și grăsime. Într-una din zile, regele veni și se uită la fiecare în parte. Apoi îi chemă pe aceștia în palatul lui și, uitându-se la mine cu dispreț, spuse: „Tu ești precum pământul sterp, nu rodești nimic!”. Când am auzit aceste cuvinte, m-am întristat și mi-a trecut prin minte să ies în timpul nopții să văd ce fac tovarășii mei. I-am văzut pe oamenii regelui măcelărindu-l pe căpitan și punându-l pe masa regelui. Acesta îl înfuleca lacom și pe loc am înțeles taina bunăvoinței lui. Am fugit la țarm și m-am urcat pe un alt vas.

— Sindbad, să rămâi pios! murmură sultanul. Dar și regele are nevoie de evlavie, continuă sultanul ca și cum ar fi vorbit singur.

Sindbad așteptă să se stingă ecoul spuselor sultanului, după care își continuă povestea:

— Stăpâne, am învățat, de asemenea, că păstrarea obiceiurilor învechite este un lucru prostesc și periculos. Corabia s-a scufundat în drum spre China, iar eu și alți câțiva oameni care călătoreau cu

mine ne-am refugiat pe o insulă cu multă verdeață, peste care domnea pacea și care era condusă de un rege bun. „Vă voi socoti supușii mei, ne-a spus.

Aveți aceleași drepturi ca ei și trebuie să faceți întocmai ce fac și ei”. Ne-am bucurat și ne-am rugat pentru el. Ca semn al bunăvoinței sale ne-a dat în căsătorie câteva din frumoasele lui roabe. Viața ne era foarte plăcută și ne bucuram de ea. Se întâmplă însă ca una dintre soții să moară și regele porunci să fie pregătită pentru înmormântare spunându-i văduvului: „Îmi pare rău să mă despart de tine, dar obiceiurile noastre cer ca soțul să fie îngropat de viu, alături de soția lui moartă. Același lucru se întâmplă și cu soția, dacă soțul moare înaintea ei”. Acesta a fost cuprins de spaimă și i-a spus regelui: „Dar credința noastră nu ne cere așa ceva”.

„Nu ne interesează ce spune credința voastră. Obiceiurile noastre sunt sfinte”. În cele din urmă, bărbatul a fost îngropat alături de leșul soției lui, fapt ce ne-a tulburat liniștea și ne-a făcut să ne îngrozim de cele ce ne așteptau. Am început să-mi privesc cu luare-aminte soția. Ori de câte ori se plângea de vreo boală mărunță, mă făcea să mă cutremur.

Când îi veni sorocul să nască, starea ei se

în răutăți și am fugit în pădure până când, într-o zi, un vas a trecut prin apropierea țărmului. M-am aruncat în apă și am înotat spre el, strigând după ajutor. Am fost salvat când eram cât pe ce să mă înece.

— Obiceiurile înseamnă trecut și în trecut sunt unele lucruri care trebuie să se fi învechit, spuse sultanul vorbind ca pentru sine însuși.

Lui Sindbad i se păru că sultanul mai avea ceva de spus, așa că păstră tăcerea. Dar Șahriyar îi zise:

— Spune mai departe, Sindbad!

— De asemenea, am învățat că libertatea înseamnă viață pentru suflet și că paradisul însuși nu îi este de niciun folos omului dacă acesta și-a pierdut libertatea. Corabia a avut de înfruntat o furtună care a distrus-o și eu am fost singurul care a scăpat. Valurile m-au dus pe o insulă parfumată, însoțită, bogată în fructe și râuri. Mi-am potolit foamea și setea, m-am spălat și am pornit să o cercetez. Am dat peste un bătrân întins fără vlagă sub un copac. „După cum vezi, sunt sfârșit. Mă poți căra până la coliba mea?” îmi arătă cu bărbia pe unde trebuia să o iau și nu am șovăit să-l duc în cârcă.

L-am ridicat pe umeri și am pornit spre locul arătat de el.

Nu am dat de urma colibei și l-am întrebat: „Unchiule, unde stai tu?” „Insula este casa mea, spuse el cu o voce puternică, alta decât cea cu care îmi vorbise până atunci, iar insula este a mea. Aveam nevoie de cineva care să mă poarte în cârcă!”

Am vrut să-l dau jos, dar nu am izbutit să-i desfac picioarele din jurul gâtului și pieptului meu, de parcă era bătut în cuie.

„Dă-mi drumul și o să vin la chemarea ta ori de câte ori vei nevoie de mine”, l-am rugat eu. Dar el a râs batjocoritor, făcându-se că nu mă aude. Așa am ajuns să fiu robul lui, mersul și somnul devenindu-mi adevărate neajunsuri. Nici mâncarea sau băutura nu-mi cădeau bine, până când îmi trecu prin minte un gând. Am început să storc niște struguri într-o groapă și i-am lăsat la fermentat. Apoi i-am dat să bea până s-a îmbătat iar mușchii de fier i-au slăbit și l-am aruncat din spate. Am apucat o piatră și i-am dat în cap, mântuind astfel lumea de un rău. Am trăit pe insulă vremuri fericite, nu știu câtă vreme, până când o corabie m-a salvat.

— Ce de lucruri ne fac robii lor pe lumea asta! suspină sultanul. Ce alte lucruri ai mai învățat?

— Stăpâne, de asemenea, am învățat că omului i

se poate da o minune, dar asta nu înseamnă că el va ști să o vadă și să pună stăpânire pe ea. Trebuie să se aplece asupra ei cu îndrumarea primită de la Dumnezeu ca să-i lumineze inima.

Și acest vas a avut soarta celorlalte, s-a scufundat și am pribegit o vreme pe o insulă pe care o pot numi insula viselor.

Era o insulă plină de femei frumoase, cu pielea felurit colorată. Inima mi s-a oprit asupra uneia cu care m-am căsătorit și am fost fericit. Când oamenii au căpătat încredere în mine, mi-au pus la subțiori pene și mi-au spus că pot zbura oricând vreau. Eram foarte fericit de acest lucru și m-am grăbit să încerc această experiență pe care niciun om nu o trăise înaintea mea. Dar soția mea mi-a spus o taină: „Ai grijă să-ți amintești numele lui Dumnezeu când ești în aer, altminteri vei pieri în flăcări”. Am înțeles îndată că sângele diavolului le curgea prin vene și, pentru a nu mai sta în preajma lor, am zburat hotărât să fug. Am plutit prin aer multă vreme, fără să am altă țință în afară de orașul meu, până când am ajuns să-mi pierd nădejdea. Dar mulțumesc lui Dumnezeu.

Domnul lumilor că m-a izbăvit.

— Ai văzut minunății ale lumii pe care ochiul

omului nu le-a cunoscut nicicând, spuse sultanul după ce tăcu o vreme.

Ai învățat multe lecții despre bine și rău, așa că bucură-te de ce ți-a dat Dumnezeu, avere și judecată.

5

Şahriyar se ridică cu inima tulburată de simțăminte puternice. Se afundă în grădina de deasupra aleii hărăzite plimbării sultanului ca o formă firavă în mijlocul copacilor uriași, pe sub stele nenumărate și nemărginite. Șoaptele trecutului îi răsunau în urechi, acoperind cânturile grădinii. Sunetele izbânzii, răcnetele de furie, plânsetele înecate ale fecioarelor, urletele credincioșilor, cântecul fățarnicilor și strigătele muezinilor din minarete. Falsitatea gloriei mincinoase îi era limpede acum, precum o mască boțită care nu mai ascundea ce se afla îndărătul ei: șerpii cruzimii, ai tiraniei, ai hoției și ai sângelui. Își blestemă tatăl, mama, pe cei care dau legi nedrepte, poeții, cavalerii dezamăgirii, hoții vistieriei, târfele din familii nobile, aurul furat și pierdut pe carafe de vin, pe turbane, ziduri și divane, inimi goale și suflete sinucigașe, dar și pe râsetele batjocoritoare ale universului.

Pitul privighetorilor.

— Înălțimea Voastră

Se întoarse din călătoria lui pe la miezul nopții. O chemă pe Șeherezada, o așeză lângă el și îi spuse:

— Ce mult seamănă poveștile lui Sindbad cu poveștile tale!

— Stăpâne, toate au același izvor, spuse Șeherezada.

Sultanul tăcu, ca și cum asculta șoaptele ramurilor și cîriare de gînd să iasă într-una din plimbările sale de noapte? întrebă Șeherezada.

— Nu, spuse sultanul dus pe gânduri, după care urmă cu o voce pierdută: Sunt cât pe ce să mă plictisesc de toate.

— Un om înțelept nu se plictisește niciodată, înălțimea

Voastră, spuse Șeherezada neliniștită.

— Eu? întrebă supărat. Înțelepciunea e un lucru mare și nu se moștenește precum tronul.

— Astăzi, orașul cinstește dreapta ta judecată.

— Dar trecutul, Șeherezada?

— Căința adevărată șterge urmele trecutului.

— Chiar dacă a sărbătorit uciderea fecioarelor nevinovate și a celor mai de seamă oameni?

— Căința adevărată poate izbândi, spuse

Șeherezada tulburată.

— Nu încerca să mă înșeli, i-o tăie sultanul.

— Înălțimea Voastră, spun adevărul!

— Adevărul este că trupul tău mi se alătură, dar inima ta fuge de mine, spuse el neîndurător.

Șeherezada se înspăimântă, de parcă ar fi fost dezgolită în întuneric.

— Înălțimea Voastră!

— Nu sunt un înțelept, dar nici prost nu sunt! De câte ori nu am simțit că mă disprețuiești și gândurile-ți zboară în altă parte!

Gâtuită de emoție, Șeherezada spuse:

— Dumnezeu mi-e martor *ci...*

— Nu minți! o întrerupse el. Și nici nu te teme! Ai trăit lângă un bărbat care s-a îmbăiat în sângele martirilor.

— Cu toții suntem mândri de faptele tale.

— Știi de ce te-am ținut lângă mine? întrebă el fără să audă cuvintele. Pentru că făptura ta îmi aducea chinul continuu pe care îl meritam. Dar ce mă întristează este că eu cred că merit să fiu pedepsit.

Șeherezada nu se putea opri din plâns, iar el spuse încet:

— Plângi, Șeherezada! Plânsul este mai bun

decât minciuna.

— Din noaptea asta, nu voi mai putea să trăiesc o viață liniștită, strigă ea.

— Palatul este al tău, se împotrivi el. Este palatul fiului tău, care mâine va conduce orașul, pentru că eu trebuie să mă duc să dau piept cu trecutul sângeros.

— Înălțimea Voastră!

— Timp de zece ani am trăit sfâșiat între ispită și îndatorire. Îmi aminteam și uitam mereu acest lucru. Mă pretind cinstit și duc o viață de nelegiuiri. Merg mai departe și mă căiesc. Înaintez și mă întorc. Sufletul mi-e mereu chinuit.

Acum a venit vremea să ascult chemarea mântuirii, chemarea înțelepciunii!

— Mă respingi când inima mea îți este deschisă, i se destăinui Șeherezada.

— Nu mai cercetez inimile oamenilor! spuse tăios.

— Se pare că soarta ne e potrivnică și își râde de noi.

— Trebuie să ne mulțumim cu ce ne-a fost scris.

— Locul meu este în umbra ta, spuse Șeherezada cu amărăciune.

— Sultanul trebuie să plece în clipa în care nu

mai este în stare să-și împlinească îndatoririle, spuse el liniștit, fără să se lase copleșit de emoție. Însă omul trebuie să-și găsească mântuirea.

— Lași orașul pradă tuturor nenorocirilor.

— Mai degrabă îi deschid poarta dreptății în timp ce eu voi hoinări căutându-mi izbăvirea.

Șeherezada întinse mâna spre el în întuneric, dar sultanul se feri spunând:

— Ia-ți sarcina în primire. I-ai învățat tatăl, acum trebuie să pregătești fiul pentru o soartă mai bună!

6

Sindbad crezu că se va mulțumi cu bucuria muncii și a taifasului care se întinde peste noapte până la sfârșitul vieții.

Dar avu un vis și când se trezi nu îl uită, urma lui nu-i dispăru niciodată din suflet. Dar după ce tânjea oare? Oare îi era scris să își petreacă toată viața aruncat de colo-colo de valurile mărilor? Ce îl chema oare din depărtări? Să vrea oare de la lume mai mult decât primise deja? Seara își închise prăvălia și se duse acasă la Abdellah Al-Balkhi, spunându-și că acesta trebuia să știe răspunsul. În drum spre odaia șeicului îi aruncă fiicei acestuia, Zabida, o privire și pământul se cutremură sub el. Vizita lui avea acum un

alt scop care nici nu-i trecuse prin minte înainte. Îl găsi la șeic și pe doctorul

Abdulqader Al-Mahini. Se așeză tulburat, neștiind ce să facă, apoi spuse:

— Învățătorule, am venit să cer mâna fiicei tale.

Șeicul îl măsură cu privirea zâmbind și spuse:

— Nicidecum. Altceva te-a împins să vii aici.

Sindbad fu luat prin surprindere și tăcu.

— De la moartea soțului ei, Aladdin, fiica mea și-a închinat viața Căii celei Drepte, spuse șeicul.

— Căsătoria nu te îndepărtează de la Calea cea Dreaptă, murmură Sindbad.

— Țsta a fost ultimul ei cuvânt!

Sindbad suspină întristat.

— Ce te-a adus aici, Sindbad? îl întrebă șeicul.

Tăcerea se prelungi ca un hău căscat între minciună și adevăr, apoi șopti:

— Neliniștea, învățătorule!

— Negoțul nu-ți merge bine? întrebă Abdelqader Al-Mahini.

— Chiar și cel care nu găsește pricini de a se neliniști tot neliniștit este, spuse Sindbad.

— Vorbește, Sindbad.

— Parcă aș fi primit o chemare de dincolo de

mări!

— Să călătorești, spuse Abdelqader Al-Mahini simplu.

Călătoriile îți aduc șapte foloase.

— Am visat pasărea roc dând din aripi.

— Poate este o chemare spre ceruri, spuse șeicul.

— Eu sunt un om al apelor și al insulelor.

— Să știi, spuse șeicul, că tu nu vei atinge înțelepciunea celor drepti până nu depășești șase piedici. Prima dintre ele este să închizi ușa traiului îndestulător și să o deschizi pe cea a greutăților. A doua este să închizi ușa gloriei și să o deschizi pe cea a vieții umile. A treia este să închizi ușa odihnei și să o deschizi pe cea a trudei. A patra este să închizi ușa somnului și să o deschizi pe cea a veghiei. A cincea este să închizi ușa bogăției și să o deschizi pe cea a sărăciei. Și a șasea este să închizi ușa nădejdiei și să o deschizi pe cea dincolo de care se află moartea.

— Eu nu fac parte dintre oamenii de seamă, spuse Sindbad cuviincios, ușa cucernicieii lor le este deschisă.

— Adevăr ai grăit, spuse doctorul Abdelqader Al-Mahini.

— Atunci, dacă vrei să fii liniștit, îi spuse șeicul

lui

Sindbad, mănâncă tot ce-ți iese în cale, îmbracă ce găsești la îndemână și mulțumește-te cu ce ți-a dat Dumnezeu.

— Învățătorule, îmi ajunge să fiu slujitorul lui Dumnezeu!

— Dumnezeu, spuse șeicul, a privit în inimile sfinților și printre ei se află unii care nu sunt îndreptățiți să ducă nici măcar o fărâmbă din cunoaștere, așa că Dumnezeu i-a încredințat cu venerarea lui.

— A văzut și a auzit, spuse doctorul către șeic. Sunt fericit pentru el.

— Binecuvântat este cel care nu are decât o grijă și inima nu-i este ocupată cu ce îi văd ochii și îi aud urechile, spuse șeicul.

— Chemări au venit din mii de locuri minunate...

Șeicul recită:

Sunt plecat și plâng.

Ochiul străinului să nu verse lacrimi.

Din ziua plecării din țara mea

Nu am mai fost eu.

Este ciudat pentru mine

Să las în urmă locul unde se află iubita mea.

Doctorul Al-Mahini îl privi o vreme și spuse:

— Învățătorule, el pleacă în călătorie. Urează-i drum bun.

Șeicul zâmbi și îi spuse lui Sindbad:

— Dacă sufletul tău e în siguranță cu tine, atunci și-a dobândit dreptul lui. Dacă oamenii sunt în siguranță cu tine, atunci și-au primit drepturile lor.

Sindbad se aplecă și-i sărută mâna. Apoi se uită recunoscător la doctor. Dădea să plece, când acesta îi puse mâna pe umăr și îi spuse:

— Mergi în pace și întoarce-te plin de diamante și învățături, dar nu repeta greșeala!

În privirea lui Sindbad se putea citi zăpăceala.

— Înainte de tine, pasărea roc nu dusesese niciun muritor în zbor și tu ce ai făcut? Ai părăsit-o cum ai avut prilejul, atras de strălucirea diamantelor.

— Nu am crezut că voi izbuti să scap.

— Pasărea roc zboară dintr-o lume necunoscută spre altă lume necunoscută și sare de pe vârful Al-Waq spre vârful

Qaf. Nu te mulțumi cu nimic, pentru că asta este dorința

Celui cu Măreție și Cinstire!

Sultanul și-a părăsit tronul, gloria, soția și copilul. S-a despărțit de viața pe care o ducea cedând în fața răzvrătirii inimii sale într-o vreme în care poporul lui dăduse uitării fărâdelegile din trecut. Trecuse vreme îndelungată până să ajungă aici. Nu a îndrăznit să facă acest pas hotărâtor până când teamă nu a pus stăpânire pe inima lui, iar dorința de mântuire nu a devenit suverană. Părăsi castelul noaptea.

Avea cu el doar o haină și un toiag și se lăsă în voia sortii, în fața lui se întindeau un drum pentru o călătorie asemănătoare cu cea a lui Sindbad, un drum care ducea spre casa lui

Al-Balkhi, dar și un timp să cugete.

Pașii l-au purtat spre un maidan, în apropierea limbii de verdeață, unde o voce străină îi ajunse la urechi. Stătu și ascultă sub luna plină de pe cerul limpede și se încredință că erau plânsete omenești. Să fie oameni în această pustietate? Porni cu băgare de seamă spre locul de unde venea vocea până când ajunse în fața unui palmier. Zări o piatră ca o cupolă și câțiva bărbați ghemuiți în fața ei, așezați în linie dreaptă. Aceștia nu-și conteniră plânsetul. Curiozitatea lui crescuse și îi veniră tot felul de gânduri.

Atunci unul dintre bărbați se ridică, se duse spre piatră și începu s-o lovească cu pumnii. Apoi se întoarse, se așază la locul lui și continuă să bocească alături de ceilalți. Șahriyar se uită cu luare aminte la ei și îi recunosc printre oamenii aceștia pe unii dintre foștii săi supuși: Suleiman Az-Zini, Al-Fadl bin Khaqan.

Sami Șukri, Khalil Faris, Hasan spițerul și Jalil postăvarul.

Cei care plâng neconținut

Sindbad se simțea de parcă ar fi băut zece pocale cu vin...

Îi trecu prin minte să se alăture adunării lor ca să le afle taina, dar îngrijorarea îl ținut locului. Înainte de răsăritul soarelui, unul dintre bărbați se ridică și spuse:

— A venit vremea să ne întoarcem în sălașul tuturor chinurilor!

S-au oprit din plâns, s-au ridicat și și-au făgăduit că se vor vedea a doua zi. Apoi se îndreptară spre oraș ca niște năluci.

2

Dar ce însemnau toate astea?

Se apropie de piatră. Se învârti în jurul ei. Nu era decât o piatră în formă de cupolă, un loc pe care un

trecător obișnuit nu l-ar fi băgat în seamă. Se apropie de ea, o pipăi și o simți aspră. De mai multe ori, o lovi cu pumnul și era cât pe ce să o răstoarne când o voce puternică răzbi dinăuntru și-l chemă pe nume. Sub piatră se ivi o intrare boltită.

De frică se dădu câțiva pași înapoi, dar zări o licărire de lumină și o adiere amețitoare îi pătrunse în nări. Teama îi dispăru. În fața acestei uși se tânguiau bărbații ca să se deschidă și pentru ea vărsaseră lacrimi.

Se apropie de ea, băgă capul înăuntru și fu fermecat de ce vedea. Imediat ce intră, ușa se închise în urma lui, iar farmecul locului puse stăpânire pe el. Era luminos fără ca prin preajmă să fie vreo lumină, calduț fără să fie vreo fereastră, parfumat fără să fie vreo grădină. Podeaua era de un alb strălucitor cu încrustații dintr-un metal necunoscut.

Pereții erau de culoarea smaraldului, iar tavanul împodobit cu mărgean de diferite culori. În capătul camerei era o ușă strălucitoare, bătută parcă cu diamante. Fără șovăială, uitând de lumea pe care o lăsa în urmă, trecu mai departe. Crezu că va ajunge la ușă într-o clipă, dar merse mult iar tunelul rămânea la fel, fără să se scurteze, în timp ce ispitele veneau din

toate părțile. Se temea că era un drum fără sfârșit, dar nu se gândi să se întoarcă și nici să se oprească. Mersul acesta zadarnic, fără sfârșit, îi plăcea. Când era cât pe ce să uite că mersul lui avea un scop, se trezi că se apropia de un ochi de apă limpede, în spatele căruia se afla o oglindă lustruită.

Auzi o voce spunând:

— Fă ce crezi că e bine!

Îndată se lăsă pradă propriilor dorințe, își dădu hainele jos și se băgă în apă. Mișcările acesteia îl mângâiau cu degete de înger, înfiorându-l. Ieși din apă și se opri în fața oglinzii.

Văzu un alt om, un tânăr fără barbă, cu un trup puternic, bine legat, o față chipeșă plină de tinerețe, părul negru pieptănat cu cărare și cu o mustață care abia mije.

— Lăudat să fie Dumnezeu pentru care toate sunt cu putință!

Se uită la hainele lui și dădu peste o pereche de șalvari din mătase de Damasc, o haină care se purta la Bagdad, un turban din Khorassan și papuci egipteni. Se îmbracă cu ele și se prefăcu într-o minune de bărbat care ar fi bucurat privirea oricui.

Își continuă drumul și se trezi la ușă, în fața

căreia stătea o fată ca un înger, cum nu-i mai fusese dat să vadă.

— Cine ești tu? întrebă ea zâmbitoare.

— Șahriyar, îi răspunse sultanul încurcat.

— Cu ce te ocupi?

— Am fugit de trecut.

— Când ți-ai părăsit ținuturile?

— Acum cel mult un ceas.

— Ce slab ești la socoteli, spuse ea neputându-se opri să nu râdă.

Se uitară unul la celălalt vreme îndelungată, după care fata spuse:

— Te-am așteptat mult timp. Tot orașul te așteaptă.

— Pe mine?! întrebă el uimit.

— Cu toții așteaptă mirele făgăduit măreței lui sultane.

Fata făcu un semn cu mâinile și porțile se deschiseră scoțând un sunet asemănător plânsetului de rebab.

3

Șahriyar se trezi într-un oraș care nu era făcut de mâna omului. Era ca un paradis, prin frumusețe, splendoare, fast, curățenie, parfum și vreme.

Pretutindeni se zăreau case bogate și grădini, străzi și piețe împodobite cu flori felurite, iar pământul de culoarea șofranului adăpostea lacuri și râuri. Părea că aici locuiau doar femei, și niciun bărbat.

Toate erau tinere și aveau frumusețea unor îngeri. Văzându-l pe cel care venise în oraș, porniseră în grabă spre drumul regal care ducea la palat.

4

Sultanul rămase uimit la vederea palatului, ca și cum n-ar fi fost altceva decât un vagabond. I se păru că vechiul lui palat nu era decât o colibă sărăcăcioasă. Tânăra îl conduse în sala tronului unde era așezată sultana, înconjurată de două armate de tinere frumoase precum mărgăritarele. Tânăra se înclină în fața sultanei și spuse:

— Înălțimea Voastră, iată mirele promis!

Aceasta surâse făcându-l să-și piardă mințile. Se aplecă și el la rândul lui și spuse:

— Eu nu sunt decât robul înălțimii Voastre.

— Tu ești perechea mea în dragoste și pe tron, spuse regina cu un glas care-i amintea de cele mai frumoase cântece.

— Inima-mi cere să-ți vorbesc deschis. Am trecut prin multe înainte să mă apropiu de bătrânețe.

— Nu știu despre ce vorbești, spuse sultana cu un glas de miere.

— Vorbesc despre prinsoarea timpului, înălțimea Voastră.

— Dar timpul ne este un prieten credincios, care nu este crud și nu trădează, spuse ea fericită.

— Lăudat să fie Dumnezeu, Cel a cărui putere este nemărginită, șopti Șahriyar.

Și orașul sărbători căsătoria celor doi vreme de patru zile.

5

Timpul a trecut plin de iubire și liniște. Era vreme și pentru rugăciune, și ea fu îndeplinită prin băutură, cântec și dans.

Lui Șahriyar i se părea că are nevoie de o mie de ani ca să descopere tainele ascunse ale grădinii și alți o mie de ani, poate și mai mult, ca să cunoască toate odăile și aripile palatului. Într-o zi, pe când se afla alături de soția lui, trecu pe lângă o ușă mică din aur curat în al cărei lacăt se afla o cheie prețioasă bătută cu diamante. De ea era legat un răvaș pe care era scris cu negru: „Nu te apropia de această ușă!”

— Iubita mea, de ce această avertizare? întrebă el.

— Noi trăim aici în libertate deplină, răspunse aceasta la fel de dulce ca întotdeauna, și chiar și un simplu sfat este socotit de către noi drept o jignire fără seamăn.

— Și asta e porunca ta?

— Singurele porunci ale noastre sunt legate doar de dragoste și, așa cum vezi, lucrurile au rămas întocmai de milioane de ani!

6

O dată, când o îmbrățișă, își întrebă soția:

— Când vom avea un copil?

— Te gândești deja la așa ceva și noi suntem căsătoriți numai de-un veac? Întrebă ea cu uimire.

— Doar de un veac?

— Nici mai mult, nici mai puțin, iubitule.

— Am crezut că sunt doar câteva zile, murmură el.

— Urmele trecutului nu s-au șters încă din mintea ta, spuse ea cu părere de rău.

— Dar eu am parte de fericirea pe care nu a cunoscut-o niciun alt muritor, își ceru iertare el.

— Vei cunoaște fericirea adevărată, spuse ea sărutându-l, când vei uita de tot trecutul.

7

Ori de câte ori trecea pe lângă poarta interzisă, o privea cu interes și ori de câte ori lipsea din aripa unde își avea odaia se întorcea la ea. Ușa îi băntuia gândurile și începu să-și spună:

— Totul este limpede, numai ce-i dincolo de această ușă nu știu!

8

Într-o zi, nu se mai putu împotrivi ispitei și cedă chemării tainice. Când slujnicele nu fură cu băgare de seamă răsuci cheia în broască. Ușa se deschise cu ușurință, scoțând un sunet fermecat și un parfum minunat îl învălui. Intră cu inima bătându-i în piept și plin de nădejde. Ușa se închise și în față îi apărură un uriaș mai îngrozitor decât orice îi fusese dat să vadă vreodată. Se aplecă spre el și îl ridică în palmă de parc-ar fi fost o privighetoare. Cu sufletul plin de păreri de rău, Șahriyar strigă:

— Dă-mi pace, în numele stăpânului tău!

Ca și cum i-ar fi ascultat porunca, uriașul îl puse jos.

9

Șahriyar se uită în jurul lui înnebunit și întrebă:

— Dar unde mă aflu?

Deșertul, noaptea, luna plină, piatra, bărbații,

bocetul continuu. Șahriyar, toiagul lui și aerul îmbâcsit al orașului.

Lovind piatra cu pumnul de mai multe ori până când îi dădu sângele, strigă din toată inima:

— Ai milă! Ai milă!

Dar adevărul i se dezvălui necruțător și se lăsă cuprins de disperare. Spatele i se încovoie și îmbătrâni dintr-odată.

Nu avea de ales. Se îndreptă spre ceilalți bărbați, împiedicându-se, și se așeză la capătul șirului. De îndată, sub luna plină, izbucni în plâns ca și ceilalți...

10

Înainte de răsăritul soarelui, bărbații plecară ca de obicei, însă el rămase și nu se opri din plâns. Atunci, un bărbat care mergea singur prin noapte se apropie de el și îl întrebă:

— Care e pricina lacrimilor tale, omule?

— Nu este treaba ta, îi răspunse Șahriyar înfuriat.

— Eu sunt aga, spuse celălalt privindu-l cu luare aminte, și nu fac altceva decât să-mi duc slujba la îndeplinire.

— Lacrimile mele nu vor tulbura liniștea orașului, spuse

Şahriyar.

— Lasă asta în seama mea şi răspunde-mi, spuse Abdullah cel Sănătos privindu-l în continuare cu băgare de seamă.

Şahriyar tăcu o vreme apoi, ca şi cum nu-i mai păsa de nimic, spuse:

— Toate sufletele plâng din pricina durerii pe care le-a sădit-o în suflet despărţirea!

— Nu ai adăpost? întrebă aga zâmbind tainic.

— Nu.

— Ți-ar plăcea să locuiești sub palmierul din apropierea limbii de verdeață?

— Poate, spuse Şahriyar nepăsător.

— Ascultă cuvintele unui om care a trecut prin multe, îi zise acesta cu blândețe: „Neînduplecarea face parte din natura adevărului: nimănui nu i-a arătat calea şi nu a făcut pe nimeni să se îndoiască de faptul că-l poate atinge. L-a lăsat pe om în pustiu neajutorării să răătăcească şi în mările nesiguranței să se înece. Cel ce crede că l-a ajuns se desparte de el, cel ce crede că se desparte de el s-a răătăcit. Nu există cale de a ajunge la adevăr şi nici cale de scăpare. Nu se poate fără el”.

După ce îşi încheie spusele, Abdullah cel Sănătos

se întoarce în oraș.

Cuprins

Șahriyar 5

Șeherezada 8

Șeicul 10

Cafeneaua Emirilor 13

Sanaan Al-Jamali 16

Jamasa Al-Bulți 35

Hamalul 58

Nur Ad Din și Duniyazad 85

Peripețiile bărbierului Ujr 115

Anis Al-Jalis 141

Qut Al-Qulub 157

Aladdin Cel cu Alunițe pe obraji 169

Sultanul 184

Tichia care te face nevăzut 191

Maaruf pantofarul 206

Sindbad 220

Cei care plâng neconținut 235

La prețul de vânzare se adaugă 2, reprezentând
valoarea timbrului literar ce se virează

Uniunii Scriitorilor din România, cont nr. R044
RNCB 5101 0.000 0171 0001.

B.C.R. Unirea, București.

În colecția Raftul Denisei au apărut
Arthur Golden, *Memoriile unei gheșe*
Sarah Hall, *Michelangelo Electric*
Kurt Vonnegut, *Pianul mecanic*
Ștefan Heym, *Relatare despre regele David*
John Fante, *întreabă praful*
Nick Hornby, *Turnul sinucigașilor*
L.P. Hartley, *Mesagerul*
Salman Rushdie, *Furie*
Raymond Queneau, *Florile albastre*
Marguerite Duras, *Stăvilă la Pat ifu*
Laura Restrepo, *Delir*
Anais Nin, *Incest*
Nikos Kazantzakis, *Zorba Grecul*
Almudena Grandes, *Castele de carton*
Mitch Albom, *Mărți cu Morrie*
D.M. Thomas, *Hotelul alb*
Guillermo Martínez, *Crimele din Oxford*
Christopher Isherwood, *Adio, Berlin*
Kurt Vonnegut, *Bufoniada*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Irvin D. Yalom, *Plânsul lui Nietzsche*
Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP

EMILIA IONAȘCU

Apărut 2008

BUCUREȘTI - ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I. „CORESI” S.A.

Anais Nin, *Foc*

Andrew Sean Greer, *Confesiunile lui Max Tivoli*

Leo Perutz, *Călărețul suedez*

Jeanette Winterson, *Pasiunea*

Naghib Mahfuz, *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr*

Jim Grace, *În clipa morții*

Antonio I.obo Antunes, *Bună seara lucrurilor de pe-aici*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Milarepa*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Domnul Ibrahim și florile din Coran*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar și Tanti Roz*

William Golding, *Împăratul muștelor*

Pascal Quignard, *Vila Amalia*

Almudena Grandes, *Vârstele lui Lulu*

Ismail Kadare, *Palatul Viselor*

Jesus Dâaz, *Spune-mi ceva despre Cuba*

Paul Auster, *Palatul lunii*

Nicole Krauss, *Istoria iubirii*

Carlos Fuentes, *O companie neliniștitoare*

Alessandro Baricco, *Castele de furie*

Taichi Yamada, *Străini*

Leonid Tîpkin, *O vară la Baden-Baden*

Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*

Ingeborg Bachmann, *Mălină*

Dave Eggers, *Să te ții alergătură!*

Jonathan Safran Foer, *Extrem de tare și
incredibil de aproape*

Richard Zimler, *Ultimul cabalist din Lisabona*

Sarah Dunant, *În compania curtezanei*

Jan Koneffke, *O iubire la Tibru*

Peter Esterházy, *Un strop de pornografie
maghiară*

John Fante, *Drumul spre Los Angeles*

John Updike, *Teroristul*

Anais Nin, *Delta lui Venus. Povestiri erotice*

Julio Cortázar, *Armele secrete*

James Meek, *Un gest de iubire*

Jeanette Winterson, *Scris pe trup*

John Berendt, *Miezul nopții în grădina binelui și
a răului*

Hanif Kureishi, *Buddha din suburbie*

Daniel Kehlmann, *Măsurarea lumii*

Anne Tyler, *Căsătorie de amatori*

Joey Goebel, *Torturați-l pe artist*

Ann Patchett, *Belcanto*

John Updike, *Vrăjitoarele din Eastwick*

James Frey, *O mie de fărâme*

Aron Grunberg, *Istoria calviției mele*

Mihail Bulgakov, *Maestrul și Margareta*

Sarah Dunant, *Nașterea lui Venus*

Gonzalo Torrente Ballester, *Cronica regelui aiurit*

Friederich Dürrenmatt, *Justiție*

Kurt Vonnegut, *Sirenele de pe Titan*

Douglas Carlton Abrams, *Jurnalul pierdut al lui*

Don Juan

Eric-Emmanuel Schmitt, *Viața mea cu Mozart*

Will Seif, *Cum trăiesc morții*

Kelly Jones, *Al șaptelea licorn*

Peter Carey, *Furtul. O poveste de iubire*

I I ubert Selby Jr, *Recviem pentru un vis*

Fumiko Enchi, *Măștile*

Jonathan Safran Foer, *Totul e iluminat*

Ismail Kadare, *Umbra*

Anais Nin, *Henry și June*

Rachel Cusk, *Arlington Park*

Jesus Díaz, *Cele patru fugi ale lui Manuel*
John Fante, *O să vină și primăvara, Bandini*
Douglas Coupland, *Toate familiile sunt psihotice*
Mitch Albom, *Încă o zi*

Diane Setterfield, *A treisprezecea poveste*
Nikos Kazantzakis, *Hristos răstignit din nou*

Milorad Pavic, *Mantia de stele*

Sarah Dunant, *Transgresiuni*

Joey Goebel, *Anomalii*

Andrei Makine, *Fiica unui Erou al Uniunii
Sovietice*

Ellis Avery, *Foc în pavilionul de ceai*

Ludmila Ulitkaia, *Al dumneavoastră sincer, Șurik*

Yasunari Kawabata, *Dansatoarea din Izu*

Didier van Cauwelaert, *Evanghelia după Jimmy*

Gregor von Rezzori, *Memoriile unui antisemit*

Alessandro Perissinotto, *Celei care mă judecă*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Copilul lui Noe*

James Frey, *Prietenul meu Leonard*

Douglas Coupland, *Generația X*

Pablo de Santis, *Caligraful lui Voltaire*

John Updike, *Fugi, Rabbit*

David Mitchell, *Atlasul norilor*

Sawako Ariyoshi, *Soția doctorului*

Laura Restrepo, *Dulce companie*

Leo Perutz, *Iuda lui Leonardo*

Kurt Vonnegut, *Bun venit printre maimuțe*

Martin Suter, *Diavolul din Milano*

Amos Oz, *Poveste despre dragoste și întuneric*

Michel Chabon, *Băieți teribili*

Rick Moody, *Furtuna de gheață*

Gary Shteyngart, *Absurdistan*

Tash Aw, *Fabrica de mătase*

Richard Ford, *Cronicarul sportiv*

Gonçalo M. Tavares, *Ierusalim*

Alessandro Piperno, *Cu cele mai rele intenții*

Arnon Grunberg, *Nesuferitele zile de luni*

Jeanette Winterson, *Portocalele nu sunt
singurele fructe*

Cinghiz Aitmatov, *Stigmatul Casandrei*

Sawako Ariyoshi, *Dansatoarea de Kabuki*

Naghib Mahfuz, *O mie și una de nopți și zile în
pregătire*

Naghib Mahfuz s-a născut pe 11 decembrie 1911
în vechiul cartier Gamaliya din

Cairo, într-o familie musulmană. În 1934

Își ia licența în filosofie la Universitatea

Regele Fuad din Cairo. Între 1934 și 1971

ocupă diferite funcții publice și desfășoară o amplă activitate publicistică. Vasta sa operă cuprinde trei tipuri de romane și povestiri: cele dedicate Egiptului antic, cele cu tematică socială, legate de formarea

Egiptului modern, și cele filosofice. Primul său roman, *Jocul destinului*, apare în

1939. Până la Revoluția Egipteană din

1952, publică încă zece romane, printre care *Rhadopis din Nubia* (1943) și *Aleea*

Midaq (1947). În 1956 și 1957 îi apare

Trilogia din Cairo, care îl consacră drept cel mai mare scriitor al literaturii egiptene moderne. În 1959 publică *Paradisul copiilor*, o parabolă ce are ca subiect viețile lui Iisus și Mahomed, care a fost interzisă în Egipt. De altfel, toate scrierile sale de după 1950 – printre care se numără

O mie și una de nopți și zile (1982) și

Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr

(1985) – au accente satirice, adesea alegoriile și simbolurile ascunzând judecăți politice. Naghib Mahfuz a scris peste treizeci și cinci de romane, câteva sute de nuvele, precum și douăzeci și cinci de scenarii de film. În anul 1988 i-a fost acordat

Premiul Nobel pentru literatură. A murit pe 10 august 2006, la Cairo. În colecția

„Raftul Denisei” a apărut *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr.*

John Updike, *întoarcerea lui Rabbit*

Mo Yan, *Sorgul roșu*